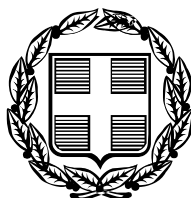

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 911**

14 Ιουλίου 2006

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, για το έτος 2005, σύμφωνα με το εδ. ιβ της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 2472/1997

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Έχει δικό της προϋπολογισμό και εξυπηρετείται από δική της γραμματεία, υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εδρεύει στην Αθήνα.

Α. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η έκθεση αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια.

Το Α΄ κεφάλαιο περιλαμβάνει μια μικρή εισαγωγή για τη φύση και την αποστολή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, τη σύνθεση της Αρχής καθώς και περιγραφή της υποδομής της Αρχής όσον αφορά: α) το Ανθρώπινο Δυναμικό, β) τα Οικονομικά Στοιχεία και γ) την Πληροφορική Υποδομή και τα έργα πληροφορικής, στα οποία περιλαμβάνονται και οι εξελίξεις που αφορούν το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Αρχής στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την ενότητα Λειτουργικά προβλήματα και προτεινόμενες λύσεις.

Στο Β΄ κεφάλαιο παρουσιάζονται οι βασικές δραστηριότητες της Αρχής, με εκτενή αναφορά στις αντίστοιχες κατηγορίες, ήτοι την διενέργεια διοικητικών ελέγχων, την εξέταση προσφυγών με αναλυτική περιγραφή των αποφάσεων και της οδηγίας που εκδόθηκαν κατά το έτος 2005, καθώς και ανάπτυξη ιδιαίτερα σημαντικών ζητημάτων τα οποία απασχόλησαν την Αρχή, την χορήγηση αδειών για τη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όπως και για την ίδρυση και λειτουργία σχετικών αρχείων, τη γνωστοποίηση ίδρυσης και λειτουργίας αρχείων με απλά προσωπικά δεδομένα και την επικοινωνιακή πολιτική της Αρχής.

Το Γ΄ κεφάλαιο της έκθεσης αναφέρεται στις διεθνείς εξελίξεις: στις εργασίες της Ομάδας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Κοινής Αρχής Ελέγχου Σένγκεν και της Κοινής Εποπτικής Αρχής Ευρωπόλ, στη Διεθνή Σύνοδο Επιτρόπων των Αρχών Προστασίας Δεδομένων 2005 που πραγματοποιήθηκε στο Μοντρέ της Ελβετίας και στην Εαρινή Σύνοδο των Επιτρόπων των Αρχών Προστασίας Δεδομένων έτους 2005 που πραγματοποιήθηκε στην Κρακοβία της Πολωνίας.

Στο Δ΄ κεφάλαιο παρατίθεται παράρτημα με την οδηγία για την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το τέλος της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας και τις πιο αξιόλογες αποφάσεις της Αρχής που εκδόθηκαν κατά το έτος 2005, καθώς και τις παρατηρήσεις της Αρχής επί του σχεδίου νόμου «για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ενσωμάτωση Οδηγίας 2002/58/ΕΚ) και την τροποποίηση του ν. 2472/1997», το οποίο έχει κατατεθεί στη Βουλή προς ψήφιση.

Β. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Στο πλαίσιο του ελεγκτικού της ρόλου, η Αρχή προέβη στη διενέργεια είκοσι δύο (22) διοικητικών ελέγχων αρχείων και επεξεργασιών σε είκοσι ένα (21) φορείς. Οι επιλεγέντες φορείς αφορούσαν στο μεγαλύτερο μέρος τον τομέα υγείας (6 φορείς), τον υπόλοιπο δημόσιο τομέα (2 φορείς), τον τραπεζικό τομέα (1 φορέας), λοιπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (11 φορείς) καθώς και μία (1) πολυκατοικία ιδιώτη. Επίσης, η Αρχή συμμετείχε με εκπρόσωπό της και στον έλεγχο των αρχείων της Ευρωπόλ που πραγματοποιήθηκε από την αντίστοιχη Κοινή Εποπτική Αρχή. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατίθενται τα βασικά συμπεράσματα των ελέγχων αυτών.

Το 2005 η Αρχή επιλήφθηκε 1225 προσφυγών και αιτήσεων σχετικών με την τήρηση αρχείων και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Επίσης, μετά από αιτήματα δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, αλλά και με δική της πρωτοβουλία, η Αρχή εξέδωσε γνωμοδοτήσεις που αναφέρονταν στην εφαρμογή των βασικών αρχών της προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Συγκεκριμένα, η Αρχή ασχολήθηκε με καταγγελίες πολιτών που αφορούσαν τους τομείς: Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, Ιδιωτικής Οικονομίας, Εργασιακών Σχέσεων, Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης, Χρηματοπιστωτικό, Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Υγείας, Ασφαλιστικό, Παιδείας και Έρευνας, Εθνικής Άμυνας, Φορολογικό και το Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν. Η Αρχή εξέδωσε 81 αποφάσεις, εκ των οποίων η μία αναβλητική και μία οδηγία. Επίσης, η Αρχή ασχο-

λήθηκε με μία σειρά ιδιαίτερα σημαντικών θεμάτων που άπτονται της αρμοδιότητας της, ανάλυση των οποίων παρατίθεται στο δεύτερο κεφάλαιο και αφορούν την «λευκή λίστα» που τηρεί ο ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, την παράταση της λειτουργίας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε τηλεοπτικές εκπομπές, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης, τα γενετικά δεδομένα, τις βιομετρικές τεχνολογίες και την προστασία της ιδιωτικότητας, τη δημόσια ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων και την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία (spam).

Το 2005 υποβλήθηκαν στην Αρχή 62 αιτήσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Schengen. Η μεγάλη μείωση σε σχέση με τα έτη πριν από το 2003 οφείλεται στο γεγονός ότι πλέον οι αιτήσεις αυτές κατατίθενται από τους ενδιαφερόμενους απευθείας στο Γραφείο SIRENE του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Οι προσφεύγοντες κατάγονται από 12 διαφορετικές χώρες, στην πλειοψηφία τους όμως είναι Ρώσοι και Αλβανοί. Από τις 62 προσφυγές του 2005 διεκπεραιώθηκαν οι 28. Από αυτές, διαγράφηκαν με απόφαση της Αρχής οι 5, σε 9 περιπτώσεις το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης προέβη στη διαγραφή ύστερα από σχετική επιστολή της Αρχής, 2 περιπτώσεις διαγράφηκαν λόγω λήξης του μέτρου, 3 περιπτώσεις αναβλήθηκαν μέχρι να προσκομιστούν νέα στοιχεία, 2 περιπτώσεις απορρίφθηκαν και σε 7 περιπτώσεις οι αιτούντες ενημερώθηκαν σχετικά με την καταχώρηση.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης αδειών λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα, η Αρχή ολοκλήρωσε κατά το έτος 2005 την εξέταση 55 αιτήσεων και 15 αιτήσεων χορήγησης άδειας διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. Από τις αιτήσεις αυτές, 66 κατέληξαν στη χορήγηση άδειας, ενώ 4 από αυτές εκκρεμούν, είτε γιατί δόθηκε εντολή ελέγχου, είτε γιατί ζητήθηκαν περισσότερες διευκρινίσεις από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Επιπλέον, ενεργοποιήθηκε διαδικασία ελέγχου των αδειών που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας (2002-2005). Στο πλαίσιο αυτό, ζητήθηκε από τους υπευθύνους επεξεργασίας να ενημερώσουν την Αρχή σχετικά με τις ενέργειες συμμόρφωσής τους σύμφωνα με τους όρους των αδειών που κατέχουν. Επίσης, η Αρχή δέχθηκε 108 αιτήσεις ανανέωσης αδειών, από τις οποίες όλες βρέθηκαν ότι πληρούν τους όρους ανανέωσης τους.

Από επικοινωνιακής άποψης, η Αρχή, με κύριο στόχο τη διαρκή ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, συνέχισε να καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή. Σε καθημερινή βάση εξειδικευμένα στελέχη της Αρχής παρείχαν ενημέρωση - ηλεκτρονική και συμβατική - και συμβουλές σε θέματα αρμοδιότητας της Αρχής, αλλά και ειδικότερη ενημέρωση με ομιλίες σε συνέδρια και ημερίδες. Ακόμα, κατά το έτος 2005 πραγματοποιήθηκαν δύο ημερίδες με ιδιαίτερα σημαντικά θέματα στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Η πρώτη συνδιοργανώθηκε από τις Αρχές Προστασίας Δεδομένων Ελλάδας και Ιταλίας, το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο και την Εταιρεία Δικαστικών Μελετών, έλαβε χώρα στις 24.1.2005 και αφορούσε: «Προβλήματα και ειδικές ρυθμίσεις προστασίας κατηγοριών προσωπικών δεδομένων», ενώ την δεύτερη συνδιοργάνωσαν από κοινού η Αρχή Προστασίας Δεδομένων και η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και πραγματοποιήθηκε στις 5.4.2005 με θέμα «Προστασία των Γενετικών Δεδομένων». Εξάλλου, στις 8.2.2005 διοργανώθηκε στα γραφεία της Αρχής ενημερωτικό σεμινάριο για τους μαθητές Λυκείου του Εκπαιδευτηρίου «Σύγχρονη Παιδεία», στο οποίο παρουσιάστηκαν ζητήματα που ενδιαφέρουν τους νέους, παρέχοντας συμβουλές για την αποφυγή ενδεχομένων κινδύνων. Επίσης, σημαντικό μέσο ενημέρωσης αποτέλεσε η ιστοσελίδα της Αρχής, δίνοντας τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να ενημερώνονται ως προς τη σχετική νομοθεσία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν, καθώς και την πρακτική της Αρχής. Με την επικείμενη υλοποίηση του έργου της αναβάθμισης του ιστοχώρου της Αρχής στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» αναμένεται μεγάλη βελτίωση των προσφερομένων από την Αρχή υπηρεσιών.

Γ. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος της Αρχής είναι ο Δημήτριος Γουργουράκης, Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου ε.τ. με αναπληρωτή του τον Χρήστο Παληοκώστα, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και Αναπληρωματικά Μέλη της Αρχής είναι:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής του Νομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος από 14.11.2005, με αναπληρωτή του τον Ιωάννη Γιαννίδη, Αναπληρωτή Καθηγητή του Νομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, αναπληρωματικό μέλος επίσης από 14.11.2005.

Φίλιππος Δωρής, Καθηγητής του Νομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος από 14.11.2005 με αναπληρώτρια του την Πηνελόπη Φουντεδάκη, Καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου, της οποίας η θητεία ως αναπληρωματικού μέλους ανανεώθηκε από 14.11.2005.

Ανδρέας Πομπόρτσης, Καθηγητής Πληροφορικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με αναπληρώτριά του την Γραμματή Πάντζιου, Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών.

Αγάπιος Παπανεοφύτου, Επίκουρος Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου, αναπληρωματικό μέλος έως 14.11.2005 και έκτοτε τακτικό με αναπληρωτή του τον Ιωάννη Τζιώνα, Επίκουρο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αναπληρωματικό μέλος από 14.11.2005.

Στυλιανός Σαρηβαλάσης, Επίτιμος Σύμβουλος του Συμβουλίου της Επικρατείας με αναπληρωτή του τον Αναστάσιο Πράσσο, τ. Αρεοπαγίτη.

Νικόλαος Φραγκάκης, Δικηγόρος με αναπληρωτή του τον Χρήστο Πολίτη, Δικηγόρο.

Τέλος, τον Οκτώβριο 2005 αποχώρησαν, μετά την ολοκλήρωση της θητείας τους και τον διορισμό των νέων μελών, τα εξής τακτικά μέλη: Σωτήριος Λύτρας, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθανάσιος Παπαχρίστου, Καθηγητής Αστικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και Νικόλαος Παπαγεωργίου, Καθηγητής Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου Αθηνών.

Δ. ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

α) Ανθρώπινο Δυναμικό

Η Αρχή επικουρείται στο έργο της από τη Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και συγκροτείται από τρία τμήματα: αα) το τμήμα Ελεγκτών, στο οποίο

κατά το έτος 2005 υπηρετούσαν 7 νομικοί και 5 πληροφορικοί ελεγκτές, ενώ ήδη από τις αρχές του 2006, μετά τον διορισμό νέων ελεγκτών, ο αριθμός των υπηρετούντων ανήλθε σε 12 νομικούς και 8 πληροφορικούς, ββ) το τμήμα Επικοινωνίας, στο οποίο έως τον Ιούλιο του 2005 υπηρετούσαν 3 στελέχη και με τον διορισμό μίας νέας υπαλλήλου ο συνολικός αριθμός ανήλθε σε 4, ενώ, με τον διορισμό το έτος 2006 άλλων 2 υπαλλήλων, ανήλθε σε 6 και γγ) το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων, στο οποίο κατά το έτος 2005 υπηρετούσαν 11 υπάλληλοι, τον Ιούλιο 2005 διορίσθηκε μία νέα υπάλληλος, ενώ το 2006, μετά τον διορισμό άλλων 3 νέων υπαλλήλων, ο συνολικός αριθμός ανήλθε σε 15.

αα) Το τμήμα Ελεγκτών έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων που εντάσσονται στο νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η προπαρασκευή για την έκδοση οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής του ατόμου νομοθεσίας, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η σύνταξη εισηγήσεων και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων. Εξάλλου, το τμήμα Ελεγκτών αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι Ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Ακόμη, στελέχη του τμήματος Ελεγκτών εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες του κλάδου των επιστημών Νομικής και Πληροφορικής.

ββ) Το τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό του κλάδου της Επικοινωνίας, της Μετάφρασης και των Κοινωνικών Επιστημών. Είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της επικοινωνιακής πολιτικής της Αρχής, μέρος της οποίας είναι και οι δημόσιες σχέσεις και η επικοινωνία της Αρχής με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, με ιδιώτες και με υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Αρχής. Επίσης, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η κατάρτιση ενημερωτικών φυλλαδίων, καταχωρήσεων στον τύπο, καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η μετάφραση κειμένων, η παρακολούθηση των Μ.Μ.Ε για θέματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

γγ) Το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό με γνώσεις Δημόσιας Διοίκησης και Οικονομικών. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη του Προέδρου και των Μελών, την ηλεκτρονική τήρηση του πρωτοκόλλου, την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων, τη δακτυλογράφηση κάθε είδους κειμένων, την ταξινόμηση και διαρκή ενημέρωση κάθε αναγκαίου αρχείου και τη σύνταξη και εκτέλεση του οικονομικού προϋπολογισμού της Αρχής. Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγεται επίσης η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της υπηρεσίας (έκδοση ενταλμάτων πληρωμής, μισθοδοσίας, αποζημιώσεων και απολαβών των μελών και του προσωπικού, εκκαθάριση εσόδων και δαπανών), η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών και η υποστήριξη των μηχανογραφικών εφαρμογών και του λογισμικού.

β) Οικονομικά στοιχεία

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του οικείου Υπουργείου, εν προκειμένω του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Τον προϋπολογισμό εισηγείται στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 "Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις", ο Πρόεδρος της Αρχής, ο οποίος είναι και διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2005, ο προϋπολογισμός ανήλθε στο ποσό των δύο εκατομμυρίων σαράντα έξι χιλιάδων ευρώ (2.046,000.00 ευρώ) και δαπανήθηκε στο σύνολό του. Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της Αρχής Προστασίας Δεδομένων για το έτος 2006 ανέρχεται στο ποσό των δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (2.550.000,00 ευρώ) και προβλέπει αυξήσεις στους κωδικούς μισθοδοσίας λόγω της πρόσληψης και ανάληψης υπηρεσίας το 2005 δύο νέων υπαλλήλων για τα Τμήματα Επικοινωνίας και Διοικητικό – Οικονομικό και της πρόσληψης στις αρχές του 2006 άλλων δεκαεννέα (19) υπαλλήλων για τα τρία τμήματα της Γραμματείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, καθώς επίσης και στους κωδικούς που αφορούν τις δαπάνες που απορρέουν από την επέκταση των γραφείων της και την προμήθεια για τον ίδιο λόγο υλικού εξοπλισμού.

γ) Πληροφορική υποδομή και έργα πληροφορικής

Στο πλαίσιο του Ε.Π. 'Κοινωνία της Πληροφορίας', η Αρχή πραγματοποιεί, με την υποστήριξη της ΚτΠ ΑΕ, ένα έργο πληροφορικής, δημιουργώντας παράλληλα την απαραίτητη υποδομή για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και υπηρεσιών της με ειδικότερους στόχους:

- Τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών της στους πολίτες, οι οποίοι αποτελούν τα υποκείμενα των δεδομένων και τις επιχειρήσεις, δημόσιους φορείς, οργανισμούς και λοιπούς υπευθύνους επεξεργασίας.
- Την αναβάθμιση του τρόπου επικοινωνίας και πληροφόρησης των υποκειμένων των δεδομένων και των υπευθύνων επεξεργασίας για νομικά και τεχνικά ζητήματα, καθώς και του τρόπου εξυπηρέτησης των αιτήσεών τους.
- Τη βελτίωση της εσωτερικής λειτουργίας και επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών της Α.Π.Δ.Π.Χ., την αύξηση της αποδοτικότητάς τους και την ελαχιστοποίηση του χρόνου απόκρισης στις εκτελούμενες εσωτερικές λειτουργίες
- Την εξαγωγή σημαντικών στατιστικών στοιχείων με την τήρηση διαχρονικών αρχείων στην Α.Π.Δ.Π.Χ.

● Την αύξηση της διαφάνειας των διαδικασιών που διέπουν την Α.Π.Δ.Π.Χ. και της αξιοπιστίας του έργου που παράγει.

● Την αξιοποίηση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την αύξηση της παραγωγικότητας.

● Την ανάπτυξη της υποδομής της Α.Π.Δ.Π.Χ. σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών προκειμένου να συνδεθεί με έργα της Δημόσιας Διοίκησης που αφορούν σε υπηρεσίες προς τον πολίτη και πολλαπλασιάζουν τα οφέλη του έργου αυτού και διασφαλίζουν την ταχύτερη προσαρμογή στις νέες συνθήκες τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το έργο αυτό αποτελείται από τα ακόλουθα υποέργα:

1. Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης (ΣΤΥ) για το έργο «Ηλεκτρονικό Κέντρο Εξυπηρέτησης του πολίτη για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

2. Προμήθεια περιφερειακού εξοπλισμού και τηλεφωνικού κέντρου της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ).

3. Πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.).

Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικές περιγραφές της εξέλιξης πραγματοποίησης των ανωτέρω υποέργων.

Στις 3.5.2005 υπογράφτηκε η σύμβαση του έργου "Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης για το έργο «Ηλεκτρονικό Κέντρο Εξυπηρέτησης του πολίτη για την Προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα" μεταξύ της "ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΕ" και της Ένωσης Νομικών Προσώπων «ICAP Ανώνυμος Εταιρεία Ερευνών και Επενδύσεων, Σύμβουλοι Επιχειρήσεων - Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας». Αντικείμενο του υποέργου είναι η παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης (ΣΤΥ) για την έγκαιρη και ορθή εκτέλεση του συνολικού έργου. Έργο του ΣΤΥ είναι η διαχειριστική, η τεχνική Υποστήριξη του συνολικού έργου, η εκπόνηση μελετών και η παροχή εμπειρογνωμοσύνης για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης και παρακολούθησης της υλοποίησης του συνολικού έργου. Το έργο του ΣΤΥ διακρίνεται στις ακόλουθες ενότητες:

● Οργάνωση πλαισίου Διαχείρισης & Προγραμματισμός Υλοποίησης Κυρίως Έργου.

● Παρακολούθηση & Υποστήριξη της πορείας Υλοποίησης του Κυρίως Έργου.

● Προγραμματισμός και υποστήριξη των διαδικασιών παραλαβής του Κυρίως Έργου.

● Υποστήριξη των αναγκών ενημέρωσης επί της προόδου υλοποίησης προς την ΚτΠ Α.Ε. και τους εμπλεκόμενους φορείς.

● Εκπόνηση μελετών.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΤΥ παρέδωσε, εντός του 2005, αφού ανταποκρίθηκε στον κριτικό σχολιασμό και τις διατυπωθείσες απαιτήσεις της Αρχής τα ακόλουθα:

1. Πλάνο διαχείρισης και ποιότητας του έργου

2. Επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα κυρίως έργου

3. Μελέτη διερεύνησης υφιστάμενης κατάστασης της Α.Π.Δ.Π.Χ.

4. Μελέτη Αξιολόγησης Υφιστάμενης Κατάστασης Α.Π.Δ.Π.Χ.

5. Μελέτη ανασχεδιασμού λειτουργίας Α.Π.Δ.Π.Χ.

Στην παρούσα φάση του έργου ο ΣΤΥ παρακολουθεί, υποστηρίζει το προσωπικό της Αρχής και συμμετέχει στον σχολιασμό των παραδοτέων των άλλων δύο υποέργων. Η διάρκεια του υποέργου είναι 18 μήνες.

Στις 27-10-2005 υπογράφτηκε η σύμβαση του έργου "Πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.)" υπογράφηκε στις 27-10-2005 μεταξύ της "ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΕ" και της Αναδόχου ALTEC ΑΕΒΕΕ. Αντικείμενο του έργου είναι η ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος (Π.Σ.) ηλεκτρονικών υπηρεσιών της ΑΠΔΠΧ που θα συμβάλει στην ουσιαστική εσωτερική και εξωτερική επιχειρησιακή της αναβάθμιση. Ειδικότερα, το έργο περιλαμβάνει:

1. εκπόνηση μελέτης εφαρμογής του Π.Σ.,

2. προμήθεια, εγκατάσταση και παραμετροποίηση υλικού και λογισμικού,

3. ανάπτυξη λογισμικού για την υποστήριξη όλων των επιχειρησιακών λειτουργιών της Α.Π.Δ.Π.Χ. (εσωτερικές λειτουργίες, διαδικτυακή πύλη - portal),

4. μετάπτωση και ψηφιοποίηση δεδομένων,

5. υποστήριξη της πιλοτικής και παραγωγικής λειτουργίας του Π.Σ.,

6. εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού της Α.Π.Δ.Π.Χ.,

7. εγγύηση, συντήρηση και τεχνική υποστήριξη του Π.Σ.

Από τη στιγμή της υπογραφής της σύμβασης και μέχρι το τέλος του 2005, ο Ανάδοχος πραγματοποίησε τη μελέτη εφαρμογής, κατά την οποία γίνεται καταγραφή και ανάλυση των λειτουργικών και μη λειτουργικών απαιτήσεων για την ανάπτυξη του Π.Σ., σε συνεργασία με την Αρχή. Κατά την επόμενη φάση θα πραγματοποιηθεί η υλοποίηση του Π.Σ.. Το έργο θα ολοκληρωθεί σε 16 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

Στις 27.10.2005 υπογράφτηκε η σύμβαση του έργου "Προμήθεια περιφερειακού εξοπλισμού και τηλεφωνικού κέντρου της Α.Π.Δ.Π.Χ.» μεταξύ της "ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΕ" και της Αναδόχου ANCO AE. Η προβλεπόμενη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης ανέρχονταν στους 4 μήνες. Το υποέργο αυτό διακρίνονταν στις ακόλουθες φάσεις:

1. Μελέτη εφαρμογής,

2. Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού - τηλεφωνικού κέντρου,

3. Καλή λειτουργία και εκπαίδευση και

4. Παραγωγική λειτουργία.

Ήδη εγκαταστάθηκε στην Αρχή τηλεφωνικό κέντρο τεχνολογίας Voice over IP καθώς και ένα σύνολο εφαρμογών με στόχο την δημιουργία ενός αποτελεσματικού CRM. Συγκεκριμένα, εγκαταστάθηκαν ένα VoIP PBX, ένας εξυπηρετητής για την εφαρμογή IVR, ένας εξυπηρετητής για το Contact Center (CCAgent) και ένας εξυπηρετητής για το Unified messaging που υλοποιεί την ολοκλήρωση των υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, φαξ και Voice Mail σε μια ενοποιημένη, καθώς και η απαιτούμενη διεπαφή του τηλεφωνικού κέντρου με το Πληροφοριακό Σύστημα της Αρχής με στόχο την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση του πολίτη και την αύξηση της παραγωγικότητας των υπαλλήλων της. Οι πιο σημαντικές υπηρεσίες είναι οι ακόλουθες:

1. Αυτοματοποιημένη εξυπηρέτηση του πολίτη με την εφαρμογή IVR όπου ο πολίτης μπορεί να λαμβάνει την πληροφορία που επιθυμεί και να θέτει αιτήματα χωρίς την παρέμβαση υπαλλήλου (απαραίτητη είναι η διεπαφή της εφαρμογής IVR με το πληροφοριακό σύστημα του οργανισμού),

2. της δρομολόγησης των τηλεφωνικών κλήσεων των πολιτών προς την κατάλληλη ομάδα υπαλλήλων (agents),

3. του Voice Mail όπου ο πολίτης μπορεί να αφήσει φωνητικό μήνυμα στον αρμόδιο υπάλληλο όταν αυτός δεν είναι διαθέσιμος και στην συνέχεια αυτός να καλέσει τον πολίτη με την πρώτη ευκαιρία και

4. το Unified Messaging όπου ηλεκτρονική αλληλογραφία, φωνητικά μηνύματα και φαξ που αφορούν έναν υπάλληλο να μπορούν να παρέχονται σε αυτόν σαν μια υπηρεσία.

Ακόμα, στο πλαίσιο του υποέργου αυτού, η Αρχή προμηθεύτηκε τους μεταγωγείς του 1ου ορόφου, καθώς και 25 σταθμούς εργασίας, 6 εκτυπωτές και 1 σαρωτή.

Τέλος, η Αρχή λόγω της επέκτασής της στον 1ον όροφο του κτιρίου, συνέδεσε τις καλωδιώσεις αυτού και του 5ου ορόφου με οπτική ίνα. Επίσης, με καλώδιο χαλκού διασυνδέθηκαν οι αναλογικές και ψηφιακές συσκευές (φαξ και τηλέφωνο) με το ανωτέρω αναφερόμενο τηλεφωνικό κέντρο.

Ε. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η Αρχή αντιμετωπίζει μια σειρά δυσκολιών και προβλημάτων, τα οποία θέτουν σοβαρά εμπόδια στην εύρυθμη λειτουργία της. Τα προβλήματα εκτείνονται από την έλλειψη επαρκούς ανθρώπινου δυναμικού και ειδικής υλικοτεχνικής υποδομής έως και την έλλειψη κινήτρων απόδοσης του προσωπικού και κατάλληλων διαδικασιών και μέσων αντιμετώπισης έκτακτων περιπτώσεων. Τα προβλήματα αυτά έχουν αρνητική επίπτωση στο ελεγκτικό της έργο, καθιστούν δύσκολη και σε πολλές περιπτώσεις ανέφικτη την εκτέλεση ελέγχων σε όλη τη χώρα και δημιουργούν δυσχέρειες στην επιδίωξη της Αρχής για υποστήριξη των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας. Επίσης, δημιουργούν δυσκολίες στην ποιοτική αναβάθμιση του έργου της Αρχής και ακόμα οδηγούν το ιδιαιτέρως υψηλού επιστημονικού επιπέδου δυναμικό της Αρχής να την εγκαταλείψει και βεβαίως αποτρέπει την προσέλευση άλλων υψηλού επιστημονικού επιπέδου στελεχών, αν λάβει κανείς υπόψη ότι το 50% περίπου των επιτυχόντων στον διαγωνισμό του έτους 2005 για πρόσληψη σε θέσεις ελεγκτών δεν αποδέχτηκαν τον διορισμό. Ακόμα, η ύπαρξη και της Αρχής διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών προκαλεί σύγχυση σε σχέση με τις αρμοδιότητες των αρχών προστασίας δεδομένων και διασφάλισης απορρήτου επικοινωνιών, θετικές και αρνητικές συγκρούσεις που αναγκαίως θα οδηγήσουν σε δικαστικές παρεμβάσεις.

Για την αποτελεσματική λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, καθώς και την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της, είναι αναγκαίες μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Ενίσχυση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων για την πιο αποτελεσματική άσκηση της ελεγκτικής της αρμοδιότητας, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης της ειδικής τεχνολογικής υποδομής της Αρχής.
- Δημιουργία υποδομής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα προστασίας της ιδιωτικότητας και ενίσχυση για το σκοπό αυτό του τμήματος επικοινωνίας της γραμματείας της Αρχής.
- Νομοθετική πρόβλεψη για δυνατότητα της Αρχής να αναθέτει σε εξωτερικούς, ειδικούς εμπειρογνώμονες, με συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου, την εκτέλεση εργασιών, όταν οι ανάγκες το επιβάλλουν.
- Αναμόρφωση του οργανισμού της γραμματείας της Αρχής αναφορικά με τους ελεγκτές έτσι ώστε να προβλέπεται βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξή τους.
- Αύξηση των οργανικών θέσεων του προσωπικού της γραμματείας (ελεγκτών και διοικητικού προσωπικού) κατά είκοσι πέντε (25).
- Χορήγηση σημαντικών πιστώσεων για την ανεμπόδιστη εκτέλεση του έργου της Αρχής, στο σύνολό του, κατά τη βούληση του νομοθέτη (κοινοτικού και εθνικού) και την επιθυμία και προσδοκία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας διενέργειας ελέγχων σε πανελλαδική έκταση και ιδίως στις μεγάλες πόλεις.
- Ο προϋπολογισμός της Αρχής θα ήταν σκόπιμο και ενισχυτικό της ανεξαρτησίας της να έχει αυτοτέλεια ή τουλάχιστον να συνδεθεί με τον προϋπολογισμό της Βουλής, στο μόνο δηλαδή αρμόδιο όργανο που ελέγχει την Αρχή. Η Αρχή πρέπει, όπως επιβάλλεται και από το άρθρο 19, παρ. 1 εδ. θ του νόμου 2472/1997, το οποίο σημειωτέον μεταφέρει αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, να ενημερώνεται για νομοπαρασκευαστικές εργασίες που άπτονται των προσωπικών δεδομένων, για να εκφέρει τη γνώμη της ως προς αυτές και να αποφεύγονται έτσι ρυθμίσεις που δεν συνάδουν με το άρθρο 9Α του Συντάγματος και τον εκτελεστικό αυτού Νόμο 2472/1997.

Τέλος, προβλήματα προκαλούνται και σε σχέση με την εφαρμογή του Νόμου 2472/1997 και τη μη ενσωμάτωση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ. Οι επόμενες ενότητες αναφέρονται στις παρατηρήσεις και προτάσεις της Αρχής που αφορούν στην τροποποίηση του Νόμου 2472/1997 και την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, καθώς και στη συνδρομή της Αρχής σε άλλες νομοπαρασκευαστικές εργασίες ως προς τις ρυθμίσεις που αφορούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

α. Τροποποίηση ν. 2472/1997

Σε συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην Πρώτη Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συνέστησε νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την τροποποίηση του αντίστοιχου ελληνικού Νόμου.

Η Αρχή υπέβαλε στην πιο πάνω Επιτροπή τις παρατηρήσεις και προτάσεις της ώστε να επιτευχθεί ο μεγαλύτερος δυνατός βαθμός εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Οδηγίας χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των υποκειμένων.

Τα κυριότερα σημεία στα οποία επικεντρώθηκαν οι παρατηρήσεις της Αρχής αφορούσαν:

- τον ορισμό του αρχείου, όπου ενώ η Οδηγία αναφέρεται σε «διαρθρωμένα» αρχεία, ο προσδιορισμός αυτός λείπει από τη διατύπωση του ελληνικού Νόμου διευρύνοντας έτσι το πεδίο εφαρμογής του Νόμου,
- το πεδίο εφαρμογής του Νόμου, όπου ο ελληνικός Νόμος υπάγει στην αρμοδιότητα της Αρχής και κάθε επεξεργασία που λαμβάνει χώρα σε άλλο κράτος

μέλος της ΕΕ και αφορά άτομα εγκατεστημένα στην ελληνική επικράτεια, δημιουργώντας πρόβλημα διπλής αρμοδιότητας,

- τον διευρυμένο ορισμό των ευαίσθητων δεδομένων από τον Έλληνα νομοθέτη, ιδίως σε ό,τι αφορά τα δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας, αυτά που αναφέρονται σε συμμετοχή σε σωματεία και αυτά που τηρούνται για δημοσιογραφικούς σκοπούς,
- τη διεύρυνση και απλοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης και πρόσβασης των υποκειμένων, και
- τη διαδικασία εξέτασης του ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας στις τρίτες χώρες.

Με τη ευκαιρία η Αρχή προέβη σε προτάσεις τροποποίησης του σχετικού Νόμου που σκοπεύουν στην αποδοτικότερη λειτουργία της Αρχής, την αναβάθμιση του καθεστώτος του προσωπικού και την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της.

Ειδικότερα, το Σχέδιο Νόμου υπεβλήθη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενιαίως με το ΣχΝ για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ. Η Αρχή υπέβαλε εγκαίρως κατά το 2005 τις προτάσεις της στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, οι οποίες ενσωματώθηκαν εν μέρει στο ΣχΝ. Ορισμένα, ωστόσο, καίρια σημεία δεν ενσωματώθηκαν, ιδίως σχετικά με την έννοια του «αρχείου», τις προϋποθέσεις της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την επεξεργασία για δημοσιογραφικούς σκοπούς και σκοπούς καλλιτεχνικής έκφρασης, τις προϋποθέσεις διαβίβασης προσωπικών δεδομένων σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρμοδιότητα της Αρχής για την έκδοση Οδηγιών σε θέματα ασφάλειας των δεδομένων και των υπολογιστικών και επικοινωνιακών υποδομών καθώς και την έκταση των ελέγχων στην τεχνολογική υποδομή του υπεύθυνου της επεξεργασίας που υποστηρίζει την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Η αναλυτική αιτιολογία παρατίθεται στο Υπόμνημα που υπέβαλε η Αρχή στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής καθώς και σε άλλους κυβερνητικούς φορείς, το οποίο δημοσιεύεται στο Παράρτημα της παρούσας Έκθεσης.

Επιπλέον, η Αρχή υπέβαλε προς την Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή προτάσεις για την τροποποίηση ορισμένων ρυθμίσεων που αφορούν το υπηρεσιακό καθεστώς των Ελεγκτών της Αρχής καθώς και όλου του προσωπικού της Γραμματείας της Αρχής. Έτσι, ως προς τους πρώτους προτάθηκε η χορήγηση ειδικού επιστημονικού επιδόματος ενόψει των απαιτούμενων αυξημένων επιστημονικών τυπικών προσόντων για την πρόσληψή τους, και επιπλέον ότι θα πρέπει να λαμβάνουν τις αποδοχές του μισθολογικού κλιμακίου που αντιστοιχεί στα έτη υπηρεσίας του βαθμού Β' με τον οποίο προσλαμβάνονται. Η ρύθμιση αυτή είναι αναγκαία και απαραίτητη βάσει της αρχής της ισότητας, διότι αντιστοίχως το άρθρο 3 του ν. 3205/2003 για το ενιαίο μισθολόγιο των δημόσιων υπαλλήλων προβλέπει αντίστοιχη ρύθμιση για άτομα που διορίζονται ως προϊστάμενοι, δηλαδή με βαθμό άλλον από τον εισαγωγικό βαθμό Δ' που ισχύει γενικώς για τις προσλήψεις στο Δημόσιο. Ως προς όλο το προσωπικό της Γραμματείας της Αρχής, προτάθηκαν ρυθμίσεις για την αναβάθμιση των αποδοχών τους και την καταβολή επιδομάτων που λαμβάνουν άλλες κατηγορίες υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Δυστυχώς, οι προτάσεις αυτές δεν ενσωματώθηκαν στο Σχέδιο Νόμου, ενώ ο Πρόεδρος της Αρχής έχει επισημάνει προς όλες τις πλευρές την ανάγκη βελτίωσης του καθεστώτος των υπαλλήλων της Γραμματείας της Αρχής.

β. Ενσωμάτωση Οδηγίας 2002/58

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ετέθη υπόψη της Αρχής το ΣχΝ για την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2002/58.

Το ΣχΝ πρόκειται να αντικαταστήσει το ν. 2774/99 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Επί του ΣχΝ, η Αρχή ήδη κατά το 2004 υπέβαλε στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή λεπτομερή σχόλια και ολοκληρωμένη νομοθετική πρόταση. Δυστυχώς, οι περισσότερες προτάσεις της Αρχής δεν ενσωματώθηκαν στο ΣχΝ που κατέθεσε τον Μάρτιο 2006 το Υπουργείο Δικαιοσύνης στη Βουλή, το οποίο οδηγεί σε αποφατικές και θετικές συγκρούσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ της Αρχής και της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) και επιπλέον δεν ενσωματώνει ορθώς ορισμένες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ (πβλ. και κεφάλαιο για την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία). Η Αρχή υπέβαλε Υπόμνημα στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής καθώς και σε άλλους κυβερνητικούς φορείς, το οποίο δημοσιεύεται στο Παράρτημα της παρούσας Έκθεσης. Πέραν των επισημάνσεων που αναφέρονται στο ανωτέρω Υπόμνημα, η Αρχή επεσήμανε διάφορα άλλα σημεία στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή που βασίζονται σε υποθέσεις και προβλήματα που αντιμετώπισε από το 1999 κατά την εφαρμογή του ν. 2774/99. Ιδίως επεσήμανε την ανάγκη η συγκατάθεση του συνδρομητή να δίδεται όχι μόνο εγγράφως αλλά και με ηλεκτρονικά μέσα λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχετικές ρυθμίσεις αφορούν περιβάλλον ηλεκτρονικών επικοινωνιών και χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Ωστόσο, ενώ το άρθρο 5 παρ. 1 ΣχΝ ενσωματώνει αντίστοιχη ρύθμιση, περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της στο άρθρο 5 παρ. 3. Επίσης, η Αρχή επεσήμανε την ανάγκη να ρυθμισθεί η περίπτωση όπου μεσολαβούν ενδιάμεσοι φορείς για την παροχή της αιτηθείσας υπηρεσίας, και ως τέτοιοι νοούνται τόσο οι φορείς παροχής δημόσιου δικτύου ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών αλλά και οι ανεξάρτητοι αντιπρόσωποι τέτοιων φορέων. Το άρθρο 5 παρ. 3 ΣχΝ περιορίζεται μόνο στην πρώτη περίπτωση και επιπλέον απαιτεί έγγραφη ενημέρωση του συνδρομητή κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης, προϋπόθεση που κρίνεται προβληματική τόσο ως προς τον απαιτούμενο έγγραφο τύπο όσο και ως προς το χρόνο ενημέρωσης, διότι δύναται να προκύψει στο μέλλον η μεσολάβηση άλλων φορέων. Επίσης, η Αρχή επεσήμανε την ανάγκη ρύθμισης της περίπτωσης όπου προς το σκοπό επαλήθευσης της ταυτότητας των αιτούντων ζητείται επίδειξη ή φωτοτυπία των σχετικών εγγράφων με υποχρέωση των παρόχων να καταστρέφονται οι φωτοτυπίες με την ολοκλήρωση του ελέγχου ταυτότητας.

Ως προς τα δεδομένα κίνησης, η Αρχή πρότεινε τη ρύθμιση της περίπτωσης όπου ενδιάμεσοι φορείς εμπλέκονται στη χρέωση, όπως εταιρείες συλλογής απαιτήσεων. Επίσης, πρότεινε λεπτομερή ρύθμιση για την επεξεργασία των δεδομένων κίνησης προς το σκοπό ανίχνευσης της απάτης, όπως προβλέπει το άρθρο 6 παρ. 5 και 1 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σε συνδυασμό με

τις αιτιολογικές σκέψεις 29 και 30 της Οδηγίας, ώστε να διασφαλίζεται, αφενός, η προστασία των δεδομένων των συνδρομητών και, αφετέρου, τα έννομα συμφέροντα των παρόχων. Στο άρθρο 7 ΣχΝ, ενσωματώθηκε σχετική πρόταση της Αρχής να εμφανίζονται στις αναλυτικές χρεώσεις μόνο οι συνδέσεις για τις οποίες χρεώνεται ο συνδρομητής και όχι οι ατελώς πραγματοποιούμενες κλήσεις. Αντιθέτως, δεν ενσωματώθηκε η πρόταση της Αρχής να μην εμφανίζονται στους αναλυτικούς λογαριασμούς συνδέσεις προς υπηρεσίες που παρέχουν συμβουλές για ευαίσθητα κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας, όπου οι χρήστες επιθυμούν κατά κανόνα να παραμείνουν ανώνυμοι και απέναντι στο συνδρομητή. Ως προς το άρθρο 10 ΣχΝ σχετικά με τη λειτουργία των καταλόγων συνδρομητών, η Αρχή επεσήμανε τα εξής σημεία: Καταρχάς, η καταχώριση στους καταλόγους προς το σκοπό της έρευνας των στοιχείων επαφής του συνδρομητή δεν απαιτεί συγκατάθεση του συνδρομητή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 και 3 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, παρά μόνο ενημέρωση, εκτός και εάν τα στοιχεία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς, πχ. σκοπούς διαφήμισης ή αντίστροφης αναζήτησης βάσει του αριθμού της σύνδεσης. Αντιθέτως, το ΣχΝ απαιτεί συγκατάθεση και μάλιστα και δεύτερη συγκατάθεση σε περίπτωση χρησιμοποίησης των στοιχείων για άλλους σκοπούς, ενώ δεν αναφέρεται καθόλου στην αντίστροφη αναζήτηση. Τέλος, η Αρχή πρότεινε η μεταβατική διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 να ενσωματωθεί στο άρθρο αυτό, ενώ να καταργηθεί η παράγραφος 2 του άρθρου 16 ΣχΝ που οδηγεί στην αποδυνάμωση των δικαιωμάτων των συνδρομητών. Στο άρθρο 14 ΣχΝ σχετικά με την αστική ευθύνη, δεν ενσωματώθηκε η πρόταση της Αρχής που αποσαφήνιζε ότι πρόκειται για ευθύνη με αντιστροφή του βάρους της απόδειξης, όπως προκύπτει από το συνδυασμό της διάταξης αυτής με τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 ΣχΝ, όπου καθίσταται σαφές ότι το κόστος των μέτρων ασφάλειας αποτελεί βασική παράμετρο. Τέλος, το άρθρο 15 ΣχΝ ενσωμάτωσε τις προτάσεις της Αρχής ως προς τη λεπτομερέστερη περιγραφή των πράξεων που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του αδικήματος και τη δίωξη σε περίπτωση αμέλειας.

γ. Συνδρομή στο νομοθετικό έργο επί ρυθμίσεων που αφορούν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων

Ένα σημαντικό κομμάτι του ετήσιου έργου της Αρχής αποτελεί η συνδρομή των υπευθύνων επεξεργασίας σε ζητήματα που αφορούν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, ενόψει ιδίως της αυξανόμενης χρήσης των νέων τεχνολογιών. Γενικότερα, επισημαίνουμε το πλεονέκτημα για την πολιτεία να συμβουλεύεται έγκαιρα την Αρχή ως προς ρυθμίσεις που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Με τον τρόπο αυτό, αποφεύγονται προβλήματα εφαρμογής, μειώνεται το τελικό κόστος υλοποίησης ενός μέτρου και βέβαια αποφεύγεται τυχόν βλάβη των υποκειμένων των δεδομένων από ρύθμιση που δεν συνάδει με το συνταγματικώς πλέον κατοχυρωμένο δικαίωμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Άλλωστε, σύμφωνα και με την Οδηγία 95/46/ΕΚ, η γνωμοδοτική αρμοδιότητα των εθνικών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων δεν είναι απλώς προαιρετική.

Ενδεικτικώς αναφέρουμε ότι το 2005 τέθηκαν ερωτήματα από διάφορα Υπουργεία ως προς τη νομιμότητα συγκεκριμένων επεξεργασιών, π.χ. το ΥΠΕΧΩΔΕ υπέβαλε ερώτημα σχετικά με το εάν επιτρέπεται η δημοσίευση στο Διαδίκτυο των διατηρητέων κτιρίων, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του φερόμενου ιδιοκτήτη και του αριθμού κτηματολογίου. Η Αρχή, αφού εξέτασε τον δηλούμενο σκοπό της επεξεργασίας που συνίσταται στη γενική πληροφόρηση του κοινού, κατέληξε στην άποψη ότι δεν θα πρέπει να δημοσιεύεται το όνομα του φερόμενου ιδιοκτήτη, διότι το στοιχείο αυτό υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας και ταυτόχρονα αποκαλύπτει την περιουσιακή κατάσταση των ιδιοκτητών, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για το συγκεκριμένο σκοπό, και επίσης, χωρίς να διασφαλίζεται η ακρίβεια των εν λόγω δεδομένων. Επίσης, έκρινε ότι η δημοσίευση του αριθμού κτηματολογίου δεν είναι αναγκαία, εφόσον από αυτόν εμμέσως δύναται να αποκαλυφθεί η ταυτότητα του ιδιοκτήτη του διατηρητέου κτιρίου. Αντιθέτως, είναι επιτρεπτή η δημοσίευση του αριθμού ΦΕΚ της απόφασης κήρυξης ενός κτιρίου ως διατηρητέου ακόμη και εάν στην απόφαση περιέχονται τα στοιχεία του αιτούντος ή φερόμενου ιδιοκτήτη, διότι ο αριθμός του ΦΕΚ τεκμηριώνει το γεγονός της κήρυξης ενός κτιρίου ως διατηρητέου και συνεπώς δεν υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας. Επιπλέον, τα στοιχεία αυτά είναι προσβάσιμα μόνο μέσω του ΦΕΚ, το οποίο άλλωστε δημοσιεύεται. Σε μια άλλη περίπτωση, η Αρχή έκρινε το ερώτημα του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Ασφάλισης ως προς τη νομιμότητα της μετάπτωσης των υπηρεσιακών φακέλων του προσωπικού διάφορων υπηρεσιών παροχής υπηρεσιών υγείας από την έντυπη σε ηλεκτρονική μορφή βάσει απογραφικών δελτίων που συμπληρώνει κάθε υπάλληλος. Επίσης, τέθηκε το ερώτημα της συγκέντρωσης των εν λόγω στοιχείων σε κεντρική βάση του Υπουργείου. Η Αρχή κατέληξε στην άποψη ότι η μετάπτωση των φακέλων από την έντυπη στην ηλεκτρονική μορφή είναι νόμιμος σκοπός· θα πρέπει, ωστόσο, να τηρούνται τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η ακρίβεια, ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα των δεδομένων.Έτσι πρότεινε, για παράδειγμα, η επεξεργασία να μη βασίζεται εξ ολοκλήρου στα απογραφικά δελτία που θα συμπληρώσει κάθε υπάλληλος, αλλά να γίνει εξακρίβωση των στοιχείων αυτών βάσει των εγγράφων που τηρούνται ήδη στους φακέλους. Αντιθέτως, έκρινε ότι η συγκέντρωση όλων των στοιχείων (όπως τυπικά προσόντα, αναρρωτικές άδειες κλπ) σε κεντρική βάση του Υπουργείου δεν δικαιολογείται βάσει των στοιχείων που έθεσε υπόψη της Αρχής το Υπουργείο, όπως για παράδειγμα η αποτύπωση των πραγματικών αναγκών υγείας και χάραξης πολιτικής, διότι ο σκοπός αυτός μπορεί να εξυπηρετηθεί βάσει στατιστικών στοιχείων.

Επιπλέον, κατά το 2005 η Αρχή κλήθηκε να γνωμοδοτήσει επί Σχεδίων Νόμων ή για την εφαρμογή διατάξεων που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή να συμμετέχει σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της, κατά το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ του ν. 2472/1997.

α) Σχέδιο Νόμου «Κατάρτιση και τήρηση Εθνικού Δημοτολογίου

Το 2004 ετέθη υπόψη της Αρχής ΣχΝ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης για την κατάρτιση και τήρηση Εθνικού Δημοτολογίου στο

πλαίσιο ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος. Η Αρχή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της ως προς διάφορα σημεία του ΣχΝ, ιδίως ως προς την ανάγκη προσδιορισμού του υπεύθυνου επεξεργασίας και του σκοπού της επεξεργασίας, της γενικής αρχής που πρέπει να ισχύει για την πρόσβαση στα δεδομένα, την υποχρέωση λήψης κατάλληλων μέτρων ασφάλειας και την ανάγκη προσδιορισμού του σκοπού της επεξεργασίας σε περίπτωση καθιέρωσης ενιαίου αριθμού δημότη. Ο ν. 3274/2004 (άρθρα 13 - 19) ενσωμάτωσε τις παρατηρήσεις της Αρχής και το Π.Δ. 3/2006 καθόρισε τις αρμοδιότητες του υπεύθυνου επεξεργασίας. Απομένει η εξειδίκευση με υπουργική απόφαση των προϋποθέσεων πρόσβασης των φορέων του δημοσίου τομέα στο εθνικό δημοτολόγιο σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 3. Στο σημείο αυτό, η Αρχή επισημαίνει ότι και το Σχέδιο της εν λόγω υπουργικής απόφασης οφείλει να τεθεί υπόψη της Αρχής, όπως επίσης και το Σχέδιο του Κώδικα για τις ληξιαρχικές πράξεις και τα δημοτολόγια που προβλέπεται στο άρθρο 19 ν. 3274/2004, κυρίως διότι η Αρχή δέχεται μεγάλο αριθμό ερωτημάτων και προσφυγών ως προς τη νομιμότητα της διαβίβασης/πρόσβασης σε στοιχεία των δημοτολογίων καθώς και ως προς τα στοιχεία που περιέχουν τα διάφορα πιστοποιητικά που εκδίδονται βάσει των δημοτολογίων.

β) Νομοθετική Πρόταση ως προς τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού 2006/2004/ΕΚ

Η Αρχή συμμετείχε στις εργασίες ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που συστήθηκε με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή με αντικείμενο τη λήψη συμπληρωματικών εθνικών μέτρων για την εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού που αφορά τη διοικητική συνεργασία των αρμόδιων εθνικών αρχών για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή επεσήμανε ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές θεωρούνται υπεύθυνοι επεξεργασίας και εφαρμόζονται πλήρως οι διατάξεις του ν. 2472/1997 ως προς την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ δεν υφίσταται λόγος περιορισμού των δικαιωμάτων ενημέρωσης και πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, όπως δίνει τη δυνατότητα αυτή το άρθρο 13 παρ. 4 του εν λόγω Κανονισμού.

Η επιτροπή περαίωσε το έργο της και αναμένεται η δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στις κύριες δραστηριότητες της Αρχής περιλαμβάνονται η διενέργεια διοικητικών ελέγχων αρχείων και επεξεργασιών, η εξέταση προσφυγών, η εξέταση αιτήσεων και η χορήγηση αδειών συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, η έκδοση κανονιστικών πράξεων και συστάσεων, η ενημέρωση και η συμβολή στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επίσης η κατάρτιση υποδειγμάτων και τεχνικών οδηγιών και η παροχή πληροφοριών για την υποστήριξη των υπεύθυνων επεξεργασίας αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους γνωστοποίησης, ενημέρωσης και λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας. Οι ενότητες που ακολουθούν αντιστοιχούν στις προαναφερόμενες κατηγορίες βασικών δραστηριοτήτων.

Α. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Η δραστηριότητα αυτή της Αρχής, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2472/1997, αποσκοπεί στην εξακρίβωση της τήρησης της νομιμότητας κατά τη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τους υπεύθυνους επεξεργασίας. Είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέσο προστασίας της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου. Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτές είτε αυτεπάγγελτα είτε ύστερα από καταγγελία και αφορούν τα αρχεία τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Α) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ο έλεγχος εκτείνεται στη νομιμότητα της επεξεργασίας, στη φύση και την κατηγορία των δεδομένων, τον σκοπό, την τυχόν διασύνδεση των αρχείων ή τη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα βασικά χαρακτηριστικά του πληροφορικού συστήματος, τα μέτρα ασφαλείας των υπολογιστικών και δικτυακών υποδομών που πραγματοποιείται η επεξεργασία και τα προσόντα των προσώπων που εκτελούν την επεξεργασία. Η Αρχή έχει καταρτίσει ενημερωτικές οδηγίες, όπου περιγράφονται οι απα ιτήσεις ασφάλειας και τα αναγκαία οργανωτικά και διοικητικά μέτρα για την ασφάλεια της πληροφορικής και επικοινωνιακής υποδομής των υπευθύνων επεξεργασίας. Οι οδηγίες αυτές είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής στο Διαδίκτυο και παρέχονται στον ελεγχόμενο φορέα.

Β) ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΕΝΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΙ

Το έτος 2005, η Αρχή προέβη στη διενέργεια είκοσι δύο (22) διοικητικών ελέγχων αρχείων σε 21 φορείς (υπεύθυνους επεξεργασίας). Οι επιλεγέντες φορείς αφορούσαν στο μεγαλύτερο μέρος τον τομέα υγείας (6 φορείς), τον υπόλοιπο δημόσιο τομέα (2), τον τραπεζικό τομέα (1 φορέας), λοιπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (11 φορείς), καθώς και μία πολυκατοικία ιδιώτη. Επίσης, η Αρχή συμμετείχε με εκπρόσωπό της και στον έλεγχο των αρχείων της Europol στη Χάγη που πραγματοποιήθηκε από την αντίστοιχη Κοινή Εποπτική Αρχή. Οι έλεγχοι διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Τακτικοί έλεγχοι του τομέα υγείας, δηλαδή νοσοκομείων, κλινικών και διαγνωστικών κέντρων εντάσσονται στο πρόγραμμα ελέγχου του τομέα υγείας, το οποίο αποσκοπεί επίσης και στην κατάρτιση και έκδοση σχετικής Οδηγίας. Ενώ το 2004 ελέγχθηκαν νοσοκομεία της Αθήνας, το 2005 επελέγησαν για το σκοπό αυτό νοσοκομεία της συμπρωτεύουσας.
2. Τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι με αποκλειστικό αντικείμενο τη συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με την οδηγία 1122/26.9.2000, η οποία αναφέρεται στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης.
3. Ειδικός τακτικός έλεγχος της Εθνικής Υπηρεσίας Europol στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης χορήγησης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.
4. Λοιποί έλεγχοι, κατά κανόνα έκτακτοι έλεγχοι, η αναγκαιότητα των οποίων προέκυψε στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγών ή καταγγελιών και ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στην Αρχή ή και δημοσιευμάτων του τύπου.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι ελεγχόμενοι φορείς, σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση:

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
- ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΧΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΛΕΙΣΤΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

- ΤΡΑΜ ΑΕ
- Cafι Flocafe
- Λύκειο Θέρμης
- Eurocatering
- Πολυκατοικία ιδιώτη στη Δάφνη
- Πήγασος Εκδοτική
- Time Center
- Απολλώνιες Ακτές

ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

- ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ EUROPOL

ΛΟΙΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

- SCHERING-PLOUGH ABEE
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
- ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ
- Βρεφονηπιακός Σταθμός 'Άγιος Στυλιανός'
- «ΘΕΜΙΣ» Κατασκευαστική
- EXTRALINE ΕΠΕ
- NEWSPHONE HELLAS

Γ) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Οι έλεγχοι του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που πραγματοποιήθηκαν το 2005 επικεντρώθηκαν σε δύο αρχεία - ειδικές επεξεργασίες: δεδομένων σχετικών με αυξητική ορμόνη και δεδομένων σχετικών με νεοπλασίες. Ελέγχθηκε η συμμόρφωση του υπευθύνου επεξεργασίας ως προς τους όρους των σχετικών αδειών που του έχουν χορηγηθεί και εξετάστηκαν οι διαδικασίες και τα μέτρα ασφαλείας που εφαρμόζονται.

Οι έλεγχοι του τομέα υγείας αποβλέπουν, όπως και οι έλεγχοι του έτους 2004, στη συλλογή και ανάλυση στοιχείων σχετικών με τα είδη των δεδομένων που δημιουργούνται ή παραλαμβάνονται και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, τις πηγές και τους αποδέκτες αυτών, τους τρόπους επεξεργασίας, καθώς και τα βασικά συστατικά στοιχεία των υποδομών πληροφορικής και επικοινωνιών που χρησιμοποιούν, συμπεριλαμβανομένων των οργανωτικών δομών και διαδικασιών. Η μελέτη των στοιχείων αυτών πρόκειται να αξιοποιηθεί, όπως προαναφέρθηκε, και στην κατάρτιση και έκδοση ειδικής οδηγίας προστασίας των δεδομένων του τομέα υγείας.

Στα βασικά συμπεράσματα των ελέγχων αυτών περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Οι προϋποθέσεις και όροι που τίθενται σύμφωνα με τον νόμο 2472/1997 και την άδεια η οποία τους χορηγήθηκε από την Αρχή τηρούνται σε ικανοποιητικό βαθμό από ορισμένα νοσηλευτικά ιδρύματα, ενώ άλλα εμφανίζουν προβλήματα. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν, σε κάποιο ποσοστό, ελλείψεις και παραλείψεις, κυρίως σε σχέση με τη σύνταξη σχεδίων ασφαλείας και έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών ασφαλείας, κωδίκων δεοντολογίας και διαδικασιών ενημέρωσης, άσκησης δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης, καθώς και άλλων διαδικασιών - μέτρων προστασίας της ιδιωτικότητας, όπως πλημμελούς προστασίας ιατρικών φακέλων και μη εφαρμογής διαδικασιών ανωνυμοποίησης και καταστροφής δεδομένων.

ΚΛΕΙΣΤΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Ο πρώτος υπεύθυνος επεξεργασίας της κατηγορίας αυτής ελέγχθηκε σε σχέση με τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης που εγκατέστησε στις στάσεις και τις διασταυρώσεις του δικτύου τραμ. Διαπιστώθηκαν ορισμένες παραλείψεις ως προς την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των επιβατών και απευθύνθηκαν σχετικές συστάσεις.

Το Flocafe ελέγχθηκε μετά από καταγγελία σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στους χώρους του. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι κάμερες χρησιμοποιούνται για την επιτήρηση του χώρου, χωρίς τη λήψη ήχου και χωρίς καταγραφή εικόνας. Ωστόσο, διαπιστώθηκε έλλειψη σήμανσης για την ενημέρωση των επισκεπτών - υποκειμένων των δεδομένων που οδήγησε σε σχετική σύσταση εκ μέρους της Αρχής.

Μετά τη γνωστοποίηση του Λυκείου Θέρμης για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στην περίμετρο του κτιρίου του σχολείου με σκοπό την αποτροπή ληστειών και πράξεων βανδαλισμού και την εγγράφως διατυπωθείσα αντίθεση της Δ' ΕΛΜΕ στην εγκατάσταση αυτή, η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο έλεγχο. Διαπιστώθηκαν τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος (τρόπος ενεργοποίησης, αριθμός καμερών και γεωγραφική κάλυψη, υποσύστημα καταγραφής, έλεγχος πρόσβασης, εξουσιοδοτήσεις, κ.λπ.), καθώς και οι σχετικές διαδικασίες. Αναμένεται σχετική απόφαση της Αρχής.

Ο έλεγχος της Eurocatering είχε ως αντικείμενο την εξέταση της ανταπόκρισης του υπευθύνου επεξεργασίας στην Απόφαση 3/2005 της Αρχής. Διαπιστώθηκε η συμμόρφωσή του, δηλαδή η απεγκατάσταση των καμερών.

Μετά από καταγγελία πολιτών, πραγματοποιήθηκε έλεγχος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης σε πολυκατοικία ιδιώτη στη Δάφνη. Διαπιστώθηκε η εγκατάσταση κάμερας στο εξωτερικό μέρος του κτιρίου, η οποία μπορεί να καλύπτει και τους περιβάλλοντες την πολυκατοικία δρόμους. Αναμένεται σχετική απόφαση της Αρχής.

Στο πλαίσιο εξέτασης σχετικής γνωστοποίησης, η Αρχή ήλεγξε το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης της εκδοτικής εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ, προτάθηκε δε να της χορηγηθεί η σχετική άδεια υπό την προϋπόθεση τήρησης ορισμένων όρων.

Τέλος, μετά από καταγγελίες πραγματοποιήθηκαν οι δύο τελευταίοι έλεγχοι της κατηγορίας αυτής. Οι διαπιστώσεις των ελέγχων οδήγησαν την Αρχή να απευθύνει, στη μία περίπτωση, συστάσεις για τη μετακίνηση καμερών έτσι ώστε να μην περιλαμβάνονται στην εμβέλειά τους θέσεις εργαζομένων.

ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ EUROPOL

Η Εθνική Υπηρεσία Europol είναι υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας με αποκλειστικό σκοπό τη σύνδεση της Europol με τις ελληνικές αστυνομικές αρχές. Γνωστοποίησε δε στην Αρχή επεξεργασία δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Στο πλαίσιο εξέτασης της αίτησης που της υποβλήθηκε, η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο στο πληροφοριακό σύστημα του υπευθύνου επεξεργασίας.

Ο έλεγχος είχε ως αποτέλεσμα ορισμένες διαπιστώσεις σχετικά με ελλιπή μέτρα και διαδικασίες, οι οποίες περιέχονται στο αντίστοιχο πόρισμα και οι οποίες οδήγησαν την Αρχή στο να απευθύνει συστάσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας για τη διόρθωση των παραλείψεων. Προτάθηκε η χορήγηση της αιτηθείσας άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσης με τις συστάσεις και της τήρησης μιας σειράς όρων.

ΛΟΙΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Στην περίπτωση της εταιρίας SCHERING-PLOUGH, ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε κατόπιν καταγγελίας για παράνομη επεξεργασία και διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων ασθενή στο πλαίσιο κλινικής μελέτης. Επικεντρώθηκε για το λόγο αυτό στο αρχείο κλινικών μελετών του υπευθύνου επεξεργασίας. Τα αποτελέσματα του ελέγχου δεν επιβεβαίωσαν την καταγγελία, αφού τα ονοματεπώνυμα των ασθενών δεν περιέχονται στο αρχείο κλινικών μελετών. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είχε καταθέσει αίτηση στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων για την αναφερόμενη στην καταγγελία κλινική μελέτη.

Μετά από καταγγελία, η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο στο φυσικό αρχείο της Τράπεζας Πειραιώς, όπου διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας τηρεί φωτοαντίγραφα των ταυτοτήτων των προσώπων στα οποία χορηγεί δάνειο. Σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας των Ελληνικών Τραπεζών, για τη διεκπεραίωση των δανειοληπτικών συμβάσεων απαιτείται η απόδειξη της ταυτότητας του αιτούντος. Ωστόσο, η τήρηση φωτοαντιγράφου της ταυτότητας του αιτούντος μπορεί να αντιβαίνει την αρχή της αναλογικότητας, η οποία υπαγορεύει την τήρηση των ελάχιστων δυνατών δεδομένων για την εκπλήρωση του σκοπού επεξεργασίας. Το θέμα αυτό πρόκειται να απασχολήσει την Αρχή σε επόμενη συνεδρίασή της.

Ο έλεγχος της εταιρίας ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ πραγματοποιήθηκε κατόπιν κοινοβουλευτικού ερωτήματος ως προς τη συμμόρφωση του υπευθύνου επεξεργασίας με την Απόφαση 61/2004 της Αρχής.

Διαπιστώθηκε η εφαρμογή των συστάσεων της ανωτέρω απόφασης. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας επρόκειτο να αναθέσει σε ειδικό σύμβουλο την εκπόνηση μελέτης επικινδυνότητας και την κατάρτιση σχεδίου ασφαλείας.

Ο έλεγχος στο Βρεφονηπιακό Σταθμό Άγιος Στυλιανός αποσκοπούσε στη συλλογή στοιχείων σχετικών με τα προσωπικά δεδομένα και ιδιαίτερα τα ευαίσθητα δεδομένα, τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στην κατηγορία αυτή των υπευθύνων επεξεργασίας, καθώς και σχετικά με τη ροή των δεδομένων αυτών και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται. Τα αποτελέσματα του ελέγχου πρόκειται να αξιοποιηθούν στην έκδοση ειδικών οδηγιών.

Ο έλεγχος στην εταιρία 'ΘΕΜΙΣ' ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ πραγματοποιήθηκε κατόπιν καταγγελίας. Διαπιστώθηκε καταρχήν ότι καταγράφονταν οι υπεραστικές κλήσεις των εργαζομένων με εντολή της διοίκησης για το σκοπό της μείωσης των εξόδων του υπευθύνου επεξεργασίας. Εκκρεμεί και δεύτερος έλεγχος.

Ο έλεγχος στην εταιρία ExtraLine ΕΠΕ αποσκοπούσε κυρίως στη συγκέντρωση στοιχείων για τη μελέτη υπευθύνων επεξεργασίας που παρέχουν υπηρεσίες 'call center', τα είδη των δεδομένων που συλλέγουν, τους τρόπους επεξεργασίας και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν, καθώς και στην εκτίμηση των κινδύνων παραβίασης της ιδιωτικότητας.

Τέλος, ο έλεγχος της NewsPhone Hellas είχε ως κύριο αντικείμενο λογισμικό ανάλυσης παραμέτρων φωνής του συνομιλητή σε τηλεφωνική συνδιάλεξη, το οποίο αξιοποιείτο από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την παροχή σε συνδρομητές σχετικών υπηρεσιών. Έτσι, όταν ο συνδρομητής καλούσε συγκεκριμένο αριθμό και έκανε χρήση της υπηρεσίας αυτής, ενημερώνονταν για τις προθέσεις του τηλεφωνικού συνομιλητή του, δηλαδή για το αν έλεγε αλήθεια ή όχι. Η υπηρεσία αυτή διακόπηκε μετά την παρέμβαση της Αρχής.

Β. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ – ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΕΣ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Η εξέταση προσφυγών και η απάντηση ερωτημάτων είναι ίσως το πιο καίριο μέρος του έργου της Αρχής, αφού έχει άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινότητα του πολίτη και την προστασία των δικαιωμάτων του, διαμορφώνοντας έτσι τη δημόσια εικόνα της Αρχής. Η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής, που είναι και ο πρωταρχικός σκοπός της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, πραγματώνεται με τη μεσολάβησή της στην επίλυση προβλημάτων στα οποία καλείται να παίξει τον ανεξάρτητο ρόλο που της έχει ανατεθεί από το νόμο. Κατά τη διάρκεια του έτους 2005, τα εισερχόμενα έγγραφα που δέχτηκε η Αρχή ανήλθαν σε 6416. Εξ αυτών τα 2.565 αναφέρονται σε προσφυγές, ερωτήσεις και αιτήσεις, οι οποίες έχουν απαντηθεί ή επιλυθεί κατά ένα μεγάλο μέρος, τα 202 σε γνωστοποιήσεις τήρησης αρχείων και τα 3.649 σε διάφορα θέματα διοικητικής και οικονομικής φύσεως, επικοινωνιακής πολιτικής, συνεργασιών με φορείς και υπηρεσίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό και άλλα.

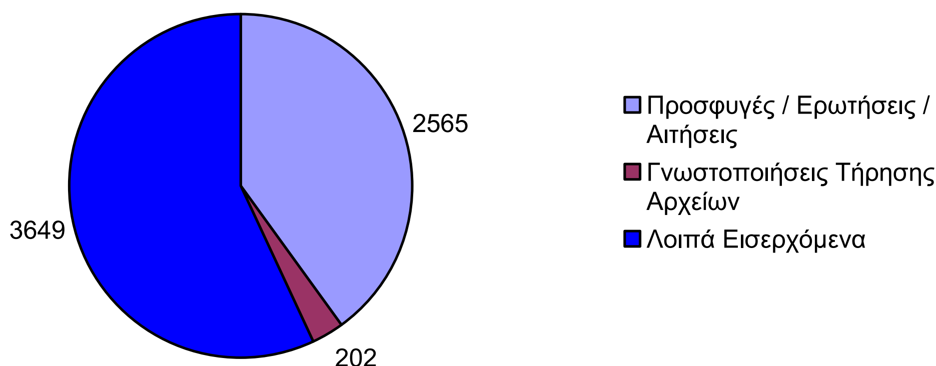
Η Αρχή επιλήφθηκε ύστερα από αιτήσεις και ερωτήματα ιδιωτών, δημόσιων υπηρεσιών και οργανισμών. Τα αιτήματα των ιδιωτών αφορούσαν κυρίως καταγγελίες για παράνομη χρήση προσωπικών τους δεδομένων από δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, από ιδιώτες και από το διατραπεζικό σύστημα πληροφοριών ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Τα αιτήματα των δημοσίων υπηρεσιών και οργανισμών αφορούσαν κυρίως στη χορήγηση άδειας επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων αναγκαίων για την επίτευξη των σκοπών τους.

Ειδικότερα, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων κατά τη διάρκεια του έτους 2005 εξέδωσε 81 αποφάσεις, εκ των οποίων η μία αναβλητική και μία οδηγία. Σε 2 περιπτώσεις επιλήφθηκε αυτεπάγγελτα και στις υπόλοιπες ύστερα από σχετική αίτηση ή προσφυγή ιδιωτών, φορέων και οργανισμών του ιδιωτικού τομέα, δημοσίων υπηρεσιών και αρχών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και δημόσιων οργανισμών. Επίσης, σε 3 περιπτώσεις κηρύχθηκε αναρμόδια να αποφανθεί. Σε 59 περιπτώσεις απάντησε σε αιτήματα ή ερωτήματα που υποβλήθηκαν από ιδιώτες και φορείς του ιδιωτικού δικαίου. Σε 19 περιπτώσεις απάντησε σε αιτήματα ή ερωτήματα που υπέβαλαν δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα και φορείς του δημοσίου δικαίου. Σε 39 περιπτώσεις έκανε εν όλω ή εν μέρει δεκτά τα αιτήματα που υποβλήθηκαν από ιδιώτες ενώ σε 20 άλλες περιπτώσεις απέρριψε τα αιτήματά τους. Εξάλλου έκανε δεκτά εν όλω ή εν μέρει 11 αιτήματα που υπέβαλαν δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα και δημόσιοι οργανισμοί, ενώ απέρριψε 8 αιτήματα των φο-

ρέων αυτών. Σε μία περίπτωση διαβίβασε την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα. Σε 12 περιπτώσεις επέβαλε πρόστιμα σε ιδιώτες υπεύθυνους επεξεργασίας και σε άλλες 10 απηύθυνε συστάσεις ή αυστηρές συστάσεις. Εξάλλου σε 3 περιπτώσεις επέβαλε πρόστιμα σε δημόσιες αρχές ή υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ενώ σε 5 περιπτώσεις απηύθυνε συστάσεις ή αυστηρές συστάσεις σε δημόσιες αρχές, νομικά πρόσωπα και φορείς του δημοσίου τομέα. Σε μία περίπτωση διέταξε τη διαγραφή παρανόμως τηρουμένων δεδομένων σε αρχείο ιδιώτη και σε άλλες 7 περιπτώσεις σε αρχείο δημόσιας υπηρεσίας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Σε μία περίπτωση διέταξε δημόσια υπηρεσία και σε άλλες 3 περιπτώσεις ιδιώτη υπεύθυνο επεξεργασίας να προβούν στη διακοπή παράνομων επεξεργασιών. Τέλος, σε μία περίπτωση αποφάνθηκε για το χρόνο τήρησης δεδομένων σε αρχείο και σε άλλη μία για το χρόνο τήρησης δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Δώδεκα (12) αποφάσεις της Αρχής που εκδόθηκαν το έτος 2005 προσεβλήθησαν στο Συμβούλιο Επικρατείας χωρίς να έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις. Από την άλλη πλευρά, κατά το έτος 2005, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε αποφάσεις επί τεσσάρων (4) αιτήσεων ακυρώσεως αποφάσεων της Αρχής προηγούμενων ετών. Από αυτές οι τρεις αποφάσεις είναι απορριπτικές και επικυρώνουν τις προσβαλλόμενες αποφάσεις της Αρχής, ενώ μία κάνει δεκτή την αίτηση ακυρώσεως για κακή σύνθεση της Αρχής και ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση.

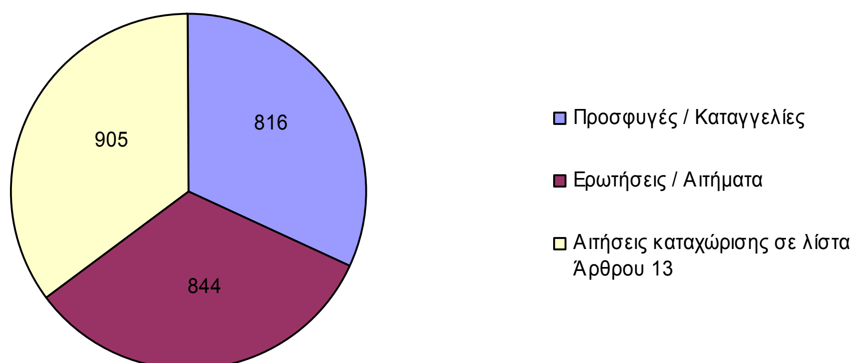
Εισερχόμενα Έγγραφα	Αριθμός
Προσφυγές/Ερωτήσεις/Αιτήσεις	**2565**
Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	**202**
Λοιπά Εισερχόμενα	**3649**
Σύνολο	**6416**

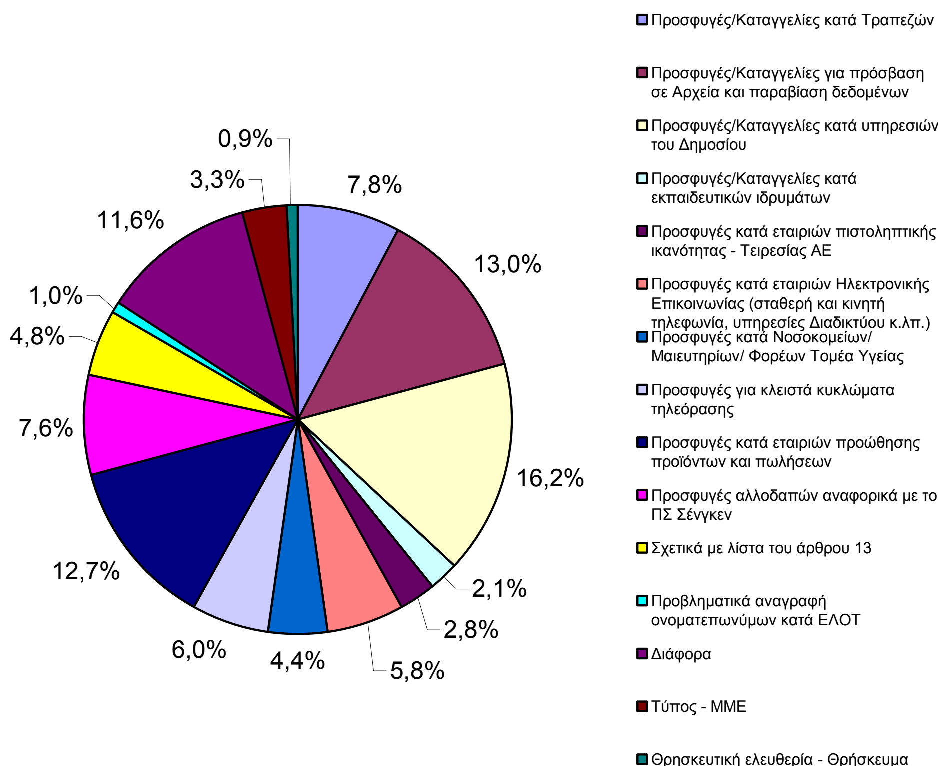
Η κατηγοριοποίηση των προσφυγών και γενικότερων αιτημάτων πολιτών παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

Κατηγοριοποίηση προσφυγών / ερωτήσεων / αιτήσεων	Αριθμός
Προσφυγές / Καταγγελίες	**816**
Ερωτήσεις / Αιτήματα	**844**
Αιτήσεις καταχώρισης σε λίστα Άρθρου 13	**905**
Σύνολο	**2565**

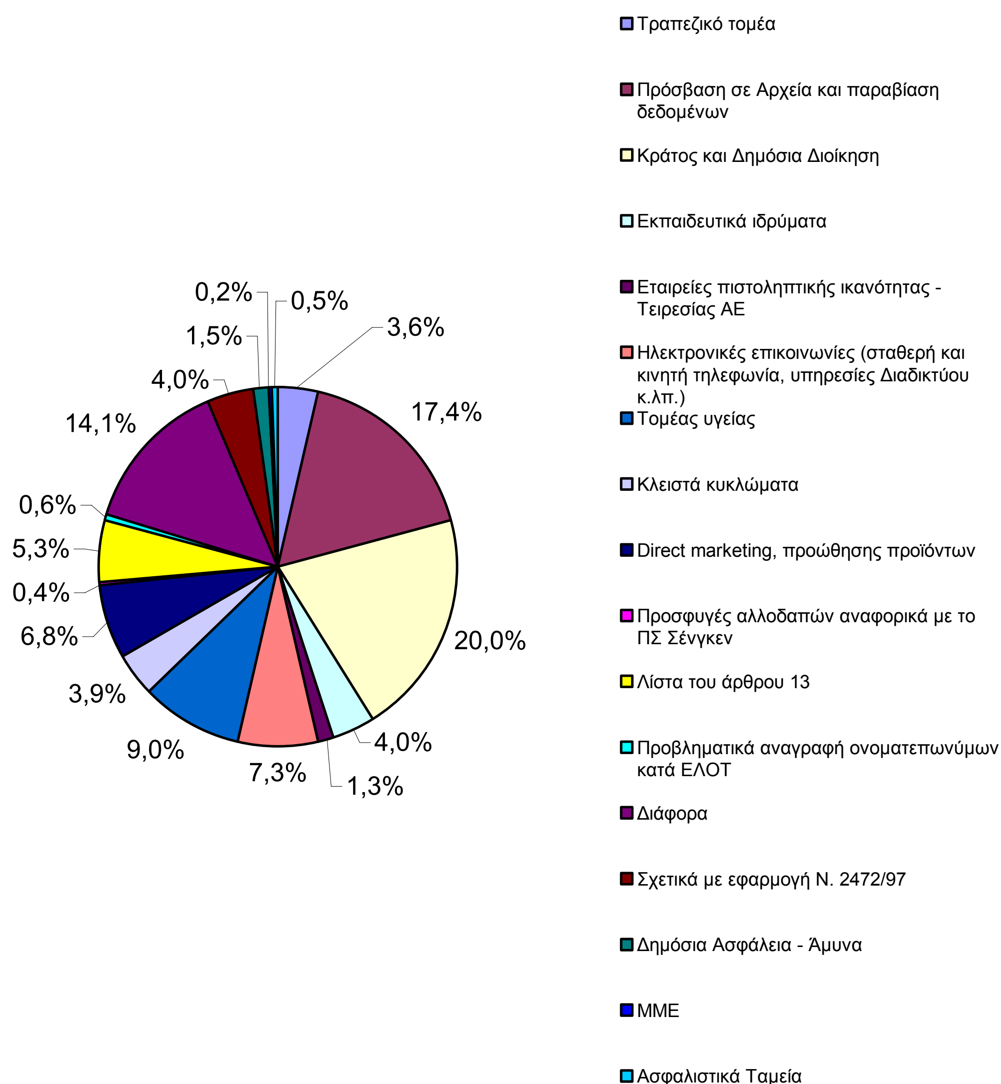
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ / ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ / ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Κατηγοριοποίηση Προσφυγών / Καταγγελιών	Αριθμός
Προσφυγές/Καταγγελίες κατά Τραπεζών	64
Προσφυγές/Καταγγελίες για πρόσβαση σε Αρχεία και παραβίαση δεδομένων	106
Προσφυγές/Καταγγελίες κατά υπηρεσιών του Δημοσίου	132
Προσφυγές/Καταγγελίες κατά εκπαιδευτικών ιδρυμάτων	17
Προσφυγές κατά εταιριών πιστοληπτικής ικανότητας - Τειρεσίας ΑΕ	23
Προσφυγές κατά εταιριών Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας (σταθερή και κινητή τηλεφωνία, υπηρεσίες Διαδικτύου κ.λπ.)	47
Προσφυγές κατά Νοσοκομείων/ Μαιευτηρίων/ Φορέων Τομέα Υγείας	36
Προσφυγές για κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης	49
Προσφυγές κατά εταιριών προώθησης προϊόντων και πωλήσεων	104
Προσφυγές αλλοδαπών αναφορικά με το ΠΣ Σένγκεν	62
Σχετικά με λίστα του άρθρου 13	39
Προβληματικά αναγραφή ονοματεπωνύμων κατά ΕΛΟΤ	8
Διάφορα	95
Τύπος – ΜΜΕ	27
Θρησκευτική ελευθερία - Θρήσκευμα	7
Σύνολα	816

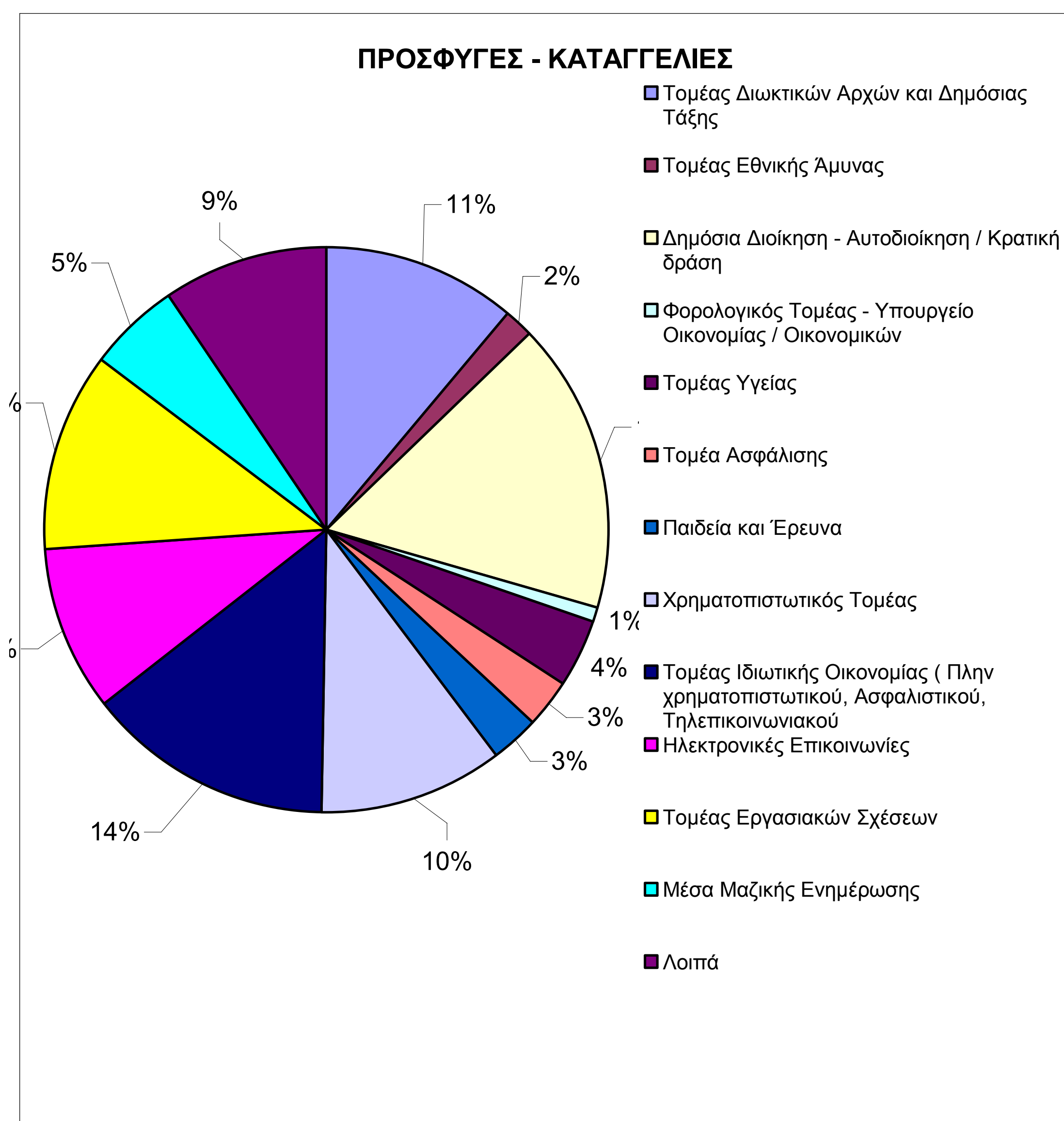
Κατηγοριοποίηση Ερωτημάτων	Αριθμός
Τραπεζικό τομέα	30
Πρόσβαση σε Αρχεία και παραβίαση δεδομένων	147
Κράτος και Δημόσια Διοίκηση	169
Εκπαιδευτικά ιδρύματα	34
Εταιρείες πιστοληπτικής ικανότητας - Τειρεσίας ΑΕ	11
Ηλεκτρονικές επικοινωνίες (σταθερή και κινητή τηλεφωνία, υπηρεσίες Διαδικτύου κ.λπ.)	62
Τομέας υγείας	76
Κλειστά κυκλώματα	33
Direct marketing, προώθησης προϊόντων	57
Προσφυγές αλλοδαπών αναφορικά με το ΠΣ Σένγκεν	3
Λίστα του άρθρου 13	45
Προβληματικά αναγραφή ονοματεπωνύμων κατά ΕΛΟΤ	5
Διάφορα	119
Σχετικά με εφαρμογή Ν. 2472/97	34
Δημόσια Ασφάλεια – Άμυνα	13
ΜΜΕ	2
Ασφαλιστικά Ταμεία	4
Σύνολα	844

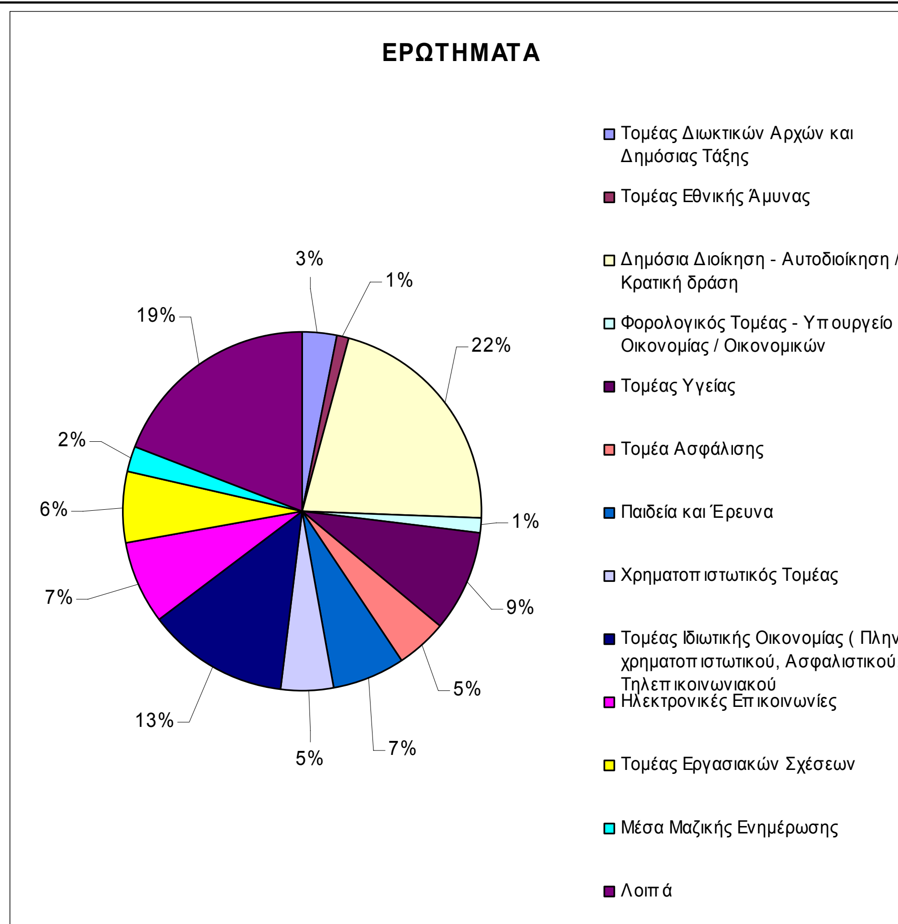
Στους παρακάτω πίνακες/διαγράμματα παρουσιάζεται η κατηγοριοποίηση των προσφυγών και γενικότερων αιτημάτων πολιτών βάσει διαφορετικών κριτηρίων:

Προσφυγές / καταγγελίες	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	**90**
Τομέας Εθνικής Άμυνας	**14**
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	**136**
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	**7**
Τομέας Υγείας	**32**

Τομέα Ασφάλισης	**23**
Παιδεία και Έρευνα	**23**
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	**85**
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού	**115**
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	**77**
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	**93**
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	**44**
Λοιπά	**77**
Σύνολα	**816**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	25
Τομέας Εθνικής Άμυνας	11
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	180
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	12
Τομέας Υγείας	76
Τομέα Ασφάλισης	38
Παιδεία και Έρευνα	56
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	40
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού	109
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	63
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	54
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	18
Λοιπά	162
Σύνολα	844

Α) ΟΔΗΓΙΕΣ

Το έτος 2005 η Αρχή εξέδωσε την Οδηγία 1/2005 που αφορά την ασφαλή καταστροφή προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού επεξεργασίας.

Όπως προέκυψε από πληθώρα καταγγελιών προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων, αλλά και σχετικών δημοσιευμάτων στον Τύπο, σε αρκετές περιπτώσεις οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν είναι ενημερωμένοι ή δε διαθέτουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων που διαχειρίζονται μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας. Χαρακτηριστική ένδειξη του ανωτέρω προβλήματος είναι το γεγονός ότι συχνά έγγραφα με προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων που επεξεργάζονται υπεύθυνοι επεξεργασίας (όπως π.χ. τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, Δημόσιες υπηρεσίες, κ.α.) έχουν βρεθεί εκτεθειμένα σε δημόσιους χώρους και κάδους απορριμμάτων εκτός των γραφείων των υπεύθυνων επεξεργασίας, κατά τρόπο που επιτρέπει στον καθένα να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε αυτά.

Σύμφωνα με το αρ. 10 του ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Τα παραπάνω ισχύουν καθόλη τη διάρκεια της επεξεργασίας και μέχρι το τέλος της, το οποίο ολοκληρώνεται με την καταστροφή των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το αρ. 4 παρ. 1 δ) του ν. 2472/1997. Κατά συνέπεια, το αρ. 10 του ν. 2472/1997 αναφέρεται και στην ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, ώστε αυτά να μην αποτελέσουν αντικείμενο αθέμιτης επεξεργασίας, όπως διάδοσης τους σε τρίτους. Ως εκ τούτου, μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να καταστρέψει τα δεδομένα με ασφαλή τρόπο.

Με σκοπό την καθοδήγηση και την υποστήριξη των υπεύθυνων επεξεργασίας ως προς την ασφαλή καταστροφή δεδομένων μετά το τέλος της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, η Αρχή εξέδωσε την Οδηγία 1/2005, λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχες υπάρχουσες Οδηγίες και πρακτικές που υπάρχουν σε Ευρωπαϊκό (όπως στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο) και διεθνές (όπως στην Η.Π.Α και στην Αυστραλία) επίπεδο. Σύμφωνα με την ανωτέρω Οδηγία, που αφορά δεδομένα σε έντυπη, ηλεκτρονική ή/και άλλη μορφή και καλύπτει τόσο την καθημερινή, όσο και την προγραμματισμένη μαζική καταστροφή δεδομένων, τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να καταστρέφονται με ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας αμέσως μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας. Ως ασφαλής τρόπος καταστροφής των δεδομένων θεωρείται κάθε σύνολο διαδικασιών και μέτρων που μετά από την ολοκλήρωση της εφαρμογής τους δεν είναι δυνατό να αναγνωρισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων. Σε κάθε ασφαλή τρόπο καταστροφής δεδομένων η καταστροφή είναι μη αναστρέψιμη, δηλαδή δεν είναι δυνατή η ανάκτηση των δεδομένων μετά την καταστροφή με τεχνικά ή άλλα μέσα.

Μία ασφαλής διαδικασία για την καθημερινή καταστροφή προσωπικών δεδομένων που τηρούνται σε έντυπη μορφή (εγγράφων) περιλαμβάνει ενδεικτικώς τα εξής βήματα: α) Εναπόθεση των προς καταστροφή εγγράφων από τους υπαλλήλους του υπεύθυνου επεξεργασίας σε ειδικούς υποδοχείς, που είναι τοποθετημένοι σε συγκεκριμένα σημεία εντός των εγκαταστάσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας, β) Συλλογή των προς καταστροφή εγγράφων από τους υποδοχείς και εναπόθεση τους σε κεντρικό υποδοχέα σε ειδικό χώρο εντός των εγκαταστάσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας και από εξουσιοδοτημένο προς το σκοπό αυτό υπάλληλο του υπεύθυνου επεξεργασίας, γ) Τεμαχισμό των εγγράφων σε λωρίδες με χρήση ειδικών μηχανημάτων τεμαχισμού εγγράφων εντός των εγκαταστάσεων και από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εναλλακτικά, ο τεμαχισμός των εγγράφων μπορεί να γίνει εκτός των εγκαταστάσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας μέσω ανάθεσης της καταστροφής σε εκτελούντα την επεξεργασία. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί και πολτοποίηση ή/και ανακύκλωση των εγγράφων.

Μία ασφαλής διαδικασία για την προγραμματισμένη καταστροφή μέρους ή του συνόλου των δεδομένων που τηρούνται σε έντυπη μορφή περιλαμβάνει ενδεικτικώς τα εξής βήματα: α) Διαχωρισμό των προς καταστροφή δεδομένων από τον αρμόδιο υπάλληλο του υπεύθυνου επεξεργασίας, β) Συλλογή και φύλαξη των προς καταστροφή δεδομένων σε ειδικά διαμορφωμένο ασφαλή χώρο εντός των εγκαταστάσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας, γ) Μαζική καταστροφή των δεδομένων με τεμαχισμό τους σε λωρίδες και πολτοποίηση/ανακύκλωσή τους (εναλλακτικά μπορεί να γίνει και αποτέφρωση του υλικού υποστρώματος των δεδομένων), δ) Σύνταξη πρωτοκόλλου καταστροφής που να περιέχει τουλάχιστον την ημερομηνία καταστροφής των δεδομένων, την περιγραφή των δεδομένων που καταστράφηκαν, τη μέθοδο καταστροφής, το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου υπαλλήλου του υπεύθυνου επεξεργασίας που είναι υπεύθυνος για την καταστροφή και τον εκτελούντα την καταστροφή (στην περίπτωση που η καταστροφή ανατίθεται σε εκτελούντα την επεξεργασία, και δεν πραγματοποιείται από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας).

Όσον αφορά την ασφαλή καταστροφή δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή, δεν επαρκεί η απλή διαγραφή τους (π.χ. με την εντολή «DELETE»), καθώς κατά τον τρόπο αυτό διαγράφεται μόνο η αναφορά στα δεδομένα, ενώ τα ίδια τα δεδομένα ενδέχεται να είναι ανακτήσιμα με χρήση ειδικών προγραμμάτων λογισμικού. Ο ενδεικνυόμενος τρόπος για την ασφαλή καταστροφή των δεδομένων που είναι αποθηκευμένα σε επανεγγράψιμα μέσα (π.χ. σκληροί δίσκοι, δισκέττες, επανεγγράψιμα DVD και CD) είναι η αλλοίωση των δεδομένων μέσω της αντικατάστασης τους με τυχαίους χαρακτήρες (overwrite). Η αλλοίωση μπορεί να γίνει με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων (file erasers, file shredders, file pulveritizers). Στην περίπτωση της καθημερινής καταστροφής δεδομένων, ένας εναλλακτικός τρόπος καταστροφής είναι η μορφοποίηση του υλικού υποστρώματος (format). Στην

περίπτωση της προγραμματισμένης καταστροφής του συνόλου των δεδομένων, ένας εναλλακτικός τρόπος καταστροφής (για ιδιαίτερα κρίσιμα δεδομένα) είναι και η φυσική καταστροφή του ίδιου του υλικού υποστρώματος (π.χ. με θρυματισμό, κονιορτοποίηση, αποτέφρωση, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων σχετικά με τη διαχείριση ειδικών αποβλήτων / προστασία του περιβάλλοντος.).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία για την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, καθώς και να εφαρμόζει τους κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου της ορθής τήρησης της διαδικασίας αυτής. Τα παραπάνω πρέπει να είναι γραπτώς διατυπωμένα και υπογραφόμενα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ειδικά μέτρα τίθενται στη περίπτωση ανάθεσης της καταστροφής σε εκτελούντα την επεξεργασία. Ιδίως ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την εξουσία διάθεσης των δεδομένων μέχρι την καταστροφή τους, συνεπώς τα προς καταστροφή έγγραφα πρέπει να τηρούνται χωριστά για κάθε υπεύθυνο επεξεργασίας. Σε περίπτωση που τα δεδομένα προστατεύονται από ειδικό απόρρητο, θα πρέπει καταρχήν η καταστροφή να πραγματοποιείται από τον ίδιο και όχι από τρίτον, εκτελούντα την επεξεργασία, και μόνο εάν αυτό δεν είναι εφικτό, να ανατίθεται σε τρίτον. Στην τελευταία περίπτωση, προβλέπεται η πρώτη φάση της καταστροφής (π.χ. αλλοίωση των δεδομένων με ειδικό λογισμικό) να γίνεται στους χώρους του υπεύθυνου επεξεργασίας ή η καταστροφή να γίνεται υπό την επίβλεψη υπαλλήλου του υπεύθυνου της επεξεργασίας.

Β) ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Οι Αποφάσεις που εξέδωσε η Αρχή το έτος 2005 κατατάσσονται ως εξής κατά θεματικές ενότητες :

Αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Επιβεβαίωση της αρμοδιότητας της Αρχής με την απόρριψη αίτησης θεραπείας κατά Απόφασής της, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο σε ψυχίατρο για τη χορήγηση ιατρικής βεβαιώσεως της ψυχικής υγείας σε τρίτον, κρίνοντας ότι έπρεπε να τηρηθούν οι σχετικοί όροι και οι προϋποθέσεις του ν. 2472/1997. Η Αρχή δεν αποδέχθηκε τον ισχυρισμό της ψυχιάτρου ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν ήταν ασθενής της, δηλαδή δεν υφίστατο σχέση ιατρού – ασθενούς και επομένως δεν εφαρμόζεται ο ν. 2472/1997 (5/2005).

Αναβολή εξέτασης προσφυγής (αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 250 ΚΠολΔ) μέχρι περάτωσης αμετακλήτως ποινικής δίκης, αφού η Αρχή έκρινε ότι αδυνατεί να ασκήσει έγκυρα τις αρμοδιότητές της σε σχέση με υπό κρίση προσφυγή, όσο αμφισβητείται ή δεν έχει αποδειχθεί η γνησιότητα των προσκομισθέντων στοιχείων, δηλ. σε ποιο βαθμό και ποια έκταση έγινε χρήση προσωπικών δεδομένων, εάν και σε ποια έκταση τα δεδομένα αφορούν προσφεύγοντες ή και τρίτα πρόσωπα και εάν έχουν ή όχι ευαίσθητο χαρακτήρα, και, τέλος, εάν είναι γνήσια ή πλαστά. Άλλως δεν θα ήταν δυνατή η κατανομή ευθύνης με βάση τις διατάξεις του ν. 2472/1997 (6/2005).

Αρμόδια η Αρχή να κρίνει τυχόν παραβίαση προσωπικών δεδομένων, αλλά αναρμόδια να κρίνει άλλα ανακύπτοντα θέματα, όπως π.χ. τη νομιμότητα κρίσεων Υπηρεσιακού Συμβουλίου και τοποθέτησης υπαλλήλων σε θέσεις Προϊσταμένων (10/2005).

Η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει εάν η μετακίνηση υπαλλήλου και η ανάθεση σε αυτόν διαφορετικών και όχι τουλάχιστον ίσης αξίας καθηκόντων σε νεοσύστατη υπηρεσία Τράπεζας χωρίς τη συγκατάθεσή του, συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων της σύμβασης εργασίας του ή καταχρηστική άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος εργοδότριας Τράπεζας (14/2005).

Αρμόδια η Αρχή και όχι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης να κρίνει για την ύπαρξη ή μη αρχείου ευαίσθητων δεδομένων στη ραδιοφωνία και την τηλεόραση (24/2005).

Οι ονομαστικές καταστάσεις των δημοσιογράφων που απασχολούνται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα συνιστούν προσωπικά δεδομένα και η επεξεργασία τους υπό οποιαδήποτε μορφή εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής.(28/2005)

Αναρμόδια η Αρχή να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων σε δίκη / ανάκριση / προανάκριση, αφού ο φάκελος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης και κατ' αναλογία το ανακριτικό/ προανακριτικό υλικό δεν αποτελεί αρχείο και επομένως η κρίση αυτή ανήκει αποκλειστικά στον αρμόδιο δικαστικό/εισαγγελικό λειτουργό (31/2005).

Αναρμόδια η Αρχή να κρίνει για το παράνομο ή μη της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της προανάκρισης, με τη μορφή της σύνταξης εκθέσεως αυτοψίας, στην οποία καταχωρίσθηκαν τα ευρήματα του ελέγχου της τήρησης διαβαθμισμένων και μη εγγράφων της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού σε προσωπικό laptop αξιωματικού που αποτελούν πληροφορίες σχετικά με τον ελεγχόμενο αξιωματικό. Τα προσωπικά αυτά δεδομένα στο μέτρο που εντάσσονται στα υπηρεσιακά αρχεία της ποινικής δικαιοσύνης, εκφεύγουν της εφαρμογής του ν. 2472/1997, καθώς τα στοιχεία της δικογραφίας και κατ' επέκταση το ανακριτικό / προανακριτικό υλικό δεν αποτελεί αρχείο με την έννοια του ν. 2472/1997 (49/2005).

Η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα όταν τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης είναι εγκατεστημένα σε ιδιωτικούς χώρους από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα στα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης όταν η λήψη εικόνας γίνεται από κοινόχρηστους χώρους όπως είσοδο, πλατύσκαλο, διάδρομο, κήπο κλπ. καθόσον αυτή η λήψη συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (57/2005, άρθρο 2 της 1122/2000 Οδηγίας της Αρχής).

Δεν ανήκει στην αρμοδιότητα της Αρχής η κρίση για την ορθότητα ή μη του τρόπου αξιολόγησης των εργαζομένων (62/2005).

Στην αρμοδιότητα της Αρχής ανήκει μόνο η κρίση για τη νομιμότητα συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων εκ μέρους του εργοδότη-υπευθύνου επεξεργασίας για την επίτευξη συγκεκριμένου νομίμου σκοπού όπως είναι ο σκοπός της διοίκησης προσωπικού (62/2005).

Η αλλαγή του τρόπου αξιολόγησης θα ενέπιπτε στην αρμοδιότητα της Αρχής μόνο αν τα αιτούμενα για την

αξιολόγηση στοιχεία υπερέβαιναν το σκοπό της επεξεργασίας (62/2005).

Η εξέταση της ουσίας της αξιολόγησης των εργαζομένων εκφεύγει της αρμοδιότητας της Αρχής (62/2005).

Η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει τη μη ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης των προσφευγόντων (62/2005).

Αρμοδιότητα του δικαστικού λειτουργού ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση να κρίνει τη νομιμότητα δικαστικής χρήσης εγγράφων μηνύσεως κατ' αγνώστων και συμπληρωματικών υπομνημάτων καθώς και τη νομιμότητα υποβολής αυτών σε ποινική δικογραφία (63/2005).

Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να διερευνά και αυτεπαγγέλτως στο πλαίσιο των εκ του Νόμου αρμοδιοτήτων της το βάσιμο των καταγγελιών προς αυτή ώστε να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στους εκπροσώπους του διοικητικές κυρώσεις στην περίπτωση παραβιάσεως της νομοθεσίας για προστασία των προσωπικών δεδομένων. Αυτό γίνεται πέραν του αιτήματος των καταγγελλόντων καθώς και πέρα από την ποινική αξιολόγηση των καταγγελλομένων και την τυχόν διαβίβαση του φακέλου στον αρμόδιο εισαγγελέα (63/2005).

Η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να αποφαίνεται σχετικά με τη νομιμότητα της χρήσης των επίδικων προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος από την αντίδικο σε δίκη διατροφής. Αρμόδιο είναι μόνο το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου έγινε η χρήση αυτή (71/2005).

Δεν ανήκει στην αρμοδιότητα της Αρχής η εξέταση καταγγελίας ότι οι αρμόδιοι επιθεωρητές συνέλεξαν στοιχεία από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, τις Δικαστικές Αρχές και τη Γραμματεία Πειθαρχικού του Υπουργείου Οικονομικών και εξέδωσαν πόρισμα στο οποίο, με βάση τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, αναφέρονται ψευδή, συκοφαντικά και αλλοιωμένα στοιχεία, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του (72/2005).

Η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει τη νομιμότητα των προανακριτικών πράξεων και κατά μείζονα λόγο τη σκοπιμότητά τους. Αυτή η αρμοδιότητα ανήκει στον Εισαγγελέα (74/2005).

Χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

α) Νομιμότητα συλλογής - Σκοπός επεξεργασίας

Παράνομη η συλλογή από την ΕΥΔΑΠ των εκκαθαριστικών σημειωμάτων της εφορίας και των φορολογικών δηλώσεων πολυτέκνων καταναλωτών με σκοπό την εφαρμογή ειδικού μειωμένου τιμολογίου για πολύτεκνες οικογένειες, αφού τα έγγραφα αυτά περιέχουν και άλλα στοιχεία πέραν των ζητουμένων και αφού ο επιδιωκόμενος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, θεωρημένης από την αρμόδια ΔΟΥ, όπου να βεβαιώνεται ο αριθμός των ενήλικων τέκνων που θεωρούνται προστατευόμενα μέλη (2/2005).

Παράνομη η εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης από εταιρεία σε μισθωμένο χώρο κρατικού αερολιμένα όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, χωρίς τη συγκατάθεση και την προηγούμενη ενημέρωση των ενδιαφερόμενων υποκειμένων, δηλαδή διερχομένων επιβατών, πελατών και εργαζομένων της εταιρείας (3/2005).

Παράνομη η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από κοσμηματοπώλη που απέστειλε στο υποκείμενο ευχετήρια κάρτα, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και την προηγούμενη ενημέρωσή του, ενώ παρέλειψε να ικανοποιήσει και το δικαίωμά του πρόσβασης σχετικά με τον τρόπο που πληροφορήθηκε τα προσωπικά του στοιχεία (4/2005).

Παράνομη η απαίτηση συλλόγου ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως τα υποψήφια μέλη προσκομίσουν και καταθέσουν φωτοαντίγραφο της απόφασης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής προς απόδειξη της αναπηρίας τους, διότι η συλλογή τους υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας, αφού η αναπηρία έχει διαπιστωθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή στη σχετική απόφαση. Ο σκοπός της επεξεργασίας, που έγκειται στην αποφυγή παράνομων εγγραφών, επιτυγχάνεται και εξαντλείται με απλή επίδειξη στον υπεύθυνο επεξεργασίας της σχετικής απόφασης και την καταγραφή μόνο του αριθμού της και του ποσοστού αναπηρίας. Σε περίπτωση που θεωρηθεί αναγκαία η προσκόμιση της σχετικής απόφασης, π.χ. για συμμετοχή σε προγράμματα εργασιακής επιμόρφωσης των μελών, αυτή μπορεί να γίνει μόνο για το συγκεκριμένο σκοπό (7/2005).

Παράνομη η ανακοίνωση από Τράπεζα σε όλο το προσωπικό της, της έκδοσης δύο απορριπτικών αποφάσεων Πρωτοδικείου, επί αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων δύο υπαλλήλων της, αφού τα στοιχεία που περιέχονται στις δικαστικές αποφάσεις αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (άρθ. 2 περ. α΄), η επεξεργασία των οποίων απαιτεί προηγούμενη συγκατάθεση και ενημέρωση των υποκειμένων (14/2005).

Η Αρχή κρίνει ότι δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του ν. 2472/1997 η χορήγηση άδειας σε επιστήμονα ερευνητή, ώστε να λάβει στοιχεία από αρχείο που τηρεί η Πρωτοβάθμια Επιτροπή του άρθ. 9 ν. 2643/1998 σχετικά με τη «μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών». Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη ότι

α) ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας για τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής, είναι σύμφωνα με το άρθ. 16 παρ. 1 του Σ και το άρθ. 7 παρ. 2 στ ν. 2472/1997 νόμιμος,

β) ότι το θέμα της επιστημονικής εργασίας είναι σαφώς οριοθετημένο,

γ). ότι η επεξεργασία, εν προκειμένω η πρόσβαση, πρόκειται να πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας,

δ) ότι ο αιτών ζητά να του χορηγηθούν τα εν λόγω ποσοτικά στοιχεία σε εύλογο δείγμα ατόμων,

ε) ότι πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως δε να διασφαλισθεί η εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα των δεδομένων, χορήγησε άδεια σύμφωνα με το άρθ. 7 παρ. 2 στ. ν. 2472/1997 (16/2005).

Νόμιμη η χορήγηση από τη ΔΕΗ στους δήμους, δεδομένων σχετικών με το εμβαδόν των ηλεκτροδοτούμενων κατοικιών ή επαγγελματικών χώρων, αφού τα δημοτικά τέλη που εισπράττονται από τη ΔΕΗ είναι αυστηρώς ανταποδοτικά (20/2005).

Η βιντεοκασέτα μεταδιδόμενης εκπομπής μπορεί να λειτουργήσει ως αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, διότι είναι ευχερής η πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνει, έστω με τη χρήση του μηχανικού μέσου του βίντεο. (24/2005)

Η επανειλημμένη προβολή ιδίων αποσπασμάτων - ηχητικών στοιχείων σκανδαλώδους συμπεριφοράς, τόσο στο πλαίσιο της ίδιας εκπομπής αλλά και συνεχώς σε τέσσερις τουλάχιστον εκπομπές δεν μπορεί να νοηθεί ότι γίνεται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αλλά υποκρύπτει προσπάθεια πρόκλησης σκανδάλου για άλλο σκοπό πλην εκείνου της δημοσιογραφικής έρευνας και δημοσιογραφικής ενημέρωσης, όπου εμπεριέχεται προεχόντως ο σκοπός της τηλεθέασης (25/2005).

Νόμιμη η επεξεργασία των ονομαστικών καταστάσεων των δημοσιογράφων που απασχολούνται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα από την ΕΣΗΕΑ για το σκοπό της εξέτασης της συνδρομής λόγων επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων για παραβίαση του άρθρου 9 του Καταστατικού της και του άρθρου 5 των Αρχών Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος (28/2005).

Η κασέτα που σχηματίστηκε από τηλεοπτικό σταθμό κατά τη διάρκεια εκπομπής περιέχει ως μέρος αρχείου μη νόμιμα στοιχεία, διότι τα δεδομένα που παρουσιάσθηκαν ήταν ανακριβή (38/2005).

Μη νόμιμη η χρήση από τράπεζα των προσωπικών στοιχείων, τα οποία τηρεί και επεξεργάζεται στο αρχείο της από κάποια συναλλακτική σχέση της με το υποκείμενο των δεδομένων, για άλλο σκοπό, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση για άμεση εμπορία – αποστολή πιστωτικών καρτών (39/2005).

Μη νόμιμη η επεξεργασία από την ΕΣΗΕΑ στο απογραφικό της δελτίο των δεδομένων που αφορούν το αν κάποιο μέλος της είναι επιδοτούμενο από ταμείο ανεργίας και αν ναι από πότε, καθώς η συλλογή των παραπάνω στοιχείων δεν επιβάλλεται από καμία διάταξη του καταστατικού της ΕΣΗΕΑ έτσι ώστε να αιτιολογείται η συλλογή του δεδομένου αυτού (41/2005).

Είναι νόμιμη η συλλογή απλών προσωπικών δεδομένων εργαζομένων για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας (52/2005).

Παράνομη η συλλογή απλών προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων συγγενικών με εργαζομένους εταιρείας τα οποία δε συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας με την εταιρεία-εργοδότη. Μία τέτοια συλλογή υπερβαίνει το σκοπό επεξεργασίας (52/2005).

Μη νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων, όπως δεδομένων δακτυλοσκόπησης, για τον έλεγχο πρόσβασης φιλάθλων και διαπιστευμένων ατόμων σε αθλητικές εγκαταστάσεις (59/2005).

Η αξιολόγηση του προσωπικού δε συνιστά επεξεργασία που αντίκειται στις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, γιατί εμπίπτει στο πλαίσιο της σχέσης εργασίας και συνεπώς δεν υπερβαίνει το σκοπό της διοίκησης του προσωπικού της Τράπεζας (62/2005, bis, infra υπό Αρχή της συνάφειας, της προσφορότητας και της αναλογικότητας).

Νόμιμη η ανάρτηση στο Διαδίκτυο καταλόγου αιτήσεων ιατρών για ειδικότητα χωρίς τη συγκατάθεσή τους, ο οποίος περιέχει δεδομένα που δε θίγουν τα υποκείμενα, όπως το όνομα του ιατρού, τη χρονολογία λήψης πτυχίου και την ημεροχρονολογία κατάθεσης της αίτησης, διότι έτσι εξυπηρετείται η αρχή της διαφάνειας και επιτυγχάνεται η καλύτερη εξυπηρέτηση-διευκόλυνση του κάθε ενδιαφερόμενου καθώς και η ανετότερη και υπό καλύτερες συνθήκες λειτουργία των αρμοδίων υπηρεσιών (69/2005).

Νόμιμη η δημοσιοποίηση στοιχείων δημοσιογραφικής έρευνας που περιέχουν προσωπικά δεδομένα (ανεξάρτητα από τον τρόπο συλλογής τους) που αφορούν σε δημόσια πρόσωπα και θεσμούς, διότι είναι απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά λόγους με βάση την αρχή της αναλογικότητας. Η επανάληψη αυτών πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου, καθώς και του βαθμού του δημοσίου ενδιαφέροντος που δημιουργείται για τι θέμα. Εντούτοις, η συνεχής επανάληψη της προβολής των ίδιων προσωπικών δεδομένων δεν είναι επιτρεπτή (70/2005).

Νόμιμη η διαβίβαση από τον ΟΤΕ σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών του καταλόγου συνδρομητών του, οι οποίοι δεν έχουν εξοφλήσει τα τέλη που αντιστοιχούν στην παροχή τηλε-ηχοπληροφόρησης της ανωτέρω εταιρείας, προκειμένου η εν λόγω εταιρεία να προασπίσει τα δικαιώματά της ενώπιον δικαστηρίου. Στο μέτρο που ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των υποκειμένων, απαιτείται άδεια της Αρχής και προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων (75/2005).

β) Αρχή της συνάφειας, της προσφορότητας και της αναλογικότητας

Παράνομη η απαίτηση συλλόγου ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως τα υποψήφια μέλη προσκομίσουν και καταθέσουν φωτοαντίγραφο της απόφασης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής προς απόδειξη της αναπηρίας τους, διότι η συλλογή τους υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας, αφού η αναπηρία έχει διαπιστωθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή στη σχετική απόφαση. Ο σκοπός της επεξεργασίας, που έγκειται στην αποφυγή παράνομων εγγραφών, επιτυγχάνεται και εξαντλείται με απλή επίδειξη στον υπεύθυνο επεξεργασίας της σχετικής απόφασης και την καταγραφή μόνο του αριθμού της και του ποσοστού αναπηρίας. Σε περίπτωση που θεωρηθεί αναγκαία η προσκόμιση της σχετικής απόφασης, π.χ. για συμμετοχή σε προγράμματα εργασιακής επιμόρφωσης των μελών, αυτή μπορεί να γίνει μόνο για το συγκεκριμένο σκοπό (7/2005).

Ο «τρίτος», με την έννοια του άρθ. 2 θ΄ ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται, αλλά και να αποδεικνύει, ότι τα στοιχεία, που ζητά, είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει της συγκεκριμένης δίκης που εκκρεμεί, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθ. 5 παρ. 2 ε΄ και 4 παρ. 1 β΄ ν. 2472/1997. Η αναγκαιότητα δε υφίσταται όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (βλ. και απόφαση της Αρχής 17/2004). Για δε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (άρθ. 2 β΄ ν. 2472/1997), όπως είναι και τα σχετικά με τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, που επίσης περιλαμβάνονται στο φάκελο της σχετικής ΕΔΕ, στον οποίο ζητείται η πρόσβαση, ο ν. 2472/1997 θέτει τις αυστηρότερες προϋποθέσεις του άρθ. 7 παρ. 2 για την κατ' εξαίρεση χορήγησή τους, μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής (8/2005, παρόμοια και η 9/2005).

Η ΕΣΗΕΑ έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει αντίγραφα καταστάσεων από το Υπουργείο Επικρατείας αναφορικά με ονόματα δημοσιογράφων που απασχολούνται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα προκειμένου να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις για την παραβίαση του άρθρου 5 και του άρθρου 9 του Κώδικα Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος. Ωστόσο, μη νόμιμη η δημοσιοποίηση στο Διαδίκτυο των στοιχείων αυτών, αφού υπερβαίνει την αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας (28/2005).

Νόμιμη, καταρχήν, η δημοσιοποίηση της ονομαστικής κατάστασης των μη δικαιούμενων μέρισμα δικηγόρων και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, αφού αποτελεί υποχρέωση που επιβάλλεται από το Νόμο (άρθρο 7 περ. α του Καταστατικού του Ταμείου Συνεργασίας του Δικηγορικού Συλλόγου Καβάλας), σύμφωνα με το άρθρο 5 § 2 περ. β΄ του ν. 2472/1997. Η σχετική όμως διάταξη είναι αντίθετη με την αρχή της προσφορότητας και της αναλογικότητας που επιβάλλει ο ιεραρχικά ανώτερος ν. 2472/1997, αφού ο σκοπός της διάταξης του άρθρου 7 περ. α του Καταστατικού του Ταμείου Συνεργασίας του Δικηγορικού Συλλόγου Καβάλας μπορεί να επιτευχθεί με προσφορότερο και ηπιότερο τρόπο, όπως η ατομική ενημέρωση του μη δικαιούχου, στην οποία θα αναφέρεται και η σχετική προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής (36/2005).

Μη νόμιμη η επεξεργασία από την ΕΣΗΕΑ στο απογραφικό της δελτίο των δεδομένων που αφορούν τις ακριβείς αποδοχές των μελών της, καθώς τα εν λόγω στοιχεία δεν κρίνονται συναφή και πρόσφορα με το σκοπό που προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 1 περ. ιε του Καταστατικού της ΕΣΗΕΑ και αφορά τον έλεγχο σχετικά με το εάν μέλος της προσφέρει εργασία με μισθό κατώτερο από το επιτρεπτό όριο. Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού του ελέγχου αρκεί υπεύθυνη δήλωση του μέλους ότι αμείβεται σύμφωνα με τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας (41/2005).

Μη νόμιμη η τήρηση από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας καταδικαστικής απόφασης Στρατοδικείου, οι πάσης φύσεως συνέπειες της οποίας είχαν αρθεί με μεταγενέστερο ΠΔ, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2472/1997, προκειμένου να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα τελευταία πρέπει να είναι ακριβή και επίκαιρα. Ο ν. 2472/1997 υπερισχύει του στρατολογικού Νόμου και του Στρατολογικού Κανονισμού, αφού ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη ευρωπαϊκή Οδηγία και εξειδικεύει τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 9Α Σ. (45/2005).

Μη νόμιμη η τοιχοκόλληση από τον διαχειριστή πολυκατοικίας της πρόσκλησης έκτακτης γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών, με θέμα τη λήψη απόφασης για την είσπραξη δικαστικώς των οφειλόμενων ποσών από τρεις ενοίκους, στον εξωτερικό χώρο της εισόδου της πολυκατοικίας, καθώς η παραπάνω ενέργεια αντίκειται στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997. Η τοιχοκόλληση έπρεπε να γίνει στον εσωτερικό χώρο της πολυκατοικίας, αλλά σε διακριτικό σημείο ώστε να μην είναι αντιληπτή από τους εισερχόμενους που δεν είναι ένοικοι της πολυκατοικίας (47/2005).

Μη νόμιμη η φωτογράφηση πελατών-μελών γυμναστηρίου κατά την είσοδό τους στο γυμναστήριο και η αποθήκευση της φωτογραφίας τους σε υπολογιστή ώστε να διασφαλισθεί η είσοδος μόνον στα μέλη και όχι σε τρίτους, καθώς η συγκεκριμένη επεξεργασία υπερβαίνει τις αρχές της αναλογικότητας και αναγκαιότητας ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού – διασφάλιση εισόδου μόνο σε μέλη και όχι σε τρίτους - που καθιερώνονται στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 (48/2005).

Η συλλογή απλών προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων που συνδέονται με συγγενική σχέση με εργαζομένους εταιρείας χωρίς ωστόσο να είναι τα ίδια εργαζόμενοι είναι παράνομη καθώς η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της εταιρείας από ανταγωνιστικές πράξεις των υπαλλήλων της μέσω τρίτων προσώπων δεν υπερέχει των δικαιωμάτων και συμφερόντων των τρίτων αυτών προσώπων και επομένως δε συντρέχει η εξαίρεση του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε του ν. 2472/1997 (52/2005).

Η άσκηση του συνταγματικά κατοχυρωμένου κοινοβουλευτικού ελέγχου πρέπει να γίνεται με τήρηση του ν. 2472/1997 και με βάση την αρχή της αναλογικότητας που θεσπίζει ο Νόμος αυτός. Η αρχή της αναλογικότητας επιτάσσει ο κοινοβουλευτικός έλεγχος να διενεργείται με τη μικρότερη δυνατή προσβολή των προσώπων στοιχεία των οποίων ζητούνται. Ειδικότερα δεν είναι νόμιμη η κατάθεση στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου των αντιγράφων κίνησης των αναλυτικών λογαριασμών των πιστωτικών καρτών που δόθηκαν ως μέρος αμοιβής σε μέλη της διοίκησης και στελέχη νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που η διοίκησή τους ωστόσο ορίζεται από την κυβέρνηση ή βασικός μετόχος τους είναι το δημόσιο ή επιδοτούνται σε σημαντικό ποσοστό από το κράτος. Είναι ωστόσο νόμιμη η κατάθεση των υπερβάσεων που τυχόν κατέβαλε η τράπεζα πέραν του καθορισμένου ποσού καθώς επίσης και η γνωστοποίηση του γεγονότος χορήγησης της κάρτας στους προέδρους και τους διευθύνοντες συμβούλους (56/2005).

Κριτήρια νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης είναι οι αρχές της αναγκαιότητας, της συνάφειας, της προσφορότητας και της συνάφειας. Επομένως οι σταθερές βιντεοκάμερες και ο τρόπος λήψης πρέπει να καθορίζονται έτσι ώστε να μη συλλέγονται περισσότερα δεδομένα από όσα είναι απολύτως απαραίτητα για το σκοπό που επιδιώκεται. (57/2005).

Παράνομη, υπό το πρίσμα των αρχών του σκοπού και της αναγκαιότητας, η εγκατάσταση πιλοτικού βιομετρικού συστήματος για τον έλεγχο της πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις, ακόμη και αν έχει καθαρά ερευνητικό χαρακτήρα. Αντίθετα η επίτευξη του ερευνητικού σκοπού μπορεί να πραγματοποιηθεί με άλλα ηπιότερα μέσα, όπως η δοκιμή του συστήματος σε εργαστηριακές συνθήκες (59/2005).

Η αξιολόγηση του προσωπικού δε συνιστά επεξεργασία που αντίκειται στις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, γιατί εμπίπτει στο πλαίσιο της σχέσης εργασίας και συνεπώς δεν υπερβαίνει το σκοπό της Διοίκησης του προσωπικού της Τράπεζας, ανεξαρτήτως αν ο προηγούμενος τρόπος αξιολόγησης παρείχε ενδεχομένως περισσότερα εχέγγυα αντικειμενικότητας (62/2005, bis, supra Νομιμότητα Συλλογής-Σκοπός Επεξεργασίας).

Δυσμενή οικονομικά δεδομένα που έχουν καταχωρισθεί στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και διαβιβάζονται σε τράπεζες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς αποδέκτες δε βρίσκονται σε αντίθεση με τις αρχές της

αναλογικότητας και προσφορότητας ούτε συνιστούν κατάχρηση δικαιώματος, δεδομένου ότι η διαβίβαση των πληροφοριών αυτών στους παραπάνω αποδέκτες είναι απολύτως αναγκαία για την προστασία της οικονομικής πίστης και των οικονομικών συναλλαγών σε σύγκριση με τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων που θίγονται από την επεξεργασία αυτή, όπως έχει ήδη πει η Αρχή στην υπ' αρ. 24/2004 απόφασή της (64/2005).

γ) Ακρίβεια, ενημέρωση και διάρκεια τήρησης των δεδομένων.

Παράνομη η ανακριβής εγγραφή στο διατραπεζικό σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, συνιστάμενη σε εγγραφή κατάσχεσης στο όνομα του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία στην πραγματικότητα αφορούσε δικαστική μεσεγγύηση (1/2005).

Παράνομης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από εργοδότρια Τράπεζα που συνίσταται στην ανακοίνωση σε όλο το προσωπικό της πανελληνίως (περίπου 8.500 υπαλλήλους) δια του τοπικού της (εσωτερικού) δικτύου (intranet), της έκδοσης δύο απορριπτικών αποφάσεων Πρωτοδικείου, επί αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων δύο υπαλλήλων της, εκ των οποίων η μία του προσφεύγοντος ενώπιον της Αρχής. Επειδή, η κρίση περί του κατά πόσον οι επίμαχες μεταθέσεις ήταν έγκυρες και ισχυρές δεν αποτελούσε ακριβώς το αντικείμενο της εν λόγω δικαστικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, είναι ανακριβής η επίμαχη ανακοίνωση. Ο προβαλλόμενος δε από την Τράπεζα ισχυρισμός ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία ήταν απαραίτητη για την εκτέλεση της σύμβασης του προσφεύγοντος, αλλά και των λοιπών υπαλλήλων της (άρθ. 5 παρ. 2 περ. α΄) κρίνεται απορριπτέος, διότι η εργασιακή σχέση των δύο αναφερομένων στην ανακοίνωση υπαλλήλων (εκ των οποίων ο προσφεύγων), αλλά και των λοιπών υπαλλήλων, δεν εξυπηρετείται, ούτε εμμέσως, από την ανακοίνωση της εν λόγω δικαστικής αποφάσεως σε όλο το προσωπικό (14/2005).

Είναι νόμιμη η καταχώριση και η τήρηση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. νεότερων δυσμενών οικονομικών δεδομένων φυσικών προσώπων που διαγράφονται σε μεταγενέστερο χρόνο από τα ήδη καταχωρισμένα, και επομένως ορθώς συνεχίζουν να υφίστανται όλες οι καταχωρίσεις, ανεξάρτητα αν κάποιες έχουν εξοφληθεί, έως ότου αποδεδειγμένα εξοφληθούν όλες οι αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις και εφόσον μέχρι τη συμπλήρωση του προς τούτο χρονικού διαστήματος δεν προκύψουν άλλες νεότερες, ενόψει και του γεγονότος ότι τα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν είναι δεσμευτικά αλλά συμβουλευτικά. (64/2005 η οποία ρητά επιβεβαιώνει την προγενέστερη απόφαση 24/2004).

Παράνομη η τήρηση των δεδομένων του υποκειμένου στο αρχείο ("λευκή λίστα") της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, όταν το υποκείμενο ανακάλεσε τη συγκατάθεσή του και ζήτησε να διαγραφούν τα στοιχεία του, καίτοι υπάρχει η ένδειξη της ανάκλησης της συγκατάθεσης, διότι έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο υποκείμενο. Η δε ανάκληση της συγκατάθεσης δε θα πρέπει να ανακοινώνεται στους αποδέκτες των πληροφοριών, αλλά να διατηρείται στο αρχείο μη μεταδιδόμενων πληροφοριών που τηρεί η τράπεζα για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών (68/2005).

Προϋποθέσεις επεξεργασίας

Παράνομη η εγκατάσταση και λειτουργία από εταιρεία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης σε χώρους που εκμισθώνει σε κρατικό αερολιμένα και όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, χωρίς τη συγκατάθεση και την προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των διερχομένων επιβατών, πελατών και εργαζομένων της εταιρείας (3/2005).

Απόρριψη αντιρρήσεων υποκειμένου δεδομένων σχετικά με τη χορήγηση σε τρίτο προσωπικών του δεδομένων, που περιέχονται σε φάκελο διενεργηθείσας σε βάρος του ΕΔΕ, καθώς και σχετική χορήγηση αδείας στον υπεύθυνο επεξεργασίας, με βάση το άρθρο 7 παρ. 2 περ. γ΄ ν. 2472/1997, για τη στήριξη της προσφυγής του αιτούντος στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, η οποία είναι δικαστήριο με την έννοια του άρθρου 7 παρ. 2 γ΄ ν. 2472/1997 (8/2005).

Ο τρίτος, με την έννοια του άρθ. 2 θ΄ ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται, αλλά και να αποδεικνύει, ότι τα στοιχεία που ζητά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει της συγκεκριμένης δίκης που εκκρεμεί, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθ. 5 παρ. 2 ε΄ και 4 παρ. 1 β΄ ν. 2472/1997. Η αναγκαιότητα δε υφίσταται όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (βλ. και Απόφαση της Αρχής 17/2004). Για τα δε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (άρθ. 2 β΄ ν. 2472/1997), όπως είναι και τα σχετικά με τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, ο ν. 2472/1997 θέτει τις αυστηρότερες προϋποθέσεις του άρθ. 7 παρ. 2 για την κατ' εξαίρεση χορήγησή τους, μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής (8/2005, παρόμοια και η 9/2005).

Νόμιμη η δημοσίευση των ονομαστικών καταλόγων των επιτυχόντων και επιλαχόντων από τις Στρατιωτικές και Αστυνομικές Σχολές, αφού η επεξεργασία αυτή επιβάλλεται για λόγους νομιμότητας και διαφάνειας και επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (15/2005).

Νόμιμη η επεξεργασία ευαίσθητου προσωπικού δεδομένου υγείας εργαζομένης σε Δήμο, αφού ήταν νόμιμη η συλλογή και τήρηση της σχετικής ιατρικής γνωμάτευσης στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο της εργαζομένης και συνεπώς δεν κωλυόταν ο Δήμος, εκ του ν. 2472/1997 να χρησιμοποιήσει το στοιχείο αυτό σε διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο (10/2005).

Νόμιμη η χορήγηση άδειας σε επιστήμονα ερευνητή, ώστε να λάβει στοιχεία από αρχείο που τηρεί η Πρωτοβάθμια Επιτροπή του άρθρου 9 του ν. 2643/1998 σχετικά με τη «μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών» (16/2005). Για τη χορήγηση της άδειας ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

α) ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας για τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής είναι, σύμφωνα με το άρθ. 16 παρ. 1 Σ. και το άρθ. 7 παρ. 2 στ ν. 2472/1997, νόμιμος,

β) ότι το θέμα της επιστημονικής εργασίας είναι σαφώς οριοθετημένο,

γ) ότι η επεξεργασία, εν προκειμένω η πρόσβαση, πρόκειται να πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας,

δ) ότι ο αιτών ζητά να του χορηγηθούν τα εν λόγω ποσοτικά στοιχεία σε εύλογο δείγμα ατόμων.

Κατόπιν αυτών, χορηγήθηκε άδεια υπό τον όρο της λήψης των απαραίτητων μέτρων προστασίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως δε διασφάλισης της εμπιστευτικότητας και ακεραιότητας των δεδομένων.

Μη νόμιμη η χορήγηση σε παλιό δικαιούχο περιπτέρου (τρίτο) στοιχείων του νέου δικαιούχου από αρχείο που τηρείται σε Νομαρχία, αφού το επικαλούμενο έννομο συμφέρον του τρίτου μπορεί να υποστηριχτεί με προσφυγή ενώπιον του Υπουργείο Εθνικής Αμύνης, το οποίο τηρεί το αντίστοιχο αρχείο (19/2005).

Νόμιμη η επεξεργασία μέσω βιντεοσκόπησης ομιλιών πολιτικών από πρωτοβουλία πολιτών, στο βαθμό που η επεξεργασία αυτή είναι πρόσφορη και περιορίζεται στα απαραίτητα για το σκοπό της ενημέρωσης των πολιτών δεδομένα (23/2005).

Η δημοσιοποίηση των ηχητικών στοιχείων σκανδαλώδους συμπεριφοράς πρέπει να καθίσταται απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Για τους λόγους αυτούς, είναι απολύτως αναγκαία και δικαιολογημένη η αυτούσια προβολή των επίμαχων ηχητικών στοιχείων που καλύπτουν πράξεις και εκδηλώσεις μητροπολίτη, οι οποίες δεν καλύπτονται από την ιδιαίτερη προστασία της προσωπικής ζωής (25/2005).

Νόμιμη η χορήγηση στην ΕΣΗΕΑ από το Υπουργείο Επικρατείας αντιγράφων καταστάσεων αναφορικά με ονόματα δημοσιογράφων που απασχολούνται στο ευρύτερο δημόσιο, προκειμένου να επιβάλλει ενδεχομένως πειθαρχικές κυρώσεις για την παραβίαση του άρθρου 5 και του άρθρου 9 του Κώδικα Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος (28/2005).

Νόμιμη η χορήγηση στα ΕΛΤΑ προσωπικών δεδομένων υπαλλήλου τους από τράπεζα και ασφαλιστική εταιρεία, για να διαπιστωθεί αν ο υπάλληλος καταχράστηκε χρηματικό ποσό από το κεντρικό κατάστημά της (29/2005).

Δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη νομιμότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων η εισαγγελική εντολή. Επομένως δεν απαιτείται εισαγγελική παρέμβαση για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (30/2005).

Υποχρεωτική εκ νόμου η ανακοίνωση από υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων, τα οποία συνδέονται με δραστηριότητες σχετικές με την επαγγελματική δράση και δεν σχετίζονται με την ιδιωτική ζωή και περιέχονται σε δημόσια έγγραφα (32/2005).

Δεν υπάρχει κώλυμα από το ν. 2472/1997 για τη δημοσιοποίηση του πορίσματος ελέγχου των χρηματιστηριακών συναλλαγών των βουλευτών, ως αναγκαία επεξεργασία για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή, εφόσον προηγουμένως ενημερωθούν τα υποκείμενα των δεδομένων για την εν λόγω ενέργεια, σύμφωνα με τα άρθρα 5 § 2 περ. δ και 11 § 3 του ν. 2472/1997 (34/2005).

Νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία από εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας των δυσμενών δεδομένων, που αναφέρονται στην Απόφαση 50/20-1-2000 της Αρχής, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 472/97 (35/2005).

Νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία (μη ευαίσθητων) προσωπικών δεδομένων από την «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ» και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, καθώς η προστασία της εμπορικής πίστεως μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερέχει προφανώς, υπό την έννοια του άρθρου 5 § 2 περ. ε΄ του ν. 2472/1997, των συμφερόντων των υποκειμένων και είναι απολύτως αναγκαία. Νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία (μη ευαίσθητων) προσωπικών δεδομένων από την «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ» χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε συμβατική ή εξωσυμβατική σχέση μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και της «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ» (37/2005).

Μη νόμιμη η επαναπροβολή της κασέτας που σχηματίστηκε από τηλεοπτικό σταθμό κατά τη διάρκεια εκπομπής, στο μέτρο που τα δεδομένα τα οποία περιέχει δεν είναι ακριβή, όπως δεν είναι νόμιμη και οποιαδήποτε χρήση του απομαγνητοφωνημένου κειμένου (38/2005).

Μη νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τράπεζα για την αποστολή πιστωτικών καρτών στα υποκείμενα των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεσή τους, καθώς δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 εδαφ. ε του ν. 2472/1997, διότι το έννομο συμφέρον της τράπεζας (ενίσχυση των Ολυμπιακών Αγώνων) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερτερεί προφανώς των δικαιωμάτων των υποκειμένων (39/2005).

Νόμιμη η χορήγηση από το ΙΚΑ – ΕΤΑΜ σε ερωτώντα βουλευτή όλων των στοιχείων που είναι απαραίτητα για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο της κρίσης και επιλογής των Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο Νομό Ηρακλείου, όπως και των πρακτικών των συνεδριάσεων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Όταν η κατάθεση εγγράφων, στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου, είναι αναγκαία για τη θεμελίωση της ερώτησης του βουλευτή, η πρόσβαση του βουλευτή σε οποιοδήποτε έγγραφο συνδεόμενο με δημόσια υπόθεση είναι επιτρεπτή, ακόμα και αν ο βουλευτής λαμβάνει γνώση προσωπικών δεδομένων. Η συνταγματική κατοχύρωση του κοινοβουλευτικού ελέγχου επιβάλλει την πρόσβαση ακόμα και σε ευαίσθητα δεδομένα, εφόσον η γνώση τους από τον βουλευτή είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση του ελέγχου. Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πρέπει να τηρήσει προηγουμένως την υποχρέωση για ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων με κάθε πρόσφορο τρόπο (40/2005).

Νόμιμη η χορήγηση σε υπαλλήλους του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, που δεν επιλέχθηκαν σε θέσεις Προϊσταμένων, των πρακτικών των συνεδριάσεων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου που αφορούν τις κρίσεις σχετικά με τις επιλογές των Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων βάσει του άρθρου 5 § 2 περ. 3 του ν. 2472/1997, με την προϋπόθεση ότι σε αυτό δεν περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των συνυποψηφίων τους (όπως τυχόν ποινικές καταδίκες). Νόμιμη η χορήγηση και στην περίπτωση που τα παραπάνω πρακτικά περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όταν τα εν λόγω δεδομένα αποτέλεσαν κριτήρια για την προαγωγή/επιλογή Προϊσταμένων, οπότε το ΙΚΑ νόμιμα χορηγεί και τα στοιχεία αυτά ενόψει της διατάξεως του άρθρου 7 § 2 περ. γ΄ του ν. 2472/1997 στον καθένα κρινόμενο υπάλληλο που δεν επιλέχθηκε σε θέση Προϊσταμένου από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο και για τον οποίο τα παραπάνω στοιχεία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου, ώστε ο δικαιούχος να προσφύγει και να προσβάλλει την πράξη επιλογής Προϊσταμένων, ως έχει έννομο συμφέρον (40/2005).

Δεν υπάρχει κώλυμα από το ν. 2472/1997 όταν δήμος, που ως υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάζεται νομίμως προσωπικά δεδομένα, ανακοινώνει αυτά ή τα χορηγεί σε τρίτους, κατ' εξαίρεση χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, αλλά μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος και εφόσον αυτά ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία που περιλαμβάνει έγγραφη αίτηση και αιτιολογία όπως πχ. τεκμηρίωση υπέρτερου εννόμου συμφέροντος. (51/2005). Είναι όμως παράνομη η χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και συγκεκριμένα η χορήγηση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης σε τρίτο πρόσωπο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου (51/2005), bis, supra υπό Συγκατάθεση.

Απαγορεύεται η αποθήκευση εικόνας μέσω κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και ως εκ τούτου δεν είναι νόμιμη η τήρηση των εγγραφών που τυχόν τηρούνται (57/2005).

Μη νόμιμη η συλλογή και επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων όπως δεδομένα δακτυλοσκόπησης για τον έλεγχο πρόσβασης φιλάθλων και διαπιστευμένων ατόμων σε αθλητικές εγκαταστάσεις (59/2005).

Παράνομη η διαβίβαση καταλόγου τηλεφωνημάτων μελών ΔΕΠ σε τρίτο αφού έγινε χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων και χωρίς να συντρέχει καμία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997. Στοιχειοθετείται επομένως ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας για παράνομη κατά τα άρθρα 4 και 5 του ν. 2472/1997 διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο (63/2005).

Παράνομη διαβίβαση εγγράφων μηνύσεως και συμπληρωματικών υπομνημάτων υπάρχει, ακόμη και αν τα παραπάνω έγγραφα δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όταν η διαβίβαση γίνεται χωρίς να τηρηθούν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 (63/2005).

Η περαιτέρω διαβίβαση εγγράφων μηνύσεως κατ' αγνώστων και συμπληρωματικών υπομνημάτων από τον παραλήπτη τους στον ανακριτή στο πλαίσιο άλλης υπόθεσης δεν είναι παράνομη, αφού τα έγγραφα αυτά περιείχαν πληροφορίες ενδεχομένως χρήσιμες για τη διαλεύκανση της υπόθεσης αυτής. Σε κάθε δε περίπτωση κρίνεται από τον αρμόδιο δικαστικό/εισαγγελικό λειτουργό ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση (63/2005).

Παράνομη οποιαδήποτε περαιτέρω επεξεργασία εξωδίκου από την υπογράφουσα δικηγόρο και τον εντολέα της, όταν η εξώδικη δήλωση περιλαμβάνει πληροφορίες-προσωπικά δεδομένα του προσώπου προς το οποίο απευθύνεται και ταυτόχρονα σ' αυτήν δηλώνεται ότι η εντολέας και η δικηγόρος διαθέτουν προσωπικά δεδομένα που προκύπτουν από "ηχητικά, φωτογραφικά κ.α. αποδεικτικά μέσα". Συγκεκριμένα, η σύνδεση της πληροφορίας αυτής, ανεξάρτητα με το αν η τελευταία είναι αληθής ή όχι, με τα ως άνω αναφερόμενα στο εξώδικο αποδεικτικό μέσα, έστω και αν αυτά δεν υπάρχουν πράγματι, συνεπάγεται τον παράνομο χαρακτήρα κάθε περαιτέρω επεξεργασίας του εξωδίκου (63/2005).

Νόμιμη και ορθή η καταχώριση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. όλων των δυσμενών οικονομικών δεδομένων φυσικών προσώπων, ακόμη και αν έχουν εξοφληθεί οι παλιότερες οικονομικές τους υποχρεώσεις, εφόσον προκύψουν μέχρι τη συμπλήρωση του χρόνου διαγραφής τους νέα δυσμενή οικονομικά δεδομένα, σύμφωνα και με την παλιότερη Απόφαση 25/2004 της Αρχής, ενόψει και του γεγονότος ότι τα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν είναι δεσμευτικά αλλά συμβουλευτικά. (64/2005).

Η διαβίβαση υπερηχογραφήματος που έγινε ύστερα από εισαγγελική παραγγελία δεν αναιρεί τον παράνομο χαρακτήρα της συγκεκριμένης επεξεργασίας ευαίσθητου ιατρικού (προσωπικού) δεδομένου, αφού στην εισαγγελική παραγγελία αναφερόταν ότι επιτρέπεται η χορήγηση του δεδομένου μόνο εφόσον δεν προσκρούει σε κάποια ειδική διάταξη νόμου (66/2005).

Από τη στιγμή που η διαβίβαση ευαίσθητου δεδομένου υγείας από διαγνωστικό κέντρο σε ασφαλιστική εταιρεία δεν ήταν σύννομη, η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία του από την ασφαλιστική εταιρεία δεν είναι και αυτή νόμιμη, πολλώ μάλλον αφού δεν υπάρχει έγκυρη συγκατάθεση του υποκειμένου (66/2005).

Νόμιμη η παροχή πληροφοριών από την εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σε τράπεζα σχετικά με το αν το υποκείμενο των δεδομένων, τα οποία τηρεί η εταιρεία σε αρχείο της ("λευκή λίστα"), έχει ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του και έχει ζητήσει να διαγραφούν τα στοιχεία του από το αρχείο, όταν το υποκείμενο δίνει έγγραφη τη συγκατάθεσή του (68/2005).

Παράνομη η τήρηση των δεδομένων του υποκειμένου στο αρχείο ("λευκή λίστα") της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, όταν το υποκείμενο ανακάλεσε τη συγκατάθεσή του και ζήτησε να διαγραφούν τα στοιχεία του, καίτοι υπάρχει η ένδειξη της ανάκλησης της συγκατάθεσης, διότι έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο υποκείμενο. Η δε ανάκληση της συγκατάθεσης δε θα πρέπει να ανακοινώνεται στους αποδέκτες των πληροφοριών, αλλά να διατηρείται στο αρχείο μη μεταδιδόμενων πληροφοριών που τηρεί η τράπεζα για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών (68/2005).

Δεν αντίκειται στις διατάξεις του Ν.2472/1997 η χορήγηση από τράπεζα σε διάδικο (πρώην σύζυγο του προσφεύγοντος) σε δίκη διατροφής, αντιγράφων των αιτήσεων προεγγραφών μετοχών του προσφεύγοντος και των δύο παιδιών τους, η οποία έγινε χωρίς τη συγκατάθεση του προσφεύγοντος (71/2005).

Νόμιμη είναι η χορήγηση από μαιευτήριο χωρίς άδεια της Αρχής καταλόγου ονομάτων γυναικών που γέννησαν σε ορισμένη χρονική περίοδο που δεν περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, καίτοι απαιτείται συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. Για τη συγκεκριμένη χορήγηση αρκεί απλή Γνωμοδότηση της Αρχής (67/2005).

Συγκατάθεση του υποκειμένου

Παράνομη η εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης από εταιρεία, σε χώρους που εκμισθώνει σε κρατικό αερολιμένα και όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, χωρίς τη συγκατάθεση και την προηγούμενη ενημέρωση των ενδιαφερόμενων υποκειμένων, δηλαδή των διερχομένων επιβατών, πελατών και εργαζομένων της εταιρείας (3/2005).

Παράνομη η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου από κοσμηματοπώλη που απέστειλε στο υποκείμενο ευχετήρια κάρτα, χωρίς τη συγκατάθεσή του και την προηγούμενη ενημέρωσή του, ενώ παρέλειψε να ικανοποιήσει και το δικαίωμά του για πρόσβαση σχετικά με τον τρόπο που πληροφορήθηκε τα προσωπικά του στοιχεία (4/2005).

Η χορήγηση αντιγράφων από φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ (πόρισμα και όλα τα σχετικά έγγραφα) αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία δεν επιτρέπεται καταρχήν χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, εκτός και αν το έννομο συμφέρον του τρίτου υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων προσώπου και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του (8/2005. Παρόμοια και η 9/2005).

Παράνομη η τήρηση προσωπικών δεδομένων αρχιφύλακα, τα οποία καταγράφηκαν στο πλαίσιο πειθαρχικής διαδικασίας και διατηρήθηκαν μετά το πέρας αυτής χωρίς τη συγκατάθεσή του (22/2005).

Νόμιμη η επεξεργασία και ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων που σχετίζονται με την επαγγελματική δράση και όχι με την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου και περιέχονται σε δημόσια έγγραφα και χωρίς τη συγκατάθεσή του υποκειμένου (32/2005).

Για τη μεταβίβαση απλών προσωπικών δεδομένων αποφοίτων της "Βαρβακείου Σχολής" - όπως ονοματεπωνύμων, διευθύνσεων και λοιπών στοιχείων των αποφοίτων κατ' έτος και φωτογραφιών που αναφέρονται σε χαρακτηριστικούς ιστορικούς χρόνους της ζωής τους στη Σχολή – με σκοπό την έκδοση βιβλίου για την παρουσίαση των αποφοίτων απαιτείται η ρητή συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (33/2005).

Για τη συλλογή και επεξεργασία από εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας ευμενών δεδομένων, όπως είναι η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας χωρίς βάρη, απαιτείται η ύπαρξη συγκατάθεσης του υποκειμένου (35/2005).

Νόμιμη η αποστολή διαφημιστικών και ενημερωτικών φυλλαδίων από μέλη του ελληνογερμανικού επιμελητηρίου σε λοιπά μέλη του επιμελητηρίου, καθώς η διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 αποτελεί ειδικότερη ρύθμιση εκείνης του άρθρου 13 παρ. 3, με την έννοια ότι η εγγραφή στο ανωτέρω μητρώο κάποιου προσώπου που τυγχάνει μέλος επιμελητηρίου, σωματείου ή ενώσεως προσώπων, με σκοπό -μεταξύ άλλων- την προώθηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων μεταξύ των μελών, ισχύει έναντι των τρίτων και όχι των λοιπών μελών (42/2005).

Παράνομη η χορήγηση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης σε τρίτο χωρίς της συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων εκτός αν συντρέχουν περιπτώσεις υπερτέρου εννόμου συμφέροντος (51/2005).

Νόμιμη η λήψη και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου υπό τις προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 εφόσον ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η προστασία προσώπων ή αγαθών (57/2005).

Δεν απαιτείται η συγκατάθεση του προσωπικού για την αξιολόγησή του εκ μέρους του εργοδότη αφού η αξιολόγηση είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης εργασίας και επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 εδάφιο α του ν. 2472/1997, εξαιρείται της υποχρέωσης συγκατάθεσης (62/2005).

Παράνομη η διαβίβαση καταλόγου τηλεφωνημάτων μελών ΔΕΠ αφού έγινε χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων και χωρίς να συντρέχει καμία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997 (63/2005).

Τυχόν συγκατάθεση του υποκειμένου στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, υπό τη μορφή προσχώρησης στους γενικούς του όρους, δεν αποτελεί την κατά το άρθρο 2 παρ. ια του ν. 2472/1997 απαιτούμενη "ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως" (66/2005).

Νόμιμη η παροχή πληροφοριών από την εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σε τράπεζα σχετικά με το αν το υποκείμενο των δεδομένων, τα οποία τηρεί η εταιρεία σε αρχείο της ("λευκή λίστα"), έχει ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του και έχει ζητήσει να διαγραφούν τα στοιχεία του από το αρχείο, όταν το υποκείμενο δίνει έγγραφη τη συγκατάθεσή του (68/2005).

Μη νόμιμη η έκδοση δελτίου τύπου με προσαρτημένο κατάλογο υπαλλήλων που έχουν τεθεί σε αργία, διότι συνιστά επεξεργασία με την οποία χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων ανακοινώνονται σε τρίτους ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, στο μέτρο που αναφέρονται σε επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων, παραβιάζοντας την αρχή του απορρήτου της επεξεργασίας (72/2005).

Περιπτώσεις κάμψης της αρχής της συγκατάθεσης

Η χορήγηση αντιγράφων από φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία δεν επιτρέπεται καταρχήν χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, εκτός και αν το έννομο συμφέρον του τρίτου υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων προσώπου και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του. Τέτοια περίπτωση υφίσταται ιδίως όταν τα στοιχεία ζητούνται και είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. περ. γ΄ του άρθ. 7 παρ. 2 ν. 2472/1997 για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, που ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά προσωπικά δεδομένα) (8/2005. Παρόμοια και η 9/2005).

Νόμιμη η δημοσίευση των ονομαστικών καταλόγων των επιτυχόντων και επιλαχόντων από τις Στρατιωτικές και Αστυνομικές Σχολές, αφού η επεξεργασία αυτή επιβάλλεται για λόγους νομιμότητας και διαφάνειας, επιτρέπεται δε χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (15/2005).

Νόμιμη η χορήγηση από τράπεζα σε διάδικο (πρώην σύζυγο του προσφεύγοντος) σε δίκη διατροφής αντιγράφων των αιτήσεων προεγγραφών μετοχών του προσφεύγοντος και των δύο παιδιών τους, η οποία έγινε χωρίς τη συγκατάθεση του προσφεύγοντος (71/2005).

Νόμιμη η χορήγηση από μαιευτήριο σε αιτούσα καταλόγου ονομάτων γυναικών που γέννησαν σε ορισμένη χρονική περίοδο χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων υπό τον όρο ότι η ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο τρίτος, στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα υπερέχουν προφανώς των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται αυτά και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους. Σε κάθε περίπτωση, όμως, τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει πρώτα να ενημερωθούν (67/2005).

Νόμιμη είναι η ανάρτηση στο Διαδίκτυο καταλόγου αιτήσεων ιατρών για ειδικότητα χωρίς τη συγκατάθεσή τους, ο οποίος περιέχει δεδομένα που δε θίγουν τα υποκείμενα, όπως το όνομα του ιατρού, τη χρονολογία λήψης πτυχίου και την ημεροχρονολογία κατάθεσης της αίτησης. Απαιτείται απλή ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου λόγω του μεγάλου αριθμού των προσώπων που ήδη βρίσκονται στους σχετικούς καταλόγους. Για όσους πρόκειται να κάνουν αίτηση, θα ενημερώνονται από το ίδιο έντυπο της αίτησης (69/2005).

Δεν απαιτείται άδεια της Αρχής προκειμένου να γίνει διαβίβαση από τον ΟΤΕ σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών τηλεφωνικών πληροφοριών του καταλόγου συνδρομητών του, οι οποίοι δεν έχουν εξοφλήσει τα τέλη που αντιστοιχούν στην παροχή τηλεηχοπληροφόρησης της ανωτέρω εταιρείας, με σκοπό η εν λόγω εταιρεία να προασπίσει τα δικαιώματά της ενώπιον δικαστηρίου. Στο μέτρο που ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των υποκειμένων, απαιτείται άδεια της Αρχής και προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων (75/2005).

Γνωστοποίηση αρχείων

Παράνομη η εγκατάσταση και λειτουργία από εταιρεία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης, αποτελούμενο από τέσσερις συνολικά κάμερες και ένα μικρόφωνο, σε χώρους που εκμισθώνει σε κρατικό αερολιμένα και όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, και λόγω έλλειψης γνωστοποίησης στην Αρχή, κατά παράβαση του άρθ. 6 ν. 2472/1997 (3/2005).

Δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση αρχείων νέου δικαιούχου εκμετάλλευσης περιπτέρου στον προηγούμενο εκμισθωτή προς ευδοκίμηση προσφυγής του στα διοικητικά δικαστήρια (19/2005).

Απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα, όπως είναι τα δεδομένα υγείας, οι φυσικοθεραπευτές με νόμιμη άδεια άσκησης επαγγέλματος στην Ελλάδα που είναι μέλη του Πανελληνίου Συλλόγου Φυσικοθεραπευτών, εφόσον τροποποιηθεί το καταστατικό του τελευταίου έτσι ώστε να αναφέρεται ρητά η πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή οριστικής διαγραφής από το Σύλλογο για κάθε παραβάτη του επαγγελματικού απορρήτου καθώς και η κοινοποίηση της διαγραφής στο αρμόδιο σε εθνικό επίπεδο όργανο (60/2005).

Ευαίσθητα δεδομένα

Απόρριψη αίτησης θεραπείας κατά της Απόφασης 48/2004 της Αρχής, με την οποία κρίθηκε παράνομη η εκ μέρους καταγγελλόμενης ψυχιάτρου εξαγωγή στοιχείων του αρχείου της, που αφορούν την ψυχική υγεία της καταγγέλλουσας, και η χορήγηση της ιατρικής αυτής βεβαιώσεως στον αντίδικό της, χωρίς να συντρέχουν οι όροι και προϋποθέσεις, που τάσσει ο ν. 2472/1997, δηλαδή χωρίς άδεια και χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, με σκοπό τη χρήση της σε δίκη διαζυγίου της καταγγέλλουσας. Με την Απόφασή της 48/2004 η Αρχή έκρινε ότι η παράνομη αυτή επεξεργασία προσβάλει το υποκείμενο των δεδομένων και το θίγει υπέρμετρα, ενώ ήδη κρίνει ότι η ενδιαφερόμενη ψυχίατρος δεν επικαλείται ούτε προσκομίζει νέα στοιχεία, ώστε να τεθούν υπό την κρίση της Αρχής, και κατά συνέπεια δεν συντρέχει περίπτωση επανεξέτασης της υπόθεσης στην ουσία της (5/2005).

Παράνομη η απαίτηση συλλόγου ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως τα υποψήφια μέλη προσκομίσουν και καταθέσουν φωτοαντίγραφο της απόφασης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής προς απόδειξη της αναπηρίας τους, διότι τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, η επεξεργασία των οποίων δεν υπόκειται σε καμιά εξαίρεση του άρθ. 7 παρ. 1 και 2 ν. 2472/1997, και η συλλογή τους υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας, αφού η αναπηρία έχει διαπιστωθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή στη σχετική απόφαση (7/2005).

Ο «τρίτος», με την έννοια του άρθ. 2 θ΄ ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται, αλλά και να αποδεικνύει, ότι τα στοιχεία, που ζητά, είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει της συγκεκριμένης δίκης που εκκρεμεί, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθ. 5 παρ. 2 ε΄ και 4 παρ. 1 β΄ ν. 2472/1997. Η αναγκαιότητα δε υφίσταται όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (βλ. και Απόφαση της Αρχής 17/2004). Για δε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (άρθ. 2 β΄ ν. 2472/1997), όπως είναι και τα σχετικά με τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, ο ν. 2472/1997 θέτει τις αυστηρότερες προϋποθέσεις του άρθ. 7 παρ. 2 για την κατ' εξαίρεση χορήγησή τους, μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής (8/2005, παρόμοια και η 9/2005).

Η χορήγηση αντιγράφων από φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία δεν επιτρέπεται καταρχήν χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου (άρθ. 5 παρ. 1 ν. 2472/1997). Στο μέτρο, ωστόσο, που το έννομο συμφέρον του τρίτου υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του προσώπου, στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του, επιτρέπεται η χορήγηση των στοιχείων αυτών κατά το άρθ. 5 παρ. 2 ε΄ ν. 2472/1997 (βλ. και την προηγούμενη γνωμοδότηση της Αρχής προς το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, με αριθμ. πρωτ. 414/22-2-2002). Τέτοια περίπτωση είναι ιδίως όταν τα στοιχεία ζητούνται και είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. περ. γ΄ του άρθ. 7 παρ 2 ν. 2472/1997 για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, το οποίο ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά προσωπικά δεδομένα). Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ είναι δικαστήριο με την έννοια του άρθ. 7 παρ. 2 γ΄ ν. 2472/1997. Ο τρίτος, με την έννοια του άρθ. 2 θ΄ ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται, αλλά και να αποδεικνύει, ότι τα στοιχεία που ζητά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει της συγκεκριμένης δίκης που εκκρεμεί, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθ. 5 παρ. 2 ε΄ και 4 παρ. 1 β΄ ν. 2472/1997. Η αναγκαιότητα δε υφίσταται όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (βλ. και Απόφαση της Αρχής 17/2004). Για δε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (άρθ. 2 β΄ ν. 2472/1997), όπως είναι και τα σχετικά με τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, που επίσης περιλαμβάνονται στο φάκελο της σχετικής ΕΔΕ, στον οποίο ζητείται η πρόσβαση, ο ν. 2472/1997 θέτει τις αυστηρότερες προϋποθέσεις του άρθ. 7 παρ. 2 για την κατ' εξαίρεση χορήγησή τους, μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής (8/2005. Παρόμοια και η 9/2005).

Νόμιμη η επεξεργασία ευαίσθητου προσωπικού δεδομένου υγείας εργαζομένης σε Δήμο, αφού ήταν νόμιμη η συλλογή και τήρηση της σχετικής ιατρικής γνωμάτευσης στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο της εργαζομένης

και συνεπώς δεν κωλυόταν ο Δήμος, εκ του ν. 2472/1997 να χρησιμοποιήσει το στοιχείο αυτό σε διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο (10/2005).

Νόμιμη η χορήγηση άδειας σε επιστήμονα ερευνητή, ώστε να λάβει στοιχεία από αρχείο που τηρεί η Πρωτοβάθμια Επιτροπή του άρθρου 9 του ν. 2643/1998 σχετικά με τη «μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών» (16/2005). Για τη χορήγηση της άδειας ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

α) ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας για τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής, είναι σύμφωνα με το άρθ. 16 παρ. 1 Σ. και το άρθ. 7 παρ. 2 στ ν. 2472/1997 νόμιμος,

β) ότι το θέμα της επιστημονικής εργασίας είναι σαφώς οριοθετημένο,

γ). ότι η επεξεργασία, εν προκειμένω η πρόσβαση, πρόκειται να πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας,

δ) ότι ο αιτών ζητά να του χορηγηθούν τα εν λόγω ποσοτικά στοιχεία σε εύλογο δείγμα ατόμων.

Κατόπιν αυτών χορηγήθηκε άδεια υπό τον όρο της λήψης των απαραίτητων μέτρων προστασίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως δε διασφάλισης της εμπιστευτικότητας και ακεραιότητας των δεδομένων.

Η αυτούσια προβολή στοιχείων που σχετίζονται με σκανδαλώδεις συμπεριφορές μητροπολιτών, ερωτικού ιδίως περιεχομένου, είναι απολύτως δικαιολογημένη λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος για τα προβληθέντα (24/2005 και 26/2005).

Συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα οι βιντεοσκοπήσεις ομιλιών πολιτικών προσώπων που καταγράφουν τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές τους πεποιθήσεις (23/2005).

Δεν αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα τα ονοματεπώνυμα, οι διευθύνσεις και οι φωτογραφίες μαθητικών χρόνων αποφοίτων της Βαρβακείου Σχολής (33/2005).

Το κείμενο μηνύσεως και συμπληρωματικών υπομνημάτων δεν αποτελεί ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα στο μέτρο που δεν προκύπτει από τα έγγραφα αυτά οτιδήποτε σχετικό με “ποινική δίωξη” ή “ποινική καταδίκη” (63/2005).

Ο κατάλογος με την καταγραφή των τηλεφωνημάτων μελών ΔΕΠ (κληθέντες αριθμοί, διάρκεια και ώρες κλήσεων) αποτελούν προσωπικά δεδομένα χωρίς ευαίσθητο χαρακτήρα (63/2005).

Μέτρα ασφάλειας

Παράνομη η μη ασφαλής καταστροφή προσωπικών δεδομένων, αφού σύμφωνα με το άρθ. 10 ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας, καθόλη τη διάρκεια της επεξεργασίας και μέχρι το τέλος της, το οποίο ολοκληρώνεται με την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το άρθ. 4 παρ. 1 δ) του ν. 2472/1997. Η βαρύτητα της παραβίασης καθορίζεται μεταξύ άλλων και στη βάση των ακόλουθων κριτηρίων (11/2005):

α) Αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας διαθέτει συγκεκριμένη διαδικασία καταστροφής των δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, και αν ελέγχει την τήρηση της παραπάνω διαδικασίας,

β) Η κρισιμότητα των συγκεκριμένων προσωπικών δεδομένων, τα οποία εκτίθενται σε δημόσιους χώρους ή μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, όπως για παράδειγμα το ότι ένα αντίγραφο κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό πελάτη έχει μικρότερη κρισιμότητα από ένα αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή ταυτότητας πελάτη.

Η Αρχή κρίνει ότι δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του ν. 2472/1997 η χορήγηση άδειας σε επιστήμονα ερευνητή, ώστε να λάβει στοιχεία από αρχείο που τηρεί η Πρωτοβάθμια Επιτροπή του άρθ. 9 ν. 2643/1998 σχετικά με τη «μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών». Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη ότι:

α) ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας για τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής, είναι σύμφωνα με το άρθ. 16 παρ. 1 του Σ και το άρθ. 7 παρ. 2 στ ν. 2472/1997 νόμιμος,

β) ότι το θέμα της επιστημονικής εργασίας είναι σαφώς οριοθετημένο,

γ). ότι η επεξεργασία, εν προκειμένω η πρόσβαση, πρόκειται να πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας,

δ) ότι ο αιτών ζητά να του χορηγηθούν τα εν λόγω ποσοτικά στοιχεία σε εύλογο δείγμα ατόμων,

ε) ότι πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως δε να διασφαλισθεί η εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα των δεδομένων,

χορήγησε άδεια σύμφωνα με το άρθ. 7 παρ. 2 στ ν. 2472/1997 (16/2005).

Επιβολή προστίμου σε τράπεζα γιατί απέστειλε πιστωτική κάρτα στους προσφεύγοντες χωρίς, μεταξύ άλλων, να λάβει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ώστε να αποφύγει την αθέμιτη διαβίβαση του προϊόντος (39/2005).

Ο ν. 2472/1997 στο άρθρο 10 παρ. 3 θεσπίζει αυξημένη υποχρέωση επιμέλειας όσον αφορά στη λήψη των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ευθύνεται ακόμη και για τυχαία απώλεια (61/2005).

Ο Πρύτανης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας του αρχείου του Πανεπιστημίου το οποίο κατά νόμο εκπροσωπεί, οφείλει σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 2472/1997 να έχει λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας (“Πολιτική Ασφαλείας”) για να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαρροή προσωπικών δεδομένων (63/2005).

Δεν αποτελεί μέτρο ασφάλειας για το απόρρητο της επεξεργασίας η εγκύκλιος που απευθύνει η τράπεζα προς τους διευθυντές των καταστημάτων σχετικά με οδηγίες για τη χρήση των στοιχείων του αρχείου της εταιρίας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ με την ένδειξη ότι τα στοιχεία αυτά δεν κοινοποιούνται, αλλά προορίζονται για εσωτερική χρήση της τράπεζας (81/2005).

Δικαίωμα ενημέρωσης

Παράνομη η εγκατάσταση και λειτουργία από εταιρεία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης σε χώρους που εκμισθώνει σε κρατικό αερολιμένα και όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, χωρίς τη συγκατάθεση και την προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των διερχομένων επιβατών, πελατών και εργαζομένων της εταιρείας (3/2005).

Παράνομη η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου από κοσμηματοπώλη που απέστειλε στο υποκείμενο ευχετήρια κάρτα, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και την προηγούμενη ενημέρωσή του, ενώ παρέλειψε να ικανοποιήσει και το δικαίωμά του πρόσβασης σχετικά με τον τρόπο που πληροφορήθηκε τα προσωπικά του στοιχεία (4/2005).

Παράνομη η αποστολή πιστωτικών καρτών από τράπεζα, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων. Η ενημέρωση δια του τύπου δεν αρκεί (39/2005).

Απαιτείται ενημέρωση και όχι συγκατάθεση των υποκειμένων δεδομένων που αναφέρονται σε κατάλογο ονομάτων γυναικών που γέννησαν σε συγκεκριμένο μαιευτήριο ορισμένη χρονική περίοδο εφόσον δεν αναφέρονται στον κατάλογο αυτόν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, προκειμένου η χορήγηση του καταλόγου αυτού σε άτομο που έχει έννομο συμφέρον να είναι νόμιμη (67/2005).

Απαιτείται η ενημέρωση όσων τα στοιχεία περιέχονται σε ηλεκτρονικό κατάλογο που αναρτάται στο Διαδίκτυο και ο οποίος αναφέρεται σε αιτήσεις ιατρών για ειδικότητα. Για το λόγο ότι ο αριθμός των προσώπων αυτών είναι μεγάλος η ενημέρωσή τους θα γίνεται δια του τύπου. Για όσους πρόκειται να κάνουν αίτηση, θα ενημερώνονται από το ίδιο έντυπο της αίτησης (69/2005).

Δικαίωμα πρόσβασης

Σε περίπτωση ανακριβούς εγγραφής στο διατραπεζικό σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (περίπτωση εγγραφής κατάσχεσης στο όνομα του υποκειμένου, η οποία στην πραγματικότητα αφορούσε δικαστική μεσεγγύηση), το γεγονός ότι το υποκείμενο γνώριζε ότι δεν έχει κατάσχεση στο όνομά του, δεν αίρει το δικαίωμά του για πρόσβαση, ούτε την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να απαντήσει με πληρότητα και ορθότητα χωρίς αοριστίες και υπεκφυγές. Και αν ακόμη θεωρηθεί η τηλεφωνική διαμαρτυρία του υποκειμένου ως άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης για την ανακρίβεια της καταχώρισης, η ικανοποίηση αυτού δεν αναιρεί την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου το οποίο είναι αυτοτελές. Πολύ περισσότερο καθώς στην περίπτωση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ το υποκείμενο δεν ενημερώνεται για τυχόν ανακριβείς καταχωρίσεις, καθόσον δεν έχει εφαρμογή το άρθ. 11 παρ. 3 ν. 2472/1997, δηλαδή δεν απαιτείται in concreto ενημέρωση του υποκειμένου πριν δοθεί μια πληροφορία σε τρίτους αποδέκτες. Παράνομη δε σε κάθε περίπτωση η παράλειψη του υπευθύνου επεξεργασίας να απαντήσει στο αίτημα του υποκειμένου, που συνιστά εκδήλωση του δικαιώματος πρόσβασης, με τον ισχυρισμό ότι το υποκείμενο σκόπευε στην καταβολή αποζημίωσης από την εταιρεία, αφού γνώριζε ήδη για την ανακριβή εγγραφή (1/2005).

Παράνομη η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου από κοσμηματοπώλη που απέστειλε στο υποκείμενο ευχετήρια κάρτα, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και την προηγούμενη ενημέρωσή του, ενώ παρέλειψε να ικανοποιήσει και το δικαίωμά του πρόσβασης σχετικά με τον τρόπο που πληροφορήθηκε τα προσωπικά του στοιχεία (4/2005).

Τα γραπτά δοκίμια διαγωνιζομένων περιέχουν προσωπικά δεδομένα που τους αφορούν, αλλά και το σύνολο αυτών συνιστά αρχείο. Ως εκ τούτου, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα του αρχείου που το αφορούν, δηλαδή στα γραπτά του δοκίμια, ανεξάρτητα από το αν πληρούνται ή όχι οι σχετικές διατάξεις του ν. 2690/99. Ανεξάρτητα από την εφαρμογή ή όχι του άρθ. 5 παρ. 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, εφαρμόζεται οπωσδήποτε το δικαίωμα πρόσβασης (άρθ. 12 ν. 2472/1997). Συνεπώς, υπάρχει υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, στην προκειμένη περίπτωση του Υπ. Παιδείας, ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης υποκειμένου των δεδομένων (13/2005).

Υπάλληλος εταιρείας τηλεπικοινωνιών έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα όπως ημερήσια δελτία πωλήσεων ακόμα και αν αυτά βρίσκονται μέσα σε φάκελο δικογραφίας που αφορούν δικαστική αντιδικία των μερών (18/2005).

Δεν συνιστά ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων, σχετικά με την πηγή των στοιχείων που τους αφορούν και που βρίσκονται σε αρχείο τράπεζας, η απάντηση της τελευταίας ότι «άντλησε τα στοιχεία από δημόσια προσβάσιμες πηγές» χωρίς να επεξηγεί ποιες είναι αυτές (39/2005).

Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων δεν είναι απλώς αίτημα προς επίδειξη που εξαντλείται με λήψη αντιγράφου. Πολύ περισσότερο περιλαμβάνει τη δυνατότητα ελέγχου του υποκειμένου των δεδομένων για το αν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες θεμιτής επεξεργασίας για τα προσωπικά του δεδομένα, δηλαδή αν είναι ακριβή, πρόσφορα, ενημερωμένα κλπ. (61/2005).

Η προσφυγή για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης απευθύνεται προς την Αρχή όπως ορίζει ο Ν. 2472/1997 στο άρθρο 12 παρ. 4, επομένως όταν δεν ικανοποιείται το δικαίωμα πρόσβασης το υποκείμενο των δεδομένων δεν είναι υποχρεωμένο να ασκήσει το δικαίωμα αντίρρησης του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997 προτού προσφύγει στην Αρχή (61/2005).

Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στο δελτίο αξιολόγησής του αφού δικαίωμα πρόσβασης σημαίνει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να πληροφορεί χωρίς καθυστέρηση το υποκείμενο των δεδομένων για το σύνολο των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται μεταξύ των οποίων είναι και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα δελτία αξιολόγησης καθώς και ο τρόπος αξιολόγησης. Επίσης ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να τους ενημερώνει για τον τρόπο επεξεργασίας και ποιος προβαίνει στην επεξεργασία αυτή (62/2005).

Δικαίωμα αντίρρησης

Σε περίπτωση ανακριβούς εγγραφής στο διατραπεζικό σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (περίπτωση εγγραφής κατάσχεσης στο όνομα του υποκειμένου, η οποία στην πραγματικότητα αφορούσε δικαστική μεσεγγύηση), η τηλεφωνική διαμαρτυρία του προσφεύγοντος ενδέχεται να θεωρηθεί ως άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης για την ανακρίβεια της καταχώρισης. Ωστόσο, η ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης δεν αναιρεί την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου, το οποίο είναι αυτοτελές (1/2005).

Απόρριψη αντιρρήσεων υποκειμένου δεδομένων σχετικά με τη χορήγηση σε τρίτο προσωπικών του δεδομένων, που περιέχονται σε φάκελο διενεργηθείσας σε

βάρος του ΕΔΕ, καθώς και σχετική χορήγηση αδείας στον υπεύθυνο επεξεργασίας, με βάση το άρθρο 7 παρ. 2 περ. γ΄ ν. 2472/1997, για την στήριξη της προσφυγής του αιτούντος στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, η οποία είναι δικαστήριο με την έννοια του άρθρου 7 παρ. 2 γ΄ ν. 2472/1997 (8/2005).

Αντίθετα, αποδοχή των αντιρρήσεων υποκειμένου δεδομένων σχετικά με τη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων του σε τρίτο, αφού δεν στοιχειοθετήθηκε το έννομο συμφέρον του τρίτου (9/2005).

Απόρριψη αντιρρήσεων εργαζομένης σχετικά με την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων της, αφού ήταν νόμιμη η συλλογή και τήρηση της σχετικής ιατρικής γνωμάτευσης στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελό της και συνεπώς δεν κωλυόταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στην προκειμένη περίπτωση ο Δήμος, εκ του ν. 2472/1997 να τηρήσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο αυτό σε διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο (10/2005).

Παράνομη η μη ικανοποίηση από εταιρεία ΚΤΕΛ του δικαιώματος αντίρρησης υποψηφίου για την κάλυψη θέσης εργασίας, δηλαδή για τη μη επιστροφή των δικαιολογητικών που υπέβαλε το υποκείμενο, καθώς και η τήρηση δεδομένων αυτών (27/2005).

Νόμιμη η αποστολή διαφημιστικών και ενημερωτικών φυλλαδίων από μέλη του ελληνογερμανικού επιμελητηρίου σε λοιπά μέλη του επιμελητηρίου, καθώς η διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 αποτελεί ειδικότερη ρύθμιση εκείνης του άρθρου 13 παρ. 3, με την έννοια ότι η εγγραφή στο ανωτέρω μητρώο κάποιου προσώπου που τυγχάνει μέλος επιμελητηρίου, σωματείου ή ενώσεως προσώπων με σκοπό -μεταξύ άλλων- την προώθηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων μεταξύ των μελών, ισχύει έναντι των τρίτων και όχι των λοιπών μελών (42/2005).

Αρμοδιότητες, λειτουργία και αποφάσεις της Αρχής

Υποχρέωση εταιρείας τηλεπικοινωνιών να χορηγήσει σε πελάτη της αντίγραφα ημερήσιων δελτίων πωλήσεων και πίνακες κατατάξεων πωλητών, τα οποία ευρίσκονται στο αρχείο της εταιρείας, ασχέτως αν ορισμένα από αυτά ευρίσκονται και στο φάκελο δικογραφίας του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί μεταξύ τους διαφορά (18/2005).

Με την επιβολή δύο διοικητικών κυρώσεων προστίμου από δύο ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ήτοι την Αρχή και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, δεν παραβιάζεται η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου non bis in idem (24/2005 και 26/2005).

Κυρώσεις

Επιβολή προστίμου 20.000 Ευρώ στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για ανακριβή εγγραφή στο διατραπεζικό σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, συνιστάμενη σε εγγραφή κατάσχεσης στο όνομα του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία στην πραγματικότητα αφορούσε δικαστική μεσεγγύηση (1/2005).

Σύσταση προς την ΕΥΔΑΠ να διακόψει τη συλλογή των εκκαθαριστικών σημειωμάτων της εφορίας και των φορολογικών δηλώσεων από τους πολύτεκνους καταναλωτές. Ο επιδιωκόμενος από την ΕΥΔΑΠ σκοπός (εφαρμογή ειδικού μειωμένου τιμολογίου για πολύτεκνες οικογένειες) μπορεί να επιτευχθεί με την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, θεωρημένης από την αρμόδια ΔΟΥ, όπου να βεβαιώνεται ο αριθμός των ενήλικων τέκνων που θεωρούνται προστατευόμενα μέλη (2/2005).

Επιβολή προστίμου 20.000 Ευρώ σε εταιρία για παράνομη εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης σε χώρους που εκμισθώνει σε κρατικό αερολιμένα και όπου αναπτύσσει εμπορική δραστηριότητα, χωρίς τη συγκατάθεση και την προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των διερχομένων επιβατών, πελατών και εργαζομένων της εταιρίας (3/2005).

Επιβολή προστίμου 3.000 Ευρώ σε κοσμηματοπώλη που έστειλε στο υποκείμενο ευχετήρια κάρτα, αλλά δεν ικανοποίησε το δικαίωμά του πρόσβασης σχετικά με τον τρόπο που πληροφορήθηκε τα προσωπικά του στοιχεία (ονοματεπώνυμο και διεύθυνση) (4/2005).

Επιβολή προστίμου 5.000 Ευρώ σε κάθε μία εκ δύο τραπεζών και αυστηρή προειδοποίηση σε μία εταιρία και τέσσερις τράπεζες για την ασφαλή καταστροφή προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της χρονικής περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού επεξεργασίας (11/2005).

Επιβολή συνολικού προστίμου 30.000 Ευρώ για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε τράπεζα, η οποία ανακοίνωσε στο προσωπικό της την έκδοση δύο απορριπτικών αποφάσεων Πρωτοδικείου επί αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων δύο υπαλλήλων, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση και ενημέρωση των υποκειμένων. Επίσης, επιβολή κύρωσης διαγραφής της ανακοίνωσης (14/2005).

Σύσταση προς το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης να προβεί σε διαγραφή των προσωπικών δεδομένων αστυφύλακα μετά το πέρας της πειθαρχικής διαδικασίας (22/2005).

Οι κυρώσεις περί χρηματικών προστίμων που προβλέπουν ο Ν. 2472/1997 και ο Ν. 2328/1995 συνισχύουν αν και το συνολικό ποσό προστίμου στο ίδιο πρόσωπο για την ίδια πράξη δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στην βαρύτερη από τις συρρέουσες κυρώσεις (πρόστιμο ύψους 500.000.000 δραχμών, άρθρο 4 § 1 ββ΄ ν. 2328/1995) (24 και 26/2005).

Επιβολή σε Ανώνυμη Εταιρεία Τηλεόρασης, ιδιοκτήτρια τηλεοπτικού σταθμού, προστίμου ύψους 90.000 ευρώ και σε δημοσιογράφο προστίμου ύψους 70.000 ευρώ για την αντίθετη στο ν. 2472/1997 κατ' επανάληψη, μη αναγκαία για την επίτευξη του δημοσιογραφικού ελέγχου και κατά μη νόμιμη μεταβολή του σκοπού αυτού, επεξεργασία με τη μορφή τηλεοπτικής εκπομπής ηχογραφημένων συνομιλιών, ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων μητροπολίτη με άγνωστο πρόσωπο (25/2005).

Επιβολή προστίμων 3.000 ευρώ και 5.000 € σε ΚΤΕΛ για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης και για την παράνομη τήρηση δεδομένων, αντίστοιχα και διαταγή άμεσης διακοπής της παράνομης τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων (27/2005).

Σύσταση προς το Δήμο Βόλου, όπως στο μέλλον τηρεί την από το νόμο υποχρέωση του να ενημερώνει προηγουμένως το υποκείμενο των δεδομένων για την προτιθέμενη ανακοίνωση των προσωπικών του δεδομένων (30/2005).

Επιβολή προστίμου ύψους 5.000 Ευρώ σε εταιρεία διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας για παράνομη διατήρηση στο αρχείο της και παράνομη διαβίβαση σε εταιρεία-πελάτη της δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς κατά παράβαση των διατάξεων της Απόφασης 523/19.10.1999 της Αρχής. Επίσης, επιβολή προειδοποίη-

σης για διαγραφή των δεδομένων που παράνομα διατηρούσε στο αρχείο της κατά παράβαση της παραπάνω Απόφασης της Αρχής και για οργάνωση του αρχείου της ώστε να υπάρχει σαφής διαχωρισμός και αναφορά μεταξύ ευμενών και δυσμενών στοιχείων που αφορούν την οικονομική συμπεριφορά του προσφεύγοντα (35/2005).

Επιβολή σύστασης σε Δικηγορικό Σύλλογο για τροποποίηση του άρθρου 7 περ. α του Καταστατικού του Ταμείου Συνεργασίας του, ώστε η ενημέρωση των μελών του που κρίθηκε ότι δεν δικαιούνται μερίσματος να μην γίνεται δι' αναρτήσεως της σχετικής ονομαστικής κατάστασης στα γραφεία του Συλλόγου, αλλά με ατομική ενημέρωση των ενδιαφερομένων, όπου θα τίθεται και η σχετική προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής (36/2005).

Επιβολή προστίμου ύψους 100.000 € σε τράπεζα γιατί απέστειλε πιστωτική κάρτα στους προσφεύγοντες χωρίς τη συγκατάθεσή τους και χωρίς να τους ενημερώσει, καθώς και γιατί δεν έλαβε τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ώστε να αποφύγει την αθέμιτη διαβίβαση του προϊόντος και δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης (39/2005).

Σύσταση στην ΕΣΗΕΑ να τροποποιήσει το απογραφικό της δελτίο, έτσι ώστε να μην περιλαμβάνει δεδομένα α) που αφορούν τις αποδοχές των μελών της και β) δεδομένα σχετικά με το εάν κάποιο μέλος της είναι επιδοτούμενο από ταμείο ανεργίας και αν ναι από πότε. Σύσταση να καταστρέψει από το αρχείο της τα πιο πάνω συγκεκριμένα στοιχεία που έχει συλλέξει μέχρι σήμερα ενημερώνοντας σχετικά τόσο την Αρχή όσο και τα μέλη της (41/2005).

Σύσταση προς το ελληνογερμανικό επιμελητήριο να ενημερώνει τα μέλη του για τη δυνατότητα που έχουν να δηλώνουν κατά την εγγραφή τους ή και μεταγενέστερα την επιθυμία τους να μην λαμβάνουν αλληλογραφία από τα άλλα μέλη (42/2005).

Μείωση προστίμου που είχε επιβληθεί στο υπουργείο Εξωτερικών για τη μη συμμόρφωση των αρμοδίων υπηρεσιών του υπουργείου στο διατακτικό απόφασης της Αρχής λόγω νομικής πλάνης και έλλειψης στοιχείων κατά την έκδοση της Απόφασης (44/2005).

Προειδοποίηση προς το διαχειριστή πολυκατοικίας η ανάρτηση στο μέλλον των θεμάτων της γενικής συνέλευσης προς ενημέρωση των συνιδιοκτητών/ενοίκων να γίνεται μεν στον εσωτερικό χώρο της πολυκατοικίας, αλλά σε διακριτικό σημείο ώστε να μην είναι αντιληπτή από τρίτους εισερχόμενους στο χώρο της πολυκατοικίας (47/2005).

Επιβολή προστίμου 30.000 ευρώ σε δήμο για παράνομη χορήγηση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων και ενώ δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για χορήγηση σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου (51/2005).

Επιβολή υποχρέωσης στον υπεύθυνο επεξεργασίας ασφαλιστικής εταιρείας να καταστρέψει όσα προσωπικά δεδομένα προσώπων συγγενικών με εργαζόμενους στην εταιρεία είχε συλλέξει και να μη συλλέγει αυτά στο μέλλον. Υποχρέωση αποστολής του πρωτοκόλλου καταστροφής στην Αρχή εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης της Αρχής (52/2005).

Επιβολή προστίμου 60.000 ευρώ σε τράπεζα γιατί με ενέργειες ή παραλείψεις των οργάνων της δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης που άσκησε υπάλληλός της στον υπηρεσιακό του φάκελο και γιατί ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είχε λάβει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή (61/2005).

Επιβολή προστίμου 10.000 ευρώ σε Πρύτανη ως νόμιμο εκπρόσωπο Πανεπιστημίου για παράνομη διαβίβαση (αθέμιτη διάδοση-διαρροή) του καταλόγου των τηλεφωνημάτων μελών ΔΕΠ σε ανώνυμη εταιρεία και επιταγή προς το Πανεπιστήμιο να κοινοποιήσει στην Αρχή εντός εξαμήνου "Πολιτική Ασφαλείας" για το Κέντρο Διαχείρισης Δικτύου που εφαρμόζεται στο Πανεπιστήμιο (63/2005).

Σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών να μην προβαίνει σε ονομαστική αναφορά υπαλλήλων που έχουν ελεγχθεί πειθαρχικά ή τεθεί σε αργία κατά την έκδοση δελτίων τύπου που αναφέρονται στην εξυγίανση των υπηρεσιών του Υπουργείου και την πάταξη των φαινόμενων διαφθοράς (72/2005).

Σύσταση για λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια και το απόρρητο της επεξεργασίας, καθώς και εκπόνησης σχεδίου ασφάλειας και κώδικα δεοντολογίας (81/2005).

Αιτήσεις Θεραπείας

Απόρριψη αίτησης θεραπείας κατά της απόφασης 48/2004 της Αρχής (η οποία αποτελεί περίπτωση αυτεπάγγελτης εξέτασης από την Αρχή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, της κοινοποιηθείσας σε αυτήν εξωδίκου διαμαρτυρίας κατά ψυχιάτρου για χορήγηση ιατρικής βεβαιώσεως σε τρίτο, που αφορά την ψυχική υγεία της εξωδίκως διαμαρτυρόμενης), με το σκεπτικό ότι ο ενδιαφερ όμενος δεν επικαλείται ούτε προσκομίζει νέα στοιχεία ώστε να τεθούν υπό την κρίση της Αρχής και, συνεπώς, δεν συντρέχει περίπτωση επανεξέτασης της υπόθεσης στην ουσία της (5/2005).

Δεκτή αίτηση θεραπείας και ανάκληση της υπ' αριθμ. 48/2003 Απόφασης, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 1.000 Ευρώ σε διαχειριστή πολυκατοικίας, με την αιτιολογία ότι δεν συμμορφώθηκε στις προηγούμενες αποφάσεις της με αριθμό 72/2001 (γνωμοδότηση) και κυρίως στη με αριθμ. 75/2002 (σύσταση-αυστηρή προειδοποίηση). Και τούτο, διότι η απόφαση 48/2003, υπολαμβάνοντας λανθασμένα ότι η απόφαση 75/2002 του είχε εγκαίρως κοινοποιηθεί ενόσω ήταν αυτός διαχειριστής και ότι παρόλα αυτά δεν συμμορφώθηκε, έσφαλε στο σημείο αυτό (12/2005).

Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS)

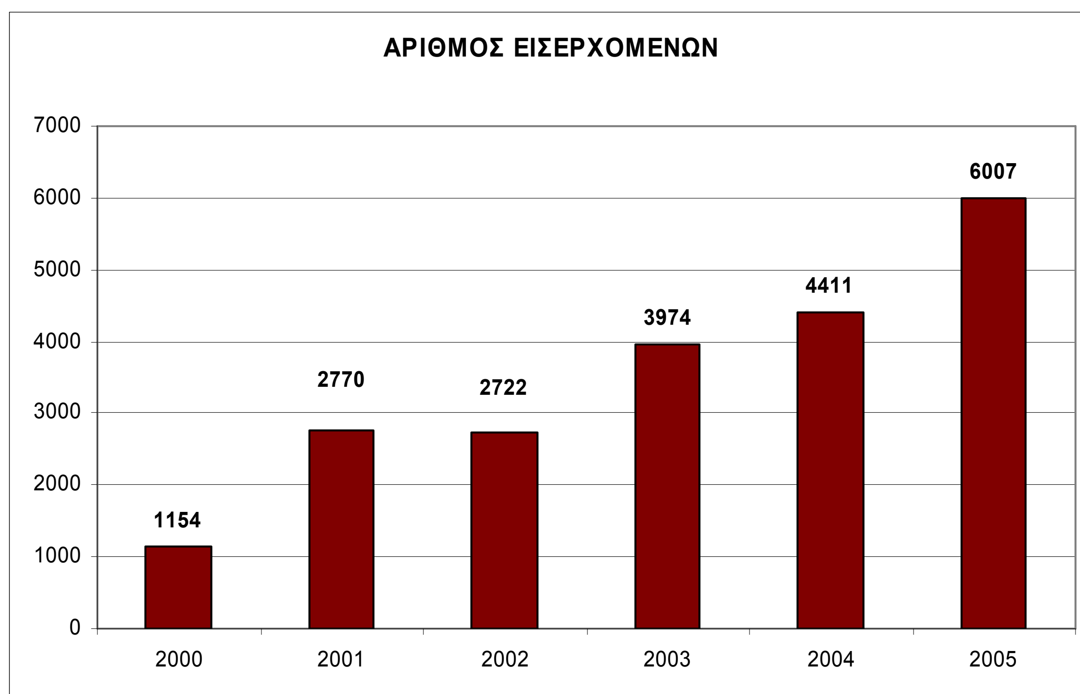
Δεκτή η αίτηση αλλοδαπής για διαγραφή της από το SIS και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών, καθώς η αιτούσα κατείχε νόμιμα άδεια παραμονής (που της χορηγήθηκε βάσει του ν. 2910/2001) και σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 9 του ν. 2190/2001 «η καταχώριση αλλοδαπού στον κατάλογο ανεπιθύμητων συνεπεία διοικητικής απέλασης ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, για παράνομη είσοδο, έξοδο, παραμονή ή εργασία στο ελληνικό έδαφος, ο οποίος έχει λάβει την άδεια παραμονής της παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 2910/2001 και εφόσον στηρίζεται σε γεγονότα που έγιναν σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης της ανωτέρω άδειας παραμονής, δεν συνεπάγεται έναντι των κατόχων της οποιαδήποτε έννομο αποτέλεσμα και επέρχεται, αυτοδικαίως, διαγραφή τους από τον ίδιο κατάλογο» (43/2005).

Δεκτή η αίτηση αλλοδαπής για διαγραφή της από το SIS και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών, καθώς η αιτούσα κατείχε νόμιμα άδεια παραμονής (που της χορηγήθηκε βάσει του ν. 2910/2001) και σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 9 του ν. 2190/2001 «η καταχώριση αλλοδαπού στον κατάλογο ανεπιθύμητων συνεπεία διοικητικής απέλασης ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, για παράνομη είσοδο, έξοδο, παραμονή ή εργασία στο ελληνικό έδαφος, ο οποίος έχει λάβει την άδεια παραμονής της παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 2910/2001 και εφόσον στηρίζεται σε γεγονότα που έγιναν σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης της ανωτέρω άδειας παραμονής, δεν συνεπάγεται έναντι των κατόχων της οποιαδήποτε έννομο αποτέλεσμα και επέρχεται, αυτοδικαίως, διαγραφή τους από τον ίδιο κατάλογο» (46/2005).

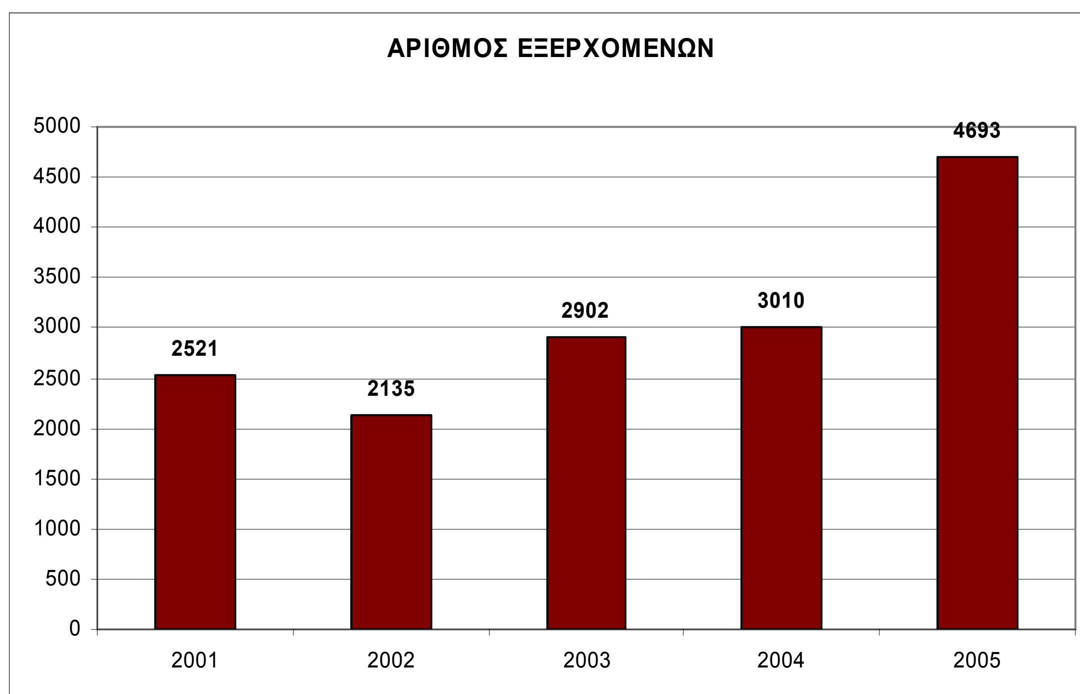
Γ) ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τις μεταβολές των επιμέρους κατηγοριών ερωτημάτων, αιτημάτων και προσφυγών σε απόλυτους αριθμούς και εκατοστιαία ποσοστά επί του συνόλου των υποθέσεων της Αρχής κάθε έτους.

Εισερχόμενα έγγραφα

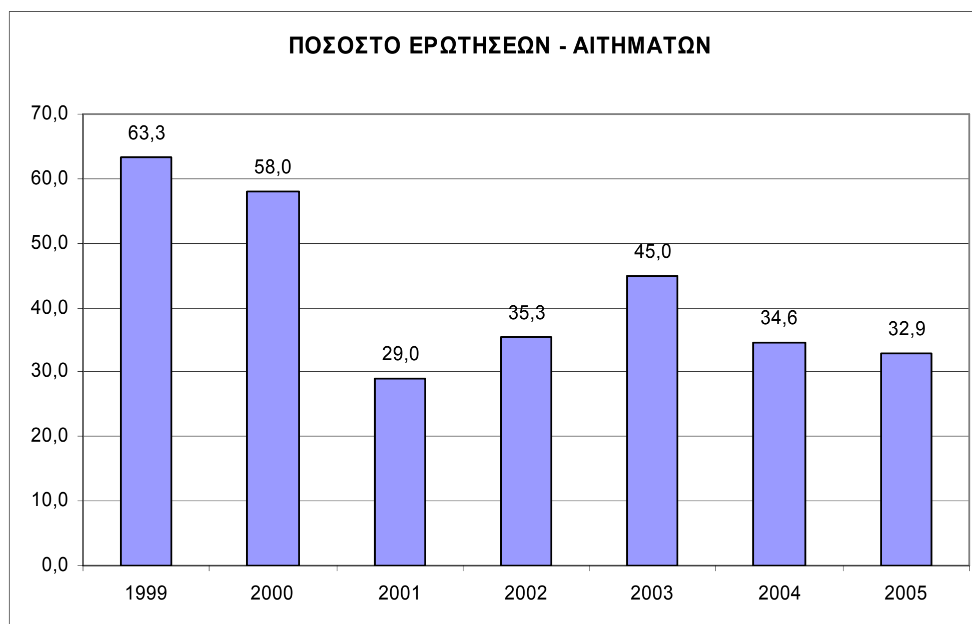

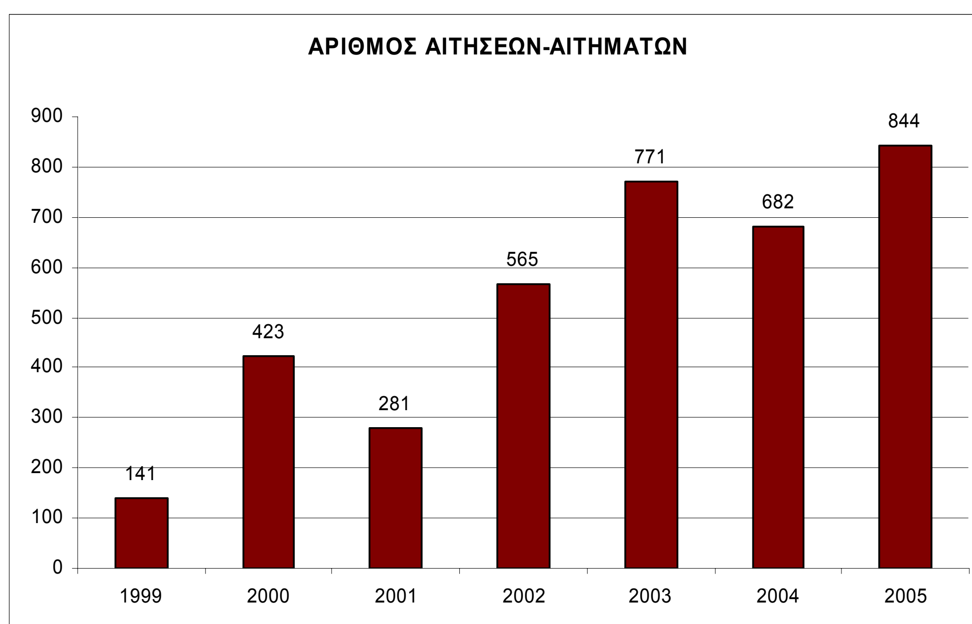
Εξερχόμενα έγγραφα

Ερωτήσεις-Αιτήματα

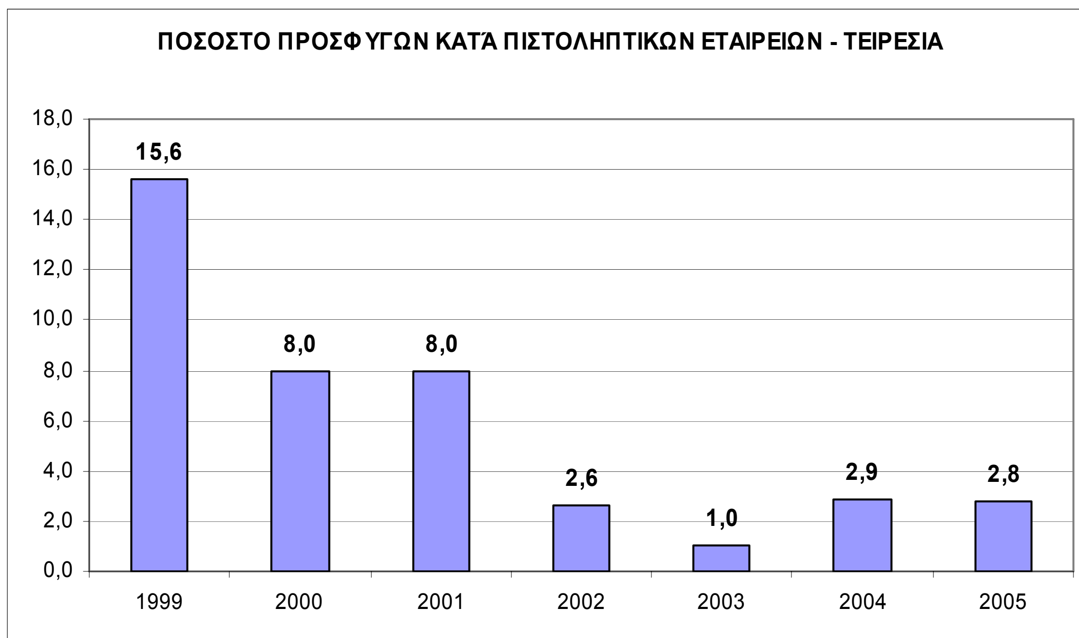
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
1999	63,3	141
2000	58,0	423
2001	29,0	281
2002	35,3	565
2003	45,0	771
2004	34,6	682
2005	32,9	844

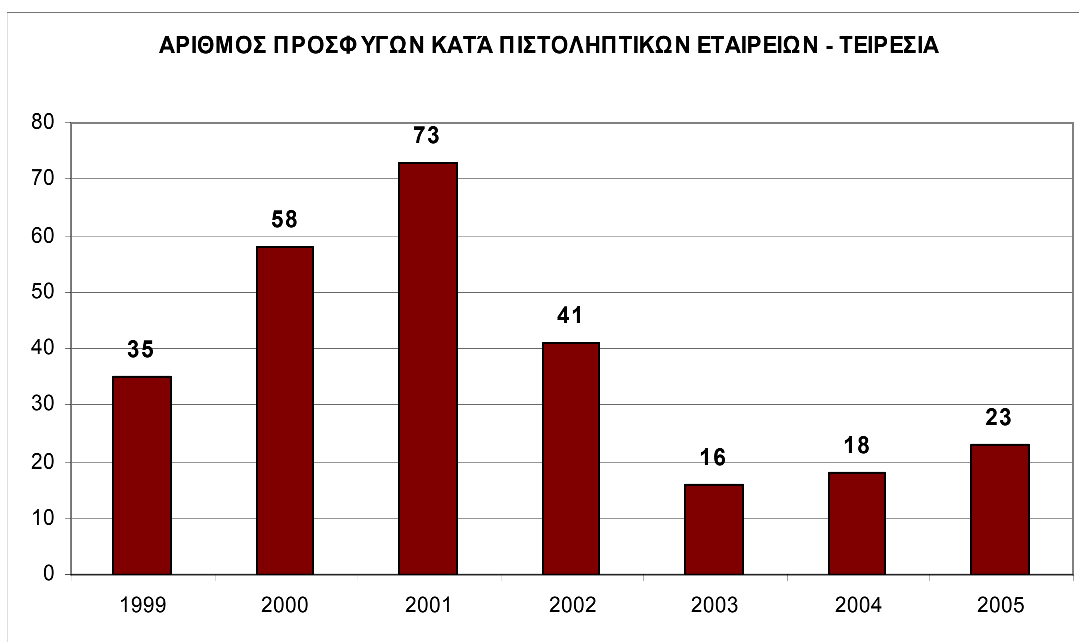

Προσφυγές κατά εταιρειών πιστοληπτικής ικανότητας

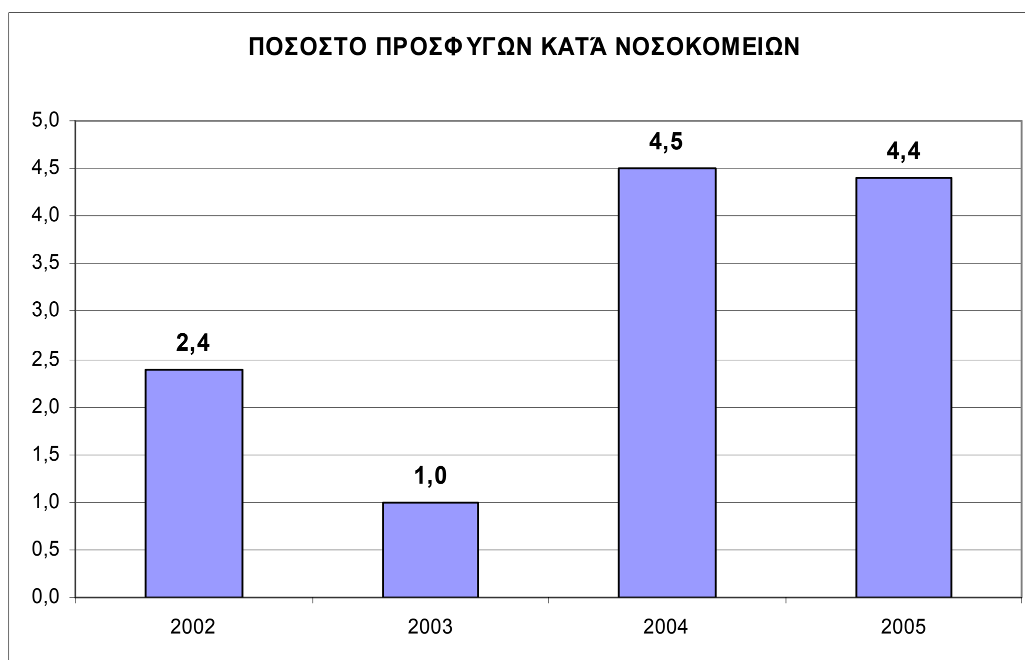
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
1999	15,6	35
2000	8,0	58
2001	8,0	73
2002	2,6	41
2003	1,0	16
2004	2,9	18
2005	2,8	23

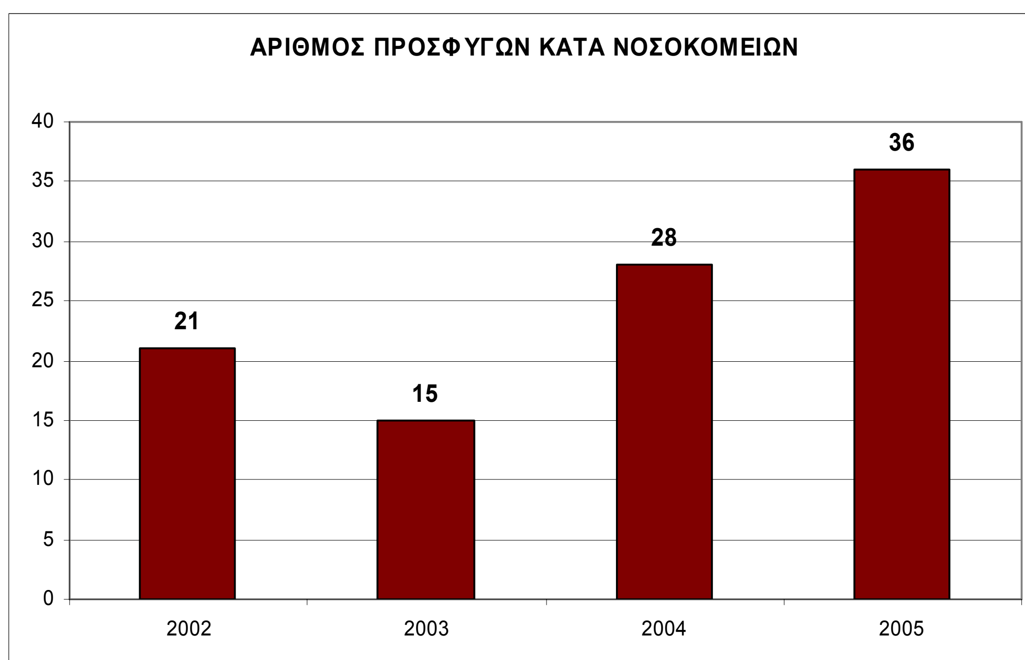

Προσφυγές κατά νοσοκομείων

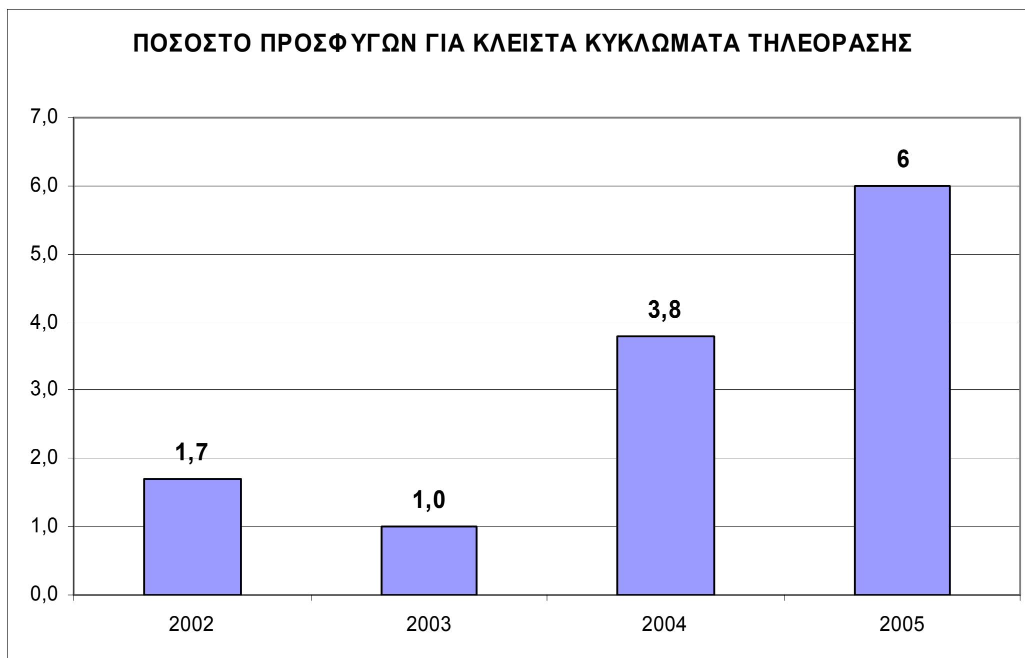
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
2002	2,4	21
2003	1,0	15
2004	4,5	28
2005	4,4	36

Προσφυγές για κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης

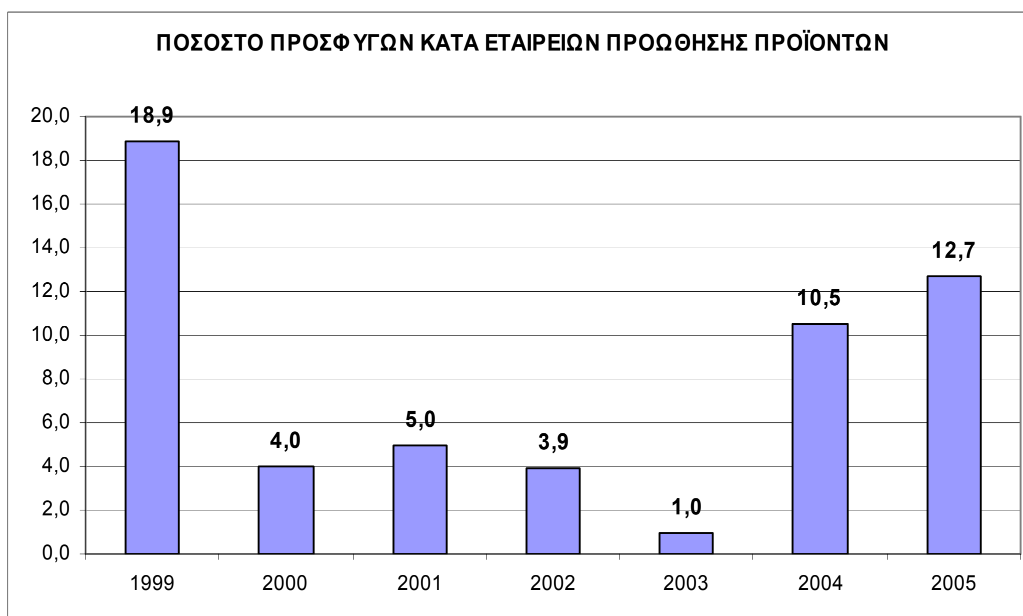
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
2002	1,7	28
2003	1,0	10
2004	3,8	24
2005	6	49

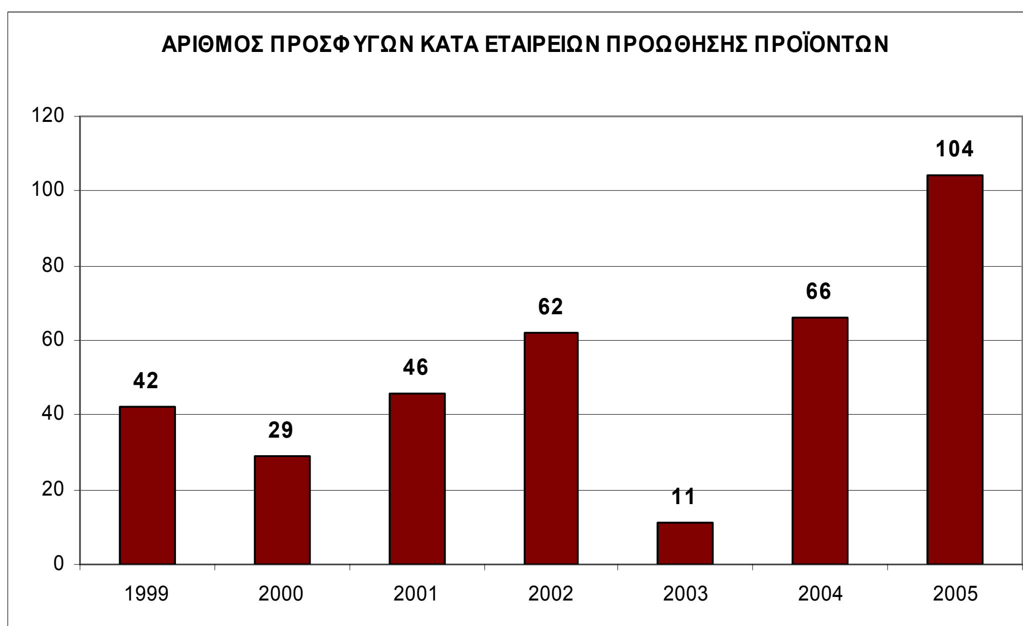

Προσφυγές κατά εταιρειών προώθησης προϊόντων

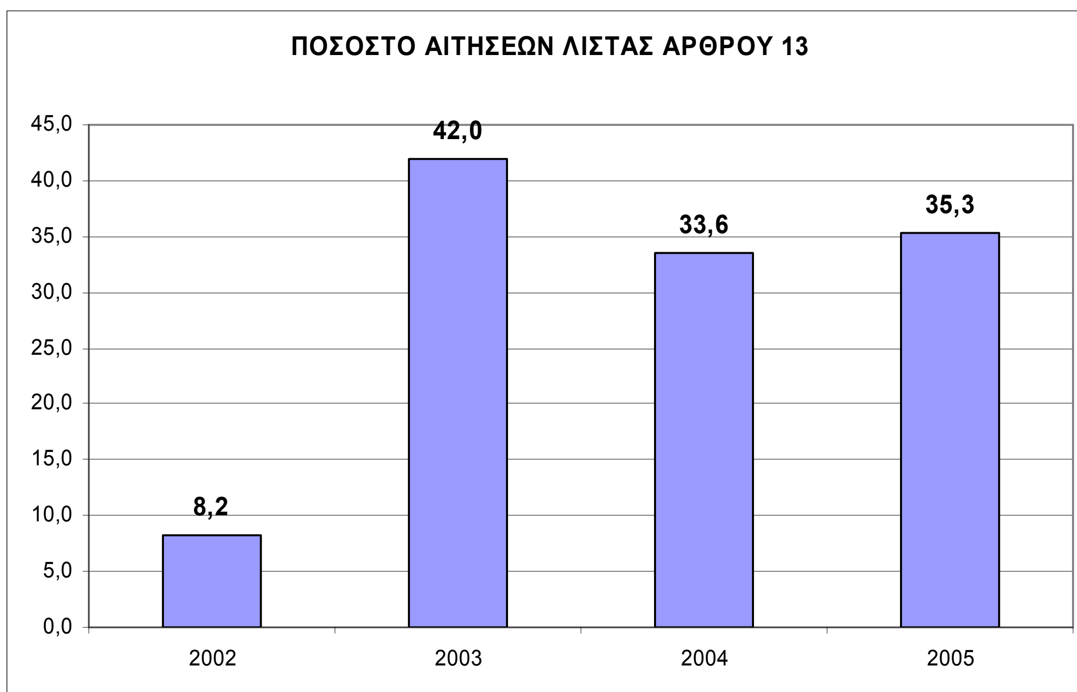
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
1999	18,9	42
2000	4,0	29
2001	5,0	46
2002	3,9	62
2003	1,0	11
2004	10,5	66
2005	12,7	104

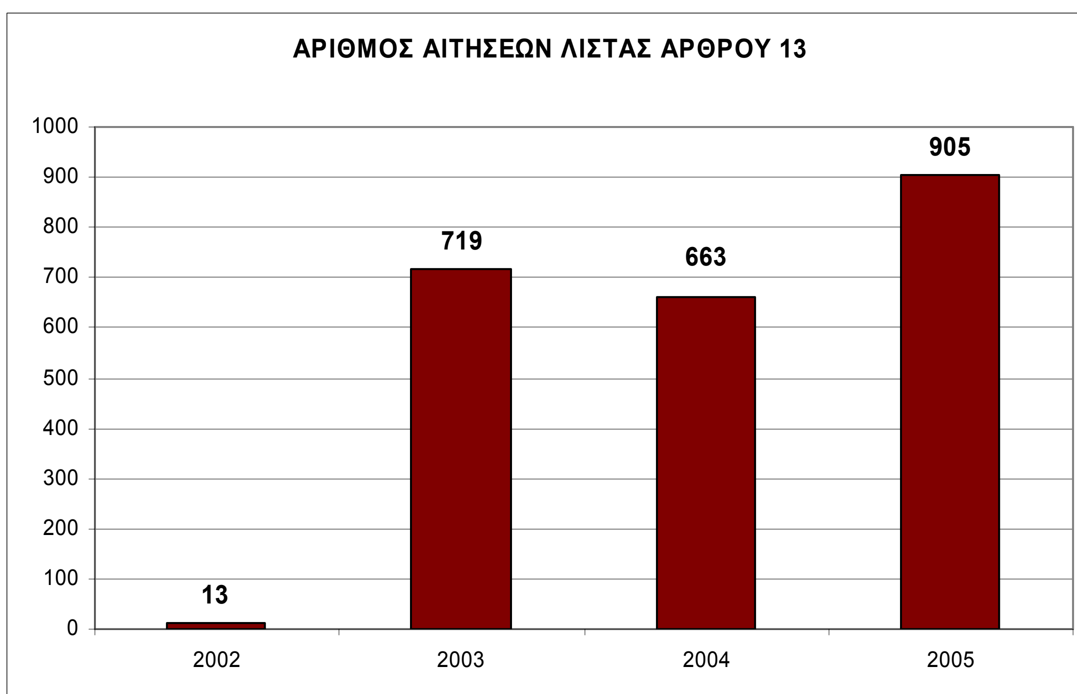

Ποσοστό αιτήσεων λίστας Άρθρου 13

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
2002	8,2	13
2003	42,0	719
2004	33,6	663
2005	35,3	905

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΛΙΣΤΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 13
45,0
40,0
35,0
30,0
25,0
20,0
15,0
10,0
5,0
0,0
8,2
42,0
33,6
35,3
2002
2003
2004
2005

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΛΙΣΤΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 13
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
13
719
663
905
2002
2003
2004
2005

Προσφυγές για πρόσβαση/παραβίαση δεδομένων

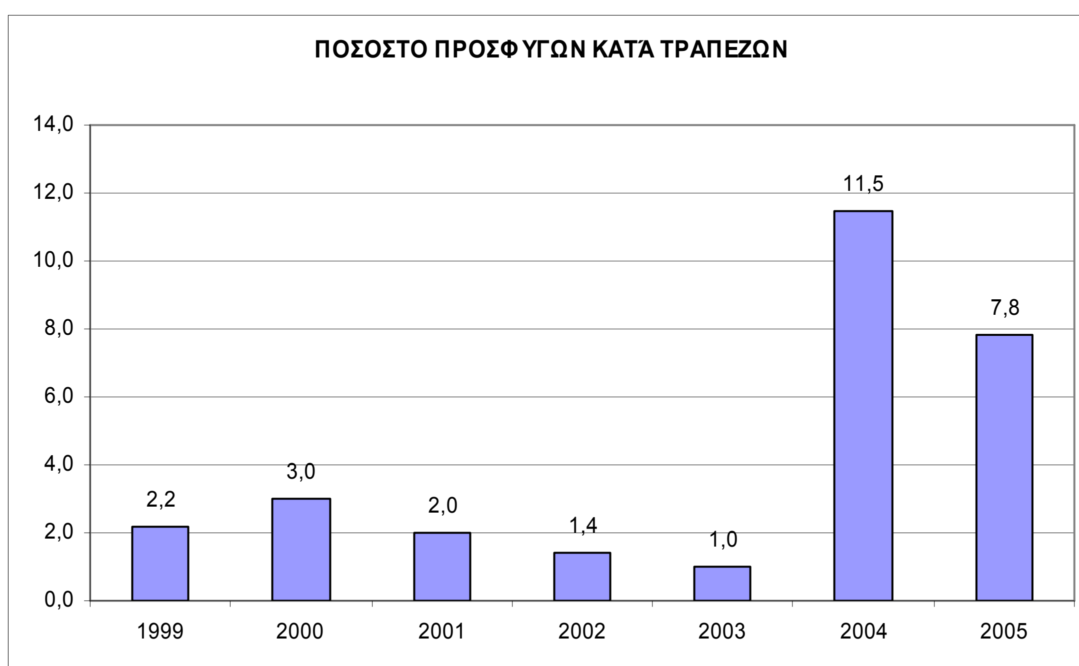
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
1999	3,3	8
2000	4,0	29
2001	23,0	219
2002	22,9	366
2003	7,0	129
2004	13,1	82
2005	13,0	106

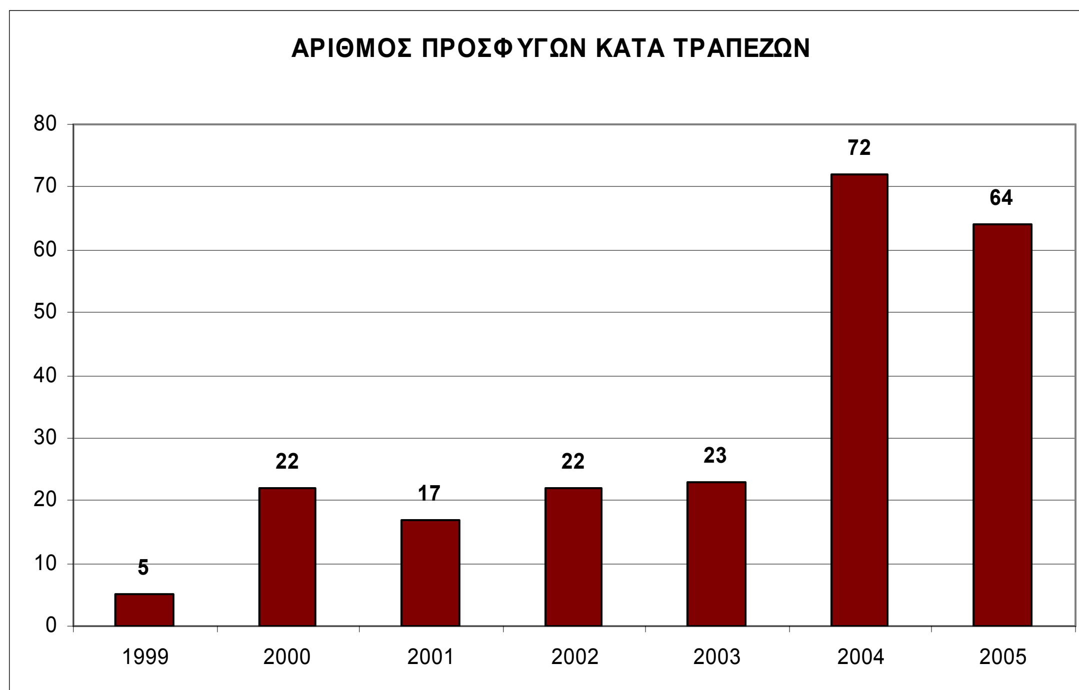

Προσφυγές κατά τραπεζών

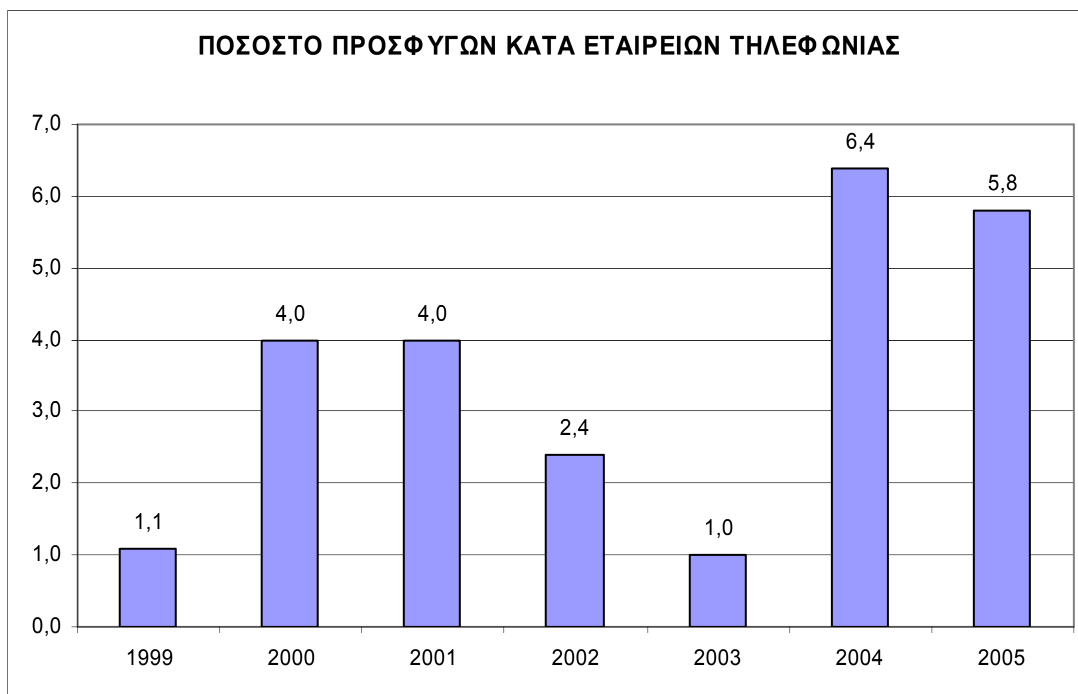
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΠΛΗΘΟΣ
1999	2,2	5
2000	3,0	22
2001	2,0	17
2002	1,4	22
2003	1,0	23
2004	11,5	72
2005	7,8	64

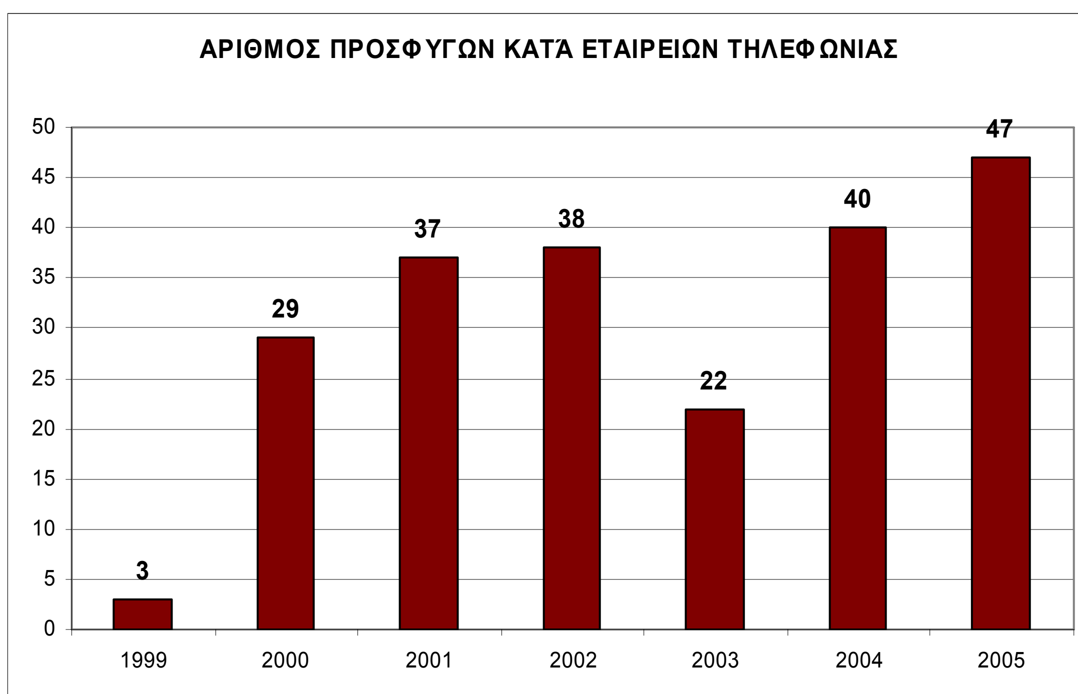

Προσφυγές κατά εταιρειών τηλεφωνίας

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
1999	1,1	3
2000	4,0	29
2001	4,0	37
2002	2,4	38
2003	1,0	22
2004	6,4	40
2005	5,8	47

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
0,0
1,1
4,0
4,0
2,4
1,0
6,4
5,8
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΤΆ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
3
29
37
38
22
40
47
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005

Δ) Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων ως Αρχή Ελέγχου του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών σενγκεν

α) Εισαγωγικά στοιχεία

Με το ν. 2514/1997 κυρώθηκαν και ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη η Συμφωνία Schengen και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Schengen (ΣΕΣ), με τις οποίες καταργούνται οι έλεγχοι και οι διατυπώσεις στα κοινά σύνορα μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών (εσωτερικά σύνορα) και δημιουργείται ένας ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος διακίνησης προσώπων και αγαθών.

Για την ασφάλεια του αποκαλούμενου «χώρου Schengen» η Σύμβαση ρυθμίζει αυστηρές διαδικασίες ελέγχου των κοινών εξωτερικών συνόρων. Προς υποστήριξη των διαδικασιών αυτών η Σύμβαση θεσμοθετεί το Σύστημα Πληροφοριών Schengen (SIS), δηλαδή ένα κοινό σύστημα πληροφοριών, στο οποίο κάθε κράτος μέλος καταχωρίζει, μέσω του Εθνικού Τμήματος SIS, πληροφορίες για καταζητούμενα ή ανεπιθύμητα άτομα και αναζητούμενα οχήματα, όπλα, έγγραφα (συνήθως διαβατήρια) και τραπεζογραμμάτια.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών σε σχέση με τις πολλαπλές δυνατότητες επεξεργασίας δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen, η Σύμβαση, σε αντιστάθμισμα, αφενός μεν προβλέπει αυστηρές προϋποθέσεις για τον τρόπο συλλογής, το είδος των δεδομένων και το χρόνο τήρησης των καταχωρίσεων, θεσμοθετώντας συγκεκριμένα δικαιώματα για τα υποκείμενα των δεδομένων, αφετέρου δε θέτει ως προαπαιτούμενο της θέσης της σε ισχύ στα κράτη μέλη, τον ορισμό μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου, αρμόδιας να διερευνά αν από την επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσβάλλονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 114 ΣΕΣ). Τις αρμοδιότητες αυτές έχει επωμισθεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων.

β) Νομιμότητα και έλεγχος των καταχωρίσεων

Α. Για την επικοινωνία και το συντονισμό της λειτουργίας του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Schengen (N-SIS), λειτουργεί σε κάθε κράτος μέλος το Γραφείο SIRENE. Στην Ελλάδα το Γραφείο SIRENE λειτουργεί στο πλαίσιο της Διεύθυνσης Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η επικοινωνία με τα αντίστοιχα Γραφεία SIRENE των λοιπών συμβαλλομένων κρατών και ο συντονισμός μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών που είναι αρμόδιες, σύμφωνα με το άρθρο 94 ΣΕΣ, για την καταχώριση δεδομένων στο Σύστημα, καθώς και των υπηρεσιών που είναι εξουσιοδοτημένες να έχουν πρόσβαση στο Σύστημα.

Οι δημόσιες αρχές που εξουσιοδοτούνται να τροφοδοτούν το Σύστημα είναι, ανάλογα με το είδος των καταχωρούμενων πληροφοριών, οι εξής:

1) Το Γραφείο SIRENE για τις καταχωρίσεις του άρθρου 95 ΣΕΣ (πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη σύλληψη)

2) Η Διεύθυνση Αλλοδαπών της Ελληνικής Αστυνομίας για τις καταχωρίσεις του άρθρου 96 (ανεπιθύμητοι αλλοδαποί). Η πρόσβαση στο Σύστημα γίνεται από τις αστυνομικές διευθύνσεις όλης της επικράτειας.

3) Η Διεύθυνση Κρατικής Ασφαλείας της Ελληνικής Αστυνομίας επίσης για τις καταχωρίσεις του άρθρου 96, και

4) Η Διεύθυνση Δημόσιας Ασφαλείας της Ελληνικής Αστυνομίας για τις καταχωρίσεις των άρθρων 97-100 ΣΕΣ (πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί ή έχουν τεθεί υπό επιτήρηση, πρόσωπα που έχουν κλητευθεί να εμφανισθούν στο Δικαστήριο ως κατηγορούμενοι ή μάρτυρες, πρόσωπα που έχουν τεθεί υπό διακριτική παρακολούθηση και δεδομένα σχετικά με πράγματα που αναζητούνται, όπως κλαπέντα οχήματα, πυροβόλα όπλα, έγγραφα και τραπεζογραμμάτια).

Οι δημόσιες αρχές που είναι εξουσιοδοτημένες να έχουν πρόσβαση στο Σύστημα είναι:

1) Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

2) Το Υπουργείο Εξωτερικών, μέσω των Προξενείων, για τον έλεγχο των προσώπων που ζητούν βίζα

3) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης σχετικά με τις καταχωρίσεις του άρθρου 95

4) Το Υπουργείο Οικονομικών, μέσω των Τελωνείων, σχετικά με τα αναζητούμενα οχήματα και όπλα, και

5) Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, μέσω του Λιμενικού Σώματος, για τον έλεγχο των λιμένων και των άλλων σημείων εισόδου στο χώρο Schengen δια θαλάσσης.

Υπεύθυνη για το πληροφοριακό σύστημα, που υποστηρίζει την επικοινωνία των πιο πάνω υπηρεσιών καθώς και του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος με την Κεντρική Βάση του Συστήματος που εδρεύει στο Στρασβούργο και τα Εθνικά Τμήματα των λοιπών κρατών μελών, είναι η Διεύθυνση Πληροφορικής της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η Αρχή ενημερώνεται κανονικά σχετικά με τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να έχουν πρόσβαση στο σύστημα. Μετά την εφαρμογή του αποκεντρωμένου συστήματος εισαγωγής δεδομένων από τις αστυνομικές διευθύνσεις όλης της επικράτειας, το Γραφείο SIRENE έχει επεκτείνει την ενημέρωση στο σύνολο των εξουσιοδοτημένων προσώπων σε όλη την επικράτεια.

Β. Οι καταχωρίσεις στο SIS υπόκεινται στους κανόνες της Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Schengen και ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 105, το οποίο εφαρμόζεται μέσω της αντίστοιχης διάταξης του εθνικού δικαίου (άρθρο 4 παρ. 1 ν. 2472/1997), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1 και 2 ΣΕΣ, που ορίζει ότι σε κάθε καταχώριση εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο του καταχωρούντος συμβαλλόμενου μέρους.

Συγκεκριμένα, τα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο Εθνικό Τμήμα SIS (N-SIS) πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. Τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στο N-SIS πρέπει να ελέγχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας του αρχείου. Ο έλεγχος αυτός της νομιμότητας αφορά την ίδια τη συλλογή, καταχώριση και, εν γένει, επεξεργασία δεδομένων στην οποία προβαίνει ο εκτελών την επεξεργασία. Για να γίνεται νόμιμα η καταχώριση αυτή πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις της Συμβάσεως και ιδίως αυτές των άρθρων 94-101, αλλά προπάντων του άρθρου 4 του ν. 2472/1997. Αφορά δε το σύνολο των καταχωρίσεων και όχι μόνο αυτές του άρθρου 95. Σημειώνεται ότι η νομιμότητα πρέπει να ελέγχεται από το καταχωρούν μέλος σύμφωνα με το άρθρο 105 ΣΕΣ αλλά και σύμφωνα με το άρθρο 5 της Σύμβασης 108/28-1-1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και τη Σύσταση R (87) 15 /17-9-1987 του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη χρήση των προσωπικών δεδομένων στον αστυνομικό τομέα. Το νόμιμο της εγγραφής του περιεχομένου αυτής στο N-SIS θα πρέπει

να ελέγχεται, ώστε να είναι βέβαιο ότι η συγκεκριμένη εγγραφή είναι ακριβής μεταφορά της εντολής και τα προσωπικά δεδομένα εγγράφονται νόμιμα στο SIS, σύμφωνα με τα άρθρα της Συνθήκης. Η βασική αρχή όμως του ν. 2472/1997, όπως αυτή εμφανίζεται στο άρθρο 4 παρ. 1, είναι δεσμευτική και για την περίπτωση του υπεύθυνου επεξεργασίας του N-SIS.

Ανεξάρτητα από τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που ασκεί η Αρχή, έχουν τοποθετηθεί με απόσπαση, βάσει του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 2521/97, δύο δικαστικοί λειτουργοί (μία Εισαγγελέας Πρωτοδικών και μία Πρόεδρος Πρωτοδικών) στο Γραφείο SIRENE, με σκοπό τον έλεγχο της νομιμότητας των καταχωρίσεων στο Εθνικό Τμήμα SIS. Η παρουσία των δικαστικών λειτουργών που σκοπό έχει την επικουρία και συμμετοχή στον έλεγχο της νομιμότητας κάθε καταχωρίσεως εκτιμάται ως θετική από την Αρχή, ο ρόλος τους όμως πρέπει να ενδυναμωθεί. Ενδεχομένως, η αύξηση του αριθμού των δικαστικών λειτουργών θα συνεισέφερε στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των ελέγχων.

Γ. Σε σχέση με τη λειτουργία του Γραφείου SIRENE και την αποτελεσματικότητα του Εθνικού Τμήματος του SIS έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες βελτίωσης της ασφάλειας του Συστήματος και της συνεργασίας με την Εποπτική Αρχή.

Προβλήματα παρατηρούνται ακόμη όσον αφορά τη λειτουργία του αρμόδιου γραφείου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών, ιδίως ως προς το χρόνο απαντήσεως στα έγγραφα της Αρχής σχετικά με το περιεχόμενο των ελεγχομένων καταχωρίσεων καθώς και ως προς το χρόνο συμμόρφωσης με τις αποφάσεις της Αρχής περί διαγραφής καταχωρίσεων που κρίθηκαν παράνομες. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν τις καταχωρίσεις που γίνονται κατά το άρθρο 96 (ανεπιθύμητοι αλλοδαποί). Κατά την επίσκεψη στα γραφεία της Διεύθυνσης Αλλοδαπών διαπιστώθηκε ότι ούτε τα άτομα επαρκούν για τη διεκπεραίωση των σχετικών απαντήσεων ούτε οι συνθήκες εργασίας διευκολύνουν την αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας, γεγονός που έχει σοβαρές επιπτώσεις στην έγκαιρη ικανοποίηση των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων προσώπων.

Προβλήματα επίσης παρατηρούνται ως προς την πληρότητα των παρεχομένων πληροφοριών. Σε πολλές περιπτώσεις, οι πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Αρχή δεν είναι πλήρεις, υπό την έννοια ότι είτε δεν περιλαμβάνουν το σύνολο των αιτούμενων πληροφοριών είτε δεν περιέχουν επαρκή αιτιολόγηση των λόγων που οδήγησαν στην καταχώριση. Κρίνεται ότι στις σχετικές απαντήσεις θα έπρεπε να περιλαμβάνεται αναλυτική αναφορά στα πραγματικά περιστατικά που δικαιολογούν την καταχώριση και να επισυνάπτονται οι σχετικές διοικητικές ή δικαστικές αποφάσεις ή εισαγγελικές παραγγελίες ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της νομιμότητας εκ μέρους της Αρχής.

Τέλος η Αρχή θεωρεί ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες επιδεικνύουν ιδιαίτερη αυστηρότητα όσον αφορά την καταχώριση αλλοδαπών πολιτών στο SIS. Κρίνεται ότι περιπτώσεις απόρριψης αίτησης ασύλου ή απλής παράνομης εισόδου στη χώρα, όταν δεν συνδέονται με εγκληματική συμπεριφορά, πρέπει να σταθμίζονται με διαφορετικό τρόπο από περιπτώσεις ύπαρξης καταδικαστικής απόφασης, εισαγγελικού εντάλματος ή γενικότερα εγκληματικής συμπεριφοράς. Η ευκολία με την οποία καταχωρίζονται περιπτώσεις της πρώτης κατηγορίας έχει συχνά σαν αποτέλεσμα τη διαμόρφωση καταστάσεων ανισότητας και κοινωνικής αδικίας.

γ) Νομολογία

Α. Σε τρεις περιπτώσεις (43/2005,65/2005,79/2005) διατάχθηκε η διαγραφή από την Εθνική Βάση Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών, γιατί πληρούντο οι προϋποθέσεις του άρθρου 66 § 9 του ν. 2910/2001, σύμφωνα με το οποίο «Η καταχώριση αλλοδαπού στον κατάλογο ανεπιθύμητων συνεπεία διοικητικής απέλασης ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, για παράνομη είσοδο, έξοδο, παραμονή ή εργασία στο ελληνικό έδαφος, ο οποίος έχει λάβει την άδεια παραμονής της παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 2910/2001 και εφόσον στηρίζεται σε γεγονότα που έγιναν σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης της ανωτέρω άδειας παραμονής, δεν συνεπάγεται έναντι των κατόχων της οποιοδήποτε έννομο αποτέλεσμα και επέρχεται, αυτοδικαίως, διαγραφή τους από τον ίδιο κατάλογο».

Β. Σε τρεις περιπτώσεις (53/2005,54/2005,55/2005) διατάχθηκε η διαγραφή από το Σύστημα Πληροφοριών Schengen (SIS), γιατί ανατράπηκε η δικαστική απόφαση βάσει της οποίας είχαν καταχωρισθεί.

Γ. Σε μία περίπτωση κρίθηκε ότι η καταχώριση ήταν νόμιμη, αλλά κατά την πάροδο της προθεσμίας των τριών ετών που θέτει το άρθρο 112 § 1 της ΣΕΣ, η αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης θα πρέπει να επανεξετασθεί με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση.

Δ. Σε δύο περιπτώσεις (77/2005,78/2005) διατάχθηκε η διαγ ραφή από το Σύστημα Πληροφοριών Schengen (SIS), γιατί είχε παρέλθει η προθεσμία των τριών ετών που θέτει το άρθρο 112 § 1 της ΣΕΣ, χωρίς να έχει επανεξετασθεί με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση η αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης.

Ε. Σε μία περίπτωση (80/2005) διατάχθηκε η διαγραφή από το Σύστημα Πληροφοριών Schengen (SIS), γιατί βάσει απόφασης της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ ανεστάλη η ισχύς της διοικητικής πράξεως με την οποία ανεκλήθη η ελληνική ιθαγένεια του αιτούντος και συνεπώς ως Έλληνας πολίτης δεν μπορεί να είναι καταχωρισμένος στο SIS.

δ) Στατιστικά στοιχεία

Ο αριθμός των προσώπων που προσφεύγουν στην Αρχή για ενημέρωση ή διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Schengen παρουσίαζε αυξητική τάση μέχρι το έτος 2002, οπότε, σύμφωνα με το με αρ. 245/2003 έγγραφο της Αρχής, τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης έπρεπε να ασκούνται ενώπιον του υπεύθυνου επεξεργασίας, δηλαδή του Γραφείου SIRENE του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και μόνο σε περίπτωση μη ικανοποίησής τους το υποκείμενο των δεδομένων μπορούσε να προσφύγει στην Αρχή.

Έτσι, μέχρι το τέλος του 1999, η Αρχή είχε δεχτεί συνολικά 309 αιτήσεις για το ζήτημα αυτό. Το έτος 2000 υποβλήθηκαν στην Αρχή 128 νέες αιτήσεις, το έτος 2001 υποβλήθηκαν 271 αιτήσεις, ενώ το έτος 2002 ο αριθμός των αιτήσεων έφθασε τις 293. Το έτος 2003, οπότε και άρχισε να εφαρμόζεται η νέα διαδικασία, ο αριθμός των αιτήσεων μειώθηκε στις 20. Το έτος 2004 υποβλήθηκαν στην Αρχή 33 αιτήσεις.

Το έτος 2005 υποβλήθηκαν στην Αρχή 62 αιτήσεις.

Ανάλυση των αιτήσεων του έτους 2005 δείχνει ότι προέρχονται από πολίτες 12 διαφορετικών χωρών. Στην πλειοψηφία τους οι προσφεύγοντες είναι υπήκοοι Ρωσί-

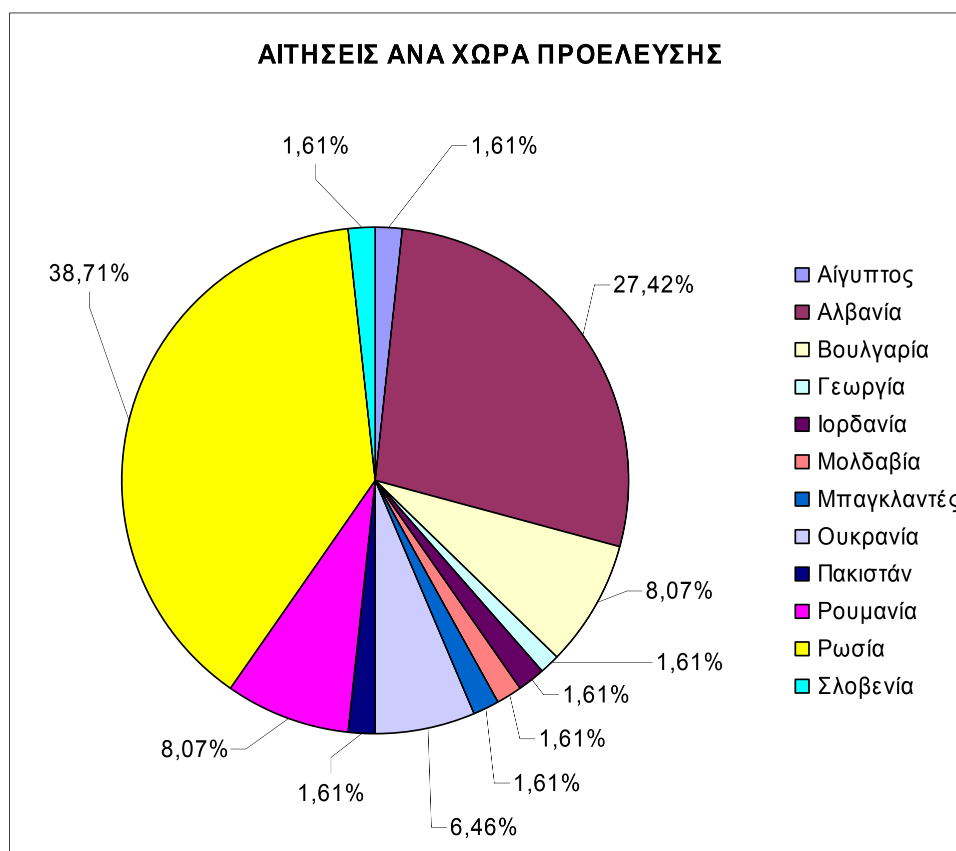
ας (24 αιτήσεις ή ποσοστό 38,71% έναντι 12% το 2004), Αλβανίας (17 αιτήσεις ή ποσοστό 27,42% έναντι 40 % το 2004), Βουλγαρίας και Ρουμανίας (από 5 αιτήσεις ή ποσοστό 8,07% και 8,07% έναντι 9% και 15% αντίστοιχα το 2004) και ακολουθούν οι υπήκοοι Ουκρανίας (4 αιτήσεις ή ποσοστό 6,46%) ενώ υπήρξε από μία αίτηση (ποσοστό 1,61%) από υπηκόους Σλοβενίας, Αιγύπτου, Ιορδανίας, Μολδαβίας, Μπαγκλαντές, Πακιστάν και Γεωργίας.

Από τις 62 αυτές αιτήσεις εντός του 2005 διεκπεραιώθηκαν οι 28 (ποσοστό 45%). Από αυτές, οι 5 (24%) διαγράφηκαν με απόφαση της Αρχής, σε 9 περιπτώσεις (42%) το ΥΔΤ προέβη στη διαγραφή ύστερα από σχετική επιστολή της Αρχής, ενώ 2 περιπτώσεις (10%) διαγράφηκαν λόγω λήξης του μέτρου, 3 περιπτώσεις αναβλήθηκαν μέχρι να προσκομιστούν νέα στοιχεία (14%), 2 απορρίφθηκαν (10%) και σε 7 περιπτώσεις οι αιτούντες ενημερώθηκαν σχετικά με την καταχώρηση που τους αφορούσε.

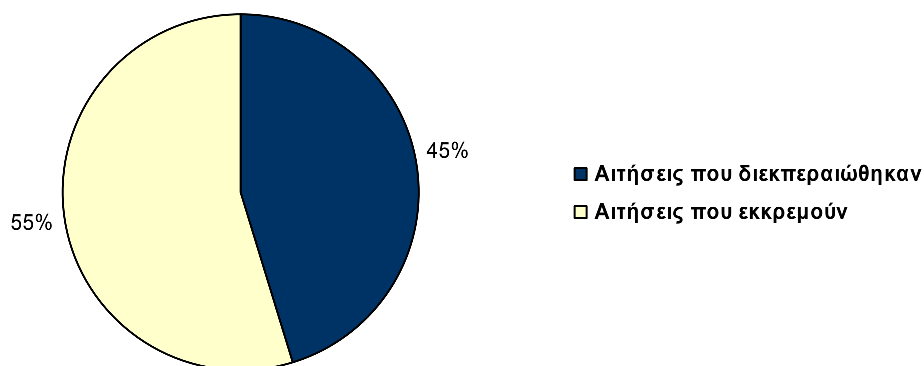
Όσον αφορά τη χώρα προέλευσης της καταχώρισης, σχεδόν η πλειονότητα των αιτήσεων αφορούσαν καταχωρίσεις που έχουν γίνει από την Ελλάδα (91%), ενώ 3 καταχωρίσεις είχαν γίνει από την Ιταλία (5%), 1 από τη Γερμανία (2%) και 1 από την Ολλανδία (2%).

Στη συνέχεια, στον πίνακα και τα διαγράμματα παρατίθενται αριθμητικά και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις προσφυγές και την έκβαση αυτών.

Κωδικός Χώρας	Χώρα Προέλευσης	Αιτήσεις SIRENE	% επί συνόλου
A006	Αίγυπτος	1	1,61%
A010	Αλβανία	17	27,42%
A024	Βουλγαρία	5	8,07%
A026	Γεωργία	1	1,61%
A049	Ιορδανία	1	1,61%
A099	Μολδαβία	1	1,61%
A101	Μπαγκλαντές	1	1,61%
A129	Ουκρανία	4	6,46%
A131	Πακιστάν	1	1,61%
A141	Ρουμανία	5	8,07%
A142	Ρωσία	24	38,71%
A151	Σλοβενία	1	1,61%
Σύνολα:	**12**	**62**	**100,00%**

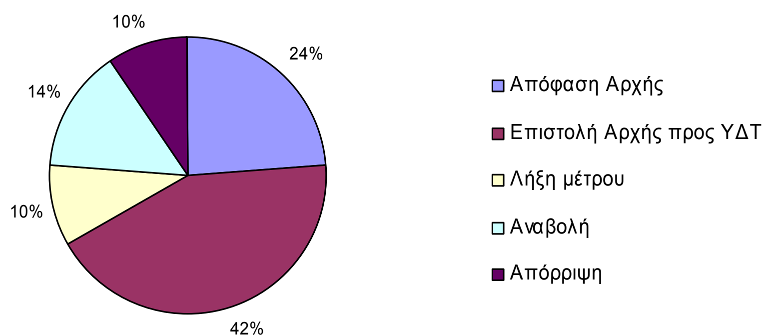
Κατατεθείσες Αιτήσεις SIRENE	62
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	28
Αιτήσεις που εκκρεμούν	34

Αιτίες Διαγραφής από το Σύστημα Σένγκεν

Απόφαση Αρχής	5
Επιστολή Αρχής προς ΥΔΤ	9
Λήξη μέτρου	2
Αναβολή	3
Απόρριψη	2

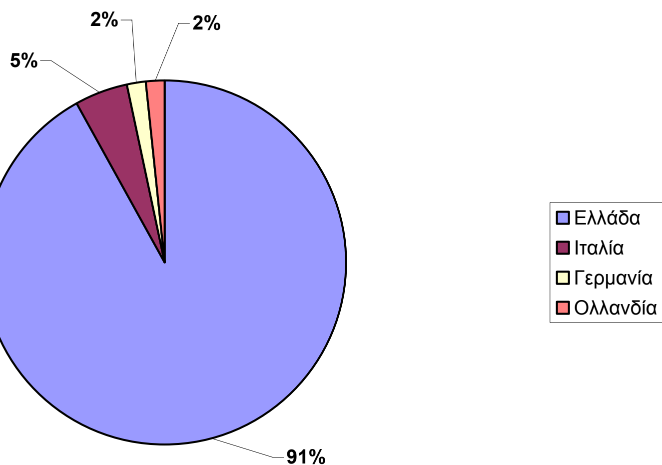
ΑΙΤΙΕΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΝΓΚΕΝ

Χώρα Προέλευσης Καταχώρισης

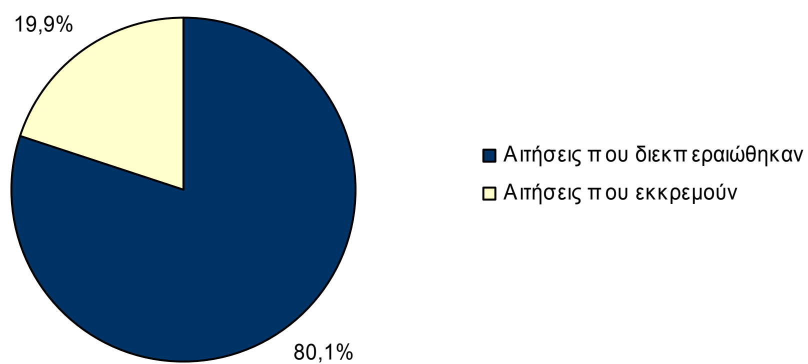
Ελλάδα	57
Ιταλία	3
Γερμανία	1
Ολλανδία	1

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

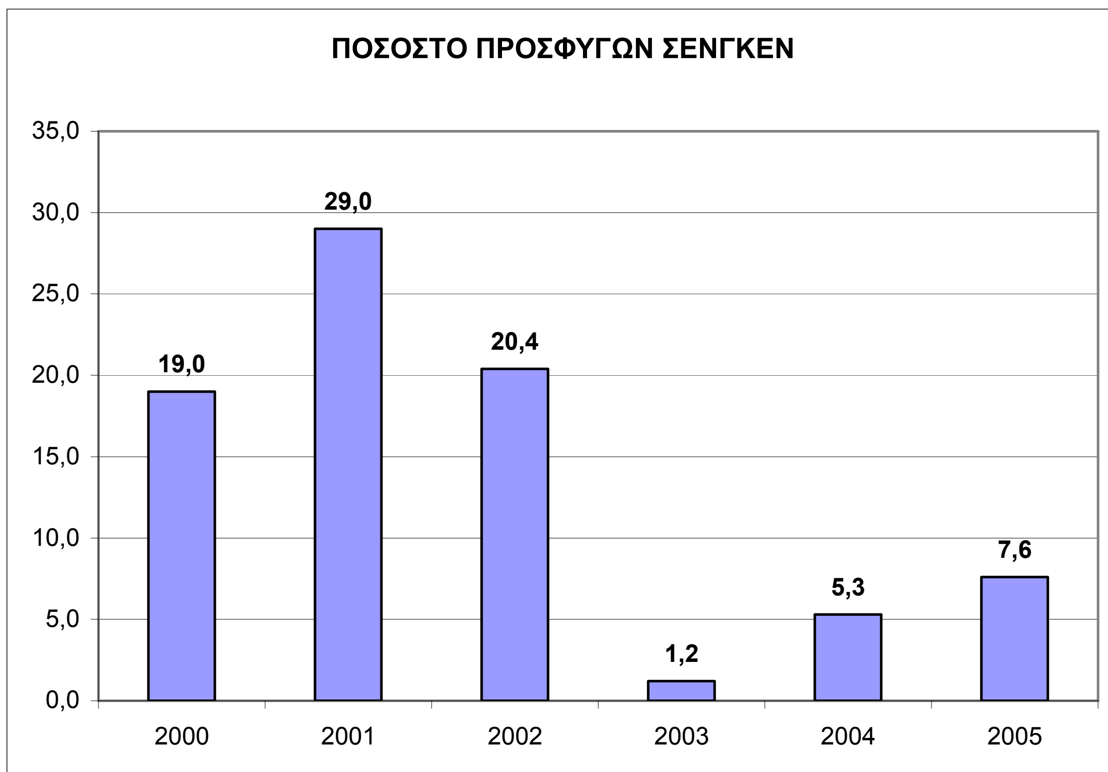
ΑΙΤΗΣΕΙΣ SIRENE ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ

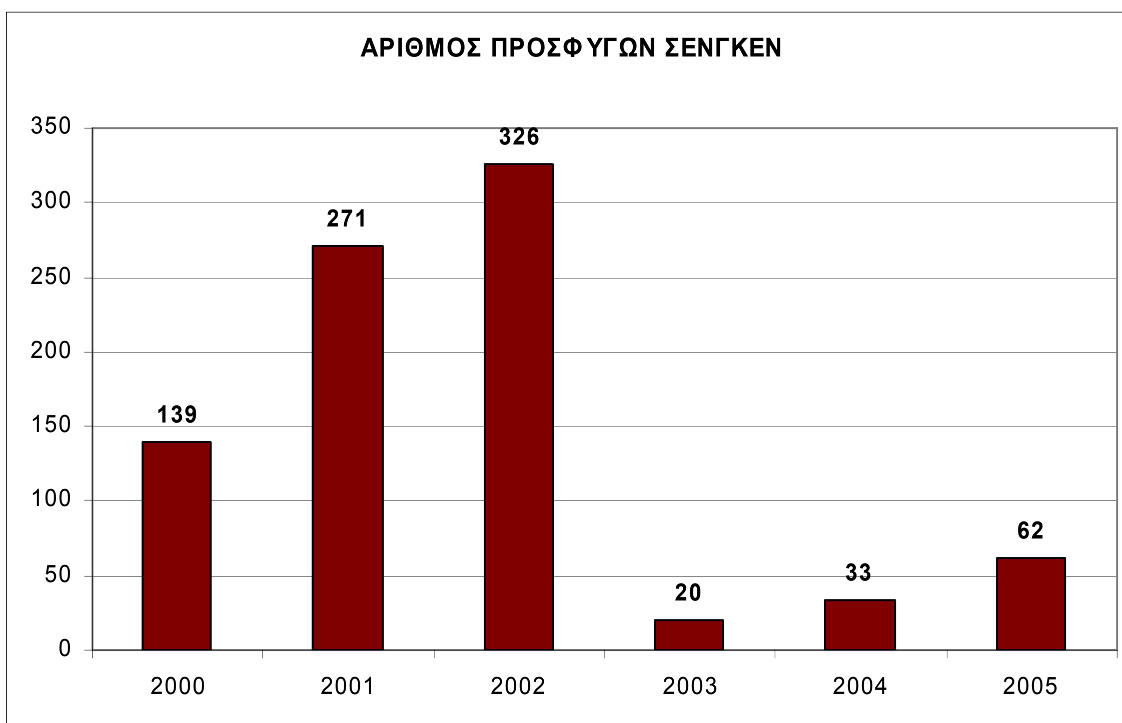
Κατατεθείσες Αιτήσεις Sirene	**1062**
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	**851**
Αιτήσεις που εκκρεμούν	**211**

Προσφυγές Σένγκεν

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
2000	19,0	139
2001	29,0	271
2002	20,4	326
2003	1,2	20
2004	5,3	33
2005	7,6	62

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ
35,0
30,0
25,0
20,0
15,0
10,0
5,0
0,0
19,0
29,0
20,4
1,2
5,3
7,6
2000
2001
2002
2003
2004
2005

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ
350
300
250
200
150
100
50
0
139
271
326
20
33
62
2000
2001
2002
2003
2004
2005

Γ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΑΝ ΤΗΝ ΑΡΧΗ

Στην ενότητα αυτή αναλύονται ορισμένα ιδιαίτερα σημαντικά ζητήματα που απασχόλησαν την Αρχή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και αφορούν την «λευκή λίστα» που τηρεί ο ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, την παράταση της λειτουργίας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε τηλεοπτικές εκπομπές, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης, τα γενετικά δεδομένα, τις βιομετρικές τεχνολογίες και την προστασία της ιδιωτικότητας, τη δημόσια ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων και την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία (spam).

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ – Λευκή λίστα

Η Αρχή ασχολήθηκε με το θέμα των στοιχείων που εμφανίζονται στο αρχείο δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς ("λευκή λίστα") που τηρεί η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ όταν το υποκείμενο ανακαλεί τη συγκατάθεσή του. Το αρχείο αυτό παρέχει πληροφορίες στους αποδέκτες για τη δανειοληπτική κατάσταση του υποψήφιου δανειολήπτη, καθώς και τη συχνότητα αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεών του, ώστε να εκτιμηθεί η αξιοπιστία του σε μελλοντικά δάνεια που τυχόν θα θελήσει να λάβει με σκοπό τη μείωση των επισφαλειών των τραπεζών και της υπερχρέωσης των πολιτών. Είναι προφανές ότι η απάλειψη της ένδειξης της ανάκλησης δεν εξυπηρετεί τον ανωτέρω σκοπό, αφού ο ανακαλών εξομοιώνεται με αυτόν που ουδέποτε έλαβε δάνειο ή έδωσε συγκατάθεση για την επεξεργασία των στοιχείων του. Είναι δε αξιοπρόσεκτο το γεγονός της θεαματικής αύξησης των ανακλήσεων και των ακολουθούμενων αιτήσεων για χορήγηση νέων δανείων από τα ίδια πρόσωπα μετά την απόφαση 66/2004, γεγονός που δημιούργησε πρόβλημα στις τράπεζες για την εκτίμηση της αξιοπιστίας των υποψήφιων δανειοληπτών. Στην υπ΄αριθμ. 68/2005 Απόφασή της, η Αρχή εμμένει στην αρχικά διατυπωθείσα κρίση της στην ανωτέρω 66/2004 Απόφαση ότι η ανάκληση πρέπει να οδηγεί σε πλήρη διαγραφή των στοιχείων που εμφανίζονταν μέχρι τη στιγμή της ανάκλησης. Ωστόσο, διαπιστώνει ότι το γεγονός της ανάκλησης, δηλαδή το γεγονός ότι το υποκείμενο ανακάλεσε, είναι μια νέα νομική κατάσταση που πρέπει να καταγράφεται, γιατί διαφορετικά πλήττεται η ακρίβεια του αρχείου. Αναγνωρίζοντας ότι η διατήρηση της ένδειξης της ανάκλησης έχει δυσμενείς επιπτώσεις εις βάρος του υποκειμένου, η Αρχή αποφάσισε να μην μεταδίδεται το στοιχείο αυτό από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ προς τους αποδέκτες της, και να τηρείται μόνο στο αρχείο μη μεταδιδόμενων πληροφοριών της εταιρίας για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, μετά την πάροδο του οποίου θα διαγράφεται. Αν στο διάστημα αυτό, ο υποψήφιος δανειολήπτης επιδιώξει νέα δανειακή σύμβαση, το στοιχείο της ανάκλησης θα εμφανίζεται και θα αξιολογείται από τη δανείστρια τράπεζα, εφόσον ο δανειολήπτης, αφού ενημερωθεί, δώσει τη συγκατάθεσή του για την εν λόγω επεξεργασία.

Κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής

Α. Η διοργάνωση και η τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων είχε ως συνέπεια τη θέση σε εφαρμογή εκ μέρους της Πολιτείας οργανωμένου σχεδίου ασφάλειας, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλάμβανε τη λήψη μέτρων που είχαν άμεση επίπτωση στα προσωπικά δεδομένα των πολιτών.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων παρακολούθησε εξαρχής το ζήτημα και είχε την ευκαιρία να παρέμβει σε πολλές περιπτώσεις προς όφελος των πολιτών. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τη δημιουργία του αρχείου διαπιστεύσεων της Διεύθυνσης Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων (ΔΑΟΑ), τη θέση σε λειτουργία ενός αεροπλοίου και δύο ελικοπτέρων εφοδιασμένων με κύκλωμα τηλεόρασης, την εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στις ολυμπιακές εγκαταστάσεις και την εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής.

Σε σχέση με το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής, η Διεύθυνση Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων προέβη σε γνωστοποίηση της εγκατάστασης του σχετικού συστήματος, όπως είχε υποχρέωση βάσει του άρθρου 6 του ν. 2472/1997. Στην αρχική αυτή γνωστοποίηση η ΔΑΟΑ επικαλέσθηκε ως σκοπό επεξεργασίας, εκτός από τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, την «άμεση επέμβαση της δημόσιας εξουσίας σε περιπτώσεις προσβολής προσώπων και αγαθών από έκνομες ενέργειες», τονίζοντας την αναγκαιότητα λήψης ειδικών μέτρων ενόψει της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Η γνωστοποίηση αφορούσε 293 κάμερες εγκατεστημένες σε όλο το οδικό δίκτυο του Νομού Αττικής.

Η Αρχή με την Απόφαση 28/2004 ανήγαγε την κρίση της στις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Αναφέρθηκε ρητά στο άρθρο 1 της Οδηγίας 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, όπου ορίζεται ότι «η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης που λειτουργεί μονίμως, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα δεν επιτρέπεται διότι προσβάλλει την προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή του ατόμου». Περαιτέρω όμως δέχτηκε ότι η ασφαλής τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων δικαιολογεί τη λήψη ειδικών μέτρων υπό αυστηρές όμως προϋποθέσεις. Αναφέρει χαρακτηριστικά: «Δεδομένης της ανάγκης για ασφαλή και επιτυχή τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων καθώς και του μεγάλου αριθμού επισκεπτών, η εξυπηρέτηση των αναγκών της κυκλοφορίας καθώς και η εξασφάλιση της προστασίας των προσώπων κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων 2004 αποτελούν προτεραιότητα. Επομένως εκτιμάται ότι τα ανωτέρω κριτήρια νομιμότητας [αναλογικότητα – αναγκαιότητα] ικανοποιούνται για το χρονικό διάστημα το οποίο προσδιορίζεται ως η Επιχειρησιακή Φάση των Ολυμπιακών Αγώνων (...)».

Οι προϋποθέσεις που έθεσε η Αρχή για τη νόμιμη λειτουργία του συστήματος είναι:

- Να μην γίνεται λήψη και καταγραφή εικόνων της εισόδου ή του εσωτερικού κατοικιών.
- Να μην είναι δυνατή η λήψη και ακρόαση συνομιλιών περιοίκων και περαστικών.
- Να ενημερώνεται το άτομο που εισέρχεται στην εμβέλεια της κάμερας με επαρκή αριθμό ευδιάκριτων πινακίδων σε εμφανή σημεία ότι εισέρχεται σε χώρο που βιντεοσκοπείται και για το σκοπό της βιντεοσκόπησης.
- Να τηρούνται απαρεγκλίτως τα τεχνικά μέτρα ασφαλείας του συστήματος.

Τα δεδομένα να τηρούνται μόνο για 7 ημέρες.

Τέλος, ως χρονική περίοδος νόμιμης λειτουργίας του συστήματος οριζόταν το διάστημα από 1-7-2004 ως 4-10-2004, δηλαδή μέχρι το πέρας και των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Β. Την 4-10-2004, ημερομηνία λήξης της νόμιμης λειτουργίας του συστήματος, η ΔΑΟΑ υπέβαλε αίτηση συνέχισης λειτουργίας του, δηλώνοντας ως σκοπό επεξεργασίας αποκλειστικά και μόνο τη διαχείριση της κυκλοφορίας, χωρίς αναφορά σε θέματα ασφάλειας.

Η Αρχή εξέδωσε την Απόφαση αρ. 63/2004, με την οποία επέτρεψε την παράταση λειτουργίας του συστήματος μέχρι την 18-5-2005, μόνο για το σκοπό της διαχείρισης της κυκλοφορίας και υπό αυστηρές προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων και η αφαίρεση συγκεκριμένων μηχανών λήψεως οι οποίες, κατά το σκεπτικό της Απόφασης της Αρχής, ήταν τοποθετημένες σε σημεία που δεν δικαιολογείτο να επιτηρούνται για το σκοπό της διαχείρισης της κυκλοφορίας, αφού επρόκειτο για δρόμους περιορισμένης κυκλοφορίας, πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμους κλπ.

Καταρχήν κάνει ρητή αναφορά στη σχετική γνωμοδότηση αρ. 4/2004 της Ομάδας του άρθρου 29, σύμφωνα με την οποία «η υπερβολική εξάπλωση των συστημάτων εικονοληψίας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους δεν πρέπει να οδηγεί σε αδικαιολόγητους περιορισμούς των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών. Σε αντίθετη περίπτωση, οι πολίτες ενδέχεται να υποβάλλονται σε δυσανάλογες σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό διαδικασίες συλλογής δεδομένων που θα τους καθιστούν μαζικά αναγνωρίσιμους σε διάφορους δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους» και τονίζει ότι «η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας μας φέρνει ενώπιον καταστάσεων που ενδέχεται να συνιστούν ιδιαίτερα σοβαρή προσβολή της προσωπικότητας και να συρρικνώνουν αδικαιολόγητα τα δικαιώματα των πολιτών. Υπάρχουν, λόγου χάριν, τεχνικά συστήματα που έχουν τη δυνατότητα να συνδυάζουν την καταγραφή εικόνων με τη μελέτη και προβλεψιμότητα της ανθρώπινης συμπεριφοράς, με τρόπο ώστε να μεταβαίνουμε από τη γνωστή μορφή 'στατικής' επιτήρησης σε μορφές 'δυναμικής-προληπτικής' επιτήρησης».

Επίσης, δηλώνει ότι νομική βάση για την εξέταση του ζητήματος αποτελούν μεταξύ άλλων:

- το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για την προστασία της ιδιωτικής ζωής,
- η Σύμβαση 108/1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων,
- τα άρθρα 7 (προστασία ιδιωτικής ζωής) και 8 (προστασία προσωπικών δεδομένων) του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- τα άρθρα 9 και 9Α του Συντάγματος.

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή αποφαίνεται ότι «ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η άδεια λειτουργίας του συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο του Νομού Αττικής, δηλαδή η διαχείριση της κυκλοφορίας των οχημάτων, είναι νόμιμος μόνον υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα διασφαλίζεται ότι το σύστημα δεν χρησιμοποιείται για άλλο σκοπό και δεν γίνεται χρήση από υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας άλλες από αυτές που έχουν επιφορτισθεί νομίμως με τη διαχείριση της κυκλοφορίας των οχημάτων», και θέτει αυστηρές προϋποθέσεις για μια προσωρινή λειτουργία του συστήματος (διάρκειας 6 μηνών).

Η σημαντικότερη προϋπόθεση αφορά την αφαίρεση συγκεκριμένων καμερών (32 αναφέρονται ρητά στο κείμενο της Απόφασης) που βρίσκονταν εγκατεστημένες σε σημεία όπου δεν δικαιολογείτο ο σκοπός για τον οποίο δηλώθηκε ότι θα χρησιμοποιούνται (όπως πεζόδρομοι, μικρές διασταυρώσεις γύρω από ΑΕΙ, γνωστές και μη εξαιρετέες πλατείες κλπ.).

Οι λοιπές προϋποθέσεις είναι οι εξής:

- Το σύστημα να χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό της διαχείρισης της κυκλοφορίας των οχημάτων. Απαγορεύεται η χρήση του συστήματος και η αξιοποίηση των δεδομένων που συλλαμβάνονται μέσω του συστήματος και καταγράφονται σε αυτό, για οποιονδήποτε άλλο λόγο, συμπεριλαμβανομένης της διαπίστωσης παραβατικών πράξεων, άλλων από αυτές που σχετίζονται με την διαχείριση της κυκλοφορίας.
- Απαγορεύεται η λήψη και η καταγραφή εικόνων της εισόδου ή του εσωτερικού των κατοικιών.
- Απαγορεύεται η λήψη και η καταγραφή ήχου και πρέπει να απομακρυνθούν τα αντίστοιχα μικρόφωνα.
- Απαγορεύεται η λειτουργία των καμερών όταν έχει διακοπεί η κυκλοφορία των οχημάτων, π.χ. κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων, διαδηλώσεων, κ.λπ.
- Το σύστημα να παρακολουθείται μόνον από το ΘΕΠΕΚ της Διεύθυνσης Τροχαίας και να μην έχει πρόσβαση σε αυτό οποιαδήποτε άλλη Υπηρεσία εκτός της Διεύθυνσης Τροχαίας.
- Απαγορεύεται η διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους.
- Τα δεδομένα να διαγράφονται μετά από επτά ημέρες.
- Να ενημερώνεται το άτομο που εισέρχεται στην εμβέλεια της κάμερας με επαρκή αριθμό ευδιάκριτων πινακίδων σε εμφανή σημεία ότι εισέρχεται σε χώρο που βιντεοσκοπείται και για το σκοπό της βιντεοσκόπησης.

Γ. Στη συνέχεια, μετά την πάροδο και της πιο πάνω περιόδου το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης απηύθυνε στην Αρχή το με αρ. πρωτ. ΑΠ 62/24-5-2005 έγγραφό του με το οποίο ζητούσε εκ νέου παράταση του χρόνου της λειτουργίας του συστήματος με διεύρυνση όμως των σκοπών επεξεργασίας.

Συγκεκριμένα, ως πρωτογενής σκοπός επεξεργασίας δηλώθηκε η διαχείριση της κυκλοφορίας και ως δευτερογενής σκοπός η προστασία προσώπων και αγαθών, στην οποία περιλαμβανόταν:

α) η ειδική πρόληψη και εξιχνίαση σοβαρών αξιόποινων πράξεων, με αναφορά στη δυνατότητα χρήσης του συστήματος κατά τη διάρκεια συγκεντρώσεων ή συναθροίσεων,

β) η διαχείριση σοβαρών περιστατικών ασφάλειας και κρίσεων,

γ) η προστασία επισήμων προσώπων κατά τις μετακινήσεις τους,

δ) η προστασία ευπαθών στόχων (δημοσίων κτιρίων, πρεσβειών κλπ.),

ε) ο συντονισμός και έλεγχος του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και

στ) η καταγραφή και διαβίβαση στις αρμόδιες αστυνομικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές δεδομένων

σε περίπτωση θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων και τροχαίων ατυχημάτων με εγκατάλειψη, καθώς και σε περίπτωση σοβαρών εγκληματικών αξιόποινων πράξεων.

Επίσης, το ΥΔΤ ζητούσε διεύρυνση του αριθμού των χρηστών του συστήματος, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα (α) απευθείας λήψης και επεξεργασίας της εικόνας εκτός του ΘΕΠΕΚ και από τα Κέντρα Επιχειρήσεων της ΓΑΔΑ και της Γενικής Διεύθυνσης Ασφάλειας Επισήμων/Υπηρεσίας Προστασίας Επισήμων, του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας και (β) παράλληλης διασύνδεσης του συστήματος με τα Κέντρα Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, χωρίς δυνατότητα χειρισμού των μηχανημάτων λήψης από τα τελευταία αυτά κέντρα.

Ακόμη, ζητήθηκε η δυνατότητα προσωρινής άρσης της απαγόρευσης που αφορά την αλλαγή της οπτικής γωνίας λήψης και την απόκρυψη εικόνας της εισόδου ή του εσωτερικού κατοικιών σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και κατόπιν ειδικής αδείας της Αρχής.

Η Αρχή με την Απόφαση 58/2005 εξέτασε καταρχήν το αίτημα παρατάσεως της νόμιμης λειτουργίας του συστήματος για το σκοπό της ρύθμισης της κυκλοφορίας, το οποίο έκανε δεκτό μέχρι 24-5-2006 υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις της Απόφασης 63/2004.

Ως προς το δευτερογενές όμως αίτημα της επεκτάσεως του σκοπού της επεξεργασίας για την προστασία προσώπων και αγαθών, που συνδέεται με την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, η Αρχή εξέτασε αν οι επιπτώσεις από τη λειτουργία του συστήματος στα θεμελιώδη δικαιώματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής είναι ή όχι αναγκαίες για την αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος των πολιτών στην ασφάλεια, κατά πόσο δηλαδή ικανοποιείται η αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς.

Για τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης σε δημόσιους χώρους σε σχέση με την πρόληψη ή την καταστολή πράξεων που βλάπτουν τη δημόσια ασφάλεια, η Αρχή έλαβε, μεταξύ άλλων, υπόψη της ειδική επιστημονική μελέτη που εκπονήθηκε με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου (Home Office) [Home Office Research study 292, Martin Gill, Angela Spriggs, Assessing the impact of CCTV, Φεβρουάριος 2005], τα αποτελέσματα της οποίας ήταν ιδιαιτέρως αποθαρρυντικά για την αποτελεσματικότητα των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης σε σχέση με την ασφάλεια των πολιτών. Όπως αναφέρεται στην Απόφαση, «η μελέτη έδειξε ότι στις περισσότερες περιοχές όπου υπήρχε εγκατεστημένο ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης, η εγκληματικότητα δεν μειώθηκε και ότι, όπου μειώθηκε, αυτό δεν είναι βέβαιο ότι οφειλόταν στην παρουσία καμερών. Η μελέτη έδειξε επίσης ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών θεωρούσαν ότι η παρουσία των καμερών δεν τους έκανε να νιώθουν ασφαλέστεροι. Σύμφωνα με τα πορίσματα της μελέτης, η τοποθέτηση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης είναι αποτελεσματική σε σχέση με τη μείωση της εγκληματικότητας και την προστασία αγαθών σε μικρής κλίμακας φυλασσόμενους χώρους, όπως χώρους στάθμευσης, αποθήκες εμπορευμάτων κλπ. Αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις που να καταδεικνύουν ότι είναι αποτελεσματική σε μεγάλης κλίμακας χώρους, όπως είναι οι δημόσιοι χώροι».

Στην Απόφαση γίνεται επίσης αναφορά στη νομολογία και ιδίως στην Απόφαση 2765/2005 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πατρών η οποία έκρινε ότι «η λειτουργία των καμερών προσβάλλει παράνομα το δικαίωμα της προσωπικότητας (...) των πολιτών, διότι τους θέτει υπό έλεγχο και αδικαιολόγητο περιορισμό της ελευθερίας τους, ως εκδήλωση της προσωπικότητάς τους και τους παρεμποδίζει στην ελεύθερη ανάπτυξη της κοινωνικής και πολιτικής δραστηριότητάς τους. Η αίσθηση του πολίτη ότι είναι πολύ πιθανό να βρίσκεται υπό παρακολούθηση σίγουρα επηρεάζει τη συμπεριφορά του κατά τρόπο αντιτιθέμενο σε βασικές αξιολογήσεις μίας δημοκρατικής εννόμου τάξεως. Επομένως, η λειτουργία των επίμαχων καμερών συνιστά ανεπίτρεπτη προσβολή των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου (άρθρο 5 § 1 Σ), της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 Σ) και της προστασίας του ατόμου από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση των προσωπικών του δεδομένων (άρθρο 9Α Σ)».

Ενόψει των παραπάνω αλλά και της διαπιστώσεως μη υπάρξεως ειδικής, συγκεκριμένης και σημαντικής απειλής για τη δημόσια ασφάλεια και την έννομη τάξη, η Αρχή απέρριψε το δευτερογενές αίτημα της διεύρυνσης του σκοπού επεξεργασίας.

Δ. Το Υπουργείο προσέβαλε την Απόφαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας, καταθέτοντας αίτηση για την ακύρωσή της αλλά και σχετική αίτηση αναστολής της εφαρμογής της, προβάλλοντας ως κύριο επιχείρημα ότι η αφαίρεση των καμερών που διατάσσεται με την Απόφαση επιφέρει ανεπανόρθωτη οικονομική βλάβη στο Ελληνικό Δημόσιο, καθ' όσον το σύστημα C4I δεν έχει ακόμη παραληφθεί από το Δημόσιο και συνεπώς η κυρία του συστήματος ανάδοχος εταιρεία SAIC ενδέχεται να προβάλει αξιώσεις αποζημιώσεως, εφόσον επικαλεσθεί ζημίες από την αφαίρεση. Αίτηση ακυρώσεως της Απόφασης έχει επίσης καταθέσει και η οργάνωση «Δημοκρατική Συσπείρωση για τις Λαϊκές Ελευθερίες & την Αλληλεγγύη», η οποία ζητεί να μην εφαρμοστεί η Απόφαση ούτε ως προς τη χρήση του συστήματος με σκοπό τη ρύθμιση της κυκλοφορίας. Τόσο οι αιτήσεις ακυρώσεως όσο και η αίτηση αναστολής εκκρεμούν.

Τηλεοπτικές εκπομπές και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Η Αρχή το έτος 2005 επιλήφθηκε αυτεπαγγέλτως σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε σειρά τηλεοπτικών εκπομπών και εξέδωσε τις Αποφάσεις 24, 25/2005. Επίσης, η Αρχή εξέτασε προσφυγές για παράνομη τηλεοπτική χρήση προσωπικών δεδομένων και εξέδωσε τις Αποφάσεις 26, 70 και 73/2005. Αξίζει να επισημανθούν οι σκέψεις της Αρχής που οδήγησαν στις παραπάνω Αποφάσεις:

Συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου σε σχέση με τις τηλεοπτικές εκπομπές:

Από την αντιπαραβολή των διατάξεων των άρθρων 9Α και 15 παρ. 2 του Σ., προκύπτει ότι η Αρχή εξακολουθεί και μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 να είναι αποκλειστικά αρμόδια για να ασκεί, αφενός, σύμφωνα με τη γενικού χαρακτήρα διάταξη του άρθρου

15 § 1 του ν. 2472/1997 ευρεία εποπτεία στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου -μεταξύ των άλλων- τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τα άρθρα 19, 21 και 22 του προπαρατεθέντος νόμου. Και τούτο, γιατί σκοπός του ν. 2472/1997 είναι να αποτρέψει την παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και όχι να ορίσει κανόνες λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών μέσων, όπως συμβαίνει με τους νόμους που ρυθμίζουν τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, δημόσια ή ιδιωτικά. Το ΕΣΡ δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί για τη νόμιμη ή όχι ύπαρξη αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, ενώ και οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις δύο περιπτώσεις δεν συμπίπτουν ως προς το σκοπό τους. Σύμφωνη είναι και η νομολογία του ΣτΕ ότι με την επιβολή δύο διοικητικών κυρώσεων προστίμου από δύο ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ήτοι την Αρχή και το ΕΣΡ, δεν παραβιάζεται η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου non bis in idem, διότι οι δύο εν λόγω κυρώσεις δεν επιβάλλονται για την αυτή αιτία, αδιαφόρως του αν για την επιβολή τους λαμβάνονται υπόψη πραγματικά περιστατικά που είναι τα ίδια και στις δύο περιπτώσεις. Πρόκειται δηλαδή για δύο ανεξάρτητα νομοθετήματα, τα οποία συνισχύουν, αποσκοπούν δε στον κολασμό διαφορετικού τύπου παραπτωμάτων και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, συνισχύουν μεν οι κυρώσεις περί χρηματικών προστίμων που προβλέπουν ο ν. 2472/1997 και ο ν. 2328/1995, το συνολικό όμως ποσό προστίμου στο ίδιο πρόσωπο για την ίδια πράξη δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στην βαρύτερη από τις συρρέουσες κυρώσεις (πρόστιμο ύψους 500.000.000 δραχμών, άρθρο 4 § 1 ββ΄ ν. 2328/1995).

Η κοινοτική Οδηγία 95/46/ΕΚ και ο ν. 2472/1997 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικό σκοπό:

Σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ελευθερία έκφρασης. Για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται αποκλειστικώς για δημοσιογραφικούς σκοπούς ή στο πλαίσιο καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, τα κράτη μέλη προβλέπουν τις εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, του κεφαλαίου IV και του κεφαλαίου VI μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίες ώστε το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής να συμβιβάζεται με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία έκφρασης.» Η Οδηγία αναφέρεται ρητά στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 37 του προοιμίου της), το οποίο σύμφωνα με την νομολογία του ΕΔΔΑ κατοχυρώνει την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελέσουν το «θεσμικό» τους ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία, έτσι ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, τα δικαιώματα, από τη μια, της ιδιωτικής ζωής και της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης και, από την άλλη, της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης, δικαιώματα που προστατεύονται εξίσου και από το Σύνταγμα (βλ. διατάξεις των άρθρων 2, 5, 5Α, 9, 9Α, 14, 15, 19).

Το Σύνταγμα και ο ν. 2472/1997:

Από τα άρθρα 5 παρ. 1, 9 παρ. 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, που ανάγει σε πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου, απορρέει, ως ιδιαίτερη εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας, το δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης, δικαίωμα που είναι ρητά πλέον συνταγματικά κατοχυρωμένο στο άρθρο 9Α. Από το Σύνταγμα απορρέει επίσης το δικαίωμα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό και η αντίστοιχη αξίωση των πολιτών στην πληροφόρηση, κατά το άρθρο 14 παρ. 1 Σ. (ελευθερία της έκφρασης, δικαίωμα του πληροφορείν) και κατά το, συνταγματικά πλέον στο άρθρο 5Α κατοχυρωμένο, δικαίωμα της πληροφόρησης (δικαίωμα του πληροφορείσθαι), αναγκαίο για την ενεργοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής καθενός στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Το δικαίωμα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό ασκεί ο δημοσιογράφος και κατά την παρουσίαση τηλεοπτικής εκπομπής, πληροφορώντας το κοινό για σημαντικά ζητήματα δημοσίου ενδιαφέροντος.

Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει in abstracto επικράτηση του ενός δικαιώματος πάνω στο άλλο. Πρέπει, δηλαδή, να γίνεται μία in concreto οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της ad hoc στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρο 25 παρ. 1, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία της πληροφόρησης και δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση - άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ. - και δικαίωμα στην προσωπικότητα και στην προστασία του ιδιωτικού βίου και το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση αν η συγκεκριμένη επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή, αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης.

Η αρχή της στάθμισης γίνεται δεκτή από την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), σύμφωνα με την οποία τα ΜΜΕ έχουν κατά το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, καθήκον να ενημερώνουν το κοινό για υποθέσεις και θέματα που έχουν δημόσιο ενδιαφέρον και αντίστοιχα το κοινό έχει δικαίωμα να ενημερώνεται για ζητήματα και υποθέσεις γενικού ενδιαφέροντος. Ειδικά εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού είναι εντονότερη. Για το λόγο αυτό το ΕΔΔΑ αναγνωρίζει το ρόλο των δημοσιογράφων ως δημόσιων φρουρών ("public watchdogs"), ήτοι την ελεγκτική λειτουργία του Τύπου, η οποία καλύπτει τη δυνατότητά του να στηλιτεύει τα κακώς κείμενα με τη δημοσιοποίηση και δημόσια κριτική τους. Οι ασκούντες δημόσιο λειτούργημα, όπως οι δικαστές, δεν δύνανται να εκφύγουν

του δημοσιογραφικού ελέγχου και της άσκησης οξείας κριτικής, προκειμένου η κοινή γνώμη να βεβαιωθεί ότι, μεταξύ των άλλων, οι δικαστές ανταποκρίνονται στα δημόσια καθήκοντά τους και το σκοπό της αποστολής τους.

Το πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρ. 3 § 2):

Μόνο η συλλογή, αποθήκευση και διάδοση κάθε είδους στοιχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα (έγγραφα, ηχογραφημένες κασέτες, βιντεοταινίες κλπ.) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, ανεξαρτήτως του αν στο πεδίο του νόμου εμπίπτει και η εν γένει δημοσιοποίηση πληροφοριών με τη μορφή συνεντεύξεως, έστω και μαγνητοσκοπημένης. Οι επεξεργασίες των δεδομένων ήχου και εικόνας καλύπτονται από το ν. 2472/1997 μόνο εφόσον είναι αυτοματοποιημένες ή εφόσον τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνονται ή προορίζονται να περιληφθούν σε αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά πρόσωπα, κριτήρια, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλ. Οδηγία 95/46/ΕΚ, σκέψη προοιμίου αρ. 27). Η αναφορά σε προσωπικά δεδομένα με τη μορφή συνέντευξης αποτελεί έκφραση άποψης ή γνώμης του ομιλούντος προσώπου ή των συμμετεχόντων στη συνέντευξη (δηλαδή και του δημοσιογράφου), δεν μπορεί να θεωρηθεί όμως λειτουργικό μέρος ενός αρχείου (των βιντεοκασετών των μεταδιδόμενων εκπομπών που τηρεί ο τηλεοπτικός σταθμός κατ' άρθρο 3 § 12 του ν. 2328/1995), διότι δεν έχει αυτοτέλεια ως προς τη δομή της βιντεοκασέτας ως αρχείου. Δεν μπορεί να αποτελέσει τμήμα ή αυτοδύναμο ως προς το περιεχόμενό της τμήμα, δηλαδή μέρος της δομής, του συγκεκριμένου αρχείου. Αντίθετα, ως προς την μετάδοση των στοιχείων μπορεί κανείς να εντοπίσει και να αναζητήσει οπτικά τα σημεία αυτά στη ροή της βιντεοταινίας, διότι ως πληροφορίες αποτελούν ανεξάρτητα τμήματα αυτοτελή, ξένα προς το περιβάλλον στο οποίο διαδραματίζεται η εκπομπή, με συνέπεια να αποτελούν οπτικά και ηχητικά προσωπικά δεδομένα (έτσι και στην Απόφαση της Αρχής 100/2000). Η βιντεοκασέτα-κασέτα της μεταδιδόμενης εκπομπής λειτουργεί για αυτόν το λόγο, έστω και σε υποτυπώδη μορφή, ως αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, διότι είναι ευχερής η πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνει, έστω με τη χρήση του μηχανικού μέσου του βίντεο.

Η νομιμοποιητική, κατά τον ν. 2472/1997, βάση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για την τηλεοπτική προβολή τους:

Α. Ως υπέρτερο έννομο συμφέρον (κατά το άρθρο 5 § 2 περ. ε΄ ν. 2472/1997) νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν (άρθρο 14 παρ. 1 Σ.) όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρο 5Α Σ.). Η ανάγκη δε ενημέρωσης του κοινού για μείζονα θέματα λειτουργίας των θεσμών και ειδικότερα για τα καταγγελλόμενα στο χώρο της δικαιοσύνης και στους κόλπους της Ιεραρχίας της Εκκλησίας αποτελεί ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει και εκδηλώσεις δημοσίων προσώπων οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο και το χρόνο που γίνονται (ακόμα, δηλαδή, και εκτός δημόσιου χώρου), μπορούν να θεωρηθούν ότι πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της ανατεθειμένης σ' αυτούς δημόσιας λειτουργίας, η οποία ως εκ της φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει, δηλαδή, ακόμα και μη δημόσιες πράξεις όταν αυτές ενδιαφέρουν λόγω της φύσης τους το κοινωνικό σύνολο. Έτσι, ο χρηματισμός ενός δικαστή είναι ζήτημα που ενδιαφέρει τη δημόσια γνώμη και μπορεί να συνδέεται με ευρύτερο πρόβλημα διαφθοράς στο θεσμό της δικαιοσύνης. Το ίδιο ισχύει και για πράξεις ιεραρχών που έρχονται σε προφανή αντίθεση με την επιβαλλόμενη από τους ιερούς κανόνες, οι οποίοι αποτελούν συνταγματικά καθιερωμένη ειδική για τον ορθόδοξο κλήρο νομοθέτηση, συμπεριφορά μητροπολιτών.

Β. Από τη διάταξη του άρθρου 7 § 2 περ. ζ΄ του ν. 2472/1997 (ρύθμιση της επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς, διάταξη που κατά μείζονα λόγο αποτελεί νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας και για τα απλά προσωπικά δεδομένα), τίθενται για το επιτρεπτό της επεξεργασίας οι εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς, 3) άδεια της Αρχής, η οποία χορηγείται μόνο εφόσον α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος και β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής προϋπόθεσης δεν χωρεί στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος στον ιδιωτικό βίο και του δικαιώματος στο πληροφορείν: η ελευθερία του πληροφορείν δεν περιλαμβάνει την ελευθερία διάδοσης πληροφοριών που ανάγονται στην ιδιωτική και δη στην ερωτική ζωή του ατόμου. Η απαγόρευση επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τους δημοσιογράφους δεν θίγει την ελευθερία της έκφρασης ή του πληροφορείν. Η προστασία της μίας ατομικής ελευθερίας δεν τέμνεται με την προστασία της άλλης. Το δικαίωμα στον ιδιωτικό βίο αναφέρεται εξ υπαρχής σε σφαίρα της ζωής του ατόμου σε μέρος τουλάχιστον της οποίας δεν δικαιούται να εισέλθει ο δημοσιογράφος κατά την άσκηση των συμφυών με την επαγγελματική ιδιότητά του δικαιωμάτων. Η προεκτεθείσα προστασία έναντι της δημοσιογραφικής έρευνας των υποκειμένων ως προς τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τους εξασφαλίζεται κατά το Σύνταγμα στον καθένα. Συνεπώς, δεν είναι καταρχήν επιτρεπτή η εξαίρεση ορισμένης κατηγορίας προσώπων. Στην περίπτωση όμως των ιεραρχών η έννοια του προσωπικού βίου έχει συρρικνωθεί εξαιρετικά από το συνδυασμό της εφαρμογής σ' αυτούς των ιερών κανόνων ως ειδικής αυτόνομης νομοθέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 3Σ και της οικειοθελούς και αυτόβουλης υπαγωγής των ιδίων σε ιδιαίτερα αυστηρούς κανόνες ηθικής πειθαρχίας και τρόπου ζωής που ισοδυναμεί με πανηγυρική παραίτηση από σημαντικό τμήμα προσωπικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της ερωτικής. Με αυτά τα δεδομένα, η δημόσια γνώμη δικαιούται να γνωρίζει αν ένας μητροπολίτης που προβάλλει εαυτόν ως στερούμενο προσωπικής ζωής και ως παράδειγμα αρετής, αγνότητας, αγαμίας, πενίας κ.τ.λ. και ζητεί από το ποίμνιό του να μιμηθεί το παράδειγμά του, διάγει πράγματι βίο άκρως αντίθετο

και σκανδαλώδη. Με άλλες λέξεις, οι προπαρατεθείσες εκδηλώσεις ιεραρχών δεν υπάγονται στην προσωπική ζωή τους αλλά συνιστούν τμήμα του ελεγχόμενου από τον Τύπο δημόσιου βίου τους, πολλώ μάλλον αν η καταμαρτυρούμενη συμπεριφορά συνιστά και σεξουαλική παρενόχληση προσώπου που βρίσκεται σε υπηρεσιακή προς αυτούς εξάρτηση.

Ως δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997 νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν ρόλο στη δημόσια ζωή είτε την πολιτική, την οικονομική, την καλλιτεχνική, την κοινωνική, την αθλητική ή οποιουδήποτε άλλου τομέα της δημόσιας ζωής, όπως του θρησκευτικού, ειδικά σε μία κοινωνία όπου η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού είναι η επικρατούσα θρησκεία (άρθρο 3 του Σ.) και οι ιεράρχες της είναι επικεφαλής νπδδ, μισθοδοτούμενοι από το Κράτος. Επισημαίνεται επίσης ότι ως δημόσια πρόσωπα μπορεί να θεωρηθούν, κατά διασταλτική ερμηνεία, εναρμονισμένη προς το Σύνταγμα, και τα λεγόμενα πρόσωπα της επικαιρότητας.

Γ. Ανεξαρτήτως του τρόπου (της πρωτογενούς από τους συνήθως μη κατονομαζόμενους καταγγέλλοντες και όχι πάντοτε από τους δημοσιογράφους ή τους τηλεοπτικούς σταθμούς) συλλογής των πληροφοριών και πέραν του ότι η συλλογή αυτή συνιστά υπό προϋποθέσεις ποινικό αδίκημα (βλ. άρθρο 370Α Π.Κ. και ιδίως παρ. 1, 2, 3 και 4) η ύπαρξη δημοσίου ενδιαφέροντος, ήτοι το δικαίωμα του κοινού στην πληροφόρηση και το αντίστοιχο δημοσιογραφικό καθήκον προς ενημέρωση, δικαιολογεί, καταρχήν αν συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, την τηλεοπτική χρήση αυτών, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δημόσια ζωή δημόσιων προσώπων. Παράνομη δημοσιογραφική έρευνα δεν σημαίνει πάντα και παράνομη δημοσίευση και αντίστροφα, πληροφορίες που αποκτήθηκαν με νόμιμο τρόπο δεν συνεπάγονται υποχρεωτικά και τη νομιμότητα της δημοσίευσής τους.

Δ. Η αρχή της αναγκαιότητας και αναλογικότητας (άρθρο 4 του ν. 2472/1997) επιβάλλει η δημοσιοποίηση των στοιχείων δημοσιογραφικής έρευνας που περιέχουν προσωπικά δεδομένα να καθίσταται απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών πρέπει επίσης, κατά την αρχή της αναλογικότητας, να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου (σε αντιδιαστολή με το έντυπο), που ανέχεται την αναμετάδοση-επανάληψη των πληροφοριών στο μέτρο που αυτή είναι αναγκαία, καθώς και του βαθμού του δημοσίου ενδιαφέροντος που δημιουργείται για το θέμα. Σημειώνεται ότι η συνεχής και επανειλημμένη προβολή των ίδιων προσωπικών δεδομένων, πολλώ μάλλον αν αυτά είναι ευαίσθητα, μπορεί να υπερβαίνει τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού και, παραβιάζοντας τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας, να άγει σε εξευτελισμό και διαπόμπευση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή στην, μέσω της τηλεοπτικής εκπομπής, επιβολή κύρωσης μη προβλεπόμενης και συνεπώς μη ανεκτής από την έννομη τάξη. Η επιτρεπτή, πάντως, χωρίς υπέρβαση των κριτηρίων αυτών επανάληψη της μετάδοσης, καθώς και η τμηματική σε σειρά περισσότερων εκπομπών αποκάλυψη των στοιχείων της έρευνας, στοχεύει και στην αύξηση του ενδιαφέροντος της δημόσιας γνώμης και την πρόκληση εντονότερων αντιδράσεων, προκειμένου να προκύψει η εξυγιαντική παρέμβαση των αρμοδίων οργάνων και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο συγκαλυπτικής υποβάθμισης των καταγγελιών.

Ειδικότερα, η Αρχή αποφάνθηκε:

Α. Σχετικά με τη διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης:

Η δημοσιοποίηση πληροφοριών, που αφορούν σε δημόσια πρόσωπα, όπως είναι αναμφιβόλως οι δικαστές, και ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους είναι νόμιμη (βλ. άρθρο 7 § 2 ζ΄ του ν. 2472/1997, το οποίο κατά μείζονα λόγο αποτελεί νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας και για τα απλά προσωπικά δεδομένα) και υφίσταται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού επί του σκανδάλου ότι δικαστές χρηματίζονται. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στο κύκλωμα που φαίνεται να δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποι του προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, η παράνομη έκδοση ευνοϊκών δικαστικών αποφάσεων κ.ά. Κατά συνέπεια η αποκάλυψη της κρίσης, που διέπει την λειτουργία των θεσμών, καθιστά ανεκτή σε κάθε περίπτωση λόγω του εντόνου δημοσίου ενδιαφέροντος τη δημοσιοποίηση στοιχείων-ντοκουμέντων. Η επανάληψη της προβολής των προβαλλόμενων στοιχείων κρίθηκε ότι δεν παραβιάζει επίσης την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που εξυπηρετεί αποκλειστικά και μόνο τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα, που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων δημοσίων προσώπων. Ειδικά, εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού είναι εντονότερη.

Β. Σχετικά με την προβολή προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων (που δεν εμπλέκονται ούτε κατά τα προβαλλόμενα στοιχεία με τις συγκεκριμένες υποθέσεις):

Η αναφορά μέσω των θεωρουμένων ως ντοκουμέντων στις τηλεοπτικές εκπομπές ευαίσθητων ή μη, προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων, στο μέτρο που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων, αντιβαίνει στο Ν.2472/1997, αποτελώντας επεξεργασία η οποία υπερβαίνει τα από την αρχή της αναλογικότητας επιβαλλόμενα όρια, αφού η ικανοποίηση του σκοπού της ενημέρωσης του κοινού και κατ’ επέκταση η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος δεν απαιτεί την τηλεοπτική προβολή τους. Επιπροσθέτως, αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997 η αναφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να έχει επαρκώς εξετασθεί η συνάφεια των συγκεκριμένων προσώπων με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην εξασφαλίζεται ο σκοπός της επεξεργασίας, ήτοι το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού, αλλά επιπλέον να υφίσταται παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα δεδομένα αυτά για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει, αφενός, να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, και, αφετέρου, να είναι ακριβή (άρθρο 4 του ν. 2472/1997).

Γ. Σχετικά με τη σκανδαλώδη συμπεριφορά ιεραρχών:

Η αυτούσια προβολή στοιχείων που σχετίζονται με σκανδαλώδεις συμπεριφορές μητροπολιτών, ερωτικού ιδίως περιεχομένου, είναι απολύτως δικαιολογημένη λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος για την κρί-

ση στη λειτουργία του θεσμού της Εκκλησίας. Πρόκειται για θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι αφορά δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του ν.2472/1997, καθώς ένας μητροπολίτης μισθοδοτείται από το Κράτος και ασκεί δημόσια εξουσία, προβαίνοντας σε πράξεις δημοσίου χαρακτήρα, η δε συμπεριφορά του υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική, όχι μόνο ως προς τα ζητήματα της δημόσιας διαχείρισης των εκκλησιαστικών πραγμάτων, αλλά και ως προς τα ζητήματα ηθικής φύσεως, στο μέτρο που σχετίζονται αδιαχώριστα με το λειτούργημα και τη δημόσια δράση του. Οι ιδιαίτερες περιστάσεις της ιδιωτικής του ζωής επηρεάζουν προφανώς την άσκηση του λειτουργήματός του, στο μέτρο που παραβιάζουν ευθέως τους ιερούς κανόνες (η ισχύς των οποίω αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα, άρθρο 3). Για τους λόγους αυτούς, κρίθηκε απολύτως αναγκαία και δικαιολογημένη η αυτούσια προβολή των ηχητικών στοιχείων που καλύπτουν πράξεις και εκδηλώσεις μητροπολίτη, οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο και το χρόνο που γίνονται (ακόμα δηλαδή και αν δεν γίνονται σε δημόσιο χώρο), δεν καλύπτονται από την ιδιαίτερη προστασία της προσωπικής ζωής.

Η επανειλημμένη προβολή όμως των ιδίων αποσπασμάτων -ηχητικών στοιχείων σκανδαλώδους (ερωτικής) συμπεριφοράς συνεχώς σε τέσσερις τουλάχιστον εκπομπές, κρίθηκε ότι, πέραν του ότι παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, δεν μπορεί να νοηθεί ότι γίνεται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αλλά υποκρύπτει προσπάθεια πρόκλησης σκανδάλου για άλλο σκοπό πλην εκείνου της δημοσιογραφικής έρευνας και δημοσιογραφικής ενημέρωσης, δηλαδή προεχόντως για το σκοπό της τηλεθέασης, με αποτέλεσμα να προσβάλλεται η αξία του ανθρώπου μέχρις εξευτελισμού και διαπόμπευσης, κυρώσεις άλλωστε που δεν προβλέπονται από την έννομη τάξη και αγνοούν πλήρως το τεκμήριο της αθωότητας. Η επεξεργασία αυτή των προσωπικών δεδομένων κρίθηκε ότι αντίκειται στο ν. 2472/1997.

Έλεγχος της νομιμότητας απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας απευθύνθηκε στην Αρχή γνωστοποιώντας την πρόθεσή του να προβεί σε δημοσιοποίηση των ονομάτων των προσώπων που έχουν κριθεί ανίκανοι για λόγους υγείας και απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση στράτευσης χωρίς να τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία κρίσης από τα αρμόδια όργανα και χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της σχετικής στρατολογικής νομοθεσίας και ζήτησε από την Αρχή να γνωμοδοτήσει εάν η ενέργεια αυτή είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του ν. 2472/1997.

Σκοπός της ενέργειας αυτής ήταν να ενδυναμωθεί μεταξύ των υποχρέων για στράτευση Ελλήνων η πεποίθηση ότι η επιταγή του άρθρου 4 § 6 του Συντάγματος (συμβολή στην άμυνα της Πατρίδας) συνιστά εκδήλωση χρέους εθνικής αλληλεγγύης και να τονισθεί δημόσια ότι κάθε προσπάθεια αποφυγής της στράτευσης θα ελεγχθεί.

Η Αρχή απάντησε ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν προσωπικά δεδομένα, η νόμιμη επεξεργασία των οποίων υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 5 § 2 δ και ε του ν. 2472/1997 που ορίζουν ότι επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, επιτρέπεται όταν είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή (περ. δ) ή όταν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους (περ. ε).

Πέραν αυτού η συγκεκριμένη ενέργεια μπορεί να συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, αφού ακόμη και αν δηλώνεται ότι η δημοσιοποίηση θα αφορά μόνο ονοματεπώνυμα, η ανακοίνωση και μόνο ότι τα συγκεκριμένα πρόσωπα έχουν κριθεί ανίκανοι για λόγους υγείας και απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση στράτευσης χωρίς να τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία, συνιστά στοιχείο που προσδίδει στην πληροφορία για τα πρόσωπα αυτά χαρακτήρα ευαίσθητου δεδομένου και μάλιστα που αφορά τόσο την υγεία όσο και, ενδεχομένως, την ποινική δίωξη, στο μέτρο που τα πρόσωπα αυτά πρόκειται να διωχθούν πειθαρχικά και ποινικά. Στην περίπτωση αυτή, για την επεξεργασία απαιτείται επιπλέον και άδεια της Αρχής, κατά το άρθρο 7 του ν. 2472/1997.

Η Αρχή θεώρησε ότι ο έλεγχος της νομιμότητας απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης συνιστά επεξεργασία που εμπίπτει στο πλαίσιο των προϋποθέσεων τόσο του άρθρου 5 όσο και του άρθρου 7 του ν. 2472/1997. Όμως η δημοσιοποίηση των δεδομένων αυτών με σκοπό τον παραδειγματισμό του κοινωνικού συνόλου υπερβαίνει τον επιδιωκόμενο σκοπό και δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος ούτε είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, καθόσον τόσο η αρμοδιότητα του Υπουργείου όσο και το έννομο συμφέρον του εξαντλείται στη συλλογή όλων των απαραίτητων στοιχείων για τη διευκόλυνση του ελέγχου, την περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων αυτών από τους αρμοδίους υπαλλήλους των αρμοδίων οργάνων και, σε περίπτωση διαπίστωσης παράνομης συμπεριφοράς, την άσκηση πειθαρχικής δίωξης καθώς και την παραπομπή των σχετικών φακέλων στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή για την άσκηση της ποινικής δίωξης.

Αντιθέτως, η δημοσιοποίηση των πιο πάνω στοιχείων είναι αντίθετη με την αρχή της αναλογικότητας, που προβλέπεται από το άρθρο 4 § 2 β του ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία η επεξεργασία δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη με τον επιδιωκόμενο σκοπό, και για τον λόγο αυτό δεν είναι νόμιμη.

Τέλος η Αρχή συνέστησε, εφόσον το Υπουργείο θεωρεί ότι «πρέπει να ενδυναμωθεί μεταξύ των υποχρέων για στράτευση Ελλήνων η πεποίθηση ότι η επιταγή του άρθρου 4 § 6 του Συντάγματος συνιστά εκδήλωση χρέους εθνικής αλληλεγγύης» και «να τονισθεί δημόσια ότι κάθε προσπάθεια αποφυγής της στράτευσης θα ελεγχθεί», ούτως ώστε να εμπεδωθεί το αίσθημα δικαιοσύνης μεταξύ των πολιτών, ότι έχει τη δυνατότητα να προβεί σε ανακοίνωση των διαπιστώσεών του με στατιστικά ή αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων νομιμότητας απαλλαγής από τη στράτευση και των μέτρων που προτίθεται να λάβει στο μέλλον, αλλά χωρίς αναφορά ονομάτων.

Η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από σχετική αίτηση ακυρώσεως που κατέθεσε το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Γενετικά δεδομένα

Ως γενετικά δεδομένα νοούνται οι πληροφορίες που προκύπτουν από την ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DNA) του ατόμου. Τα γενετικά δεδομένα μπορούν να αφορούν την ταυτοποίηση ενός ατόμου, τη διαπίστωση συγγένειας ή τέλος στην υγεία του όταν εξετάζεται η γενετική του προδιάθεση για κάποια ασθένεια ή, σε περίπτωση που πρόκειται για φορέα γενετικής ασθένειας, η πιθανότητα να αποκτήσει το άτομο αυτό απογόνους προσβεβλημένους από την ίδια ασθένεια. Συνήθως μιλάμε για «γενετικές αναλύσεις» όταν η εξέταση γενετικού υλικού αφορά την ταυτοποίηση ενός ατόμου και τη διαπίστωση συγγένειας μεταξύ ορισμένων ατόμων, ενώ ο όρος «γενετικές εξετάσεις» συνδέεται με την εξέταση γενετικού υλικού προς διαπίστωση γενετικών ασθενειών.

Με την εξέλιξη της επιστήμης αναμένεται σημαντική αύξηση των περιπτώσεων όπου θα γίνεται χρήση γενετικών δεδομένων. Γενετικές αναλύσεις χρησιμοποιούνται ήδη για την ταυτοποίηση υπόπτων εγκληματικών πράξεων ή για τη διαπίστωση πατρότητας, ενώ οι γενετικές εξετάσεις μπορούν να γίνουν σημαντικό εργαλείο της ιατρικής επιστήμης για την πρόληψη και θεραπεία ασθενειών, ακόμη όμως και να χρησιμοποιηθούν από τις ασφαλιστικές εταιρίες ή τους εργοδότες για την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας των ασφαλιζομένων ή εργαζομένων.

Η προβληματική της χρήσης της γενετικής στον άνθρωπο, στην οποία ανήκει εννοιολογικά και η επεξεργασία γενετικών δεδομένων, εγείρει διάφορα ηθικοπολιτικά ζητήματα, τα οποία μέχρι στιγμής δεν έχουν αντιμετωπισθεί οριστικώς. Είναι αξιοσημείωτο ότι ήδη έχουν υιοθετηθεί διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα με δεσμευτική ή μη ισχύ και αντικείμενο την προστασία του ανθρώπου σε σχέση με τις εφαρμογές της βιολογίας και της ιατρικής. Ως σημαντικότερα αναφέρουμε τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική που κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον ν. 2619/1998, την Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO του έτους 1997 για την προστασία του ανθρώπινου γονιδιώματος, και του έτους 2003 για τα γενετικά δεδομένα του ανθρώπου, τη Σύσταση (97) 5 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ιατρικών δεδομένων που περιλαμβάνει και ειδικές αναφορές στα γενετικά δεδομένα, τη Γνώμη 18/2003 για τη χρήση γενετικών εξετάσεων της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες, το Έγγραφο Εργασίας για τα γενετικά δεδομένα που εκδόθηκε το 2004 από την Ομάδα εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, το άρθρο 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων, μεταξύ άλλων, λόγω γενετικών χαρακτηριστικών. Επίσης, διάφορα κράτη θεσπίζουν ήδη ειδικές διατάξεις για τη χρήση γενετικών αναλύσεων και εξετάσεων και την προστασία των σχετικών γενετικών δεδομένων. Ο ιταλικός Νόμος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων περιέχει ειδική διάταξη (άρθρο 90) για την προστασία των γενετικών δεδομένων, η Ελβετία έχει ήδη δύο ειδικά νομοθετήματα, αφενός τον Ομοσπονδιακό Νόμο του 2005 σχετικά με τις γενετικές εξετάσεις και αναλύσεις και αφετέρου τον Ομοσπονδιακό Νόμο του 2003 σχετικά με τη χρήση γενετικών αναλύσεων στην ποινική διαδικασία και την αναγνώριση άγνωστων ή εξαφανισμένων ατόμων, και η Γερμανία διαθέτει ειδικές διατάξεις για τη χρήση γενετικών αναλύσεων στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Στο ελληνικό δίκαιο η μόνη ειδική διάταξη για τα γενετικά δεδομένα είναι η διάταξη του άρθρου 200Α του ΚΠοινΔ που αφορά την ανάλυση DNA για το σκοπό της διαπίστωσης του δράστη αξιόποινης πράξης. Πρόκειται για διάταξη που προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 2928/2001 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με την παρ. 3 άρθρ. 42 του ν. 3251/2004. Κατά την κατάρτιση του Σχεδίου Νόμου για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος η Αρχή, με την υπ. αρ. 15/2001 Γνωμοδότησή της κατόπιν σχετικού αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, έθεσε τις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας γενετικών δεδομένων στην ποινική διαδικασία. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι η λήψη βιολογικού δείγματος (αίματος, κλπ) συνιστά βεβαίως παρέμβαση στην προσωπικότητα του ατόμου, τα σχετικά ζητήματα εστιάζονται ωστόσο στην παραγωγή και χρήση των γενετικών πληροφοριών μετά τη λήψη του δείγματος. Στην ποινική διαδικασία η χρήση γενετικών αναλύσεων σύμφωνα με την προαναφερθείσα γνωμοδότηση θα πρέπει να ορίζεται με ειδική διάταξη, να επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων μόνο για ιδιαιτέρως σοβαρά εγκλήματα και μόνο όταν έχουν προκύψει σοβαρές ενδείξεις ενοχής στο πρόσωπο του υπόπτου, η διενέργεια των αναλύσεων να τίθεται υπό δικαστικές εγγυήσεις και να πραγματοποιείται από τρίτο πρόσωπο μη εξαρτώμενο από τις διωκτικές αρχές, να προβλέπεται ο χρόνος τήρησης των βιολογικών δειγμάτων και αποτελεσμάτων των γενετικών αναλύσεων και ο τρόπος καταστροφής τους. Τέλος, τα γενετικά δεδομένα να αφορούν μόνο την ταυτοποίηση του υπόπτου και όχι άλλου είδους πληροφορίες, π.χ. σχετικά με γενετικές ασθένειες. Η Γνωμοδότηση της Αρχής αποτυπώθηκε σε μεγάλο βαθμό στο άρθρο 200[Α] ΚΠοινΔ. Ωστόσο η παράγραφος 3 του άρθρου 200[Α] δεν συμφωνεί με τη Γνωμοδότηση της Αρχής στο μέτρο που σε εξαιρετικές περιπτώσεις με απόφαση του δικαστικού συμβουλίου, ειδικώς αιτιολογημένη, επιτρέπεται η τήρηση των βιολογικών δειγμάτων και αποτελεσμάτων για το σκοπό διαλεύκανσης και άλλων κακουργημάτων από αυτά για τα οποία διενεργήθηκε η αρχική εξέταση. Η διάταξη αυτή παραμένει, ως προς τις προϋποθέσεις, ιδιαιτέρως ασαφής, διότι βασική αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι η συγκεκριμενοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας (εν προκειμένω της τήρησης και περαιτέρω χρήσης των γενετικών δεδομένων). Για τους λόγους αυτούς επισημαίνουμε την ανάγκη επανεξέτασης της σχετικής διάταξης ενόψει και της επικείμενης τροποποίησης του ΚΠοινΔ.

Στον τομέα της προστασίας των δεδομένων των εργαζομένων η Αρχή με την υπ. αρ. 115/2001 Οδηγία της αναφέρεται και στα γενετικά δεδομένα. Σύμφωνα με την Οδηγία αυτή η Αρχή θεωρεί ότι υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς απαγορεύονται απολύτως οι γενετικές εξετάσεις, αφού δεν υπάρχει ειδική και ρητή διάταξη νόμου που να τις προβλέπει. Σε περίπτωση

νομοθετικής ρύθμισης, η Αρχή θεωρεί ότι η διενέργεια γενετικών εξετάσεων μπορεί να επιτραπεί μόνο α) για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και υπό την προϋπόθεση ότι ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερο μέσο, β) να προηγείται ειδική ενημέρωση των εργαζομένων από ιατρό, γ) να διενεργούνται οι εξετάσεις μόνο από δημόσιους φορείς και δ) μόνο κατόπιν άδειας της Αρχής.

Μία σειρά ζητημάτων παραμένουν ωστόσο ανοικτά, γεγονός που οφείλεται τόσο στην εξέλιξη της επιστήμης όσο και στη γενικότερη στάση του δικαίου απέναντι σε καινοφανή ζητήματα. Έτσι, αντικείμενο προβληματισμού -και για την Αρχή-παραμένει εάν είναι δικαιολογημένη ή επιβεβλημένη η διάκριση των γενετικών δεδομένων σε αυτά που αναφέρονται στην ταυτότητα ή συγγένεια κάποιου ατόμου και σε αυτά που αναφέρονται σε γενετικές ασθένειες. Επισημαίνουμε ότι στην πρώτη περίπτωση γίνεται λόγος για γενετικές αναλύσεις ενώ στη δεύτερη για γενετικές εξετάσεις (πβλ. και τις σχετικές Εισηγήσεις της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής). Ο λόγος της διάκρισης συνδέεται με το γεγονός ότι, σύμφωνα με την επιστήμη της γενετικής, οι γενετικοί τόποι και οι αντίστοιχες αναλύσεις που χρησιμοποιούνται για καθεμία από τις δύο βασικές κατηγορίες γενετικών δεδομένων διαφέρουν, π.χ. οι γενετικοί τόποι που εξετάζονται για την ταυτοποίηση ενός ατόμου δεν οδηγούν σε πληροφορίες σχετικά με γενετικές ασθένειες. Από την άποψη του ν. 2472/1997 ο προβληματισμός αυτός συνδέεται με το εάν πρέπει αδιακρίτως να χαρακτηρίζουμε τα γενετικά δεδομένα ως ευαίσθητα, χωρίς περαιτέρω εξειδικεύσεις, ή εάν θα πρέπει να διακρίνουμε με βάση την ειδικότερη κατηγορία των γενετικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση αυτό δεν σημαίνει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα υποχρεούται να επεξεργάζεται τα γενετικά δεδομένα μόνο για τον δηλούμενο σκοπό και τηρώντας αυστηρούς κανόνες ασφάλειας. Σε μία πάντως περίπτωση που είχε ως αντικείμενο τη διενέργεια γενετικών αναλύσεων προς το σκοπό ταυτοποίησης πεσόντων των Ενόπλων Δυνάμεων με λήψη γενετικού δείγματος είτε από συγγενείς -ex post- είτε προληπτικώς, από το ίδιο το άτομο που συμμετέχει σε αποστολές υψηλού κινδύνου, η Αρχή έκρινε προσφάτως (Φεβρουάριος 2006) ότι λόγω των ιδιαίτερων κινδύνων που ενέχει η επεξεργασία γενετικών δεδομένων γενικώς θα πρέπει να αντιμετωπίζεται κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τα ευαίσθητα δεδομένα (αρ. 7 ν. 2472/1997) και βάσει αυτής της σκέψης χορήγησε άδεια στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Στην άδεια περιγράφηκαν λεπτομερώς οι γενετικοί τόποι που πρόκειται να εξετάζονται καθώς και τέθηκαν όροι επεξεργασίας ως προς τους αποδέκτες των αποτελεσμάτων των γενετικών αναλύσεων και το χρονικό διάστημα τήρησης των δειγμάτων.

Ένα άλλο ζήτημα που παραμένει ανοικτό είναι η διενέργεια γενετικών αναλύσεων για τη διαπίστωση της πατρότητας. Σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο η διενέργεια τέτοιων αναλύσεων επιτρέπεται στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας που ορίζει ο ΚΠολΔ. Εκτός αυτής της διαδικασίας παραμένει ανοικτή η αντιμετώπιση επεξεργασιών για τη διαπίστωση της πατρότητας, όπως όταν ιδιωτικά εργαστήρια προσφέρουν αντίστοιχες υπηρεσίες. Αν και ο ν. 2472/1997 προσφέρει γενικά κριτήρια αξιολόγησης και λύσης του σχετικού ζητήματος, η ασφάλεια του δικαίου αλλά και τα γενικότερα ηθικά ζητήματα και οι ενδεχόμενες επιπτώσεις για την οικογενειακή ζωή του τέκνου θα δικαιολογούσαν τη θέσπιση ειδικής νομοθετικής ρύθμισης.

Άλλο ζήτημα που χρήζει περαιτέρω συζήτησης είναι εάν θα ήταν νόμιμη -υπό την προϋπόθεση πάντα ειδικής ρύθμισης- η συλλογή και επεξεργασία γενετικών δεδομένων για την αποτύπωση της κατάστασης της υγείας των ασφαλισμένων και εάν στο πλαίσιο αυτό είναι επιβεβλημένη η διάκριση ανάμεσα στην κοινωνική/υποχρεωτική ασφάλιση και την ιδιωτική ασφάλιση. Τέλος, ένα άλλο ζήτημα αφορά το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στο μέτρο που τα γενετικά δεδομένα μπορούν να αφορούν έναν κύκλο ατόμων όταν αποκαλύπτουν κληρονομικά χαρακτηριστικά. Εν προκειμένω τίθεται το ερώτημα εάν τέτοιου είδους δεδομένα θα θεωρούνται ότι ανήκουν σε όλα τα μέλη της βιολογικής οικογένειας ή μόνο στο άτομο το οποίο εξετάσθηκε.

Ενόψει πάντως της κατοχυρωμένης στο άρθρο 19 του ν. 2472/1997 γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής για κάθε ρύθμιση που αφορά προσωπικά δεδομένα, επισημαίνουμε την ανάγκη για την έγκαιρη συμμετοχή της Αρχής στην επεξεργασία αντίστοιχων νομοθετικών πρωτοβουλιών.

Ο ανωτέρω προβληματισμός για την προστασία των γενετικών δεδομένων αναπτύχθηκε και σε ειδική ημερίδα που συνδιοργάνωσε η Αρχή με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής στις 5 Απριλίου 2005. Οι σχετικές εισηγήσεις πρόκειται να δημοσιευθούν σε ειδικό τόμο.

Βιομετρικές τεχνολογίες και προστασία ιδιωτικότητας

Εισαγωγή

Οι βιομετρικές τεχνολογίες γνωρίζουν μια ιδιαίτερα αυξανόμενη ανάπτυξη και χρήση ως βασικά συστατικά στοιχεία μηχανισμών ή συστημάτων ταυτοποίησης ή επαλήθευσης της ταυτότητας. Ωστόσο, η αυξανόμενη χρήση των βιομετρικών τεχνικών δημιουργεί ανησυχίες σχετικά με την προστασία των βιομετρικών δεδομένων, τα οποία δημιουργούνται και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας.

Οι βιομετρικές τεχνικές διακρίνονται με βάση τα χαρακτηριστικά συμπεριφοράς και φυσιολογίας στα οποία βασίζονται. Για παράδειγμα, υπάρχουν ήδη τεχνικές επαλήθευσης δακτυλικών αποτυπωμάτων, αναγνώρισης της ίριδος, αναγνώρισης προσώπου, επαλήθευσης χειρόγραφων υπογραφών, αναγνώρισης φωνής, ανάλυσης γεωμετρίας χειρός, ανάλυσης του αμφιβληστροειδούς, και πολλές ακόμα. Στη συνέχεια, θα εστιάσουμε στις τρεις πρώτες, αφού αυτές χρησιμοποιούνται ή αποτελούν υποψήφιες τεχνολογίες για χρήση σε πληθώρα εφαρμογών. Ήδη ψηφιακές φωτογραφίες και ψηφιακά αποτυπώματα δύο δακτύλων χρησιμοποιούνται από τις ΗΠΑ για τις θεωρήσεις (visas) που χορηγούν σε αλλοδαπούς που τις επισκέπτονται. Επίσης, η ΕΕ προβλέπει τη χρήση των τεχνολογιών αυτών τόσο για ταξιδιωτικά έγγραφα πολιτών της όσο και για τις άδειες διαμονής και θεωρήσεις αλλοδαπών.

Τεχνικά χαρακτηριστικά

Η αναγνώριση προσώπου βασίζεται στην αξιοποίηση χαρακτηριστικών όπως της σχετικής θέσης των οφθαλμών, της μύτης και του στόματος και των αποστάσεων μεταξύ τους. Πιο πρόσφατα, ορισμένες τεχνικές αναγνώρισης προσώπου βασίζονται στη σύγκριση

των χαρακτηριστικών του προσώπου με ένα σύνολο προκαθορισμένων χαρακτηριστικών.

Η αναγνώριση δακτυλικών αποτυπωμάτων είναι η πιο παλιά και η πλέον γνωστή βιομετρική τεχνολογία, γνώρισε δε αξιοσημείωτη έρευνα και ανάπτυξη, ιδιαίτερα τις τρεις τελευταίες δεκαετίες. Οι περισσότερες σχετικές τεχνικές βασίζονται σε ακριβείς λεπτομέρειες των αποτυπωμάτων, όπως των καταλήξεων των πτυχών (ραβδώσεων), των διακλαδώσεών τους, καθώς και πόρων αυτών.

Η αναγνώριση της ίριδας του οφθαλμού θεωρείται η πιο αποτελεσματική βιομετρική τεχνολογία, επειδή τα χαρακτηριστικά της ίριδας είναι διαφορετικά σε κάθε άτομο. Η πιθανότητα ταύτισης των χαρακτηριστικών σε δύο άτομα εκτιμάται σε 10-52. Η βιομετρική αυτή τεχνολογία βασίζεται στη μοναδικότητα της δομής της ίριδας, η οποία αποτελείται από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως ραβδώσεις, κύκλοι, στεφάνη, κ.ά.

Στον ακόλουθο πίνακα περιέχονται συγκριτικά στοιχεία των τριών αυτών βιομετρικών τεχνολογιών, ως προς τις ιδιότητες της καθολικότητας (το βιομετρικό χαρακτηριστικό υπάρχει σε όλα τα άτομα), της ικανότητας διάκρισης (πόσο διαφοροποιούνται τα άτομα ως προς το βιομετρικό χαρακτηριστικό), διάρκεια (το βιομετρικό χαρακτηριστικό παραμένει αμετάβλητο στο χρόνο), ευκολία συλλογής (ποσοτικά μετρήσιμο), επίδοση (ακρίβεια και ταχύτητα μέτρησης και επεξεργασίας), αποδοχή (υποδηλώνει το βαθμό αποδοχής από τους χρήστες) και δυνατότητα εξαπάτησης (ευρωστία ενάντια σε προσπάθειες παραβίασης).

Βιομετρικός Τύπος	**Δακτυλικό αποτύπωμα**	**Πρόσωπο**	**Ίριδα**
Προβλήματα καθολικότητας	Τραυματισμός, τριβή δακτύλων	Κανένα	Βλάβη Οφθαλμού
Ικανότητα διάκρισης	Υψηλή	Χαμηλή	Υψηλή
Διάρκεια	Υψηλή	Μέση	Υψηλή
Ευκολία Συλλογής	Μέση	Υψηλή	Μέση
Επίδοση	Υψηλή	Χαμηλή	Υψηλή
Αποδοχή	Μέση	Υψηλή	Χαμηλή
Δυνατότητα εξαπάτησης	Χαμηλή	Υψηλή	Χαμηλή

Οι βιομετρικές τεχνολογίες εμφανίζουν δύο ειδών σφάλματα:

- πρώτον, είναι δυνατό βιομετρικά δεδομένα προερχόμενα από δύο διαφορετικά άτομα να φαίνεται ότι προέρχονται από το ίδιο άτομο (εσφαλμένη θετική αναγνώριση) και,
- δεύτερον, είναι δυνατό βιομετρικά δεδομένα προερχόμενα από το ίδιο άτομο σε διαφορετικούς χρόνους να φαίνεται ότι προέρχονται από δύο διαφορετικά άτομα (εσφαλμένη άρνηση).

Τα δύο αυτά είδη σφαλμάτων επηρεάζουν το ένα το άλλο, βελτιώνοντας δηλαδή το ένα επιδεινώνεται το άλλο.

Οι βιομετρικές τεχνολογίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για δύο κατηγορίες εφαρμογών:

- για την επαλήθευση της ταυτότητας ενός ατόμου (σύγκριση 1x1) και
- για την αναγνώριση ενός ατόμου, συγκρίνοντας τα βιομετρικά χαρακτηριστικά του ατόμου αυτού με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά πλήθους ατόμων τα οποία είναι καταχωρημένα σε βάση δεδομένων (σύγκριση 1xN).

Ανάλυση από πλευράς προστασίας προσωπικών δεδομένων

Το άρθρο 2 του Νόμου 2472/1997 ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσοτέρων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση ενός προσώπου με χρήση βιομετρικών μεθόδων ή, αλλιώς, η ψηφιακή απεικόνιση ενός φυσικού χαρακτηριστικού, αποτελούν προσωπικά δεδομένα.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. Επίσης τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. Σε ό,τι αφορά την προστασία της ιδιωτικότητας, στα σημαντικά αξιολογικά κριτήρια των βιομετρικών τεχνικών περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Οι αρχές του σκοπού και της αναλογικότητας,
- Η αρχή του δικαιώματος πρόσβασης (το υποκείμενο να έχει δυνατότητα πρόσβασης) και η αρχή του δικαιώματος ενημέρωσης (προστασία από την προσπέλαση δεδομένων εν αγνοία του υποκειμένου),
- Η αρχή ασφαλείας (μέτρα ενάντια σε παραποίηση, πρόσβαση τρίτων, μερική και όχι συνολική πρόσβαση αρμοδίων, κ.ά.),
- Προστασία ατόμων χωρίς τη δυνατότητα βιομετρικής επαλήθευσης (πχ. άτομα χωρίς δακτύλους),
- Εγγυήσεις στην περίπτωση εσφαλμένης άρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 15 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ για αυτοματοποιημένες αποφάσεις,

• Βιομετρικές τεχνολογίες φιλικές προς την προστασία των δεδομένων.

Ειδικότερα, σχετικά με τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, με ηλεκτρονικό ή μη τρόπο, η Αρχή έχει αποφανθεί ότι η μέθοδος αυτή για την ταυτοποίηση του προσώπου υπερβαίνει καταρχήν τον επιδιωκόμενο σκοπό, όταν, με βάση την αρχή της αναλογικότητας, ο σκοπός αυτός μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα. Δεδομένου μάλιστα ότι η δακτυλοσκόπηση συνδέεται με την υποψία ή τη διάπραξη εγκληματικής πράξης, η γενικευμένη χρήση της για την ταυτοποίηση Ελλήνων πολιτών θίγει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αξία του ανθρώπου.

Σχετικά με τη βιομετρική μέθοδο της ιριδοσκόπησης, η Αρχή είναι ιδιαίτερα επιφυλακτική στη γενικευμένη χρήση της. Με βάση και πάλι την αρχή της αναλογικότητας, η μέθοδος αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται με μεγάλη φειδώ και μόνον όταν τα υπόλοιπα μέσα για την επαλήθευση της ταυτότητας του προσώπου είναι ανεπαρκή.

Αποφάσεις της Αρχής σχετικά με την εφαρμογή βιομετρικών τεχνολογιών:

• Η Αρχή, με την Απόφαση 245/9 της 20.3.2000, είχε επιβάλει τη διακοπή επεξεργασίας δακτυλοσκοπικών δεδομένων για τον έλεγχο εισόδου και εξόδου εργαζομένων σε δημοτικό κτήριο, ως υπερβαίνουσα το σκοπό της επεξεργασίας, υπέρβαση που δεν θεραπεύει η συγκατάθεση των υποκειμένων. Κρίθηκε μάλιστα ότι πρέπει να επιλέγονται ηπιότεροι τρόποι ελέγχου, με την παρατήρηση ότι το συνολικό πρόβλημα συλλογής των πληροφοριών με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα θα αντιμετωπισθεί με γενικούς κανονισμούς που επιφυλάσσεται να εκδώσει η Αρχή μετά από ενδελεχή μελέτη όλων των πτυχών του ζητήματος.

• Με την Απόφαση 9/2003, η Αρχή έκρινε ότι δεν παραβιάζει τα, σύμφωνα με την Οδηγία 115/2001 της Αρχής, δικαιώματα των υποκειμένων (εργαζομένων) η εγκατάσταση βιομετρικού συστήματος (στοιχεία της γεωμετρίας του χεριού) αποκλειστικά για το σκοπό του ελέγχου πρόσβασης εργαζομένων στις κρίσιμες (ενν. ιδιαίτερα ευαίσθητες από πλευράς ασφαλείας των συγκοινωνιών) εγκαταστάσεις του Μετρό.

• Με την Απόφαση 52/2003, η Αρχή έκρινε ως μη νόμιμη τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων δακτυλοσκόπησης και ίριδας του ματιού στο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, στα πλαίσια του πιλοτικού προγράμματος S-Travel, για την επαλήθευση της ταυτότητας των επιβατών που πρόκειται να ταξιδέψουν, επειδή, εξεταζόμενη υπό το πρίσμα των αρχών του σκοπού και της αναγκαιότητας, υπερβαίνει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το εν λόγω πιλοτικό πρόγραμμα σκοπού.

• Με την Απόφαση 39/2004, η Αρχή έκρινε ως νόμιμη την επεξεργασία βιομετρικών στοιχείων ίριδας των οφθαλμών για την επαλήθευση της ταυτότητας των εργαζομένων που έχουν δικαίωμα πρόσβαση στο Κέντρο Επιχειρήσεων του Αερολιμένα, διότι ο σκοπός που επιδιώκεται με τη μέθοδο αυτή είναι κρίσιμης και καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας του Αεροδρομίου και την προστασία των επιβατών και των εργαζομένων, δεδομένου ότι ηπιότερα μέσα επαλήθευσης της ταυτότητας δεν χαρακτηρίζονται από τον ίδιο βαθμό ασφαλείας και αποτελεσματικότητας.

• Με την Απόφαση 59/2005, η Αρχή έκρινε μη νόμιμη την επεξεργασία βιομετρικών στοιχείων για τον έλεγχο πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις, ακόμα και αν αυτό έχει καθαρά ερευνητικό χαρακτήρα, αφού η επίτευξη του ερευνητικού σκοπού μπορεί να πραγματοποιηθεί με άλλα ηπιότερα μέσα, όπως π.χ. δοκιμή του συστήματος σε εργαστηριακές συνθήκες.

Δημόσια ασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων

Η σύγκρουση ανάμεσα στο δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και στο «δικαίωμα στην ασφάλεια» παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όχι μόνο γιατί άπτεται του σκληρού πυρήνα της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων, αλλά και γιατί αγγίζει πια την καθημερινή ζωή του καθενός που καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε μια τεχνολογία που έρχεται να του προσφέρει όλο και πιο σύγχρονα μέσα για την επίτευξη μιας απροσδιόριστης μορφής ασφάλειας και σε έναν ιδιωτικό βίο που ολοένα συρρικνώνεται.

Όλα ανάγονται στην 11η Σεπτεμβρίου 2001. Μετά την ημέρα αυτή ο πλανήτης έχει γίνει μάρτυρας μιας σειράς μέτρων σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο που συντείνουν, στο όνομα της ασφάλειας, σε μια «ελεγχόμενη συρρίκνωση δικαιωμάτων».

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε:

α) τις πρωτοβουλίες των ΗΠΑ για πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα των επιβατών (PNR) που ταξιδεύουν αεροπορικώς προς αυτές καθώς και τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις για ενσωμάτωση βιομετρικών δεδομένων στις θεωρήσεις.

β) τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για ενσωμάτωση βιομετρικών δεδομένων στα ενιαίου τύπου ευρωπαϊκά διαβατήρια και τις θεωρήσεις και για τη δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος πληροφοριών θεωρήσεων (VIS)

γ) το ευρωπαϊκό «Πρόγραμμα της Χάγης» για ελεύθερη ανταλλαγή πληροφοριών των αστυνομικών υπηρεσιών και την αξιοποίηση πληροφοριακών συστημάτων όπως η Schengen, η Europol, η Eurodac, η Eurojust κλπ.

Η ιδιαιτερότητα του θέματος έγκειται στο γεγονός ότι η Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, δεν εφαρμόζεται στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και γενικά του τρίτου πυλώνα. Γι' αυτό η προστασία των προσωπικών δεδομένων στους τομείς αυτούς ρυθμίζεται με ειδικότερο τρόπο στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών-μελών ή αποτελεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο αντικείμενο ειδικότερων διεθνών συμφωνιών, όπως η Συνθήκη Schengen και η Σύμβαση εφαρμογής της, η Σύμβαση της Europol και οι αποφάσεις για τη δημιουργία της Eurodac και της Eurojust, όπου υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία των δεδομένων. Στη χώρα μας ο ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφαρμόζεται και στα αρχεία του τρίτου πυλώνα.

Η Αρχή έχει παρέμβει σε 3 σημαντικές υποθέσεις που άπτονται του τομέα αυτού:

Α. Η υπόθεση του πιλοτικού προγράμματος επεξεργασίας βιομετρικών δεδομένων στον Αερολιμένα Αθηνών «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»

Στην υπόθεση αυτή η Αρχή εκλήθη να αποφανθεί για τη νομιμότητα πιλοτικού προγράμματος, χρημα-

τοδοτούμενου από την ΕΕ, που επρόκειτο να τεθεί σε εφαρμογή από τους αερολιμένες Αθηνών και Μιλάνου και είχε ως αντικείμενο την ταχύτερη διεκπεραίωση της διαδικασίας ελέγχου επιβατών κατά τον έλεγχο εισιτηρίων (check-in) και την επιβίβαση στο αεροσκάφος.

Το σύστημα βασιζόταν στην επεξεργασία των βιομετρικών χαρακτηριστικών ενός δακτύλου και της ίριδας του ματιού, ήταν σε εθελοντική βάση και τα δεδομένα αποθηκεύονται σε έξυπνη κάρτα, την οποία φέρει ο επιβάτης μαζί του, χωρίς να γίνεται αποθήκευση των δεδομένων σε κεντρική βάση, καθιστώντας δηλαδή την επεξεργασία «ήπιας μορφής».

Η Αρχή στην απόφαση αρ. 52/2003 επικαλέστηκε αρχικά την αρχή της αναγκαιότητας (άρθρο 4 § 1 β ν. 2472/1997) και στη συνέχεια έκρινε μη νόμιμη την προτεινόμενη επεξεργασία, γιατί ο σκοπός μπορούσε να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, αυτά «της επίδειξης του διαβατηρίου, σε συνδυασμό με το εισιτήριο και την κάρτα επιβίβασης». Διέβλεψε δηλαδή έναν ιδιαίτερο κίνδυνο στην ιδέα και μόνο της επεξεργασίας βιομετρικών δεδομένων τοποθετούμενη σαφώς αρνητικά απέναντί της, επιλέγοντας μια λύση που έχει περισσότερο συμβολικό και παιδευτικό χαρακτήρα.

Β. Κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής

Σχετικά με την εγκατάσταση του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο οδικό δίκτυο της Αττικής στο πλαίσιο της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων και τη μεταγενέστερη χρήση του για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, η Αρχή εξέδωσε τις υπ΄αριθ. 28/2004, 63/2004 και 58/2005 αποφάσεις, οι οποίες είναι ανηρτημένες στην ιστοσελίδα της: http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis.

Γ. PNR - διαβίβαση προσωπικών δεδομένων επιβατών στις Η.Π.Α

Μετά τη θέση σε ισχύ στις ΗΠΑ της Aviation & Transportation Act 2001, το Γραφείο Προστασίας Τελωνείων και Συνόρων του Υπουργείου Εσωτερικής Ασφαλείας των ΗΠΑ (Department of Homeland Security - Bureau of Customs and Border Protection ‘CBP’) απαιτεί από τις αεροπορικές εταιρείες οι οποίες δρομολογούν πτήσεις προς και από τις ΗΠΑ ή διέρχονται από αυτές να του επιτρέπουν την πρόσβαση στα Μανιφέστα Επιβατών (Passenger Manifests), γνωστά και ως PNR (Passenger Name Record), τα οποία τηρεί κάθε αεροπορική εταιρεία, πριν από την άφιξη κάθε πτήσης στα αεροδρόμια των ΗΠΑ, προκειμένου να διευκολύνεται ο προγενέστερος έλεγχος των επιβατών με σκοπό την ασφάλεια των πτήσεων και την πρόληψη και αντιμετώπιση τυχόν τρομοκρατικών ενεργειών. Η χορήγηση γίνεται ηλεκτρονικά.

Η Ολυμπιακή Αεροπορία υπέβαλε στην Αρχή αίτηση χορήγησης αδείας διαβίβασης προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2472/1997, που ορίζει ότι η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων προς χώρα που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπεται ύστερα από άδεια της Αρχής, η οποία παρέχεται μόνο εάν κριθεί ότι η εν λόγω χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Το άρθρο 25 § 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να αποφανθεί ότι μια τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας λόγω της εσωτερικής της νομοθεσίας ή των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, ώστε να εξασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των προσώπων.

Τον Μάιο 2004, ύστερα από τριετείς διαπραγματεύσεις η Ευρωπαϊκή και η Αμερικανική πλευρά είχαν καταλήξει σε διμερή συμφωνία που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο, βάσει της οποίας η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση που έκρινε ότι για τον συγκεκριμένο σκοπό εξασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.

Ως εκ τούτου η Αρχή με την Απόφαση αρ. 67/2004 δεν είχε πλέον τη διακριτική ευχέρεια να εξετάσει αν υφίστατο ή όχι ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, αλλά εφάρμοζε δεσμία αρμοδιότητα.

Αζήτητη Ηλεκτρονική Επικοινωνία (spam)

Γενικά

Η αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία αποτελεί πλέον δημοφιλή τρόπο προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών και, αντιστοίχως, αυξάνεται ο βαθμός ενόχλησης των αποδεκτών τέτοιων μηνυμάτων. Στην Ελλάδα, ισχύει ακόμη η ρύθμιση του άρθρου 9 του Νόμου 2774/1999, ο οποίος ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία 97/66/ΕΚ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η Οδηγία αυτή αντικαταστάθηκε από την Οδηγία 2002/58/ΕΚ με στόχο να καλύπτει κάθε είδους ηλεκτρονική επικοινωνία, λαμβάνοντας υπόψη τη σύγκλιση των τεχνολογιών, π.χ. των τεχνολογιών ISDN, δορυφορικής επικοινωνίας κλπ. που με διαφορετικά μέσα προσφέρουν όμοιες υπηρεσίες. Η Ελλάδα έχει ήδη εναχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την καθυστέρηση ενσωμάτωσης της εν λόγ Οδηγίας. Η Αρχή, στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας σύμφωνα με το άρθρο 19 ν. 2472/1997, υπέβαλε ήδη το 2004 τις προτάσεις της για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ στην ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή και το 2005 συνέχισε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί των εκάστοτε τροποποιήσεων του Σχεδίου Νόμου, στις οποίες θα αναφερθούμε λεπτομερώς στη συνέχεια.

Καταρχάς, το ισχύον άρθρο 9 αναφέρεται στις «μη ζητηθείσες κλήσεις», οι οποίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τις αυτοματοποιημένες και μη αυτοματοποιημένες κλήσεις. Οι «κλήσεις» περιλαμβάνουν όχι μόνο τις τηλεφωνικές κλήσεις αλλά και τα φαξ, καθώς και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS, MMS). Επειδή, ωστόσο, η Οδηγία 97/66/ΕΚ δεν αναφερόταν ειδικώς στα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ορισμένα κράτη μέλη θεώρησαν ότι π.χ. τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του αντίστοιχου άρθρου της Οδηγίας. Η Αρχή ήδη από το 2001 με την υπ. αριθμ. 19/2001 Απόφασή της δέχθηκε - εφαρμόζοντας το γράμμα του νόμου - ότι και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 9 του ν. 2774/99. Το ζήτημα αποσαφηνίσθηκε με την Οδηγία 2002/58/ΕΚ που πλέον ρητώς αναφέρεται σε όλα τα παραπάνω μέσα αζήτητης επικοινωνίας.

Επιπλέον, η ρύθμιση για την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία αφορά κλήσεις/μηνύματα διαφημιστικού περιεχομένου, όχι μόνο για την απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών, αλλά κάθε είδους. Έτσι στο σκοπό και το γράμμα της ρύθμισης εμπίπτουν

και κλήσεις / μηνύματα για την προώθηση υπηρεσιών και σκοπών φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, σωματείων, ενώσεων κλπ. Έτσι, και η υπ. αριθμ. 19/2001 Απόφαση της Αρχής αφορούσε τη μετάδοση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενός υπερκείμενου συνδέσμου που παρέπεμπε στην ηλεκτρονική εφημερίδα του αποστολέα του μηνύματος. Η άποψη αυτή είναι πλέον κρατούσα, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα κείμενα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της Διεθνούς Συνόδου των Επιτρόπων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων του 2005. Η τελευταία, σε ειδική διακήρυξη, αναφέρει ότι και η πολιτική επικοινωνία οφείλει να συμμορφώνεται με τους κανόνες που ισχύουν για την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία.

Ειδικότερες προϋποθέσεις του άρθρου 9 ν. 2774/99

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 ν. 2774/99 κάθε κλήση, αυτοματοποιημένη ή μη, δηλαδή ανεξάρτητα από το εάν αυτή πραγματοποιείται με ανθρώπινη παρέμβαση, προϋποθέτει την εκ των προτέρων ρητή συγκατάθεση των συνδρομητών. Το σύστημα αυτό είναι γνωστό στη διεθνή ορολογία ως σύστημα «opt in». Αντιθέτως, ως προς τα νομικά πρόσωπα, αποδέκτες τέτοιων κλήσεων, ισχύει, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9, ότι αυτά μέσω του νόμιμου εκπροσώπου τους θα πρέπει να δηλώσουν προηγουμένως ότι δεν επιθυμούν τη λήψη μη ζητηθεισών κλήσεων (σύστημα «opt out»). Η δήλωση αυτή απευθύνεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 9 στο φορέα παροχής δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου ή της διαθέσιμης στο κοινό τηλεπικοινωνιακής υπηρεσίας.

Αντιθέτως, ερμηνευτικά προβλήματα δημιουργεί η παράγραφος 2 του άρθρου 9, σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών κλήσεων για όλους τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις. Η δήλωση απευθύνεται προς τον φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, τον οποίο οφείλει να τηρεί ατελώς. Ωστόσο, οι ειδικοί κατάλογοι των φορέων δεν ενεργοποιήθηκαν ποτέ. Η παράγραφος αυτή συνδυάζει κατά τρόπο αντιφατικό το σύστημα της προηγούμενης ρητής συγκατάθεσης με το σύστημα της μη εναντίωσης χωρίς καμία διάκριση ως προς το είδος της κλήσης, διότι η παράγραφος 1 αναφέρεται «σε οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με ή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση». Η εφαρμογή της είναι σαφώς αναποτελεσματική και περιορίζει την προστασία του αποδέκτη τέτοιων μηνυμάτων ιδίως στην περίπτωση των αυτοματοποιημένων κλήσεων, όπως θεωρούνται τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: είναι πολύ εύκολη η κατάχρηση των ειδικών καταλόγων των φορέων, αφού ο αποστολέας ηλεκτρονικών μηνυμάτων αποκτά με τον τρόπο αυτό έγκυρες ηλεκτρονικές διευθύνσεις χωρίς να προστατεύεται αποτελεσματικά ο αποδέκτης. Τέλος, αντίκειται στην Οδηγία 97/66/ΕΚ, η οποία στο άρθρο 12 παρ. 2 δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιλέξουν το σύστημα «opt out» μόνο ως προς τις μη αυτοματοποιημένες κλήσεις.

Οι ρυθμίσεις του ΣχΝ για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ

Το ΣχΝ που κατέθεσε τον Μάρτιο 2006 το Υπουργείο Δικαιοσύνης στη Βουλή περιλαμβάνει στο άρθρο 11 τις ρυθμίσεις για τη «μη ζητηθείσα επικοινωνία». Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βασίζονται στις προτάσεις της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής που είχε συσταθεί για την ενσωμάτωση της εν λόγω Οδηγίας. Οι ρυθμίσεις διαφοροποιούνται ως προς το ισχύον άρθρο 9 ν. 2774/99 σε δύο κυρίως σημεία. Πρώτον, εισάγεται εξαίρεση από το σύστημα της προηγούμενης ρητής συγκατάθεσης όσον αφορά την προώθηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προϊόντων ή υπηρεσιών, εφόσον ο αποστολέας είχε αποκτήσει νομίμως τα στοιχεία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αποδέκτη στο πλαίσιο προηγούμενης πώλησης ή άλλης συναλλαγής και το μήνυμα αφορά την προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή εν γένει την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών και ο αποδέκτης έχει τη δυνατότητα να αντιτάσσεται με εύκολο τρόπο και δωρεάν με κάθε μήνυμα στην αποστολή αζήτητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων και δεν είχε διαφωνήσει αρχικώς με την αποστολή τέτοιων μηνυμάτων. Επίσης, ως προς την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχουν σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, ορίζεται ότι θα πρέπει να αναφέρεται ευδιάκριτα και σαφώς η ταυτότητα του αποστολέα ή του προσώπου προς όφελος του οποίου αποστέλλεται το μήνυμα, καθώς επίσης και η διεύθυνση στην οποία ο αποδέκτης του μηνύματος μπορεί να ζητά τον τερματισμό της επικοινωνίας. Δεύτερον, επεκτείνεται η εφαρμογή των ίδιων ρυθμίσεων και στα νομικά πρόσωπα.

Η Αρχή υπέβαλε εγκαίρως στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή πλήρη πρόταση για τη ρύθμιση της αζήτητης επικοινωνίας – όπως βέβαια και για τα υπόλοιπα θέματα της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ. Επεσήμανε ότι στα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οφείλουν να αναφέρονται και τα μηνύματα μέσω κινητών τηλεφώνου (SMS, MMS), σύμφωνα και με τη Γνώμη 5/2004 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «για τις μη ζητηθείσες επικοινωνίες με σκοπό την προώθηση σύμφωνα με το άρθρο 13 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ». Το σημείο αυτό ενσωματώθηκε στο Σχέδιο της Αιτιολογικής Έκθεσης του ΣχΝ.

Αντιθέτως, δεν ενσωματώθηκαν τα εξής σημεία:

Πρώτον, ως προς τον όρο της «άμεσης εμπορικής προώθησης» που αναφέρεται στο άρθρο 11 του ΣχΝ αυτός θα έπρεπε να αντικατασταθεί με τον όρο «άμεση προώθηση». Η Οδηγία στο άρθρο 13 στις εκδόσεις των άλλων εθνικών γλωσσών αναφέρεται στην απευθείας προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών (direct marketing) και όχι μόνο στην απευθείας «εμπορική» προώθηση, όρος στενότερος που χρησιμοποιεί εσφαλμένως η ελληνική έκδοση της Οδηγίας. Η απευθείας προώθηση καλύπτει και την επικοινωνία που γίνεται από σωματεία, ιδρύματα κλπ που δεν έχουν εμπορικό σκοπό. Εξάλλου, και το άρθρο 13 παρ. 3 του ν. 2472/1997 αναφέρεται στην προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών χωρίς τον περιορισμό σε αυτήν που γίνεται για εμπορικό σκοπό. Το σημείο αυτό είναι σημαντικό και επισημαίνεται στην προαναφερθείσα Γνώμη 5/2004 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ενώ επιβεβαιώνεται και στην πρόσφατη διακήρυξη της Διεθνούς Συνόδου των Επιτρόπων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων του 2005 για την πολιτική επικοινωνία. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται βέβαια στην παράγραφο 1 του ΣχΝ όπου περιλαμβάνονται και «κάθε είδους διαφημιστικοί σκοποί», στην παράγραφο 3 του ΣχΝ όπου

χρησιμοποιείται ο όρος της «άμεσης προώθησης», δεν καλύπτεται όμως στην παράγραφο 4 του ΣχΝ σχετικά με τις επιπλέον υποχρεώσεις του αποστολέα να εμφανίζεται η ταυτότητά του και να χρησιμοποιεί έγκυρη διεύθυνση για την άσκηση του δικαιώματος εναντίωσης, όπου χρησιμοποιείται ο όρος της «άμεσης εμπορικής επικοινωνίας». Η χρήση διαφορετικών όρων δημιουργεί σύγχυση σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη - φορείς των αντίστοιχων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων - και δημιουργεί πρόβλημα εφαρμογής της αντίστοιχης διάταξης. Η Αρχή κρίνει ότι η σχετική ρύθμιση θα πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε είδους άμεση προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών εφαρμόζοντας μια σύμφωνη με την Οδηγία ερμηνεία, υποχρέωση που άλλωστε θεμελιώνεται στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Δεύτερον, η Αρχή πρότεινε την τροποποίηση της ισχύουσας ρύθμισης της παραγράφου 2 του άρθρου 9 ν. 2774/99 για τους λόγους που αναφέρονται παραπάνω (σημείο 2). Επεσήμανε ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, η εφαρμογή του συστήματος της μη εναντίωσης (opt-out) μπορεί να ισχύσει κατ' επιλογή των κρατών μελών μόνο στην περίπτωση των μη αυτοματοποιημένων κλήσεων, δηλαδή των τηλεφωνικών κλήσεων όπου ο καλών είναι άνθρωπος και όχι αυτόματο σύστημα. Ωστόσο, η επισήμανση αυτή δεν ελήφθη υπόψη και στην παράγραφο 2 του ΣχΝ επαναλαμβάνεται η ισχύουσα ρύθμιση. Η Αρχή, και από τη θέση αυτή, εφιστά την προσοχή του νομοθέτη ως προς την ανάγκη τροποποίησης της εν λόγω ρύθμισης. Σε περίπτωση που η σημερινή διατύπωση του άρθρου 11 παρ. 2 ΣχΝ παραμείνει ως έχει η Αρχή θεωρεί ότι, βάσει μίας σύμφωνης με την Οδηγία ερμηνείας, η παράγραφος 2 θα μπορούσε να εφαρμοσθεί μόνο ως προς τις μη αυτοματοποιημένες τηλεφωνικές κλήσεις.

Επιπλέον, προβλήματα προκαλεί η αναφορά στους ειδικούς καταλόγους που οφείλει να τηρεί ο φορέας παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ παράλληλα το Σχέδιο Αιτιολογικής Έκθεσης αναφέρει ότι ισχύει το μητρώο του άρθρου 13 του ν. 2472/1997. Η παράλληλη ισχύς του μητρώου του άρθρου 13 του ν. 2472/1997 με τους ειδικούς καταλόγους των φορέων παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι αναποτελεσματική, διότι δεν εξασφαλίζεται ο συγχρονισμός των δύο μητρώων και δημιουργείται υποχρέωση των αποστολέων να συμβουλεύονται περισσότερα του ενός μητρώα. Επιπλέον, δεν έγινε πρόβλεψη στο ΣχΝ της χρονικής ισχύος της εγγραφής στους ειδικούς καταλόγους ως προς τις πραγματοποιούμενες κλήσεις. Για παράδειγμα θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι οι πραγματοποιούμενες κλήσεις δεν μπορούν να βασίζονται σε εγγραφές παλαιότερες των 28 ημερών από την πραγματοποίηση της κλήσης, έτσι ώστε ο φορέας της υποχρέωσης να μπορεί να σχεδιάσει με ασφάλεια τις διαφημιστικές του ενέργειες. Όσον αφορά τη σχέση των ειδικών καταλόγων που προβλέπονται στο ισχύον άρθρο 9 παρ. 2 ν. 2774/99 και στο άρθρο 11 παρ. 2 ΣχΝ με το μητρώο του άρθρου 13 ν. 2472/1997, η Αρχή θεωρεί ότι, εφόσον ενεργοποιηθούν οι ειδικοί κατάλογοι, η ρύθμιση αυτή υπερισχύει ως ειδικότερη του μητρώου του άρθρου 13 του ν. 2472/1997. Τέλος, το Σχέδιο Αιτιολογικής Έκθεσης αναφέρει ότι ειδικούς καταλόγους οφείλουν να τηρούν και οι φορείς παροχής υπηρεσιών που αναλαμβάνουν δραστηριότητες μη ζητηθείσας εμπορικής επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η αναφορά αυτή ενδέχεται να δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα και προτείνουμε την απάλειψή της. Η μόνη δυνατή ερμηνευτική προσέγγιση είναι η προφανής υποχρέωση των συγκεκριμένων ατόμων να τηρούν κατάλογο με τα στοιχεία των αποδεκτών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εναντιώνονται στην αποστολή αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ και την αντίστοιχη ρύθμιση της παραγράφου 3 του άρθρου 11 ΣχΝ. Αντιθέτως, η Αρχή είχε προτείνει - σε περίπτωση που ο νομοθέτης προβλέψει το σύστημα της εναντίωσης «opt-out» στις μη αυτοματοποιημένες τηλεφωνικές κλήσεις - η δήλωση αυτή να απευθύνεται και προς το πρόσωπο που πραγματοποιεί την επικοινωνία, παράλληλα με την ισχύ των ειδικών καταλόγων, έτσι ώστε ο αποδέκτης να έχει τη δυνατότητα να επιλέξει την πιο συμφέρουσα για αυτόν λύση.

Δράσεις της Αρχής για την καταπολέμηση της αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (spam)

Η Αρχή λαμβάνει ολοένα αυξανόμενο αριθμό σχετικών καταγγελιών και ερωτημάτων που αφορούν τη λήψη μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συμπεριλαμβανομένων των μηνυμάτων μέσω κινητών τηλεφώνων (SMS). Η Αρχή συμμετέχει ως αρμόδιος εθνικός φορέας στην Ομάδα Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση του spam (CNSA). Η Ομάδα εργασίας υιοθέτησε κείμενο συνεργασίας των αρμόδιων Αρχών της Ε.Ε. για την καταπολέμηση του spam, όπου ο όρος αναφέρεται μόνο σε μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διαφημιστικού μόνο περιεχομένου. Η συνεργασία των αρμόδιων αρχών αφορά προσφυγές διασυνοριακού χαρακτήρα, δηλαδή ο αποστολέας του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου φαίνεται να προέρχεται από άλλο κράτος μέλος. Το πνεύμα του κειμένου συνεργασίας είναι ότι η Αρχή που λαμβάνει την καταγγελία εξετάζει εάν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της προσφυγής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και σε περίπτωση που διαπιστώσει από την έρευνα που κάνει ότι ο αποστολέας προέρχεται από άλλο κράτος μέλος διαβιβάζει την προσφυγή μαζί με όλα τα έγγραφα του φακέλου στην Αρχή όπου έχει την κατοικία/έδρα του ο αποστολέας. Το κείμενο συνεργασίας δεν ρυθμίζει τις ουσιαστικές προϋποθέσεις προστασίας του προσφεύγοντος, αλλά τη διαδικασία της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων Αρχών, όπως τα στοιχεία που διαβιβάζονται, τις εκατέρωθεν υποχρεώσεις των Αρχών καθώς και την υποχρέωση λήψης της συγκατάθεσης του προσφεύγοντος ή προηγούμενης ενημέρωσής του - ανάλογα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου - για τη διαβίβαση των στοιχείων του σε Αρχή άλλου κράτους μέλους. Μια βασική αρχή είναι ότι η Αρχή που λαμβάνει αλλοδαπή προσφυγή θα την εξετάσει βάσει της αρχής της μη διάκρισης των αλλοδαπών ευρωπαίων πολιτών, με άλλα λόγια βάσει των ίδιων κριτηρίων που εφαρμόζει και στους πολίτες της χώρας της. Το κείμενο συνεργασίας δεν καθιερώνει αξίωση ειδικής μεταχείρισης καταγγελιών που αποστέλλει άλλη Αρχή σε σχέση με τις προσφυγές που υποβάλλονται στην Αρχή από κατοίκους της χώρας της. Επίσης, σημαίνει ότι εάν η Αρχή ενός κράτους μέλους εφαρμόζει επιλεκτική πολιτική κατά την εξέταση των προσφυγών, την

ίδια αυτή πολιτική θα ακολουθήσει και ως προς την αλλοδαπή καταγγελία. Σε κάθε, όμως, περίπτωση, έχει υποχρέωση ενημέρωσης της Αρχής που απέστειλε την καταγγελία, ως προς τις ενέργειες που έγιναν ή ως προς την απόφαση να μην ασχοληθεί με την καταγγελία και τους λόγους για την απόφαση αυτή.

Η Ομάδα Εργασίας διαπίστωσε, επίσης, ότι για την καταπολέμηση του spam είναι σημαντική η συνεργασία των παρόχων υπηρεσιών Διαδικτύου (ΠΥΔ). Έτσι, διάφορες Αρχές επιχειρούν την προσέγγιση των ΠΥΔ με στόχο την ενιαία αντιμετώπιση του φαινομένου. Στη Γερμανία, δημιουργήθηκε, με πρωτοβουλία των παρόχων, ομάδα καταπολέμησης του spam, η οποία έχει εκδώσει ήδη ένα Λευκό Βιβλίο που αναφέρει συγκεκριμένα μέτρα που μπορούν να λαμβάνουν οι πάροχοι για την καταπολέμηση του spam, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων. Επίσης, αντιστοίχως, στην Αυστρία οι πάροχοι έχουν ήδη υιοθετήσει σχετικό κώδικα δεοντολογίας.

Η Αρχή ήδη από το 2004 έχει συστήσει μία Ομάδα Εργασίας στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι παρόχων υπηρεσιών Διαδικτύου (ΠΥΔ) του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα της χώρας με σκοπό την καταπολέμηση του spam. Στο πλαίσιο της Ομάδας, διαπιστώθηκε η κοινή βούληση για τον περιορισμό του spam που επηρεάζει αρνητικά τους αποδέκτες των μηνυμάτων, αλλά και τα συστήματα των παρόχων. Η Ομάδα, με πρωτοβουλία της Αρχής, συζήτησε την υιοθέτηση κώδικα δεοντολογίας των παρόχων για την καταπολέμηση του spam. Στο σημείο αυτό δεν επιτεύχθηκε ακόμη συναίνεση ως προς τα ειδικότερα τεχνικά μέτρα που θα πρέπει να εφαρμόζονται από τους ΠΥΔ. Η Αρχή θεωρεί ότι ένας κώδικας δεοντολογίας για να είναι αποτελεσματικός και να δικαιολογεί τη δημιουργία έμπιστου δικτύου μεταξύ των παρόχων που υιοθετούν τον κώδικα θα πρέπει να περιέχει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και στο μέτρο που δεν επιτευχθεί η υιοθέτηση ενός κώδικα δεοντολογίας ενδεχομένως να προβεί σε αντίστοιχες συστάσεις προς τους ΠΥΔ. Τα μέτρα που προτείνονται στον κώδικα δεοντολογίας διακρίνονται στις εξής ενότητες: α) μέτρα γενικής πολιτικής και ενημέρωσης πελατών, β) μέτρα κατά του εξερχόμενου spam, γ) μέτρα κατά του εισερχόμενου spam, δ) μέτρα συνεργασίας των ΠΥΔ. Στα μέτρα γενικής πολιτικής και ενημέρωσης των πελατών / συνδρομητών περιλαμβάνονται ιδίως η ύπαρξη συγκεκριμένης πολιτικής των ΠΥΔ για την καταπολέμηση του spam (π.χ. εγκατάσταση φίλτρων κατά του spam, διάθεση κατάλληλου λογισμικού φιλτραρίσματος στους συνδρομητές τους, υποστήριξη στην εγκατάσταση των φίλτρων), για την οποία θα πρέπει να ενημερώνουν τους συνδρομητές τους καθώς και η δημιουργία συγκεκριμένης ηλεκτρονικής διεύθυνσης όπου οι συνδρομητές μπορούν να απευθύνονται σε περίπτωση προβλημάτων, καταγγελιών ή ερωτημάτων. Στα μέτρα κατά του εξερχόμενου spam περιλαμβάνεται καταρχάς η προσαρμογή των συμβάσεων των ΠΥΔ με τους συνδρομητές τους, έτσι ώστε να αποτελεί παράβαση συμβατικής υποχρέωσης η αποστολή spam και να αποσαφηνίζονται οι εκατέρωθεν υποχρεώσεις και δικαιώματα, ιδίως το δικαίωμα των ΠΥΔ να διακόπτουν την παροχή των υπηρεσιών τους ή και να καταγγέλλουν τη σύμβαση. Τα υπόλοιπα μέτρα κατά του εξερχόμενου spam είναι κυρίως τεχνικά, όπως η ρύθμιση των συστημάτων των ΠΥΔ, ώστε να παρεμποδίζεται η μη εξουσιοδοτημένη αναμετάδοση των μηνυμάτων, η χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, πρωτοκόλλων που απαιτούν την αυθεντικοποίηση του αποστολέα ή του ΠΥΔ του αποστολέα (SMTP-AUTH), ο περιορισμός υπό προϋποθέσεις των εξερχόμενων μηνυμάτων ανά μονάδα χρόνου, ο περιορισμός της θύρας 25 των συστημάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.ά. Τα μέτρα κατά του εισερχόμενου spam αναφέρονται κυρίως σε μηχανισμούς φιλτραρίσματος του εξυπηρετητή του ΠΥΔ και των ατομικών ηλεκτρονικών γραμματοκιβωτίων των συνδρομητών. Ένας γνωστός τρόπος φιλτραρίσματος των εισερχόμενων μηνυμάτων σε επίπεδο εξυπηρετητή είναι η χρήση μαύρων λιστών (Realtime Blackhole Lists) όπου καταχωρίζονται ηλεκτρονικές διευθύνσεις εξυπηρετητών μέσω των οποίων αποδεδειγμένα αποστέλλεται spam. Ως προς τα φίλτρα που επιτρέπουν την ανάλυση του περιεχομένου των μηνυμάτων που αποστέλλονται στα ατομικά ηλεκτρονικά γραμματοκιβώτια, επισημάνθηκε η ανάγκη προηγούμενης ενημέρωσης και ενδεχομένως συγκατάθεσης των συνδρομητών, έτσι ώστε να μην παρακωλύεται η ελεύθερη επικοινωνία. Αντιθέτως, η χρήση τέτοιων αυτόματων μηχανισμών φιλτραρίσματος δεν προσκρούσει στις διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι ο διαχωρισμός των μηνυμάτων είναι αυτοματοποιημένος χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και δεν γίνεται περαιτέρω επεξεργασία των μηνυμάτων. Τέλος, στα μέτρα συνεργασίας μεταξύ των ΠΥΔ περιλαμβάνονται κυρίως οι διαδικασίες για την κοινή αντιμετώπιση του φαινομένου, όπως η δημιουργία κοινής μαύρης λίστας χρηστών που αποδεδειγμένα αποστέλλουν spam, η δημιουργία λευκής λίστας χρηστών που αποστέλλουν νομίμως μεγάλο αριθμό μηνυμάτων καθώς και η θέσπιση διαδικασίας για την ενημέρωση των ΠΥΔ και την εκ μέρους τους άμεση αντιμετώπιση σοβαρών περιστατικών spam.

Τέλος, η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση προσφυγών με αντικείμενο το spam εκ μέρους των αρμόδιων αρχών απαιτεί σημαντική επένδυση σε υλικοτεχνική υποδομή, όπως εργαλεία ανάλυσης ψηφιακών πειστηρίων και εργαλείων διάτρησης δικτύων, δημιουργίας κινητής μονάδας ελέγχων, καθώς και επένδυση σε αναγκαίο και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Η Αρχή, προς το σκοπό αυτό και γενικώς για την ενίσχυση του ελεγκτικού της έργου, προωθεί την έγκριση ειδικού έργου από τη Διαχειριστική Αρχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Δ. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 2472/1997 απαιτείται άδεια της Αρχής για τη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σχετικού αρχείου. Το άρθρο 8 καθιερώνει σύστημα προηγούμενης άδειας της Αρχής σε περιπτώσεις διασύνδεσης αρχείων, όταν ένα από τα αρχεία που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ευαίσθητα δεδομένα ή αν η διασύνδεση έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη ευαίσθητων δεδομένων ή αν, για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού. Ακόμα, το άρθρο 9 που ρυθμίζει τη διασυνοριακή ροή προσωπικών δεδομένων προβλέπει προηγούμενη άδεια της Αρχής για τη δια-

βίβαση δεδομένων σε χώρες που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης αδειών για τη λειτουργία αρχείων που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα, η Αρχή ολοκλήρωσε τον έλεγχο του μεγαλύτερου όγκου των αιτήσεων από οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και προχώρησε, με βάση ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, στην κατά προτεραιότητα υποβολή τους στην ολομέλειά της.

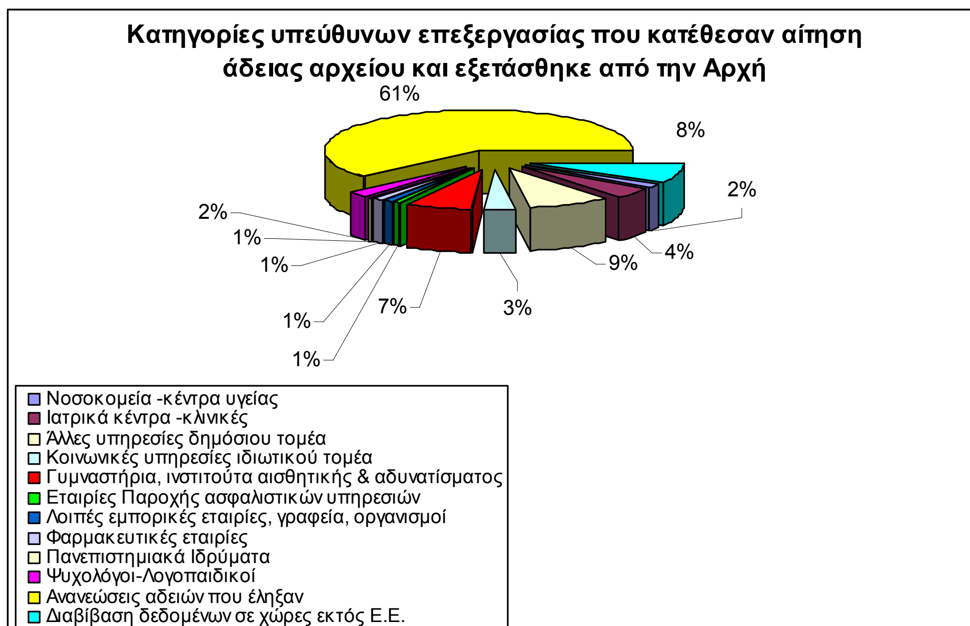
Η επιτροπή, που συστήθηκε τον Ιούνιο του 2000, εξέτασε για το έτος 2005, 55 αιτήσεις χορήγησης αδειών λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα και 15 αιτήσεις χορήγησης άδειας διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ Από τις αιτήσεις αυτές 66 κατέληξαν στη χορήγηση άδειας, ενώ 4 από αυτές εκκρεμούν είτε γιατί δόθηκε εντολή ελέγχου είτε γιατί ζητήθηκαν περισσότερες διευκρινίσεις από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Επιπλέον, ενεργοποιήθηκε διαδικασία ελέγχου των αδειών που εκδόθηκαν κατά την διάρκεια της προηγούμενης τριετίας (2002-2005).

Στο πλαίσιο αυτό, ζητήθηκε από τους υπεύθυνους επεξεργασίας να ενημερώσουν την Αρχή σχετικά με τις ενέργειες συμμόρφωσής τους με τους όρους των αδειών που κατέχουν. Επιπλέον, η Αρχή δέχθηκε και αιτήσεις για ανανεώσεις των αδειών που έληξαν κατά την διάρκεια του 2005 και εκδόθηκαν κατά την διάρκεια του έτους 2002. Υποβλήθηκαν 108 αιτήσεις ανανέωσης αδειών από τις οποίες όλες βρέθηκαν ότι πληρούν τους όρους ανανέωσής τους. Οι αιτήσεις για λήψη άδειας κατηγοριοποιήθηκαν σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορία	**Πλήθος**
Νοσοκομεία –κέντρα υγείας	3
Ιατρικά κέντρα –κλινικές	7
Άλλες υπηρεσίες δημόσιου τομέα	15
Κοινωνικές υπηρεσίες ιδιωτικού τομέα	6
Γυμναστήρια, ινστιτούτα αισθητικής & αδυνατίσματος	12
Εταιρίες Παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών	1
Λοιπές εμπορικές εταιρίες, γραφεία, οργανισμοί	2
Φαρμακευτικές εταιρίες	2
Πανεπιστημιακά Ιδρύματα	1
Ψυχολόγοι-Λογοπαιδικοί	3
Ανανεώσεις αδειών που έληξαν	108
Διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ	14
Σύνολο	**174**

Αριθμός αιτήσεων αδειών που εκδόθηκαν από την Αρχή το έτος 2005

Η ακόλουθη γραφική παράσταση απεικονίζει τα παραπάνω στοιχεία σε διαγραμματική μορφή.

Η επιτροπή εξέτασε τις παραπάνω αιτήσεις χορήγησης άδειας και εξέδωσε άδειες λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα θέτοντας παράλληλα όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων, ενώ απηύθυνε υποδείξεις και συστάσεις προς τους υπευθύνους σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας. Ο όροι αυτοί υπαγορεύουν ότι μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας θα πρέπει:

Α) να εφαρμοσθούν τα αντίμετρα ασφάλειας που περιγράφονται στο βασικό σχέδιο ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής ασφάλειας που προτείνει η Αρχή.

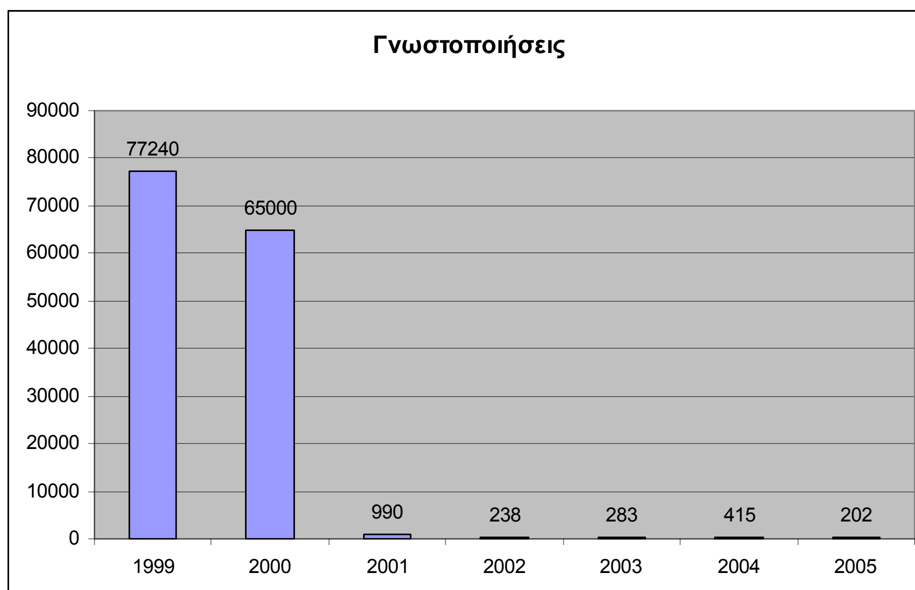
Β) να υποβληθεί στην Αρχή κείμενο κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Επίσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει α) να τηρεί απαρέγκλιτα τα μέτρα ασφάλειας και β) να χρησιμοποιεί για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας προσωπικό που να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 παρ. 2 του Νόμου 2472/1997. Τέλος, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους παραπάνω όρους η άδεια ανακαλείται. Οι περισσότερες άδειες που χορηγήθηκαν έχουν τριετή διάρκεια.

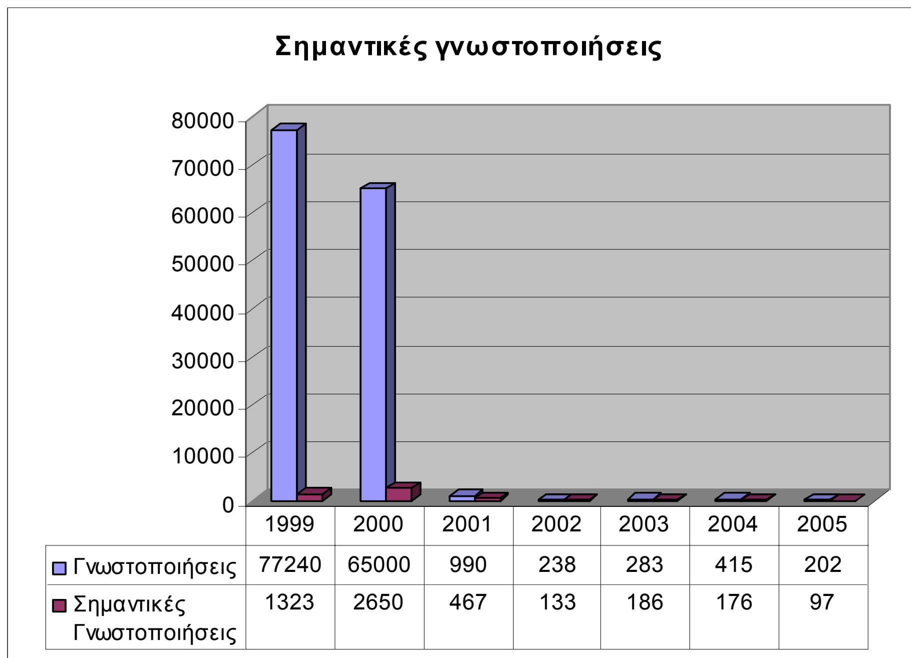
Ε. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΡΧΕΙΩΝ

Το άρθρο 6 του Ν.2472/1997 αναφέρεται στη συνεχή υποχρέωση των υπεύθυνων επεξεργασίας για γνωστοποίηση των αρχείων τους. Κατά το έτος 2005 κατατέθηκαν στην Αρχή διακόσιες δύο (202), πλήθος μικρότερο από αυτό του 2004. Επιπλέον, υποβλήθηκαν 13 τροποποιητικές γνωστοποιήσεις.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται αυτή η μεταβολή του πλήθους των γνωστοποιήσεων που υπεβλήθησαν στην Αρχή κατά τα έτη 1999-2005:

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθεται επιπρόσθετα, για κάθε έτος, και το ποσοστό των γνωστοποιήσεων που χαρακτηρίζονται ως σημαντικές από την οπτική της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Παρατηρούμε σημαντική αύξηση του ποσοστού των σημαντικών γνωστοποιήσεων, το οποίο οφείλεται, σε μεγάλο μέρος, στην απαλλαγή από την υποχρέωση γνωστοποίησης διαφόρων κατηγοριών αρχείων. Το ποσοστό των σημαντικών γνωστοποιήσεων του έτους 2001 ανέρχεται σε 47,17% επί του συνόλου των γνωστοποιήσεων, του έτους 2002 στο 55,88 %, του έτους 2003 στο 65,75%, του έτους 2004 στο 42,5 % και του έτους 2005 στο 48%.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Γνωστοποιήσεις	77240	65000	990	238	283	415	202
Σημαντικές Γνωστοποιήσεις	1323	2650	467	133	186	176	97

Οι σημαντικές γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αιτήσεων για τη χορήγηση αδείας μπορούν να κατηγοριοποιηθούν, σύμφωνα με τον τομέα εφαρμογής, όπως κατωτέρω.

Κατηγορία	**Αριθμός**
Ασφαλιστικές εταιρείες	2
Δημόσιο, Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας	26
Διαγνωστικά κέντρα, Κλινικές, Νοσοκομεία	12
Εταιρείες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, Internet Service Providers, Ηλεκτρονικού Εμπορίου	5
Εταιρείες προώθησης πωλήσεων, διαφημιστικές, εταιρείες παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων	7
Κέντρα Ερευνών	3
Σύμβουλοι Επιχειρήσεων	4
Τράπεζες, Χρηματοοικονομικοί Οργανισμοί, ΕΛΔΕ	24
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	1
Φαρμακευτικές εταιρείες	6
Οργανισμοί παροχής κοινωνικών υπηρεσιών	7
Κλειστά κυκλώματα	105
Σύνολο	**202**

Διαγραμματικά, τα παραπάνω στοιχεία είναι ως εξής:

Στους σημαντικούς υπεύθυνους επεξεργασίας που προέβησαν σε γνωστοποίηση κατά το 2005 συγκαταλέγονται και οι ακόλουθοι: το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος, ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού και το Εθνικό Συμβούλιο Αντιμετώπισης Ντόπινγκ.

Ανταποκρινόμενοι στην Οδηγία 1122/26.9.2000 της Αρχής, 105 υπεύθυνοι επεξεργασίας γνωστοποίησαν, κατά το έτος 2005, την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης. Η Αρχή έχει λάβει σειρά από γνωστοποιήσεις κλειστών κυκλωμάτων, η οποία αναλύεται στον παρακάτω πίνακα. Κάποιες από αυτές ενέχουν και θέση άδειας. Η Οδηγία 1122/26-9-2000 προβλέπει την χορήγηση αδειών κλειστού κυκλώματος είτε για την παράταση του χρόνου τήρησης των δεδομένων για παραπάνω από 15 ημέρες είτε για την τήρηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας. Το 2005 η Αρχή εξέδωσε τις πρώτες άδειες που αφορούσαν στη λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων.

Τα παραπάνω απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Έτος	Πλήθος γνωστοποιήσεων κλειστών κυκλωμάτων	Αιτήσεις για άδεια (χρόνος τήρησης)	Άδειες που εκδόθηκαν	Αιτήσεις για άδεια (ευαίσθητα δεδομένα)
2001	38	2	-	1
2002	21	2	-	1
2003	21	3	-	-
2004	60	1	1	2
2005	105	3	3	6

Πλήθος γνωστοποιήσεων και αδειών κλειστών κυκλωμάτων κατ' έτος.

Ο δικτυακός τόπος της Αρχής (http://www.dpa.gr) αποτέλεσε και για το 2005 σημαντική πηγή διάδοσης των εντύπων γνωστοποιήσεων.

ΣΤ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην εποχή της αλματώδους ανάπτυξης των επιστημών και της τεχνολογίας η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ενυπάρχει σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής ενός προσώπου και συγκεκριμένα κατά την άσκηση της εργασίας του, τις συναλλαγές του με δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, τις οικονομικές του συναλλαγές, την φροντίδα της υγείας του και τέλος, τις δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο του.

Όλοι μας αποκαλύπτουμε καθημερινά πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπό μας σε ένα πλήθος οργανισμών, όπως: υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών υγείας, οικονομικές υπηρεσίες, δήμοι, ασφαλιστικοί οργανισμοί, τράπεζες, τηλεπικοινωνιακές εταιρείες, καταστήματα, γυμναστήρια και στο Internet όταν επισκεπτόμαστε διάφορες ιστοσελίδες. Οι δυνατότητες της σύγχρονης πληροφορικής καθιστούν ιδιαίτερα εύκολη την αξιοποίηση των προσωπικών αυτών πληροφοριών με πολλούς, διαφορετικούς τρόπους προς όφελος του εκάστοτε οργανισμού.

Στην κοινωνία αυτή της πληροφορίας, μας δίνεται η δυνατότητα αλλά και η υποχρέωση να προστατεύσουμε και να ενδυναμώσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα και ειδικότερα το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα της προστασίας της ιδιωτικότητας, με την παροχή συμβουλών σε αυτούς που επεξεργάζονται τα προσωπικά μας δεδομένα, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, αλλά και με την ενημέρωση των πολιτών, ώστε να είναι σε θέση αφενός να ασκούν τα δικαιώματα τους και αφετέρου να προστατεύουν και οι ίδιοι τα προσωπικά τους δεδομένα και να διακρίνουν ενδεχόμενους κινδύνους και υπερβολές.

Κατά τη διάρκεια του 2005 το ύψος των διαθεσίμων οικονομικών πόρων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης παρέμεινε πολύ χαμηλό, το δε τμήμα Επικοινωνίας συνέχισε να λειτουργεί με μικρό αριθμό στελεχών και συγκεκριμένα το πρώτο εξάμηνο με δύο στελέχη και το δεύτερο μετά τον διορισμό μίας νέας υπαλλήλου με τρία.

Εντούτοις, η Αρχή, έχοντας πάντα ως κύριο επικοινωνιακό στόχο της τη διαρκή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τόσο των υποκειμένων των δεδομένων όσο και των υπευθύνων επεξεργασίας, συνέχισε σε καθημερινή βάση με εξειδικευμένα στελέχη της να ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη προθυμία και υπευθυνότητα σε ερωτήσεις και απορίες που υποβάλλονται σε συμβατική ή ηλεκτρονική μορφή, και συγκεκριμένα ταχυδρομικώς, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με τηλεφωνική κλήση αλλά και με επίσκεψη στα Γραφεία της Αρχής, παρέχοντας την κατάλληλη ενημέρωση.

Στο πλαίσιο του έργου της αυτού, η Αρχή διαπίστωσε ότι οι πολίτες, οι δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα αλλά και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης συνεχίζουν με αυξητική τάση να επιδεικνύουν ενδιαφέρον για ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Από πλευράς Μ.Μ.Ε, τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, με τα οποία οι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν ιδιαίτερα και για το οποία πολλές φορές προσέφυγαν στην Αρχή αναζητώντας το κατάλληλο υλικό, αφορούσαν: εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, τραπεζικό τομέα, ανεπιθύμητη προώθηση πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών, spamming, κυβερνοέγκλημα, προστασία δεδομένων στον εργασιακό χώρο, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, διατήρηση δεδομένων ηλεκτρονικής επικοινωνίας, διαβίβαση δεδομένων Ευρωπαίων ταξιδιωτών στις Η.Π.Α, βιομετρικά διαβατήρια κλπ.

Εξάλλου, η ιστοσελίδα της Αρχής αποτελεί πάντα ένα από τα πιο σημαντικά επικοινωνιακά μέσα της, μέσω του οποίου μπορεί ο οποιοσδήποτε να ενημερώνεται ως προς τη σχετική νομοθεσία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν, καθώς και την πρακτική της Αρχής. Οι εργασίες για την αναβάθμιση του ιστοχώρου συνεχίστηκαν και κατά το έτος 2005 με σκοπό να καταστεί πιο χρήσιμη και φιλική προς τον χρήστη.

Επίσης, κατά το έτος 2005 πραγματοποιήθηκαν δύο ημερίδες με θέματα καίριας σημασίας στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Η πρώτη συνδιοργανώθηκε από τις Αρχές Προστασίας Δεδομένων Ελλάδας και Ιταλίας, το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο και την Εταιρεία Δικαστικών Μελετών, έλαβε χώρα στις 24.1.2005 και αφορούσε: «Προβλήματα και ειδικές ρυθμίσεις προστασίας κατηγοριών προσωπικών δεδομένων», με ομιλητές από μεν την Ελληνική Αρχή τον Νικόλαο Φραγκάκη, δικηγόρο και τακτικό μέλος της Αρχής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα της μεταγραφής με λατινικούς χαρακτήρες των ελληνικών ονομάτων στα δελτία ταυτότητας και τα διαβατήρια, την Δρα Ζωή Καρδασιάδου και τον Φίλιππο Μίτλεττον, νομικούς ελεγκτές, με ομιλίες αντίστοιχα σχετικά με «Το ισχύον δίκαιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, επίκαιρα ζητήματα» και «Δημόσια ασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων» από δεν την Ιταλική Αρχή τον Καθηγητή Giuseppe Santaniello, Αντιπρόεδρο, τον Καθηγητή Gaetano Rasi, Μέλος και τον Dr. Claudio Filippi, Γραμματέα Συμβουλίου της Ιταλικής Αρχής, με ομιλίες αντίστοιχα: α. «Οι εξελικτικοί παράγοντες στην πορεία δημιουργίας του Κώδικα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων», β. «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων ως πρόσθετη αξία για την ανταγωνιστικότητα στο χώρο των ιδιωτικών εμπορικών συναλλαγών» και γ. « Η διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων προς χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προς τρίτες χώρες».

Την δεύτερη ημερίδα συνδιοργάνωσαν από κοινού η Αρχή Προστασίας Δεδομένων και η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και πραγματοποιήθηκε στις 5.4.2005 με θέμα «Προστασία των Γενετικών Δεδομένων». Στην εκδήλωση αυτή συμμετείχαν ως ομιλητές: ο Γεώργιος Μανιάτης, Ομότιμος Καθηγητής Γενικής Βιολογίας Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών και Αναπληρωτής Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα «Γενετικά δεδομένα: Βιολογική και κοινωνική σημασία», η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, Νομική Ελέγκτρια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, της οποίας η ομιλία εστίασε στα γενετικά δεδομένα ως προσωπικά δεδομένα και η Λίλιαν Μήτρου, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, της οποίας το θέμα ομιλίας ήταν «Βιοτράπεζες και γενετικά δεδομένα».

Ακόμα, στο πλαίσιο της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, ως υποκειμένων των δεδομένων, η Αρχή διοργάνωσε ενημερωτικό σεμινάριο στα γραφεία της, στις 8.2.2005, για τους μαθητές Λυκείου του Εκπαι-

δευτηρίου «Σύγχρονη Παιδεία», εφιστώντας την προσοχή των μαθητών ιδιαίτερα σε ζητήματα που ενέχουν κινδύνους για τους νέους, όπως η χρήση του διαδικτύου και η προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Εξάλλου, τον Ιανουάριο 2005 επισκέφθηκε την Ελληνική Αρχή η Επίτροπος της Σλοβενίας για την Ελεύθερη Πρόσβαση στην Δημόσια Πληροφορία, με σκοπό τη συζήτηση και την ανταλλαγή εμπειριών στο ζήτημα της στάθμισης του δικαιώματος της προστασίας της ιδιωτικότητας και του δικαιώματος της ελεύθερης πρόσβασης στην δημόσια πληροφορία.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο 2005, επισκέφθηκαν την Αρχή οι: Καθηγητής Σπύρος Σημίτης από το Ερευνητικό Κέντρο για την προστασία προσωπικών δεδομένων του Πανεπιστημίου Johann Wolfgang Goethe της Φρανκφούρτης και ο Καθηγητής Walter Rudolf εντεταλμένος του ομόσπονδου κρατιδίου της Ρηνανίας - Παλατινάτου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και συζήτησαν σε συνεδρίαση, με τη συμμετοχή όλων των μελών της Αρχής, σημαντικά θέματα και προβλήματα όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Επίσης, ο Πρόεδρος και στελέχη της Αρχής συμμετείχαν ως συντονιστές Συνόδων ή ομιλητές σε συνέδρια και ημερίδες. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο 2005, ο Πρόεδρος και το τακτικό μέλος Αθανάσιος Παπαχρίστου, Καθηγητής στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, συμμετείχαν ως ομιλητές σε εκδήλωση της Κυπρίας Επιτρόπου Προσωπικών Δεδομένων με θέμα: «Το δικαίωμα του πολίτη για προστασία των προσωπικών του δεδομένων».

Ακόμα, ο Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής της Αρχής, παρουσίασε ομιλία στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, στην Αθήνα στις 4.6.2005, με θέμα:

«Προστασία της ιδιωτικότητας και ασφάλεια πληροφοριών». Το ζήτημα εξετάστηκε από δύο αντίθετες πλευρές, αφενός ως αρχή και δικαίωμα απαραίτητο για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και ιδιαίτερα των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου ως αγαθό, η επίτευξη του οποίου απαιτεί κάποιον περιορισμό του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικότητας. Αναφορικά με την πρώτη περίπτωση, στις σχετικές οδηγίες και τους αντίστοιχους εθνικούς νόμους, η αρχή της ασφάλειας υπαγορεύει τη λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων εκ μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Από την άλλη πλευρά, η ασφάλεια πληροφοριών υπαγορεύει τη δημιουργία και συλλογή πρόσθετων προσωπικών πληροφοριών, αυξάνοντας έτσι τον όγκο των προσωπικών στοιχείων, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας. Στη συνέχεια αναφέρθηκαν οι διαδικασίες ελέγχου, τις οποίες ακολουθεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων κατά την αποτίμηση της επάρκειας των μέτρων ασφαλείας και γενικώς των πρακτικών προστασίας που εφαρμόζουν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας. Στην ομιλία αυτή εθίγη εν συντομία και η έννοια της ασφάλειας αγαθών και προσώπων και η δημόσια ασφάλεια, καθώς, όταν αποτελούν σκοπό επεξεργασίας, διευρύνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τα σύνολα των προσωπικών δεδομένων, τα οποία δημιουργούνται και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας.

Επίσης, στο 11ο Συνέδριο Εφαρμογών Πληροφορικής, που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 8.10.2005, ο ίδιος ανέπτυξε το θέμα «Ασφάλεια και προστασία της ιδιωτικότητας στον κυβερνοχώρο: Οδηγία για την τήρηση δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες». Η ομιλία αυτή επικεντρώθηκε κυρίως στο ζήτημα της επιδίωξης, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβολής υποχρέωσης στους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών να τηρούν τα εξωτερικά στοιχεία των ηλεκτρονικών επικοινωνιών για χρονική διάρκεια 1 έτους όσον αφορά σταθερή και κινητή τηλεφωνία και 6 μηνών όσον αφορά υπηρεσίες Διαδικτύου. Επ΄ αυτού, από πλευράς ΕΕ, προωθείται Απόφαση του Συμβουλίου αλλά και σχετική Οδηγία, η οποία θα συμπληρώνει την Οδηγία 2002/58-ΕΚ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ως σκοπός αναφέρεται η υποστήριξη των αστυνομικών αρχών στην αντιμετώπιση σοβαρών εγκλημάτων, όπως τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος. Αιτιολογείται δε η επιδίωξη αυτή με τις αλλαγές στα μοντέλα προσφοράς υπηρεσιών, τα οποία δεν προκαλούν την αποθήκευση των δεδομένων κίνησης και θέσης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Για παράδειγμα, στην περίπτωση προπληρωμένων και ελεύθερων επικοινωνιακών υπηρεσιών ή flat rate tariffs, δεν υπάρχει λόγος αποθήκευσης των δεδομένων κίνησης και θέσης για το σκοπό της χρέωσης. Επίσης, η τάση αυτή ενισχύεται από την αυξανόμενη χρήση υπηρεσιών Voice over IP και υπηρεσιών flat rate στη σταθερή τηλεφωνία. Από την άλλη πλευρά, η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46 και η Σύνοδος των Ευρωπαίων Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων αμφισβήτησαν πολλές φορές την αναγκαιότητά της γενικευμένης τήρησης δεδομένων. Ειδικότερα, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 θεωρεί ότι τα δεδομένα κίνησης για σκοπούς σχετικούς με αστυνομικές αρχές πρέπει να τηρούνται υπό αυστηρές προϋποθέσεις, ήτοι για περιορισμένο χρονικό διάστημα και μόνον όταν ως μέτρο κρίνεται αναγκαίο, έχουν ληφθεί τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας, και εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Εξάλλου, η Δρ. Αθηνά Μπούρκα, πληροφορικός ελέγκτρια της Αρχής, παρουσίασε τις παρακάτω εισηγήσεις σε συνέδρια κατά το έτος 2005: 1. «Το πρόβλημα του spam και μέτρα αντιμετώπισής του» στην EXPOSEC - συνέδριο και έκθεση για θέματα ασφαλείας, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Απρίλιο 2005, αναπτύσσοντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία - spam, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις υποχρεώσεις των Παρόχων Υπηρεσιών Διαδικτύου και στα δυνατά τεχνικά μέτρα που αυτοί μπορούν να λάβουν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. 2. «Προστασία των προσωπικών δεδομένων: απαιτήσεις και μεθοδολογία», στην ημερίδα για την ασφάλεια των πληροφοριών Athens Information Technology, στην Αθήνα, τον Μάιο 2005. Παρουσιάστηκαν οι βασικές αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τους Νόμους 2472/1997 και 2774/1999, οι υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας και οι αρμοδιότητες της Αρχής, εξετάζοντας ιδιαίτερα τον ελεγκτικό της ρόλο και τις σχετικές με αυτόν διαδικασίες.

Επιπλέον, η Δρ. Ζωή Καρδασιάδου, νομική ελέγκτρια της Αρχής, παρουσίασε, εκτός όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, και τις παρακάτω ομιλίες: 1. «Η νομική αντιμετώπιση του spam», σε ημερίδα που οργάνωσε το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, στις

4.02.2005, στη Θεσσαλονίκη, 2. «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες», σε Συνέδριο για την ηλεκτρονική ασφάλεια, 1ο Security Forum, τον Μάρτιο 2005 στη Θεσσαλονίκη και 3. «Τα νομικά ζητήματα του λογισμικού ανοικτού κώδικα», στο Συνέδριο International Concurrent Enterprising 2005, που πραγματοποιήθηκε στο Μόναχο από 21 έως 22.6.2005.

Τον Ιούνιο 2005, όπως κάθε χρόνο, πραγματοποιήθηκε συνέντευξη Τύπου με σκοπό την παρουσίαση των πεπραγμένων της Αρχής κατά το προηγούμενο έτος και ακολούθησαν ερωτήσεις των δημοσιογράφων επί σημαντικών και επίκαιρων ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της λειτουργίας της και την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών, η Αρχή το 2005 συνέχισε να εμπλουτίζει τη βιβλιοθήκη της με τίτλους από την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, το αρχείο με ενημερωτικό υλικό από ομόλογες Αρχές του εξωτερικού και το αρχείο αποφάσεων και εισηγήσεων των οργάνων στα οποία συμμετέχει ως μέλος , όπως η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) Ευρωπόλ, υποομάδες αυτών (Επιτροπή Προσφυγών, Κοινή Εποπτική Αρχή Τελωνείων), η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η Eurodac.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξάλλου, έχει δημιουργηθεί ο ιστοχώρος CIRCA με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον οποίο έχουν πρόσβαση οι Αρχές Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Σκοπός του είναι να λειτουργεί ως ένα μέσο που διευκολύνει και αυξάνει την επικοινωνία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Αρχών όσον αφορά διεθνείς προσφυγές ή άλλες περιπτώσεις με διεθνείς διαστάσεις που θα μπορούσαν να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους χρήστες του συγκεκριμένου ιστοχώρου. Συγκεκριμένα, ενισχύει τη μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Αρχών, σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 28 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και προωθεί μια περισσότερο εναρμονισμένη και συντονισμένη προσέγγιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με υποθέσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων. Κατά το έτος 2005 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της ομάδας εργασίας αντιμετώπισης προσφυγών, τα μέλη της οποίας χρησιμοποιούν το CIRCA ως μέσο επικοινωνίας. Κατά τις δύο αυτές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν στη Βουδαπέστη και στο Παρίσι και στις οποίες η ελληνική Αρχή εκπροσωπήθηκε από τα Τμήματα Ελεγκτών και Επικοινωνίας, συζητήθηκαν σημαντικά θέματα αναφορικά με τις μαύρες λίστες και τα δεδομένα κίνησης στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, τα προσωπικά δεδομένα στον τραπεζικό τομέα, τη σύγκρουση μεταξύ της προστασίας προσωπικών δεδομένων και της ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφορία, την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας κλπ.

Ιδιαίτερα, στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι τον Οκτώβριο 2005, η Δρ. Αθηνά Μπούρκα, πληροφορικός ελέγκτρια της Αρχής, παρουσίασε τα βασικά σημεία της Οδηγίας 1/2005 της Αρχής σχετικά με την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας.

Μελλοντικός επικοινωνιακός στόχος της Αρχής είναι η συστηματική και ευρύτερη ενημέρωση του πολίτη για τα δικαιώματα του, που απορρέουν από το Νόμο, και για τον τρόπο διεκδίκησής τους, καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους. Η πραγματοποίηση του στόχου αυτού θα επιτευχθεί, εκτός άλλων, με την έκδοση και διανομή ενημερωτικών εντύπων, την διοργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών αλλά και την βελτίωση και τον περαιτέρω εμπλουτισμό της ιστοσελίδας της Αρχής, ιδιαίτερα με την υλοποίηση του έργου της αναβάθμισης του ιστοχώρου της στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο επιχειρησιακό πρόγραμμα “Κοινωνία της Πληροφορίας”.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η Αρχή Προστασίας Δεδομένων συνεργάζεται με τις αντίστοιχες Αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εξέταση ζητημάτων σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της (άρθρο 19 § 1 ιδ ν. 2472/1997).

Στο πλαίσιο αυτής της διακρατικής συνεργασίας λειτουργούν οι εξής επιτροπές και ομάδες, στις οποίες η Αρχή συμμετέχει ενεργά με εκπροσώπους της:

Α. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΘΕΣΠΙΣΘΕΙ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- Ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα («Ομάδα του άρθρου 29»).
- Κοινή Αρχή Ελέγχου Schengen.
- Ομάδα Εργασίας Αξιολόγησης Schengen – Ομάδα ελέγχου προστασίας δεδομένων.
- Κοινή Εποπτική Αρχή Ευρωπόλ.
- Κοινή Εποπτική Αρχή Ευρωπόλ – Επιτροπή Προσφυγών.
- Κοινή Εποπτική Αρχή Τελωνείων.

Β. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΘΕΣΠΙΣΘΕΙ ΕΙΤΕ ΜΕ ΚΟΙΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΙΤΕ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΑΡΧΗΣ.

- Διεθνής Συνδιάσκεψη Επιτρόπων και Αρχών Προστασίας Δεδομένων.
- Εαρινή Σύνοδος Επιτρόπων και Αρχών Προστασίας Δεδομένων.
- Ομάδα για την Εξέταση Προσφυγών.
- Διεθνής Ομάδα Εργασίας για την Προστασία Δεδομένων στον Τηλεπικοινωνιακό Τομέα (δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων του Βερολίνου).

Ανάλογα με τον τρόπο σύστασης και τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας κάθε Επιτροπής, οι αποφάσεις τους μπορεί να είναι υποχρεωτικές ή συμβουλευτικού χαρακτήρα.

Από τις ομάδες της πρώτης κατηγορίας η πρώτη λειτουργεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ οι λοιπές με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Οι συνεδριάσεις των ομάδων της δεύτερης κατηγορίας οργανώνονται κάθε φορά από διαφορετική Αρχή στην έδρα της οποίας φιλοξενούνται οι εργασίες των

ομάδων. Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά η συμμετοχή της Αρχής στις πιο πάνω ομάδες και γίνεται ειδική αναφορά στον τρόπο σύστασης και λειτουργίας καθώς και στο επιμέρους έργο καθεμιάς από αυτές.

Α. «ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29»ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Σύμφωνα με το άρθρο 29 της Οδηγίας 95/46/EC για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, συστήθηκε η «Ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», γνωστή και ως «Ομάδα του άρθρου 29», η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα ως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά είναι ανεξάρτητη ως προς αυτήν. Η Ομάδα απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο των Αρχών Προστασίας Δεδομένων κάθε κράτους-μέλους και εξετάζει θέματα ιδιαίτερης βαρύτητας ή θέματα που παρουσιάζουν ειδικότερο ενδιαφέρον σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και εμπίπτουν στον πρώτο πυλώνα της ΕΕ. Η εξέταση των θεμάτων γίνεται είτε μετά από αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε με πρόταση των μελών της Ομάδας. Η Ομάδα μπορεί να εκδόσει είτε γνωμοδοτήσεις είτε κείμενα εργασίας.

Κατά το έτος 2005 η Ομάδα του άρθρου 29 εξέδωσε τα παρακάτω κείμενα εργασίας.

- Γνωμοδότηση 1/2005 σχετικά με το επίπεδο προστασίας που εξασφαλίζεται στον Καναδά για τη διαβίβαση του φακέλου επιβατών και των εκ των προτέρων πληροφοριών σχετικά με τους επιβάτες από τις αεροπορικές εταιρείες.
- Έγγραφο εργασίας (WP 104) σχετικά με ζητήματα προστασίας δεδομένων που σχετίζονται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Έγγραφο εργασίας (WP 105) σχετικά με ζητήματα προστασίας δεδομένων που σχετίζονται με την τεχνολογία RFID.
- Έκθεση (WP 106) σχετικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης στις εθνικές εποπτικές αρχές, τη βέλτιστη χρήση εξαιρέσεων και απλοποιήσεων και τον ρόλο των υπεύθυνων προστασίας δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Έγγραφο εργασίας (WP 107) για την προώθηση μιας διαδικασίας συνεργασίας για την έκδοση κοινών γνωμοδοτήσεων σχετικά με τις επαρκείς εγγυήσεις που προκύπτουν από τους «Δεσμευτικούς Εταιρικούς Κανόνες».
- Έγγραφο εργασίας (WP 108) για την εφαρμογή μιας κατάστασης προϋποθέσεων για την έγκριση «Δεσμευτικών Εταιρικών Κανόνων».
- Γνώμη (WP 110) σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις Θεωρήσεις μικρής διάρκειας..
- Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για το έγγραφο εργασίας 105 της Ομάδας του άρθρου 29 σχετικά με ζητήματα προστασίας δεδομένων που σχετίζονται με την τεχνολογία RFID (WP 111).
- Γνώμη (WP 112) σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών.
- Γνώμη (WP 113) σχετικά με την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διατήρηση δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή δημόσιων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ.
- Έγγραφο εργασίας (WP 114) για την κοινή ερμηνεία του άρθρου 26 § 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ της 24ης Οκτωβρίου 1995.
- Γνώμη (WP 115) για τη χρήση δεδομένων θέσης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών προστιθεμένης αξίας.
- Γνώμη (WP 116) σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Schengen δεύτερης γενιάς (SIS Π) και πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen δεύτερης γενιάς (SIS II) των υπηρεσιών που είναι υπεύθυνες για την έκδοση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων.

Τα παραπάνω κείμενα μπορεί να βρει κανείς στην ιστοσελίδα της Ομάδας του άρθρου 29: www.europa.eu.int/internal_market/privacy/workingroup/.

Β. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Schengen η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.

Η ΚΑΕ Schengen δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υπηρεσίας υποστηρίξεως του Συστήματος Πληροφοριών Schengen και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του Συστήματος αυτού.

Κατά το έτος 2005 το μεγαλύτερο μέρος του έργου της ΚΑΕ επικεντρώθηκε, όπως και κατά το 2004 στο θέμα της ανάπτυξης του SIS II. Επίσης κατά το 2005 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος των εθνικών τμημάτων του SIS σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 96 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen (ΣΕΣ) και αποφασίσθηκε να συνεχισθεί ο έλεγχος σχετικά με τις καταχωρίσεις του άρθρου 99 ΣΕΣ.

1) SIS II

Η διαδικασία αναβάθμισης του Συστήματος Πληροφοριών Schengen (SIS), με σκοπό τη δημιουργία του λεγόμενου SIS II, αποτελεί το κύριο αντικείμενο της ΚΑΕ την τελευταία διετία. Η δημιουργία του SIS II αποφασίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρόκειται να ολοκληρωθεί το 2006. Η ανάγκη τροποποίησης του Συστήματος επιβλήθηκε κυρίως από τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ανάγκη διαχείρισης μεγάλου όγκου πληροφοριών που αυτή συνεπάγεται, καθώς και από τη δημιουργία νέων θεσμών για την

αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, όπως η Europol και η Eurojust, οι οποίες εξέφρασαν τη θέλησή τους για πρόσβαση στο SIS.

Η ΚΑΕ θεωρεί ότι κατ' αυτόν τον τρόπο υπάρχει κίνδυνος το SIS να καταστεί εργαλείο για την εξυπηρέτηση πολλαπλών σκοπών, με χρήση μάλιστα υψηλής τεχνολογίας που θα επιτρέπει ενδεχομένως επεξεργασία και βιομετρικών δεδομένων, πράγμα που ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τα ατομικά δικαιώματα.

Το έτος 2005 η ΚΑΕ ασχολήθηκε ιδίως με το θέμα της νομικής βάσης για τη λειτουργία του SIS II.

Ειδικότερα, μετά από την πρόταση για έκδοση απόφασης του Συμβουλίου και την αντίστοιχη πρόταση για έκδοση κανονισμού του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη νομική βάση για τη δημιουργία της δεύτερης γενιάς SIS, η ΚΑΕ συζήτησε τις πιο πάνω προτάσεις σε συνεχόμενες συνεδριάσεις της και εξέδωσε σχετική Γνωμοδότηση τον Σεπτέμβριο 2005. Οι βασικοί προβληματισμοί που εκφράζονται στη Γνωμοδότηση αφορούν:

- τον σκοπό του συστήματος, ο οποίος θα πρέπει να είναι σαφής και οποιαδήποτε τροποποίηση του συστήματος θα πρέπει να συνοδεύεται με αντίστοιχες εγγυήσεις.

- την αρμοδιότητα σε ό,τι αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η προσέγγιση της ΚΑΕ είναι ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να είναι κοινοί υπεύθυνοι επεξεργασίας του Συστήματος και ότι συνεπώς πρέπει να διαχωρισθούν σαφώς στα σχετικά κείμενα το πεδίο της αρμοδιότητας της Επιτροπής αφενός και των αρμοδίων υπηρεσιών των κρατών μελών αφετέρου.

- η διασαφήνιση της αρμοδιότητας θα καθορίσει και τη φύση της απαιτούμενης εποπτείας και των οργάνων που είναι αρμόδια να την ασκούν. Από τον ρόλο της Επιτροπής π.χ. θα εξαρτηθεί αν η εποπτεία θα ασκείται σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. από τον Ευρωπαίο Επόπτη). Η θέση της ΚΑΕ είναι ότι σε αντιστοιχία με την θέση περί σαφούς καθορισμού αρμοδιοτήτων, η εποπτεία μπορεί να ασκείται αντίστοιχα από τον Ευρωπαίο Επόπτη σε συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων.

- τέλος, γίνεται έκκληση στην Επιτροπή για την υιοθέτηση ενός καινούριου νομικού εργαλείου που θα αντιμετωπίζει συνολικά το ζήτημα της προστασίας δεδομένων στον τρίτο πυλώνα.

2) Έλεγχος καταχωρίσεων άρθρου 96 ΣΕΣ

Το έτος 2004 αποφασίσθηκε ο καθορισμός μιας διαδικασίας κοινών ελέγχων σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στο ΣΠΣ από τις εθνικές αρχές. Η πρωτοβουλία ελήφθη γιατί, μετά τις γνωστές κινητοποιήσεις κατά της παγκοσμιοποίησης και τα μέτρα που λήφθηκαν από ορισμένες κυβερνήσεις των κρατών μελών, περιήλθε εις γνώση της ΚΑΕ ότι σε ορισμένα κράτη μέλη καταχωρίσθηκαν στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen στοιχεία προσώπων που συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις αυτές. Οι καταχωρίσεις είχαν γίνει με βάση το άρθρο 96 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen (ΣΕΣ), το οποίο αφορά ανεπιθύμητους αλλοδαπούς οι οποίοι αποτελούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια είτε γιατί καταδικάσθηκαν για αξιόποινη πράξη επισύρουσα ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους είτε γιατί παραβίασαν την εθνική νομοθεσία για είσοδο, παραμονή και εργασία στο έδαφος του κράτους μέλους είτε γιατί υπάρχουν εις βάρος τους αποχρώσες ενδείξεις ότι διέπραξαν σοβαρές αξιόποινες πράξεις συμπεριλαμβανομένης και της διακίνησης ναρκωτικών.

Συνεπώς εάν υπήρξαν καταχωρίσεις με βάση το πιο πάνω άρθρο αυτές θα ήταν αντίθετες με τις διατάξεις της ΣΕΣ. Για τον λόγο αυτό η ΚΑΕ αποφάσισε τη διενέργεια ελέγχων στα εθνικά τμήματα SIS από τις εθνικές αρχές ελέγχου.

Με βάση τους ελέγχους αυτούς η ΚΑΕ αποφάσισε την περαιτέρω ανάπτυξη μιας διαδικασίας που θα επέτρεπε τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του Συστήματος. Για τον λόγο αυτό προσδιόρισε ένα πρότυπο ερωτηματολογίου βάσει του οποίου έπρεπε να διενεργηθούν έλεγχοι στα εθνικά τμήματα SIS. Οι έλεγχοι επρόκειτο να ολοκληρωθούν σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, που ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο 2004, είχε ως σκοπό τον προσδιορισμό των βασικών παραμέτρων λειτουργίας των εθνικών τμημάτων, του νομικού πλαισίου που τη διέπει και την καταγραφή προβλημάτων.

Η δεύτερη φάση, που είχε ως σκοπό να γίνουν ενδεικτικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες καταχωρίσεις, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η λειτουργία των εθνικών τμημάτων SIS ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της Σύμβασης, τόσο από πλευράς αποτελεσματικότητας όσο και από πλευράς νομιμότητας, ολοκληρώθηκε το έτος 2005. Αυτή υπήρξε η πρώτη κοινή δράση των εθνικών εποπτικών αρχών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε καταχωρίσεις περίπου 700.000 αλλοδαπών που είχαν καταχωρισθεί ως ανεπιθύμητοι από τα κράτη μέλη. Από τον έλεγχο προέκυψαν σημαντικές διαφοροποιήσεις όσον αφορά τον αριθμό των καταχωρίσεων μεταξύ των κρατών μελών και διαπιστώθηκε η ανάγκη εναρμόνισης των επιμέρους εθνικών νομικών πλαισίων που ρυθμίζουν την άρνηση εισόδου στην επικράτεια στην κάθε χώρα. Ως αποτέλεσμα του ελέγχου η ΚΑΕ συνέστησε στα κράτη που συμμετέχουν στο ΣΠΣ (α) να αναπτύξουν διαδικασίες που θα εξασφαλίζουν την ακρίβεια, την ενημέρωση και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων και (β) να θεσμοθετήσουν περιοδικούς ελέγχους των καταχωρίσεων αυτών.

Τέλος αποφασίσθηκε οι κοινές δράσεις να συνεχισθούν το 2006 με τον έλεγχο των καταχωρίσεων του άρθρου 99 ΣΕΣ.

Στοιχεία για τις δραστηριότητες της ΚΑΕ Schengen μπορούν να αναζηθούν στην ιστοσελίδα: www.schengen-jsa.dataprotection.org .

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ SCHENGEN

α) Με τη με αρ. SCH/Com-ex (98) 26 def./16-9-1998 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής Schengen, δημιουργήθηκε η Επιτροπής Αξιολόγησης Schengen με σκοπό την αξιολόγηση των κρατών-μελών και των υποψηφίων κρατών προκειμένου να διαπιστωθεί αν τηρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen (ΣΕΣ), να καταγραφούν πιθανά προβλήματα και να προταθούν λύσεις. Στο πλαίσιο της επιτροπής αυτής συγκροτήθηκε η Ομάδα Εργασίας

Αξιολόγησης Schengen, η οποία έχει ως αρμοδιότητα τη διενέργεια επισκέψεων και ελέγχων στα υπό αξιολόγηση κράτη.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχων της πιο πάνω Ομάδας Εργασίας, κάθε εξάμηνο διενεργείται έλεγχος σε ένα κράτος-μέλος Schengen ή σε υποψήφιο κράτος. Οι έλεγχοι ανατίθενται σε Ομάδες Ελέγχου, εξειδικευμένες κατά τομείς και αποτελούμενες από ειδικούς εμπειρογνώμονες των αρμόδιων υπηρεσιών των κρατών-μελών, οι οποίοι συνεπικουρούνται από εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Κάθε εξάμηνο προεδρεύει της Ομάδας Ελέγχου ο εκπρόσωπος του κράτους-μέλους που ασκεί την προεδρία της Ε.Ε. Μετά τον έλεγχο συντάσσεται Πόρισμα που κοινοποιείται στην Ομάδα Εργασίας. Με βάση τα Πορίσματα των επιμέρους Ομάδων Ελέγχου, η Ομάδα Εργασίας συντάσσει την τελική Έκθεση Αξιολόγησης για το κράτος-μέλος, την οποία υποβάλλει στην Επιτροπή Αξιολόγησης και στο Συμβούλιο.

Στο πλαίσιο της παραπάνω διαδικασίας, η Ομάδα Εργασίας Αξιολόγησης Schengen έχει συστήσει Ομάδες Ελέγχου στους παρακάτω τομείς:

- Έλεγχος χερσαίων συνόρων
- Έλεγχος θαλασσίων συνόρων
- Έλεγχος εναερίων συνόρων
- Αστυνομική συνεργασία
- Θεωρήσεις & προξενική συνεργασία
- SIS - SIRENE
- Προστασία Δεδομένων

Στις ομάδες αυτές μετέχουν εμπειρογνώμονες από το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων κάθε κράτουςμέλους. Η ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων συμμετέχει στην Ομάδα Ελέγχου που αφορά την Προστασία Δεδομένων.

β) Το α΄ εξάμηνο του έτους 2005, επί προεδρίας Λουξεμβούργου, αξιολογήθηκε η Ελλάδα. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του τομέα «Προστασία Δεδομένων» η αντίστοιχη Ομάδα Ελέγχου επισκέφθηκε την ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων την 9η Φεβρουαρίου 2005. Στην ελεγκτική ομάδα συμμετείχαν εκπρόσωποι του Λουξεμβούργου (Πρόεδρος), του Βελγίου, της Νορβηγίας, της Κύπρου, της Εσθονίας, της Σουηδίας και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Η επίσκεψη έλαβε χώρα στα γραφεία της Αρχής, ενώ δύο μέλη της ελεγκτικής ομάδας επισκέφθηκαν επίσης το Γραφείο SIRENE και τις εγκαταστάσεις της Διεύθυνσης Πληροφορικής της ΕΛΑΣ όπου λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Schengen.

Ο έλεγχος έγινε βάσει ερωτηματολογίου που είχε διανεμηθεί εκ των προτέρων και αφορούσε τα εξής σημεία:

- οργάνωση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων
- δικαίωμα πρόσβασης
- ελεγκτικές αρμοδιότητες
- κανόνες ελέγχου της πρόσβασης στο SIS
- συνεργασία με άλλες αρχές
- προξενικές θεωρήσεις.

Επίσης, της διενέργειας του ελέγχου προηγήθηκε παρουσίαση από ελεγκτή της Αρχής στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Schengen και στην Ομάδα Ελέγχου που περιλάμβανε συνοπτική περιγραφή των παραπάνω σημείων του ερωτηματολογίου.

Κατά τον έλεγχο έγινε παρουσίαση των αρμοδιοτήτων της Αρχής και του έργου που αυτή επιτελεί στον τομέα του Schengen και ακολούθησαν διευκρινιστικές ερωτήσεις από τα μέλη της ελεγκτικής ομάδας. Στη συνέχεια το σχέδιο πορίσματος τέθηκε υπ' όψιν της Αρχής για παρατηρήσεις. Μεταξύ των σημείων που χρειάστηκε να διασαφηνισθούν ήταν το θέμα της επαρκούς ανεξαρτησίας της Αρχής σε σχέση με την Κυβέρνηση. Η ρητή μνεία στο άρθρο 15 § 2 του ν. 2472/1997 ότι «η Αρχή υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης» δημιούργησε την εντύπωση μη επαρκούς ανεξαρτησίας. Χρειάστηκε να καταστεί σαφές ότι η μόνη σχέση αφορά την ψήφιση του προϋπολογισμού της Αρχής, ο οποίος είναι μεν ίδιος προϋπολογισμός της Αρχής αλλά εισάγεται στη Βουλή προς έγκριση μέσω του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Το τελικό σχέδιο πορίσματος με ενσωματωμένες τις παρατηρήσεις της Αρχής κατατέθηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης Schengen και ενσωματώθηκε στο γενικό πόρισμα που υποβλήθηκε τελικά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με σκοπό την προώθηση συγκεκριμένων μέτρων για τη βελτίωση λειτουργίας του συστήματος.

Σύμφωνα με τα βασικά στοιχεία του πορίσματος το γενικό επίπεδο προστασίας που παρέχεται από την ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων κρίθηκε ιδιαιτέρως ικανοποιητικό.

Επίσης το Πόρισμα περιλαμβάνει τις εξής προτάσεις:

1) Βελτίωση της συνεργασίας με τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της Συνθήκης στην Ελληνική επικράτεια, ώστε να καταστεί δυνατή η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης των αιτούντων στο χρονικό περιθώριο των 15 ημερών που θέτει το άρθρο 12 του ν. 2472/1997. Η παρατήρηση αυτή αφορά κυρίως τις αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες.

2) Όταν η καταχώριση έχει γίνει από τις αρχές άλλου κράτους μέλους, η σχετική προσφυγή να προωθείται από την ίδια την ελληνική Αρχή στην Εποπτική Αρχή του άλλου κράτους, αντί να το πράττει ο ίδιος ο προσφεύγων και να παρέχεται πιο ουσιαστική συνδρομή στο υποκείμενο των δεδομένων για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε ξένες αρχές. Η Αρχή ακολουθεί ήδη αυτή την πρακτική.

3) Τονίστηκε η ανάγκη εφαρμογής των σχετικών συστάσεων της Αρχής εκ μέρους του Γραφείου SIRENE.

4) Προτάθηκε η σύνταξη γραπτού Κώδικα Δεοντολογίας για τη ρύθμιση των σχέσεων του Γραφείου SIRENE με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων.

5) Προτάθηκε η ονομαστική αναφορά που υποβάλλεται περιοδικά από το Γραφείο SIRENE προς την Αρχή σχετικά με τα πρόσωπα που άσκησαν αμέσως το δικαίωμα πρόσβασης ή αντίρρησης σε αυτό, να γίνεται με χρήση τυχαίου κωδικού αριθμού για κάθε πρόσωπο, αντί

του πλήρους ονοματεπωνύμου, για λόγους ασφαλείας των δεδομένων.

6) Προτάθηκε να αναβαθμισθεί η παρουσίαση της ιστοσελίδας της Αρχής στην Αγγλική γλώσσα και να υπάρξει σύνδεση με την ιστοσελίδα του Γραφείου SIRENE.

7) Προτάθηκε να διευκρινιστεί και να επαληθευθεί από την Αρχή το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων που αφορούν την καταγραφή της μετάδοσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό τον έλεγχο του παραδεκτού των ερωτημάτων (log files) του πληροφοριακού συστήματος του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Schengen, σύμφωνα με το άρθρο 103 της Συνθήκης Schengen.

8) Τέλος προτάθηκε να επανεξετασθούν συγκεκριμένα από τα μέτρα ασφαλείας που λαμβάνονται για την πρόσβαση του Υπουργείου Εξωτερικών στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen.

Γ. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπόλ είναι ο οργανισμός που ιδρύθηκε για να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, μόνο στην περίπτωση που η συγκεκριμένη εγκληματική πράξη συνδέεται με δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγει δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης.

Δεδομένου ότι η Ευρωπόλ χειρίζεται μεγάλο όγκο ευαίσθητων πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, η σύμβαση Ευρωπόλ περιέχει διάφορες διατάξεις που απαιτούν από αυτήν να λαμβάνει υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου όταν κάνει χρήση των πληροφοριών αυτών. Η σύμβαση προβλέπει επίσης την ίδρυση της Κοινής Εποπτικής Αρχής - μιας ανεξάρτητης αρχής επιφορτισμένης με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων συνέχισε και κατά το διαρρεύσαν έτος 2005 να εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ , όπως επίσης στην Κοινή Εποπτική Αρχή για τα Τελωνεία που συνεδριάζουν στην έδρα του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες, με δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη. Εκπροσωπείται επίσης στην Επιτροπή Προσφυγών που λειτουργεί στο πλαίσιο της ΚΕΑ Ευρωπόλ με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος.

Την ΚΕΑ Ευρωπόλ απασχόλησαν κατά το έτος 2005 κυρίως τα κάτωθι :

α. Συμφωνίες με τρίτα κράτη/οργανισμούς.

Εάν η Ευρωπόλ επιθυμεί να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε κράτος εκτός ΕΕ, πρέπει πρώτα να συνάπτεται επίσημη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπόλ και του εν λόγω κράτους. Πριν από τη σύναψη της συμφωνίας η Ευρωπόλ υποχρεούται να λαμβάνει τη γνωμοδότηση της ΚΕΑ. Κατά το 2005 η ΚΕΑ γνωμοδότησε σε τρεις περιπτώσεις :

1. Συμφωνία μεταξύ Ευρωπόλ και Καναδά.

Η ΚΕΑ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το σχέδιο συμφωνίας που πρόκειται να συναφθεί μεταξύ Ευρωπόλ και Καναδά. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν κωλύματα τα οποία να εμποδίζουν το Συμβούλιο της ΕΕ να επιτρέψει στον Διευθυντή της Ευρωπόλ τη σύναψη της συμφωνίας. Ζήτησε ωστόσο να καθοριστούν οι αρμόδιες αρχές του Καναδά που είναι επιφορτισμένες για τη λήψη των πληροφοριών από την Ευρωπόλ με σκοπό να ενισχυθεί η διαφάνεια κατά την περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, καθώς και να ενημερώνεται η ΚΕΑ για αυτές. Ακόμη, ζήτησε να γίνεται αξιολόγηση της πηγής των δεδομένων από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπόλ και του Καναδά.

2. Συμφωνία μεταξύ Ευρωπόλ και Αυστραλίας.

Η ΚΕΑ γνωμοδότησε θετικά για το επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων στην Αυστραλία προκειμένου η Ευρωπόλ να αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Αυστραλία για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τη διαβίβαση πληροφοριών από την Ευρωπόλ στην Αυστραλία. Η ΚΕΑ έλαβε υπόψη το νομικό πλαίσιο και την πρακτική των διοικητικών υπηρεσιών της Αυστραλίας στην προστασία προσωπικών δεδομένων, ιδιαίτερα την παρουσία του ομοσπονδιακού επιτρόπου για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Στη γνωμοδότησή της η ΚΕΑ ζήτησε να οριστεί εθνικός σύνδεσμος που θα ελέγχει την ανάγκη διαβίβασης και τη χρήση των δεδομένων, πρότεινε δε ορισμένους όρους σχετικά με τους σκοπούς της διαβίβασης ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα, την τήρηση των σχετικών στοιχείων στο έδαφος της Αυστραλίας, τυχόν περαιτέρω διαβιβάσεις, το επίπεδο προστασίας για την ασφάλεια των δεδομένων.

3. Συμφωνία μεταξύ Ευρωπόλ και Κροατίας.

Ενόψει του γεγονότος ότι η συμφωνία περιέχει ειδική ρήτρα κατά την οποία δεν επηρεάζονται άλλες συμφωνίες που τυχόν έχουν συναφθεί για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ Κροατίας και άλλου κράτους μέλους της ΕΕ, η ΚΕΑ επισήμανε ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ο ειδικός χαρακτήρας των πληροφοριών που λαμβάνει η Κροατία από την Ευρωπόλ καθώς και οι προϋποθέσεις χρήσης τους. Η δε αξιολόγηση της αξιοπιστίας της πηγής ή των πληροφοριών πρέπει να πραγματοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους που τα παρέχει.

β. Η πρόσβαση της Ευρωπόλ στο SIS

Η ΚΕΑ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σε ένα σχέδιο που της υποβλήθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ για την πρόσβαση της Ευρωπόλ στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen (SIS), όπου καθορίζονται οι τεχνικές προϋποθέσεις πρόσβασης. Βασικός όρος στην απόφαση αυτή ήταν η δημιουργία αρχείου καταγραφής συμβάντων κάθε φορά που γίνεται πρόσβαση στο SIS από την Ευρωπόλ με σκοπό να διαπιστώνεται η νομιμότητα της πρόσβασης. Η ΚΕΑ συμφώνησε για την αναγκαιότητα του όρου, επισημαίνοντας ότι η καταγραφή πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτότητα αυτού που κάνει την έρευνα, την ημερομηνία και ώρα πρόσβασης, το κλειδί αναζήτησης και τον αριθμό των αποτελεσμάτων.

γ. Επιθεώρηση Ευρωπόλ-Μάρτιος 2005.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1 της σύμβασης

Ευρωπόλ, η ΚΕΑ έχει ως έργο να ελέγχει κατά πόσο παραβιάζονται, κατά την αποθήκευση, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων που διαθέτει η Ευρωπόλ, τα δικαιώματα των προσώπων. Μέχρι το έτος 2005, η ΚΕΑ είχε διεξάγει τέσσερεις επιθεωρήσεις στις οποίες συμμετείχαν και μέλη της ελληνικής αντιπροσωπείας. Η τριήμερη επιθεώρηση ξεκίνησε στις 15 Μαρτίου και εστίασε στις παρακάτω θεματικές ενότητες:

1.Έλεγχος συμμόρφωσης με τις συστάσεις της προηγούμενης (κατά το έτος 2004) επιθεώρησης. Η επιθεώρηση του προηγούμενου έτους εστίασε στην ποιότητα των δεδομένων που περιέχονται στα Αρχεία Εργασίας (Analytical Working Files, AWFs) της Ευρωπόλ. Ο έλεγχος συμμόρφωσης που πραγματοποίησε η ΚΕΑ ανέδειξε σημαντικά προβλήματα συμμόρφωσης προς τις συστάσεις που περιέχονται στο πόρισμα ελέγχου του έτους 2004. Το σημαντικότερο πρόβλημα εντοπίστηκε στην ποιότητα των δεδομένων που περιέχονται στα αρχεία της Ευρωπόλ. Η ΚΕΑ αναγνώρισε ότι το πρόβλημα σχετίζεται και με την ποιότητα των δεδομένων που στέλνουν τα κράτη-μέλη τα οποία συμμετέχουν στα Αρχεία Εργασίας αλλά εντόπισε και την σημαντική ευθύνη για την ποιότητα των αρχείων την οποία διατηρεί ακέραια η Ευρωπόλ. Για τους παραπάνω λόγους απηύθυνε μια σειρά από συστάσεις των οποίων την εφαρμογή θα ελέγξει κατά την διάρκεια του τρέχοντος έτους και τόνισε ότι αν δεν βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων κάποια από τα Αναλυτικά Αρχεία θα κλείσουν.

2.Έλεγχος επιπλέον Αναλυτικών Αρχείων. Η ΚΕΑ ζήτησε και έλεγξε την ποιότητα επιπρόσθετων Αναλυτικών Αρχείων και εντόπισε σειρά προβλημάτων τα οποία δεν διαφέρουν από εκείνα τα οποία είχαν εντοπισθεί κατά την διάρκεια της επιθεώρησης του προηγούμενου έτους. Επιπλέον, εντοπίσθηκαν προβλήματα που σχετίζονται με την αρχειοθέτηση και τον χρόνο διαγραφής των δεδομένων και έγιναν συστάσεις για τη διόρθωσή τους.

3.Έλεγχος του υπό ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος. Κατά την διάρκεια του έτους 2004 ξεκίνησε η σχεδίαση και ανάπτυξη του νέου Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ) της Ευρωπόλ. Κατά τη χρονική στιγμή της πραγματοποίησης της επιθεώρησης το ΠΣ δεν είχε ολοκληρωθεί και ως εκ τούτου ο έλεγχος αφορά στα σχέδια και τα τμήματα του ΠΣ τα οποία είχαν ολοκληρωθεί. Παρά το γεγονός ότι βρέθηκαν ελλείψεις και έγιναν οι σχετικές διορθωτικές συστάσεις, αναφέρθηκε η θετική γενική άποψη της ΚΕΑ σχετικά με το υπό ανάπτυξη ΠΣ.

Η συμμόρφωση με τις συστάσεις που συμπεριλαμβάνονται στο πόρισμα της ΚΕΑ καθώς και το νέο ΠΣ της Ευρωπόλ θα ελεγχθούν κατά την διάρκεια της επιθεώρησης του τρέχοντος έτους.

δ. Συνεργασία για την προώθηση της προστασίας δεδομένων.

Η ΚΕΑ ανέλαβε πρωτοβουλίες το 2005 προκειμένου να ενισχύσει τη θέση της στα Ευρωπαικά όργανα και την επικοινωνία με αυτά, ιδιαίτερα αναπτύσσοντας συνεργασία για να βοηθήσει το έργο της επιτροπής στο προτεινόμενο σχέδιο απόφασης για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τρίτο πυλώνα, αλλά και πραγματοποιώντας τακτικές επαφές με την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαικού Κοινοβουλίου (LIBE Committee). Συμμετείχε δε στην Εαρινή Σύνοδο των Ευρωπαίων Επιτρόπων των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων στην Κρακοβία.

ε. Θέματα διαφάνειας

Συνεχίζοντας τις πρωτοβουλίες που άρχισε το 2004 με την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της προκειμένου να υπάρχει περισσότερη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης των αποφάσεών της όσο και στην προσβασιμότητα του κοινού στα έγγραφα, η ΚΕΑ δημοσιεύει πλέον όλες τις νέες γνωμοδοτήσεις καθώς και τις αποφάσεις της επιτροπής προσφυγών στην ιστοσελίδα της. Πρόσφατα, άρχισε και η ανάρτηση περίληψης των πρακτικών των συνεδριάσεών της.

Η ΚΕΑ προγραμματίζει τη διοργάνωση συνεδρίου το 2006 όπου θα παρουσιάσει τις δραστηριότητές της στο ευρύ κοινό με σκοπό την ευαισθητοποίησή του όσον αφορά τα δικαιώματα που έχουν τα άτομα από τη σύμβαση Ευρωπόλ με συμμετοχή εκπροσώπων από ευρωπαϊκά όργανα καθώς και πανεπιστημιακών, δημοσιογράφων και άλλων οργανώσεων, κυβερνητικών και μη.

Δ. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες της Ευρωπόλ που αφορούν το άτομό του, καθώς και το δικαίωμα να ζητεί τον έλεγχο, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των πληροφοριών αυτών. Εάν κάποιο πρόσωπο επιχειρήσει να ασκήσει ένα από αυτά τα δικαιώματα και δεν ικανοποιηθεί με την απάντηση της Ευρωπόλ στο αίτημά του, τότε μπορεί να καταθέσει προσφυγή στην επιτροπή προσφυγών της ΚΕΑ. Αν και τα μέλη της προέρχονται από την ΚΕΑ, η επιτροπή προσφυγών είναι ανεξάρτητη, δρα αμερόληπτα και δε δεσμεύεται από τις υποδείξεις της ΚΕΑ. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την επιτροπή προσφυγών είναι τελεσίδικες για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η Επιτροπή προσφυγών ασχολήθηκε με δύο περιπτώσεις προσφυγών Γάλλων υπηκόων για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης που άσκησαν στο αρχείο της Ευρωπόλ. Η ενημέρωση που έλαβαν από την Ευρωπόλ συνίστατο στη δήλωση ότι είχαν γίνει έρευνες που τους αφορούσαν, χωρίς ωστόσο να τους παρασχεθούν άλλες πληροφορίες. Η απάντηση αυτή της Ευρωπόλ που δόθηκε κατ΄εφαρμογή του εθνικού δικαίου του κράτους μέλους -στην περίπτωση αυτή του γαλλικού- ήταν, κατά την κρίση της επιτροπής, σε συμμόρφωση με το άρθρο 19 (3) της Συνθήκης της Ευρωπόλ, αφού στον εφαρμοσθέντα γαλλικό νόμο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν προβλέπεται η δυνατότητα πληροφόρησης του υποκειμένου για το αν έγινε επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων όταν η σχετική επεξεργασία μπορεί να επηρεάσει την εθνική ασφάλεια, άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια.

Ε. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τον Σεπτέμβριο κάθε έτους λαμβάνει χώρα η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Δεδομένων. Στη Σύνοδο έχουν δικαίωμα συμμετοχής Αρχές και αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία δεδομένων από όλα τα κράτη του κόσμου. Τη διοργάνωση της Συνόδου αναλαμβάνει κάθε έτος η Αρχή της χώρας που εκλέγεται,

ανάλογα με τις κατατεθειμένες υποψηφιότητες, κατά τις εργασίες της Συνόδου του προηγουμένου έτους. Οι Διεθνείς Σύνοδοι περιλαμβάνουν δύο μέρη: Την ανοικτή Σύνοδο, που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επίσημων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και της επιστημονικής κοινότητας και την κλειστή σύνοδο στην οποία μετέχουν μόνο οι Επίτροποι ή οι Αρχές Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται επίκαιρα ζητήματα προστασίας δεδομένων και συνήθως υιοθετούνται διακηρύξεις επί των ζητημάτων αυτών.

Η Διεθνής Σύνοδος το έτος 2005 πραγματοποιήθηκε στις 14-16 Σεπτεμβρίου στο Μοντρέ της Ελβετίας.

Α. Στην ανοικτή Σύνοδο τα ζητήματα περιστράφηκαν γύρω από τους εξής θεματολογικούς άξονες:

α) Οι άνθρωποι και το Δίκτυο: μια εκπολιτιστική προσέγγιση.

β) Ένας Νόμος για την προστασία δεδομένων σε διαφορετικά νομικά, οικονομικά, πολιτικά και πολιτιστικά συστήματα: ουτοπία ή πραγματικότητα;

γ) Οι αρχές της προστασίας δεδομένων: μια επαρκής απάντηση στο Ίντερνετ;

δ) Νέες τεχνολογίες εισβολής: χρειάζονται νέοι κανόνες προστασίας δεδομένων;

ε) Τι μπορούν να προσφέρουν στην εξασφάλιση της προστασίας δεδομένων οι τεχνικές οργάνωσης και αξιολόγησης;

στ) Η οικονομία απέναντι σε μια ευρεία ποικιλομορφία κανόνων για την προστασία των δεδομένων: προς μια απλοποίηση κανονισμών και διαδικασιών;

ζ) 10 χρόνια από την Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη διακίνηση των δεδομένων αυτών: Ποιες εμπειρίες, ποιες προοπτικές;

η) Η σημασία της αυτορρύθμισης στην εφαρμογή των αρχών για την προστασία δεδομένων.

θ) Η αποτελεσματικότητα της εποπτείας της προστασίας δεδομένων .

ι) Η ρύθμιση της διασυνοριακής ροής δεδομένων απέναντι στην παγκοσμιοποίηση.

κ) Πώς μπορούν να συμφιλιωθούν οι διατάξεις για την προστασία των δεδομένων με τον αγώνα κατά της τρομοκρατίας;

κα) Ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα στην επεξεργασία δεδομένων για ικανοποίηση δημόσιων αναγκών ή όταν οι ιδιωτικές εταιρείες μετατρέπονται σε «Μεγάλο Αδελφό».

κβ) Βιοτράπεζες και σχετικές προκλήσεις.

κγ) Πολιτικό μάρκετινγκ: προς έναν κώδικα δεοντολογίας;

κδ) Η συμβολή των διεθνών οργανισμών στην εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων .

κε) Αστυνομική συνεργασία στα ομοσπονδιακά κράτη.

Β. Η κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε τα εξής 3 διακηρυκτικά κείμενα:

α) Τη Διακήρυξη του Μοντρέ με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο: ένα οικουμενικό δικαίωμα που σέβεται τις διαφορές»

β) Την Απόφαση για τη χρήση βιομετρικών δεδομένων στα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά έγγραφα, και

γ) Την Απόφαση για τη χρήση προσωπικών δεδομένων για πολιτική επικοινωνία. Ειδικότερα όσον αφορά τη Διακήρυξη του Μοντρέ, οι Αρχές και οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων εξέφρασαν σε αυτή, τη βούλησή τους για την ενίσχυση της διεθνούς αναγνώρισης του οικουμενικού χαρακτήρα των αρχών που περιλαμβάνονται σε αυτή και προς τον σκοπό αυτό συμφώνησαν να συνεργασθούν με τις κυβερνήσεις και τους διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς για την προετοιμασία μιας οικουμενικής σύμβασης για την προστασία των ατόμων σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο της πιο πάνω Διακήρυξης ενθαρρύνονται οι Αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων που επρόκειτο να συμμετάσχουν στην Παγκόσμια Σύνοδο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η οποία διεξήχθη στην Τύνιδα από 16 ως 18 Νοεμβρίου 2005, να περιλάβουν στην τελική διακήρυξη τη δέσμευση να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν ένα νομικό πλαίσιο που να εξασφαλίζει τα δικαιώματα στην ιδιωτικότητα και την προστασία δεδομένων σε όλους τους πολίτες μέσα στην κοινωνία της πληροφορίας, κατά το πρότυπο της δέσμευσης που ανέλαβαν στη Σύνοδο της Σάντα Κρουζ της Βολιβίας οι Αρχηγοί των κυβερνήσεων των Ιβηροαμερικανικών κρατών (Νοέμβριος 2003) και στη Σύνοδο του Ουαγκαντούγκου οι Αρχηγοί των κυβερνήσεων των κρατών που χρησιμοποιούν τη γαλλική ως επίσημη γλώσσα (Νοέμβριος 2004).

ΣΤ. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τον Απρίλιο κάθε έτους λαμβάνει χώρα η Εαρινή Σύνοδος των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων. Στη Σύνοδο έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι Αρχές των κρατών μελών της ΕΕ καθώς και των λοιπών κρατών της Ευρώπης που δεν είναι μέλη της ΕΕ. Τη διοργάνωση της Συνόδου αναλαμβάνει κάθε έτος η Αρχή της χώρας που εκλέγεται, ανάλογα με τις κατατεθειμένες υποψηφιότητες, κατά τις εργασίες της Συνόδου του προηγουμένου έτους.

Οι Εαρινές Σύνοδοι έχουν χαρακτήρα κλειστών συνεδρίων, για κάθε θεματική ενότητα του οποίου ορίζονται συγκεκριμένοι εισηγητές και στη συνέχεια οι αντιπροσωπείες παρουσιάζουν τις εξελίξεις στη δική τους χώρα ή κάνουν παρεμβάσεις επί ειδικότερων θεμάτων. Είναι δυνατόν να εκδοθούν ψηφίσματα επί σημαντικών θεμάτων.

Το έτος 2005 η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Δεδομένων πραγματοποιήθηκε στις 25-26 Απριλίου στην Κρακοβία της Πολωνίας.

Κατά την Εαρινή Σύνοδο της Κρακοβίας αναπτύχθηκαν και συζητήθηκαν τα εξής ζητήματα:

α) Η επίπτωση της Οδηγίας 95/46 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ και τις τρίτες χώρες.

β) Οδηγία 95/46: τροποποίηση ή νέα ερμηνεία; Η επί-

πτωση της νομολογίας του ΔΕΚ στην εφαρμογή της Οδηγίας.

γ) Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτες χώρες – Δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες – Νέα νομικά εργαλεία – Το εφαρμοστέο δίκαιο.

δ) Υπεύθυνοι Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

ε) Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από τα υποκείμενα των δεδομένων – πρακτική προσέγγιση.

στ) Ενημέρωση και επιμόρφωση.

ζ) Η επεξεργασία και η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που ρυθμίζονται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης συζητήθηκαν θέματα που απασχόλησαν τις Αρχές κατά τη διάρκεια του έτους με σκοπό την κοινή αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών και παρουσιάστηκαν τα πορίσματα των εργασιών των Ομάδων εργασίας για την εξέταση των Προσφυγών και για την προστασία δεδομένων στον Τηλεπικοινωνιακό τομέα.

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	**(2310) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	**(210) 413 5228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	**(2610) 638 109**
	(2610) 638 110
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	**(26510) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	**(25310) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	**(2410) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	**(26610) 89 122**
	(26610) 89 105
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	**(2810) 300 781**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως 1	**(22510) 46 654**
	(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α΄	Ετήσιο	150
Α	3μηνιαίο	40
Α΄	Μηνιαίο	15
Β'	Ετήσιο	300
Β΄	3μηνιαίο	80
Β΄	Μηνιαίο	30
Γ΄	Ετήσιο	50
Δ΄	Ετήσιο	220
Δ΄	3μηνιαίο	60
Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Παράρτημα	Ετήσιο	50
Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Α.Ε. & Ε.Π.Ε	Μηνιαίο	100

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: τηλεφωνικά : 210 - 4071010, fax : 210 - 4071010 internet : http://www.et.gr.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €	190 €
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €	225 €
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €	160 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €	95 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €	33 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €	ΔΩΡΕΑΝ
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €	645 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €	95 €
Πρώτο (Α΄), Δεύτερο (Β΄) και Τέταρτο (Δ΄)	–	450 €

- Το τεύχος του ΑΣΕΠ (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές με την επιβάρυνση των 70 euro, ποσό το οποίο αφορά ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγουμένων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη Α΄, Β΄, Δ΄, Αναπτυξιακών Πράξεων & Συμβάσεων, Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και Α.Ε. & Ε.Π.Ε., η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2006, κατά 40 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512).Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ .
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8 & Περιφερειακά Γραφεία
Δωρεάν ανάγνωση δημοσιευμάτων τεύχους Α΄ από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http://www.et.gr – e-mail: webmaster@et.gr